

Fotografie

Titul

Pavol Kočíš – Čaj o osmej, 1. místo v kategorii Krasová fotografie, Czech Speleo Photo 2012

Zadní strana

Laco Lahoda – Ztracená brána, 1. místo v kategorii Montanistika a historické podzemí, Czech Speleo Photo 2012

SPELEO – svazek č. 61 (leden 2013)

Vydala: Česká speleologická společnost, předsednictvo, Na Březince 14, 150 00 Praha 5
Ediční rada ČSS: Tomáš Bohanes, Pavel Bosák, Jan Flek, Milan Geršl, Jiřina Novotná, Petr Polák, Tomáš Mokry.

Předseda ediční rady ČSS: Milan Geršl.

Grafická úprava a sazba: Libor Jelínek, trivia, Brno.

Zpracování pro tisk: Adobe InDesign CS3.

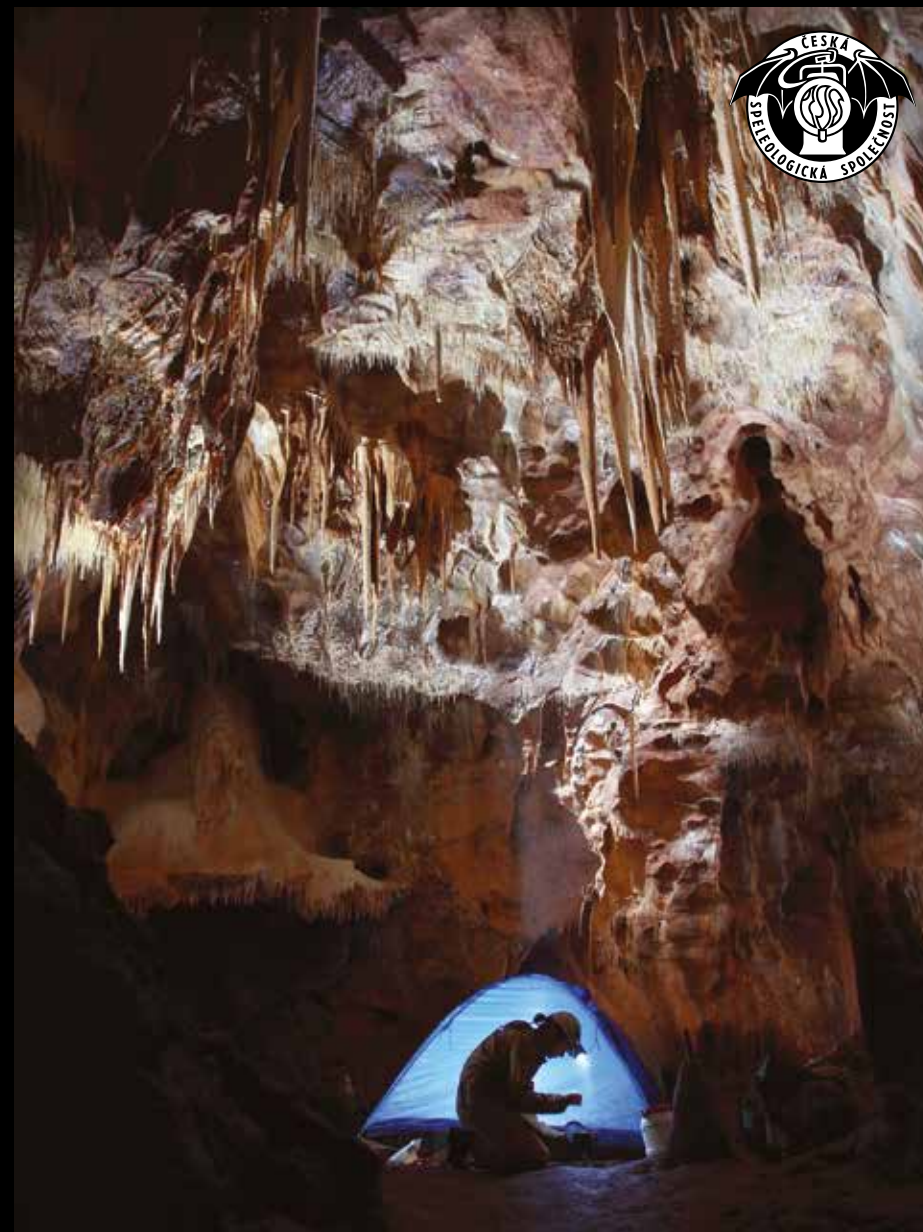
Vytiskla tiskárna D+H Veverská Bítýška.

Náklad: 1400 výtisků.

Vychází nejméně 1x ročně.

ISSN 1213-4724

ZPRÁVA O ČINNOSTI ČESKÉ SPELEOLOGICKÉ SPOLEČNOSTI ZA OBDOBÍ 2009–2012

Česká speleologická společnost

Czech Speleological Society

150 00 Praha 5, Na Březince 1513/14

**Zpráva o činnosti
České speleologické společnosti
za období 2009–2012**

Praha, leden 2013

OBSAH

I. Zpráva předsednictva	5	ZO ČSS 5-07 Antroherpon P.....	93
1. Zpráva o činnosti do 30. 6. 2012.....	5	ZO ČSS 6-01 Býčí skála Z.....	95
Projednávaná agenda:.....	5	ZO ČSS 6-02 Vratíkovský kras P.....	100
2. Zpráva o hospodaření.....	9	ZO ČSS 6-04 Rudice Z.....	101
3. Z ediční rady.....	12	ZO ČSS 6-05 Křtinské údolí Z.....	103
4. Sekretariát ČSS.....	12	ZO ČSS 6-06 Vilémovická P.....	109
II. Zpráva dozorčího sboru	16	ZO ČSS 6-07 Tišnovský kras Z.....	110
III. Zprávy organizačních složek	17	ZO ČSS 6-08 Dagmar Z.....	111
1. Speleologická záchranná služba ČSS.....	17	ZO ČSS 6-09 Labyrint Z.....	114
2. Komise pro pseudokras.....	19	ZO ČSS 6-10 Hluboký závrt P.....	115
3. Komise pro speleopotápění.....	20	ZO ČSS 6-11 Královopolská P.....	117
4. Komise pro speleoterapii.....	21	ZO ČSS 6-12 Speleologický klub Brno Z.....	118
5. Komise pro práci ve výškách a nad volnou hloubkou.....	21	ZO ČSS 6-13 Jihomoravský kras P.....	123
6. Základní organizace ČSS.....	23	ZO ČSS 6-14 Suchý žleb Z.....	125
ZO ČSS 1-01 Český kras Z.....	26	ZO ČSS 6-15 Holštejnská Z.....	127
ZO ČSS 1-02 Tetín Z.....	27	ZO ČSS 6-16 Tartaros Z.....	131
ZO ČSS 1-04 Zlatý Kůň Z.....	32	ZO ČSS 6-17 Topas Z.....	134
ZO ČSS 1-05 Geospeleos Z.....	34	ZO ČSS 6-18 Cunicunulus Z.....	140
ZO ČSS 1-06 Speleologický klub Praha Z.....	36	ZO ČSS 6-19 Plánivý Z.....	145
ZO ČSS 1-07 Krasová sekce P.....	41	ZO ČSS 6-20 Moravský kras Z.....	149
ZO ČSS 1-08 Speleoklub Týnčany Z.....	41	ZO ČSS 6-21 Myotis P.....	152
ZO ČSS 1-09 Niphargus Z.....	43	ZO ČSS 6-22 Devon Z.....	153
ZO ČSS 1-10 Speleoaquanaut.....	43	ZO ČSS 6-23 Zbrašov P.....	157
ZO ČSS 1-11 Barrandien Z.....	46	ZO ČSS 6-25 Pustý žleb Z.....	158
ZO ČSS 2-01 Chýnovská jeskyně P.....	49	ZO ČSS 6-26 Speleohistorický klub Brno Z.....	161
ZO ČSS 2-02 Šumava P.....	51	ZO ČSS 6-27 NP Podyjí Z.....	162
ZO ČSS 3-01 Macarát P.....	53	ZO ČSS 6-28 Babická speleologická skupina Z.....	164
ZO ČSS 3-02 Jeskyňáři Plzeň P.....	53	ZO ČSS 6-30 AGGA Ivančice P.....	167
ZO ČSS 3-03 Šumavský kras P.....	54	ZO ČSS 7-01 Orcus Z.....	168
ZO ČSS 3-05 Permoníci P.....	56	ZO ČSS 7-02 Hranický kras Z.....	174
ZO ČSS 4-01 Liberec Z.....	57	ZO ČSS 7-03 Javoříčko Z.....	175
ZO ČSS 4-03 Labské pískovce Z.....	65	ZO ČSS 7-04 Sever P.....	176
ZO ČSS 4-04 Agricola P.....	75	ZO ČSS 7-05 P.....	179
ZO ČSS 5-01 Bozkov Z.....	75	ZO ČSS 7-07 Ostrava Z.....	180
ZO ČSS 5-02 Albeřice Z.....	79	ZO ČSS 7-08 Sovinec Z.....	183
ZO ČSS 5-03 Broumovsko Z.....	84	ZO ČSS 7-09 Estavela Z.....	185
ZO ČSS 5-05 Trias Z.....	87	ZO ČSS 7-10 Hádes Z.....	188
ZO ČSS 5-06 Orlické hory P.....	93	ZO ČSS 7-11 Barbastelus P.....	189
		ZO ČSS 7-13 Hajcman P.....	189
		ZO ČSS 7-14 Ludmírov-Štymbek P.....	189

Vážení kolegové,

na následujících stranách naleznete zprávu o činnosti České speleologické společnosti za období mezi dvěma posledními valnými hromadami. Již při pouhém prolistování zaujme její značný obsah, téměř 190 stran! Sto devadesát stran informací o činnosti základních organizací, předsednictva, pracovních komisí, Speleologické záchranné služby. Informací o naší společné práci, o nesmírné dřině, nepohodlí, překonávání překážek, ale i o radosti z objevů, z povedené přednášky či výstavy. Rozmanitý je výčet uvedených informací, které si bezesporu zaslouží být sděleny světu, zaslouží být uchovány pro nás i generace budoucí.

Starost o uchování a prezentování výsledků naší společné práce je jednou ze základních povinností předsednictva, kterému jste dali důvěru na uplynulé Valné hromadě v Žacléři. Stejnou důvěrou jste již potřepti poctili také mne, čehož si nesmírně vážím a z celého srdce děkuji. Mohu Vás ujistit, že společně s ostatními kolegy z předsednictva se vynasnažíme ze všech sil, abychom získanou důvěru nejen nezklamali, ale co nejlépe zúročili ve prospěch nás všech, ve prospěch České speleologické společnosti.

Zdeněk Motyčka
předseda České speleologické společnosti

I. ZPRÁVA PŘEDSEDNICTVA

1. Zpráva o činnosti do 30. 6. 2012

Předsednictvo ČSS se v uvedeném období scházelo na pravidelných zasedáních – ve zbytku roku 2008 dvakrát, v roce 2009 pětkrát, v roce 2010 pětkrát, v roce 2011 čtyřikrát a v roce 2012 (do 30.6) třikrát. Zasedání se konala jednak v sídle ČSS v Praze, a dále v Brně, Blansku, ve Zbrašově a ve Sloupu. Předsednictvo se zabývalo běžnou agendou, přípravou tradičních akcí a koncepčními záměry, směřujícími k efektivnějšímu fungování ČSS a jejich jednotlivých složek.

Předsednictvo pracovalo ve složení:

Zdeněk Motyčka – předseda
Milan Geršl – místopředseda
Michal Piškula
Barbora Šimečková – hospodář
Radko Tásler
Mojmír Závíška
Petr Polák – abdikoval v roce 2011
Tomáš Mokry – nahradil Petra Poláka od roku 2011

Projednávaná agenda:

Změna sídla ČSS a stěhování sekretariátu

V průběhu roku 2009 započalo vyhledávání vhodného objektu pro budoucí sídlo ČSS, neboť vedení AOPK ČR, v jehož objektu bylo dosavadní sídlo umístěno, avizovalo ukončení nájmu z důvodů stěhování celé AOPK ČR do nových prostor. Byla navštívena celá řada prostor, jako nevhodnější z hlediska ceny a umístění prostor byla nakonec vybrána lokalita v Praze, Na Březince č. 14, kde byla koncem roku uzavřena smlouva o pronájmu od roku 2010.

Na počátku roku 2010 započala příprava na stěhování sekretariátu do nového sídla, které bylo realizováno v březnu. Po zabydlení začal sekretariát od 1. 5. 2010 fungovat na nové adrese, která je od stejného data oficiální adresou sídla ČSS.

WWW stránky ČSS

Na přelomu roku 2008 a 2009 byly spuštěny nové webové stránky ČSS, které byly realizovány dodavatelským způsobem na základě konceptu schváleného předsednictvem. Jejich obsah přehlednou a důstojnou formou prezentuje výsledky práce členů ČSS a to v celé šíři, od činnosti základních organizací, přes významné projekty přesahující rámec jednotlivých ZO, činnost SZS, komisí, předsednictva až po přehledy knih, časopisů a filmových dokumentů, které byly o ČSS pořízeny. Kromě toho jsou zde uvedeny kontakty na všechny složky ČSS, umístěny základní dokumenty ČSS, loga ČSS, přihlašovací formulář, přehled obsahu knihovny s možností výpůjček, přehled obsahů kompletní řady časopisu Speleo i sborníku Speleofórum, dále e-shop s kompletní prodejní nabídkou a celá řada dalších důležitých informací. V intranetové části určené pouze členům ČSS je navíc možné stahovat obsahy jednotlivých čísel časopisu Speleo

a jeho předchůdce Stalagmitu, nahlížet do přehledů placení členských příspěvků, do přehledů hospodaření ČSS, či aktuálně platných smluv. V roce 2010 byla spuštěna také anglická verze stránek. V roce 2011 došlo na základě vyhodnocení dosavadního fungování stránek k jejich částečné inovaci. Ve stejném roce byly stránky ČSS pro svoji významnou informační hodnotu zařazeny do České národní bibliografie a jsou pravidelně archivovány Národní knihovnou České republiky. Tímto se staly součástí reprezentativního vzorku českého webu, který Národní knihovna dlouhodobě uchovává pro budoucí generace.

Oslavy 30. výročí vzniku ČSS – Výstava „Pojďte s námi do jeskyně“

K 30. výročí založení ČSS byla v průběhu roku 2009 připravena ve spolupráci s Národním Muzeem výstava s názvem „Pojďte s námi do jeskyně“, která měla slavnostní vernisáž 7. října 2009 v historické budově Národního Muzea v Praze. Hlavním cílem výstavy, která byla rovněž pořádána při příležitosti 40. výročí objevu největší jeskyně v ČR – Amatérské, bylo srozumitelnou a názornou formou prezentovat atraktivní svět nepřístupných jeskyní a jejich objevování. Přiblížit úsilí členů ČSS, metody a výsledky jejich práce, zejména v uplynulých 30 letech, kdy se jim podařilo objevit v České republice i v zahraničí, desítky kilometrů nových, často unikátních podzemních prostor.

Výstava v historické budově NM trvala téměř čtyři měsíce a byla rovněž koncipována jako doprovodná výstava k hlavnímu výstavnímu projektu Národního Muzea „Příběh planety Země“. Po skončení výstavy byly ČSS předány návštěvní knihy a monitoring medií, týkající se výstavy. Bylo vytvořeno CD dokumentující výstavu, které je v prodeji na sekretariátě.

Oslavy 30. výročí vzniku ČSS – vydání publikace „Podzemí neznámé“

U stejné příležitosti byla vydána reprezentativní fotografická publikace snázvem „Podzemí neznámé“, která prostřednictvím stovek fotografií a doprovodného textu mapuje uplynulých 30 let práce členů ČSS. Na jejím obsahu se podíleli desítky členů ČSS a její slavnostní křest proběhl na vernisáži výstavy „Pojďte s námi do jeskyně“ 7. 10. 2009 v Národním Muzeu. Kniha je k dostání na sekretariátě ČSS.

Speleofórum

Předsednictvo uspořádalo každoroční setkání Speleofórum, které vždy organizačně zajišťovala ZO 6-16 Tartaros. Z důvodů malého zájmu nebyla od roku 2009 nadále pořádána paralelní konference Kras. Ke každému Speleofóru byl vydán sborník, od roku 2010 bez suplementu ke konferenci Kras, odborné příspěvky týkající se výzkumu krasu jsou nadále zařazovány do samostatné kapitoly s názvem Výzkum krasu. Náklad sborníku se snížil ze 750 ks na 600 ks, nicméně jeho obsah narostl, v roce 2010 dosáhl sborník historicky největšího počtu stran 176.

Předsednictvo v rámci Speleofóra tradičně hodnotilo a ocenilo nejvýznamnější objevy v ČR a nejvýznamnější objevy členů ČSS v zahraničí, jakož i nejlepší výroční zprávy za příslušné roky a udělilo zvláštní ceny Speleofóra.

V rámci Speleofóra 2009 byla slavnostně předána ocenění udělené Valnou hromadou ČSS v roce 2008.

Hospodaření ČSS

Z důvodů změny pravidel pro rozdělování dotaci ze státního rozpočtu byl v roce 2010 připraven přechod ČSS na systém podvojného účetnictví na který ČSS přešla od 1. 1. 2011. V této

souvislosti byla vypracována a schválena interní účetní směrnice a provedena inventura veškerého majetku ČSS – podrobnosti jsou obsaženy ve zprávě o hospodaření.

JESO

V roce 2008 došlo konečně k vyjasnění kompetenčních nejasností kolem JESO, jehož vedením byla z rozhodnutí ministra ŽP pověřena AOPK ČR. ČSS se stala spolupracující organizací. AOPK ČR v následujícím roce vytvořila a spustila speciální aplikaci, v roce 2010 byla podepsána licenční smlouva mezi ČSS a AOPK ČR, umožňující členům ČSS editovat a čerpat údaje z databáze JESO a následně byla spuštěna první vlna školení k JESO, které pořádala AOPK ČR pro členy ČSS. Další školení pokračovala i v následujících letech. V roce 2012 proběhlo ze strany AOPK ČR vyhodnocení dosavadního fungování databáze, v jehož rámci bylo mimo jiné konstatováno, že členové ČSS patří paradoxně k nejméně čteným uživatelům systému JESO.

Mezinárodní činnost a vztahy

Ve dnech 19. – 26. 7 2009 proběhl v USA 15. mezinárodní speleologický kongres, kterého se za ČSS zúčastnili Pavel Bosák, Zdeněk Motyčka a Roman Šebela. Kromě několika prezentací zde společně provozovali informační stánek ČSS a vedli celou řadu jednání, zejména spojených s kandidaturou ČR na pořádání následujícího mezinárodního kongresu. Valná hromada Mezinárodní speleologické unie posléze téměř jednoznačně rozhodla, že 16. mezinárodní speleologický kongres se uskuteční v roce 2013 v Brně. Za účelem propagace ČSS byla také sestavena a vydána anglicky psaná brožura o naší činnosti od roku 2005 do 2008.

Předseda ČSS se v roce 2008 zúčastnil evropského speleologického kongresu na Vercors ve Francii dále čtyřikrát slovenského Speleomitingu, dvakrát polského setkání Speleokonfrontace. V roce 2008 se zúčastnil italského setkání Imagna 2008, v roce 2011 mexického národního speleologického kongresu a v letech 2011 a 2012 také výročního amerického setkání NSS Convention.

Příprava 16. mezinárodního speleologického kongresu

V roce 2008 byla podána oficiální kandidatura České republiky na pořádání 16. mezinárodního speleologického kongresu a v roce 2009 ji Valná hromada UIS oficiálně schválila. V roce 2010 byl ustanoven sedmičlenný Organizační výbor a postupně doplňován o další dobrovolníky, což probíhá neustále. Aby byla zachována právní a ekonomická nedotknutelnosti ČSS, umožněna supervize ze strany UIS a umožněno stát se členem OV i nečlenům ČSS, bylo založeno sdružení SPELEO 2013 které kongres organizačně zajišťuje. V roce 2010 byly osloveny okolní země s žádostí o uspořádání před a pokongresových exkurzí. V dubnu 2011 proběhla inspekční cesta členů Byra UIS po všech předpokládaných kongresových prostorách a konstatována spokojenost s dosavadním průběhem příprav.

V roce 2011 byl vydán 1. cirkulář, spuštěny oficiální webové stránky kongresu, vyrobeny propagační předměty, natočen propagační film a zahájena celosvětová propagační kampaň. V roce 2012 byl vydán 2. cirkulář, který obsáhle informuje o všech podstatných událostech, které v rámci kongresu proběhnou a blíže popisuje kompletní nabídku před a pokongresových exkurzí. 1. srpna 2012 byla spuštěna registrace účastníků a zahájeno přijímání kongresových příspěvků.

Různé

KAUZA POSEIDON

Předsednictvo se společně s dozorčím sborem zabývalo tzv. kauzou Poseidon, ke které nakonec na základě zprávy komise pro pseudokras ČSS a na základě odborného posudku, vydaného Geologickým ústavem AV ČR, konstatovalo, že v letech 2006 – 2008 nedošlo v Teplickém skalním městě k objevu žádného jeskynního ani podzemního či pseudokrasového systému Poseidon o souhrnné délce 27,5 km, resp. 19,5 km a že takový systém zde neexistuje. Celé znění stanoviska předsednictva bylo zveřejněno v oběžníku a je také k dispozici na www.speleo.cz.

ZŘÍZENÍ KOMISE PRO PRÁCE VE VÝŠKÁCH A NAD VOLNOU HLOUBKOU

V roce 2010 byla předsednictvem zřízena nová pracovní komise – Komise pro práce ve výškách a nad volnou hloubkou, jejíž náplní práce je sledování vývoje a změn v legislativě týkající se spelealpinismu a prací ve výškách a nad volnou hloubkou, soustřeďování informací o současných i nových pomůckách a materiálu pro tuto činnost a zkušeností s jejich používáním a v neposlední řadě poradenství v tomto oboru pro členy ČSS formou kvalifikovaných odpovědí na konkrétní dotazy.

KURZY SPELEOLOGIE

Předsednictvo bylo v roce 2009 požádáno SCHKO Moravský Kras o stanovisko k tzv. kurzům speleologie, kde konstatovalo, že k pořádání kurzů nemá obecně námitek, nicméně doporučuje Správě CHKO MK dotázat se na názor především příslušné ZO ČSS, v tomto případě ZO 6 - 19 Plánivý.

PROPAGAČNÍ LETÁK ČSS

V roce 2009 byl připraven a vytištěn nový propagační leták o činnosti ČSS.

VALNÁ HROMADA ČSS 2012

Od poloviny roku 2011 započalo předsednictvo s přípravou Valné hromady 2012, posléze stanovilo termín na 13. 10. 2012 a schválilo harmonogram příprav. V roce 2012 projednalo všechny došlé návrhy od jednotlivých ZO a ostatních složek a připravilo k nim komentář předsednictva. Rovněž připravilo a odsouhlasilo několik vlastních návrhů, včetně návrhů na ocenění členů ČSS.

ÚPRAVA ORGANIZAČNÍHO ŘÁDU

Předsednictvo připravilo změnu organizačního řádu, týkající se zasílání zpráv o činnosti základních organizací, spočívající v přesném specifikování požadavku na podobu výroční zprávy, a zoslovalo ji ke korespondenčnímu hlasování. Korespondenční hlasování navržené změny schválilo.

VZNIK NOVÉ ZO

O začlenění do organizační struktury ČSS požádala znovu část bývalých členů ZO 1-09 Niphargus. Předsednictvo připravilo a zoslovalo tuto žádost ke korespondenčnímu hlasování, které vznik ZO schválilo.

EDIČNÍ RADA

Předsednictvo se několikrát zabývalo fungováním ediční rady a jejím složením, které doznalo řadu změn. Stávající předseda nejprve oznámil úmysl ukončit své působení a byl pověřen dočasným řízením rady do nalezení nového předsedy, posléze se rozhodl ve funkci pokračovat. Novou editorkou časopisu Speleo byla jmenována Jiřina Novotná. Speleologická záchranná služba nominovala své dva členy jako příspěvatel na www.speleo.cz a jejich činnost se okamžitě projevila publikováním celé řady příspěvků od SZS.

PROJEKT AOPK ČR

Předsednictvo bylo v roce 2011 informováno o připravovaném projektu AOPK ČR, Správy chráněné krajinné oblasti Moravský kras v rámci dotačního titulu OPŽP, prioritní osa 6, oblast podpory 6.2 – Podpora biodiverzity. Projekt, který podává AOPK ČR, by se měl dotknout asi sta nejvýznamnějších jeskyní v ČR a předpokládá možnost investic do oprav vstupů do jeskyní nebo zajištění některých tras (opravy žebříků apod.). Vzhledem k podmínce, že dotaci lze udělit pouze pro správu přiděleného majetku, musí AOPK ČR dohodnout a převést jednotlivé uzávěry vchodů od dotčených jeskyní do svého majetku, což je věcí jednání mezi AOPK ČR a jednotlivými ZO ČSS. Dle vyjádření AOPK ČR se projekt týká spravování majetku a nijak se nedotýká udělování výjimek či způsobů provádění průzkumu a výzkumu v dotčených jeskyních.

Zdeněk Motyčka, předseda

2. Zpráva o hospodaření

PŘÍJMY

Základním zdrojem příjmů ČSS zůstávají i nadále prostředky získané od členů. Valná hromada v r. 2008 stanovila výši odvodu členských příspěvků na 500,- Kč za člena (u individuálních členů 1000,- Kč). Tím došlo k navýšení této příjmové položky o cca 100 tis. oproti stavu na konci r. 2008 a díky striktnímu postupu sekretariátu při vydávání členských průkazů pouze platícím členům se daří ji stabilizovat i při mírně klesajícím počtu členů (1 174 v r. 2008 oproti 1 121 v r. 2012).

Každoročně je podáváno několik žádostí o granty, bohužel šance na jejich získání jsou stále menší – obecně se snižuje celkový objem vypisovaných grantů a také žádná instituce nevypisuje granty speciálně s tematikou speleologie. Každým rokem se proto podařilo získat pouze grant HZS pro Speleologickou záchrannou službu. Naproti tomu grant na tisk časopisu Speleo byl získán pouze v r. 2008 a 2010.

V uplynulém období také neustále výrazně klesal podíl tržeb z prodeje propagačního zboží.

VÝDAJE

Z výše uvedených důvodů předsednictvo i sekretariát pečlivě sledovaly efektivnost výdajové stránky rozpočtu a díky operativním změnám se podařilo celkové náklady v uplynulém období snížit z téměř 1 200 tis. v r. 2008 na necelých 760 tis. v r. 2011.

Z tohoto trendu se vymyká pouze r. 2009, kdy byly financovány mimořádné aktivity u příležitosti 30. výročí založení ČSS (výstava v Národním muzeu, publikace „Podzemí neznámé“ a informační leták pro veřejnost) a také tisk informační brožury v angličtině pro Mezinárodní speleologický kongres v Texasu.

V téže roce také vstoupila v platnost výpověď z dosavadního (bezplatného) sídla sekretariátu ČSS na Kališnické ul., která vyvolala finanční nároky na zajištění nového sídla již v komerčních prostorách. Náklady na nájem a energie v novém sídle ČSS na Březince je po 3 letech provozu možno hodnotit jako průměrné s ohledem velikost prostor, jejich dispozici a obvyklé komerční ceny.

Největší výdajovou položkou nadále zůstává tisk a distribuce sborníku Speleofórum a časopisu Speleo, které se daří zachovávat i bez podílu grantových příspěvků. Další významnou položku tvoří náklady SZS, které se v účetnictví evidují samostatně. Od r. 2010 byly již v plné míře financovány z přidělených grantů a nepředstavují tak finanční zátěž pro rozpočet ČSS. Významnou měrou se podařilo snížit mzdové náklady včetně předepsaných odvodů, a to změnou smluvní formy sekretářky.

ZÁSoby ZBOŽÍ, MAJETEK

Hodnota zásob prodejního zboží na skladě (propagační předměty, prodejné publikace ap.) k 31. 12. 2011 činí 550 524,- Kč (v prodejních cenách). Ceny stanovuje předsednictvo a u aktuálních titulů jsou průběžně snižovány.

K 31. 12. 2011 nevlastnila ČSS žádný nemovitý majetek. Hodnota ostatního majetku ČSS mimo materiálu SZS (kancelářské zařízení, výpočetní technika ap.) vedeného v operativní evidenci k 31. 12. 2011 činí 91 709,- Kč.

Záchranářský materiál a vybavení SZS je evidováno formou operativní evidence, účetní předpisy do r. 2010 umožňovaly vést evidenci bez pořizovacích cen. Po přechodu na podvojný účetnictví jsou u materiálu zakoupeného od r. 2010 postupně doplňovány pořizovací ceny. Inventurní soupisy materiálu obou stanic SZS k 31. 12. 2011 jsou uvedeny v příloze. Záchranářský materiál SZS vyřazený z důvodu prošlo životnosti (lana ap.) mohou ZO odkoupit na základě smlouvy za symbolickou cenu 1,- Kč s tím, že materiál nesplňuje bezpečnostní normy pro použití jednodlanové techniky a zabezpečení osob.

ADMINISTRATIVA

Změna v právních předpisech ohledně získávání grantů si vyžádala od 1. 1. 2011 přechod ČSS na formu tzv. podvojný účetnictví. V souvislosti s touto změnou byla k 1. 1. 2011 schválena směrnice pro vedení účetnictví ČSS a provedeny inventury majetku ČSS.

Vedení účetnictví ČSS je zajišťováno na základě smlouvy profesionální účetní. Sekretariát vede evidenci příjmů a výdajů, došlých a vydaných faktur, tržeb, zásob, majetku (s výjimkou SZS), materiálu a provádí pokladní operace. Evidenci majetku SZS vedou jednotlivé stanice SZS.

Od r. 2009 jsou v interní části webových stránek ČSS pravidelně zveřejňovány účetně zpracované čtvrtletní přehledy o pohybu financí k nahlédnutí všem členům.

Závěrem lze konstatovat, že hospodaření ČSS v uplynulém období bylo efektivní a byl průběžně udržován potřebný finanční zůstatek. V rámci kontrol účetnictví provedených orgány finanční správy nebylo shledáno závad.

PŘEHLED O POHYBU FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ ČSS ZA OBDOBÍ 2008–2012

rok	2008	2009	2010	2011	2.Q 2012
Peněžní prostředky k 1. 1. daného roku					
banka	875 302,72	727 131,93	457 437,87	538 166,98	682 437,95
pokladní hotovost	- 3 168,50	1 268,00	25 927,00	28 258,00	81,00
celkem	872 134,22	728 399,93	483 364,87	566 424,98	682 518,95
Příjmy v daném roce					
členské příspěvky	483 500,00	597 400,00	579 890,00	586 400,00	574 500,00
grant na tisk Spelea	69 000,00	0	70 000,00	0	0
granty a dotace pro SZS	200 000,00	143 000,00	223 000,00	223 000,00	123 000,00
granty ostatní	0	0	10 000,00	0	0
dary pro SZS	120 000,00	70 000,00	10 000,00	0	0
dary pro ZO	0	23 000,00	0	0	0
tržba z prodeje zboží	112 028,00	179 388,00	110 603,00	68 782,00	40 313,00
prodej služeb	41 240,00	3 600,00	10 000,00	11 300,00	13 413,00
úroky z účtu	2 654,37	1 032,12	73,56	366,80	431,62
celkem	1.028 422,37	1.017 420,12	1.013 566,56	889 848,80	751 657,62
Výdaje v daném roce					
náklady na tisk Spelea	170 274,60	26 057,40	102 746,00	57 324,00	30 704,00
distribuce Spelea	7 845,00	10 057,00	10 187,00	18 238,00	0
tisk sbor. Speleofórum	182 462,00	149 156,00	173 114,00	160 506,00	156 374,00
distribuce sborníku SPF	0	14 600,00	16 548,00	13 697,00	13 585,00
výstava ČSS v NM	0	84 500,00	0	0	0
inform. tiskoviny ČSS	0	35 957,00	0	0	0
kniha Podzemí neznámé	0	288 850,00	0	0	0
náklady SZS	406 539,64	308 645,62	274 095,11	191 986,43	117 421,00
mzd. nákl. vč. odvodů	167 700,00	133 283,00	116 408,00	102 000,00	51 000,00
kancel. a ostatní materiál	14 441,00	13 058,00	12 700,50	18 790,00	4 842,00
poštovné a bank. popl.	27 148,70	31 177,83	18 838,41	13 032,60	4 758,00
telefon a internet	4 774,02	16 924,69	13 189,69	15 566,48	7 478,29
int. aplikace a domény	2 260,70	32 396,56	42 757,94	25 455,53	10 872,00
nájemné Březinka	0	16 000,00	88 000,00	96 000,00	48 000,00
energie Březinka	0	0	13 808,00	9 678,97	14 671,67
nák. zboží pro dal. prod.	99 898,00	50 250,00	2 235,00	5 586,00	350,00
nák. literatury do knih.	18 512,00	1 594,00	1 710,00	4 004,00	0
pojištění ČSS	4 050,00	4 050,00	4 050,00	4 622,00	286,00
pozemek Březina	0	9 490,00	0	785,00	0
vedení účetnictví	12 000,00	12 000,00	12 000,00	12 000,00	6 000,00
provozní režie	54 251,00	17 006,08	10 626,80	0	0

pokračování tabulky na další straně

sazečské práce 2005–08	0	6 500,00	0	0	0
nákup barevné tiskárny	0	0	17 373,00	0	0
příspěvek do UIS, ČČK	0	0	0	5 088,00	600,00
ostatní		902,00	119,00	3 967,51	3 000,33
celkem	1.172 156,70	1.262 455,18	930 506,45	758 327,52	469 942,29
Peněžní prostředky k 31. 12. daného roku (resp. k 30. 6. 2012)					
banka	727 131,93	457 437,87	538 166,98	682 437,95	948 459,02
pokladní hotovost	1 268,00	25 927,00	28 258,00	81,00	18 678,00
celkem	728 399,93	483 364,87	566 424,98	682 518,95	967 137,02

3. Z ediční rady

V období 2008–2012 pracovala Ediční rada ČSS pod vedením Milana Geršla nejdříve ve složení: Tomáš Bohanes, Pavel Bosák, Václav Cílek, Jiřina Novotná, Zuzana Musilová, Petr Polák a Jan Vít. V průběhu tohoto období došlo k obměně části členů rady, v současnosti jsou jejími členy Tomáš Bohanes, Pavel Bosák, Jan Flek, Tomáš Mokry, Jiřina Novotná, Petr Polák.

Za toto období byly vydány čtyři ročníky sborníku Speleofórum (ročníky 2009, 2010 v nákladu 700 ks, ročníky 2011, 2012 v nákladu 600 ks). Průběžně bylo vydáváno devět čísel časopisu Speleo, čísla 51–59, každé v nákladu 1 400 ks. Ediční rada se též podílela na vydání nového propagačního letáku ČSS a průběžně obhospodařovala chod internetových stránek www.speleo.cz.

Každoročně byly podávány žádosti o grantové financování sborníku Speleofórum i časopisu Speleo, zejména na MŽP ČR. Podané žádosti byly částečně úspěšné, neúspěchy ostatních žádostí připisujeme úsporné politice MŽP v posledních letech a na základě srovnání výsledků grantových soutěží také velké specifčnosti našeho oboru, který oslovuje velmi malé procento populace. Šetřivá nota posledních let i malý okruh oslovené populace je rovněž příčinou nulové odezvy na nabízenou reklamní propagaci.

V r. 2009 jsme v grantových řízeních neuspěli.

V r. 2010 jsme získali od MŽP 70.000,- na vydávání časopisu Speleo a od nadace Českého literárního fondu 10.000,- na sborník Speleofórum.

V r. 2011 a 2012 jsme od MŽP ani od nadace Českého literárního fondu nezískali nic.

Milan Geršl, Jiřina Novotná

4. Sekretariát ČSS

1. Běžný provoz sekretariátu

Sekretariát ČSS běžně zajišťoval následující aktivity:

I) běžný úřad právnícké osoby

- běžná korespondence a komunikace s institucemi

- vedení pokladny
- fakturace (evidence, skenování, proplácení)
- pojištění (úrazové členů ČSS, pracovní pro zaměstnance sekretariátu)
- podklady pro zpracování účetnictví
- správa majetku sekretariátu
- nákupy kancelářských a dalších potřeb včetně drobného SW, objednávky služeb apod.

II) unitní úřad ČSS

- zápisy předsednictva
- oběžníky základním organizacím
- provoz knihovny a časopiseckého fondu
- distribuce tiskovin ČSS odběratelům povinným a zahraničním
- zprávy a zúčtování z plnění dotací mimo SZS ČSS (dotace na Speleo, na SPF apod.)
- výroční zprávy za ústředí ČSS
- stánkový prodej propagačních předmětů a odborné literatury na Speleofóru
- skenování a rozesílání vyžádaných kopií článků z časopisů e-mailem atd.
- úřad pro pracovní komise ČSS

III) samostatný úřad SZS ČSS

- žádosti o dotace a vyúčtování a zprávy z dotací
- u příležitosti SPF zápisy sboru velitelů
- fakturace nakoupeného materiálu
- souhrnná kontrola čerpání
- zprávy a ročenky pro donátory

IV) úřad členstva ČSS

- evidence členů (kontaktní údaje, typ členství, řádnost plateb, příslušnost do ZO ČSS)
- výběr příspěvků a vydávání průkazů
- přímá e-mailová korespondence na základě souhlasu dotčených členů ČSS

V) úřad ZO ČSS

- evidence a archivace dokladů a dokumentů – dekrety, přidělení IČ aj.
- správa kontaktů a adresáře sídel ZO ČSS
- vymáhání zápisů z VČS a zpráv o činnosti
- evidence plateb a kontroly proti stavu členstva podle ZO ČSS
- distribuce Speleí a dalších tiskovin určených ZO ČSS

VI) spolupráce na obsahu www.speleo.cz

- publikace obsahu knihovny, časopiseckého fondu
- šíření doručené elektronické publikace
- internetová prodejní nabídka a vyřizování zásilkového prodeje
- správa interní vývěsky (seznamy členstva podle ZO ČSS, roční přehledy plateb a dodávání zpráv, vyvěšování oběžníků atd.)
- kontakty (adresáře komisí a klubů a jejich aktualizace)
- kontrola přístupových hesel jednotlivců do intranetové části a jejich každoroční aktualizace

2. Provoz kancelářské agendy v elektronické formě

Pro kancelářský provoz (knihy pošty, pokladna atd.) byly dále dopracovávány, doplňovány a rozšiřovány na míru uspořádané aplikace, skenování existenčních dokumentů a dokladů ČSS, jakož i evidence členstva, katalog knihovny publikací, časopisů (viz dále v textu kapitoly) apod.

3. Obnova kancelářského a softwarového vybavení

Z vlastních prostředků ČSS a ze sponzoringu byly pořízeny laserová multifunkční tiskárna (tisk, sken, kopie), datové úložiště a s ohledem na přestěhování vyřešeno i internetové připojení včetně zajištění modemu a antivirového programu AWAST.

4. Speleofórum, Setkání na Tetíně

Sekretariát se dvakrát do roka prezentuje prodejním stánkem jeskyňářských publikací a dalších odborných a propagačních materiálů, a to zjara na Speleofóru a na podzim na Setkání na Tetíně. Vždy je pro účastníky těchto akcí k dispozici jak literatura a drobné propagační předměty z edice a zdrojů ČSS, tak případně další literatura, za tímto účelem v omezeném množství nakoupená. Při akcích na Speleofóru se pak navíc organizuje doplácení členských příspěvků, distribuce společnostních tiskovin základním organizacím apod.

5. Organizace nestandardních činností

• Korespondenční hlasování 2010

V létě 2010 sekretariát organizoval korespondenční hlasování ZO ČSS o obnovení ZO ČSS 1-09 Niphargus a o úpravě organizačního řádu ČSS stran každoroční dokumentace ze ZO ČSS. Výsledky jsou opět uloženy v kancelářské databázi.

• JESO

Sekretariát zajišťoval uzavírání licenčních smluv pro jednotlivé ZO ČSS vůči AOPK ČR a správci JESO (lokální editoři a odborní uživatelé JESO).

• Stěhování 2010

Počátkem roku 2010 sekretariát ČSS přestěhoval kompletně sídlo z Kališnické v Praze 3 na novou adresu Na Březince, Praha 5. Znamenalo to v souhrnu nestandardní aktivity:

- hledání v nabídce realitních kanceláří
- uzavření dohody s realitní kanceláří a následně nájemní smlouvu s majitelem nemovitosti, smlouvy s dodavateli energií a telekomunikačních služeb
- organizace stěhovací akce (*díky za účinnou a nezbytnou pomoc členům ČSS Zdeněk Motyčka, Mojmír Záviška, Jiří Čermák, Radek Jelen, Karel Císař*)
- organizace smlouvy s AOPK ČR o zápůjčce nábytku
- vypořádání změny adresy s úřady (MV, RES aj.) a spolupracujícími organizacemi (výměna literatury apod.)
- vlastní úklid a „výstavba“ v nových prostorách: rozestavění nábytku a regálů, vybalení kanceláře, knihovny, archivu a skladu a jeho rozmístování do příslušných prostor
- drobné kutilské úpravy a opravy (provázené drobnými úrazy z drobné nešikovnosti)

• Pokračování katalogizace knihovny publikací a časopisů

Oddělila se knihovna monografií od časopiseckých řad (jiné náležitosti databázové evidence), upravily se příslušné databáze a způsob vedení jejich elektronické evidence, přičemž byl dokončen úplný katalog publikací v knihovně ČSS a ke dnešku je zhruba do poloviny celkového objemu doplněna a rozšířena evidence časopiseckých řad a jednotlivých čísel tak, aby v konečné podobě byly k dispozici seznamy všech dostupných čísel každé časopisecké řady, uchované v knihovně ČSS, a to včetně i již nevycházejících edic aj.

• Evidence zboží na prodej v souvislosti s přechodem na podvojně účetnictví

V důsledku přechodu ČSS na podvojně účetnictví bylo potřeba k datu účinnosti nové směrnice o účetnictví ČSS jednorázově zinventarizovat majetek ČSS, přepracovat příslušné evidence a zavést alespoň náznak skladového hospodářství tak, aby bylo možno každoročně spočítat hodnotu majetku ČSS k 31. 12. t. r.

Dále byla zorganizována a standardně elektronicky zabezpečena určitá, omezená forma předplatného časopisu Speleo, a to jako předplacení tří budoucích čísel zájemcům mimo řady členstva ČSS. Cena byla předsednictvem schválena ve výši 200,- Kč za tři čísla, což zhruba zohledňuje náklady na jeden výtisk časopisu a poštovné pro zaslání na adresu zájemce.

• Organizace valné hromady ČSS 2012

Pro uspořádání valné hromady ČSS na podzim 2012 sekretariát dále:

- opakovaně (většinou neúspěšně) urgoval dodávání zpráv komisí, organizačních složek a orgánů ČSS
- rezervoval ubytování a jednací prostor
- vypracoval tuto souhrnnou zprávu o činnosti celé ČSS za dané období

Ing. Veronika Vlčková, CSc., sekretariát ČSS

II. ZPRÁVA DOZORČÍHO SBORU

Členové dozorčího sboru se aktivně zúčastnili všech 21 zasedání předsednictva ČSS.

Dozorčí sbor pracoval ve složení Jan Flek, František Musil a Vratislav Ouhrabka, náhradník Karel Jindra. Předsedou byl zvolen Jan Flek.

Dozorčí sbor se samostatně nescházel a aktuální problémy řešil pomocí elektronické pošty. S podnětem, návrhem nebo jinou věcí se na dozorčí sbor neobrátil žádný člen ČSS.

Na žádost předsednictva dozorčí sbor připravoval výklad a případně návrh řešení ve věci:

- kauza Poseidon
- oddělení části ZO ČSS 6-22 Devon a vznik skupiny Kerberos
- příslušnost Milana Ježe do ZO ČSS 6-11 Královopolská a možného porušení stanov ČSS

Dozorčí sbor zaznamenal při jednání předsednictva mimo jiné tyto zásadní věci:

- změnu sídla ČSS: nájem v prostorách objektu Na Březince 14, Praha 5
- spuštění stránek ČSS na <http://www.speleo.cz/>
- ustavení komise pro práci ve výškách a nad volnou hloubkou
- obnovení ZO ČSS 1-09 Niphargus
- stanovisko předsednictva ČSS ke „komerci v Moravském krasu“
- informace k vývoji aplikace JESO
- korespondenční hlasování
- přechod na podvojný účetnictví od 1. 1. 2011
- přípravy 16. Mezinárodního speleologického kongresu v Brně
- oběžník Komise pro práci ve výškách a nad volnou hloubkou
- návrhy na ocenění jednotlivých členů ČSS

Dozorčí sbor nemá z hlediska stanov, organizačního řádu a dalších předpisů ČSS a souvisejících zákonných úprav, připomínek k činnosti předsednictva ČSS.

Tímto doporučuje dozorčí sbor Valné hromadě ČSS udělení absolutoria odstupujícímu předsednictvu ČSS

Ing. Jan Flek, předseda dozorčího sboru

III. ZPRÁVY ORGANIZAČNÍCH SLOŽEK

1. Speleologická záchranná služba ČSS

Činnost

V období 2008–2012 Speleologická záchranná služba České speleologické společnosti pracovala ve stabilní podobě: dvě stanice pod názvy Čechy a Morava v celkovém počtu 30 záchranářů (Čechy 12 osob, Morava 18 osob), každá stanice má svého velitele a zástupce velitele, kteří jsou přímo podřízeni náčelníkovi SZS ČSS. V přímé návaznosti na SZS ČSS je i tým potápěčů–záchranářů ze speleopotápěčské komise ČSS. SZS ČSS nemá svoji právní subjektivitu a je součástí ČSS, a to z důvodu zjednodušení a lepší efektivity řízení SZS ČSS.

SZS ČSS se zaměřuje nejen na výcvik záchranářů, ale i na prevenci v řadách členských základen České speleologické společnosti. V uváděném období jednotlivé stanice pořádaly pravidelná cvičení min. jednou za dva měsíce ve vytipovaných lokalitách se zaměřením na udržení akceschopnosti, zvládnutí záchranných technik, poskytování odborné zdravotní pomoci i případné pomoci při technické pomoci vycvičení jednotlivých lokalit.

V rámci prevence jednotlivé stanice pořádaly „Lezecké dny“ pro širokou jeskyňářskou veřejnost se zaměřením na problematiku zvládnutí jednodlanové techniky, vystrojování, seznámení se strukturou SZS ČSS, zdravotvědy. Důraz v rámci prevence byl kladen na význam vlastního pojištění jednotlivců především v rámci zahraničních speleologických aktivit.

V roce 2008–2010 byl v jeskyni 13C (Moravský kras) v Dómu halucinací vybudován přírodní lezecký treňažer sloužící primárně pro výcvik členů ČSS, SZS ČSS a spolupracujících organizací IZS. Kvalitní vystrojování, 400 m lanových cest, hloubka 40 m.

Každoročně probíhalo součinnostní cvičení celé Speleologické záchranné služby ČSS s cílem prověřit akceschopnost celého týmu:

- 2008 Palachova propast – Český kras, transport figurantů z horizontální chodby v Říčeném dómu a ze dna propasti od jezera na povrch.
- 2009 Sloupsko-Šošůvské jeskyně, Moravský kras – Nagelova propast
- 2010 Rudické propadání, Moravský kras – Transport zraněné osoby z Rudického dómu
- 2011 řídnění seminář – cvičení v Rudici, Rudickém propadání, Moravský kras – za účasti představitelů Speleó Secours Francais, Francouzské speleologické federace Christiana Dodelina (SSF FFS) – představení nových trendů ve speleozáchranně

Záchranné akce

V popisovaném období nedošlo v rámci České republiky k vážné nehodě v jeskyni. Snad díky prevenci a pravidelnému výcviku specializovaných složek IZS byla SZS ČSS aktivována k metodické pomoci u lehkých zásahů HZS týkající se jeskyní:

- Barrandova jeskyně (Český kras) 2 osoby – bez zranění
- Rudické propadání (Moravský kras) – vstupní prostory, 2 osoby – jedno lehké a jedno vážné zranění

Mezinárodní činnost, spolupráce

- 2009 Účast na zasedání Komise speleozáchrany Mezinárodní speleologické unie – Kerrville, Texas, USA při 15. mezinárodním speleologickém kongresu. Navázána spolupráce s SSF FFS – Christian Dodelin, president komise SZS při UIS
- 2011 Účast na setkání 50. let trvání Speleologické záchranné služby v Maďarsku – jeskyně Pál-völgyi, Budapešť
- 2012 v květnu proběhlo ve Strážovských vrších u Mojtyina společné setkání SZS ČSS a Horské záchranné služby Slovensko se skupinou, která je zaměřena na záchranu v jeskyních (I. Račko a kolektiv)

Hlavním cílem bylo navázání kontaktů, výměna informací o možnostech jednotlivých záchranných služeb a naplánování další spolupráce v rámci sousedících států Česká republika, Slovensko, Polsko, Maďarsko. Součástí setkání byl i sestup do Májové propasti, kde proběhl pyrotechnický výcvik členů Horské záchranné služby.

V srpnu v rámci mezinárodního setkání rakouských a německých speleologických společností v Bad Mittendorfu, Rakousko, navázán kontakt s vedením rakouské a německé speleozáchranné služby s možnou spoluprací s nově tvořenou Evropskou asociací speleologických záchranných služeb.

V rámci 16. mezinárodního speleologického kongresu v roce 2013 v Brně se plánuje Mezinárodní setkání speleologických záchranných služeb v Moravském krasu.

Financování SZS

SZS ČSS je v současné době z části financována z příspěvků členů ČSS (50 Kč), z velké části z grantu poskytnutého Generálním ředitelstvím hasičského záchranného sboru na základě Dohody o plánované pomoci na vyžádání mezi Ministerstvem vnitra Generálním ředitelstvím hasičského záchranného sboru ČR a Českou speleologickou společností – speleologickou záchrannou službou z roku 2007. V současné době se připravuje novelizace Dohody. Další financování a materiálovou podporu SZS ČSS získává formou sponzorství a dotací (např. každoroční dotace od Jihomoravského kraje pro stanici Morava, podpora některých ZO ČSS – Rudice, Plánivý a další). Přijem všech finančních podpor a hospodaření s nimi je patrný z finančního přehledu ČSS. Veškerá mezinárodní jednání a setkání jsou financovány ze sponzorských či osobních prostředků členů SZS ČSS.

Z výše uvedeného vyplývá, že činnost Speleologické záchranné služby ČSS nikterak finančně nezatěžuje hospodaření České speleologické společnosti.

Ocenění

21. I. 2012 Speleologická záchranná služba ČSS v Českém krasu oslavila 30. výročí od svého založení (rok 1982) za účasti současných i bývalých členů SZS ivýznamných složek Integrovaného záchranného systému.

Dne 14. 5. 2012 u příležitosti Světového dne Červeného kříže bylo v Senátu Parlamentu ČR předáno ocenění Stanislavovi Káchovi za dlouholetou a obětavou práci v SZS.

Spolupráce s Hasičským záchranným sborem v rámci IZS

SZS ČSS je členem integrovaného systému ČR na základě Dohody o plánované pomoci na vyžádání mezi Ministerstvem vnitra Generálním ředitelstvím hasičského záchranného sboru ČR a Českou speleologickou společností – Speleologickou záchrannou službou uzavřenou v roce

2007. Na základě této dohody probíhá každoroční výcvik SRT technik lezeckých skupin HZS. Z důvodů rušení okresních operačních středisek HZS byl v roce 2012 uspořádán seminář na téma záchrana v jeskyních pro operační důstojníky krajských operačních středisek.

Publikační činnost

Veškeré důležité informace týkající se SZS ČSS či informace pro členy ČSS jsou prezentovány jednak na www.speleo.cz v sekci Speleologická záchranná služba nebo v tištěném periodiku ČSS Speleo. Činnost SZS ČSS byla prezentována i odborných časopisech se záchrannářskou tematikou (Rescue apod.)

Roman Šebela, náčelník SZS ČSS

2. Komise pro pseudokras

Obsazení ÚOK se během období měnilo a v současné době pracuje komise ve složení:

- Jan Lenart, Josef Wagner – ZO ČSS 7-01 Orcus
- Jiří Kopecký, Oldřich Jenka – ZO ČSS 5-03 Broumov
- Jaroslav Kukla, Jaroslav Kukla ml. – ZO ČSS 4-03 Labské pískovce
- Jiří Reil – ZO ČSS 5-07 Antroherpon
- Jakub Šafránek – ČR-SNPČŠ
- Jiří Adamovič – Geologický ústav
- Petr Jenč, Vladimír Peša – VGM Česká Lípa
- Ing. Jan Mertlík – AOPK ČR

Předsedou komise byl Josef Wagner.

Komise se scházela na zasedáních jednou ročně a na jednání byli zváni i zástupci správních organizací CHKO, organizací zabývající se profesionálně problematikou spojenou s pseudokrasem, zástupci vědeckých institucí.

Základními úkoly a programem činnosti ÚOK v uplynulém období bylo:

1. Koordinace a vzájemná informovanost všech ZO ČSS pracujících v oblasti pseudokrasu o aktivitách na úrovni ZO ČSS, celorepublikových a mezinárodních. Komise shromažďovala a kompletovala informace o výsledcích výzkumů z jednotlivých ZO ČSS, výsledcích mezinárodních seminářů v této oblasti včetně Mezinárodního symposia o pseudokrasu a přenášela je všem zájemcům o tuto problematiku.
2. Příprava exkurzí k Mezinárodnímu speleologickému kongresu 2013
3. V komisi byl projednán program a zajištění postkongresové exkurze pro účastníky Mezinárodního speleologického kongresu 2013 s pseudokrasovou tematikou. Členové ÚOK se budou podílet na vlastní organizaci exkurzí, zabezpečení doprovodu účastníků a všech služeb spojených s exkurzí.
4. Komise se zabývala stavem naplňování projektu JESO v oblasti pseudokrasových jeskyní, rozdělení jednotlivých celků, problematikou karsologického členění pseudokrasu, metodě rozdělení celků případně podcelků pro přidělování jednotlivých identifikačních čísel pro pseudokrasové lokality ČR.
5. Komise pro pseudokras ČSS se zabývala a přijala stanovisko ve věci Poseidon v Teplických skalách – prohlášeného R. Mlejnkem za nejdelší evropský systém

podzemních prostor. Závěr komise: Nejedná se o podzemní systém a nejedná se o jeskynní pseudokrasový systém. Komise pro pseudokras ČSS konstatuje, že „systém Poseidon“ vůbec neexistuje, doporučuje tento termín nepoužívat, protože jednotlivé části tzv. „systému Poseidon“ mají již vžitá historická pomístní názvy.

Josef Wagner, předseda ÚOK pro pseudokras ČSS

3. Komise pro speleopotápění

V tomto období pracovala Komise pro Speleopotápění, ustanovená dne 15. 5. 2002 v Brně na základě setkání speleopotápěčů České speleologické společnosti, svolaného na podnět předsednictva ČSS. V tomto období pracovala komise v následujícím složení:

Jan Sirotek – předseda
 Jan Herget
 Martin Honeš
 Michal Piškula
 Fraňo Travěnek
 Michal Guba
 Jiří Hovorka
 David Skoumal
 Radoslav Husák
 Dan Jiroušek
 Matin Hóta
 Roman Šebela

Komise se v uplynulém období scházela nepravidelně a neformálně u příležitosti jiných centrálních akcí organizovaných ČSS, zejména Speleofóra. Jediná řádná schůze proběhla 21. 10. 2010 v Brně.

V uvedeném období byly schváleny a uděleny následující kvalifikace jeskynním potápěčů:

134	Kamila Svobodová	ZJP
135	Roman Novotný	JP
136	Petr Chmel	JP
137	Jiří Čermák	JP

V uvedeném období nebyl uspořádán žádný centrální kurz teorie JP, jak tomu bylo v uplynulých obdobích.

Komise průběžně aktualizuje seznam všech speleopotápěčů organizovaných v rámci ČSS včetně veškerých kontaktních údajů, záznamů o dosažených kvalifikacích a zkušenostmi z jednotlivých lokalit. Tento seznam je k dispozici speleologické záchranné službě pro případ nehody v zatopeném prostředí.

Jan Sirotek

4. Komise pro speleoterapii

Činnost speleoterapeutické komise je nárazová, podle aktuálních potřeb.

V r. 2011 se konala v rumunské Turdě ve dnech 6.–10. října Národní konference o speleoterapii, které jsem se jako prezident Stálé mezinárodní komise pro speleoterapii zúčastnil. Smyslem této konference, kromě prezentace odborných přednášek a několika exkurzí na speleoterapeutická pracoviště v Rumunsku (vše v solných dolech), bylo vyzkoušení technických a organizačních možností při přípravě řádného XIV. mezinárodního symposia o speleoterapii.

XIV. mezinárodní symposium o speleoterapii se konalo o rok později, tedy 4. – 6. října 2012, opět v Turdě v Rumunsku. Turda je středně velké historické město (do 100 000 obyvatel), ležící v centrální části Rumunska, asi 50 km jižně od Kluže. Hlavním průmyslovým odvětvím zde byla těžba soli, proto je zde celkem 5 solných dolů; těžba soli zde skončila v r. 1928. Jeden z těchto dolů, „mina Rudolf“, byl v nedávné době upraven pro speleoterapii. Rovněž je přístupný pro turisty, kdy spolu s prohlídkou nově zrekonstruovaných prostor návštěvníci shlédnou ještě návštěvu historických vytěžených prostor, kde je expozice původního těžebního zařízení.

(Jen pro představu: hlavní léčebná prostora pro speleoterapii má tvar hranolu, o ploše 2 fotbalových hřišť a výšce stropu 80 (!) metrů. Najdeme zde jezírko, kde se jezdí na lodičkách, divadlo pro 120 diváků, dětské hřiště, minigolf, 2 dráhy pro bowling, tělocvičnu pro košíkovou, tělocvičnu pro 5 ping-pongových stolů, ruské kolo a několik odpočívacích stanic – s Dr. Svozilem jsme usoudili, že to jsou asi bufety pro podávání nápojů. Vše je úžasně architektonicky ztvárněno.)

Vlastní odborné přednášky symposia, kterých bylo 50, probíhaly v budově magistrátu, zúčastnilo se jich cca 100 účastníků z Rumunska, České republiky, Polska, Ukrajiny, Ruska a Běloruska. Součástí symposia byly exkurze na pracoviště speleoterapie v Praidu, Cacica (Kačika), Ocna Dej (Dež); vše v solných dolech.

V průběhu symposia rovněž zasedala Stálá mezinárodní komise pro speleoterapii, kde kromě organizačních otázek byly na programu volby předsednictva pro další období. Novým prezidentem byl zvolen Dr. Iuri Simionka (Rumunsko), vice prezidenti jsou Jaroslav Chonka (Ukrajina), Rudolf Pavuza (Rakousko) a Pavel Slavík (ČR). Sekretářem byl zvolen Mihail Hotețu (Rumunsko) a dokumentaristou Magdalena Kostrzon (Polsko).

MUDr. Pavel Slavík, předseda ÚOK pro speleoterapii ČSS

5. Komise pro práci ve výškách a nad volnou hloubkou

ÚOK byla ustanovena na podzim roku 2009 a schválena předsednictvem ČSS na zasedání 16. 12. 2009.

ÚOK pracovala ve složení:

Předseda: Wagner Josef

Členové komise: Koutecký Bohuslav, Augustýnek Jiří, Tásler Pavel, Závíška Mojmir, Wagner Jakub, Antonín Jiří

Komise se scházela podle potřeby a k řešení úkolů, které si stanovila jako hlavní cíle.

V roce 2010

ŠKOLENÍ „INSTRUKTORŮ SPELEOLOGICKÉ TECHNIKY“

Při činnosti v jeskyních, speleoalpinismu se zatím můžeme částečně opírat o to, že mnohá ustanovení předpisů a norem platných pro práce ve výškách se na rekreační a sportovní činnost nevztahují. Současný vývoj však směřuje ke sblížení předpisů pro podobné činnosti a soudy v případě pochybností se řídí předpisem pro činnost obdobnou. Z tohoto důvodu je nutné, aby i ČSS měla své bezpečnostní směrnice a především pak instruktory, kteří pak v případě potřeby mohou vystupovat jako osoby kvalifikované, s dobrými znalostmi o lezeckém materiálu a způsobech jeho použití. Tento instruktor je pak – řečeno právnicky – „odborně způsobilou osobou“ ve svém oboru. Proto stejně jako v minulosti se komise rozhodla vyškolit Instruktory speleologické techniky.

První část tohoto školení bylo hlavně věnováno tématice OOP, technik, vyhlášek k provádění prací ve výškách a nad volnou hloubkou, při kterých jsou však využívány stejné techniky a pomůcky jako při speleoalpinismu.

Školení zakončené zkouškami proběhlo ve Sloupě 25. 4. 2010. Školení se účastnilo 38 účastníků. Celkově úspěšně školení zvládli a průkaz Instruktora speleologické techniky obdrželo 31 účastníků

K výsledkům školení a ověření znalostí u jednotlivých účastníků komise konstatovala u většiny přihlášených značné mezery ve znalostech v používání speleoalpinistických technik. A to je varující skutečnost pro celou ČSS.

Pro potřeby Instruktora speleologické techniky bylo připraveno první vydání „Skript pro školení pracovníků z předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, se zaměřením na odbornou způsobilost k provádění prací ve výškách a nad volnou hloubkou pomocí osobních ochranných prostředků proti pádu z výšky“.

V roce 2011

Proběhlo školení zakončené zkouškami pro další 4 instruktory speleologické techniky, kteří vlastnili již propadlé průkazy vydané R. Matýskem a Speleomatem.

V roce 2012

SEMINÁŘ INSTRUKTORŮ SPELEOLOGICKÉ TECHNIKY

Seminář se uskutečnil 22. 4. 2012 dopoledne v kulturním domě ve Sloupu. Na programu byly informace o novinkách jak v technice, ČSN EN a používání pomůcek při použití lanové techniky jak ve speleologii, tak při pracích ve výškách a nad volnou hloubkou, podléhající NV č. 362/2005 Sb.

Současně účastníci obdrželi nově vypracovaná skripta pro školící činnost instruktorů speleologické techniky.

Komise vypracovala stanovisko k formulaci prodeje vyřazených lan ze stanic ZS ČSS do jednotlivých ZO ČSS.

Zpracování nových rozšířených skript pro instruktory

Pro potřeby instruktorů speleologické techniky, ale i pro ostatní zájemce byla zpracována a vydána „Skripta pro školení pracovníků z předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví

při práci, se zaměřením na odbornou způsobilost k provádění prací ve výškách a nad volnou hloubkou pomocí osobních ochranných prostředků proti pádu z výšky“.

Skripta z roku 2010 byla dopracována a doplněna a bylo vytištěno jejich druhé vydání. Hlavní obsah je sice věnován problematice prací nad volnou hloubkou, ale ve skriptech je řešena i problematika spojená se sportovní činností v ČSS jako důraz na dodržování návodu k použití speleoalpinistických pomůcek, použití uzlů, lan, povinnost periodických prohlídek speleoalpinistických pomůcek.

OSTATNÍ PROBLEMATIKA ŘEŠENÁ ÚOK

Informace o závěru **soudní kauzy obvinění jednoho z organizátorů lanového traverzu** (Igora Beňoviče) pořádaném ZO ČSS ORCUS Bohumín. Obviněný byl odsouzen k finanční úhradě 240 000 Kč a podmíněnému trestu na 2 roky. I v závěrečném líčení opět byl požadován při aktivitě na lanovém traverzu tlumič pádu a další OOP používané při pracích ve výškách a nebyl brán zřetel, že se jednalo o sportovní akci.

Tento precedentní rozsudek se může stát hrozbou u každého obdobného případu, kdy ve speleologické činnosti bude při zranění vzneseno obvinění některého člena nebo ZO ČSS, ať už se skutečným, nebo vykonstruovaným zapříčiněním úrazu nepoužitím OOP, stanovených pro pracovní činnost.

ÚOK, na základě této soudní kauzy i stále se sblížující problematiky prací nad volnou hloubkou a sportovní činností za použitím lanových technik, doporučila upravit a doplnit „Bezpečnostní směrnici pro speleologickou činnost“ (vydanou předsednictvem ČSS 30. 9. 2002) jako povinnost dodržování návodu k použití speleoalpinistických pomůcek, povinnost pravidelných periodických prohlídek lan a pomůcek pro speleoalpinismus (hlavně u společně využívané výstroje) apod.

Josef Wagner, předseda ÚOK pro práci ve výškách a nad volnou hloubkou ČSS

6. Základní organizace ČSS

Některé velmi podrobné zprávy byly z důvodu optimalizace celkového rozsahu této komplexní zprávy zkráceny. Všechny zprávy v plném znění a v původním formátu a úpravě jsou k dispozici v dokumentaci ČSS v sídle Společnosti.

Samostatné kapitoly každé ZO jsou označeny následovně:

- P:** „plné znění“, tj. zpráva kromě případných oprav základní gramatiky uvedena v plném znění
- Z:** „zkrácené znění“, tj. zpráva kromě základní jazykové korekce zkrácena o méně významné či osobně laděné části textů

Vzhledem **k objemu, různosti uspořádání, informačního obsahu a podrobnosti zpráv** jednotlivých ZO ČSS reflektuje každá kapitola pro každou skupinu co nejvíce původní členění a strukturování skupinových dokumentů (při spojování zpráv skupin byly pro celkové sladění přeče jen potřebné drobné redakční úpravy) se snahou doložit tak co nejvěrněji charakter a obsah činnosti každé ZO ČSS.

Pro zajímavost lze uvést nejčastější **varianty zasílání výročních dokumentů ZO ČSS**, volně jednotlivými skupinami kombinované, přičemž neplatí, že vždy je zaslána obojí forma – necelá

polovina ZO ČSS pošle jednou pouze listinné dokumenty, jindy pouze elektronické – a každý rok to bývá u jediné skupiny různě:

dokument	samostatnost dokumentu	elektronická forma	listinná forma
zpráva o činnosti minulého roku	1. samostatně 2. součást zápisu z VČS	1. tělo e-mailu 2. příloha e-mailu a. txt b. doc c. rtf d. pdf e. odt 3. prezentace na skupinovém webu 4. CD-ROM	1. volné listy 2. listy spojené svorkou 3. listy sešité drátkem 4. listy vložené do hřbetní lišty 5. listy jakkoli jinak „svázané“
zápis z VČS	1. samostatně 2. součást zprávy	1. tělo e-mailu 2. příloha e-mailu a. txt b. doc c. rtf d. pdf e. odt	1. volné listy 2. listy spojené svorkou 3. listy sešité drátkem

Přehled zasílání výročních zpráv o činnosti z jednotlivých ZO ČSS

V tabulce jsou uvedena data dodání zpráva na sekretariát ČSS. Stanovami určený povinný termín je 31. 3. t.r. za činnost v roce předcházejícím. Zprávou se rozumí výroční zpráva o činnosti ZO ČSS, nikoliv zápis z výroční členské schůze.

světle šedé políčko ZO: zpráva dodána každý rok v termínu

tmavě šedé políčko ZO: chybí alespoň jedna výroční zpráva

tučný text ZO: skupina nedodala vůbec žádnou zprávu o své činnosti

tučný text data: zpráva dodána po termínu určeném platnými stanovami

ZO	2008	2009	2010	2011
1-01	-	11.3.2010	25.3.2011	10.4.2012
1-02	1.4.2009	1.4.2010	29.3.2011	27.3.2012
1-04	17.3.2009	2.3.2010	22.2.2011	22.2.2012
1-05	3.2.2009	31.1.2010	1.2.2011	8.2.2012
1-06	7.4.2009	14.4.2010	31.3.2011	26.3.2012
1-07	-	-	-	-
1-08	20.3.2009	26.2.2010	9.3.2011	29.3.2012
1-09	-	-	-	2.4.2012
1-10	2.2.2009	8.4.2010	22.3.2011	21.2.2012
1-11	10.2.2009	17.2.2010	8.2.2011	16.4.2012

ZO	2008	2009	2010	2011
2-01	24.3.2009	9.3.2010	7.4.2011	23.3.2012
2-02	26.3.2009	24.3.2010	23.3.2011	13.3.2012
3-01	-	-	31.3.2011	30.3.2012
3-02	-	31.3.2010	30.3.2011	2.4.2012
3-03	-	-	-	-
3-05	24.3.2009	14.4.2010	30.3.2011	9.5.2012
4-01	8.3.2009	17.3.2010	31.3.2011	10.4.2012
4-03	17.3.2009	10.2.2010	31.3.2011	3.2.2012
4-04	-	-	-	-
5-01	30.3.2009	15.3.2010	23.3.2011	26.3.2012
5-02	13.2.2009	4.2.2010	27.1.2011	3.2.2012
5-03	5.2.2009	12.3.2010	15.2.2011	20.2.2012
5-05	11.3.2009	25.2.2010	15.3.2011	23.2.2012
5-06	-	-	8.4.2011	-
5-07	23.2.2009	-	27.4.2011	27.3.2012
6-01	24.3.2009	8.4.2010	30.3.2011	13.3.2012
6-02	17.3.2009	12.3.2010	11.3.2011	5.3.2012
6-04	-	-	-	20.4.2012
6-05	1.4.2009	5.3.2010	2.3.2011	20.3.2012
6-06	-	-	-	24.4.2012
6-07	-	-	9.3.2011	13.3.2012
6-08	20.3.2009	2.4.2010	11.3.2011	23.3.2012
6-09	24.4.2009	22.4.2010	18.4.2011	23.3.2012
6-10	-	23.7.2012	23.7.2012	23.7.2012
6-11	18.1.2009	-	25.2.2011	2.1.2012
6-12	14.4.2009	-	6.6.2011	23.2.2012
6-13	9.4.2009	2.4.2010	29.3.2011	30.3.2012
6-14	4.3.2009	23.2.2010	23.2.2011	12.2.2012
6-15	26.3.2009	1.4.2010	17.3.2011	11.5.2012
6-16	25.3.2009	2.4.2010	29.3.2011	4.4.2012
6-17	19.2.2009	15.2.2010	7.2.2011	29.2.2012
6-18	5.2.2009	12.2.2010	2.3.2011	13.2.2012
6-19	17.9.2009	-	3.4.2011	-
6-20	25.3.2009	23.3.2010	22.3.2011	5.3.2012
6-21	-	1.4.2010	30.3.2011	1.3.2012
6-22	22.1.2009	22.2.2010	1.3.2011	15.4.2012
6-23	29.4.2009	-	-	30.3.2012
6-25	19.1.2009	-	4.5.2011	23.1.2012
6-26	7.4.2009	-	10.5.2011	4.5.2012

pokračování tabulky na další straně

ZO	2008	2009	2010	2011
6-27	30.3.2009	26.2.2010	30.3.2011	26.3.2012
6-28	17.2.2009	16.3.2010	23.3.2011	-
6-30	31.3.2009	2.4.2010	11.3.2011	2.4.2012
7-01	3.3.2009	-	8.3.2011	24.2.2012
7-02	31.3.2009	-	31.3.2011	-
7-03	-	-	-	-
7-04	26.3.2009	6.4.2010	4.4.2011	29.3.2012
7-05	17.3.2009	-	-	26.3.2012
7-07	6.2.2009	26.2.2010	24.3.2011	12.3.2012
7-08	26.3.2009	30.3.2010	27.3.2011	2.4.2012
7-09	3.4.2009	2.4.2010	21.3.2011	12. 9. 2012
7-10	30.1.2009	23.2.2010	10.2.2011	19.3.2012
7-11	-	-	-	-
7-13	-	-	-	-
7-14	13.3.2009	10.2.2010	4.3.2011	-

ZO ČSS 1-01 Český kras Z

2011

ZO na žádné vlastní lokalitě výzkum neprovádí.

Byly uskutečněny týdenní exkurze Francie, Jura do jeskyní Pourpeville, Fourbanne, Grotte de la Baume, Malatiere, Petit Siblot a Lanans.

2010

Činnost na žádné vlastní lokalitě ZO výzkum neprovádí.

Na začátku února proběhla výprava do pražského podzemí v okolí Vyšehradu. První dubnový víkend se uskutečnila výprava do Českého krasu. V květnu 2 členové pomáhali s kopáním v jeskyni Pod Javorkou. V říjnu se jeden člen zúčastnil výcviku speleotechniky na mostě v Plzni a následně pomohl s kopáním v jeskyních Na Chlumu. Dále se uskutečnila několikadenní akce do Moravského krasu, během níž cca 10 členů navštívilo několik veřejnosti nepřístupných jeskyní, po dohodě s místními skupinami.

Proběhly týdenní exkurze Rumunsko Apuseni (jeskyně v oblasti Groapa de la Barsa a Gir-da de Sus), Francie, Jura (jeskyně La Borne aux Cassots, Grotte de Piley, Grotte des Moulins, Grotte de Noailles, Baume de la Fraite, Grotte de la Pisserette), Languedoc-Rousillon (jeskyně Grotte de Siech, Riviere souterraine de Vicdessos, Grotte du Sergent, Grotte de Cotepatiere).

2009

V roce 2009 se členové zúčastnili několika akcí, pořádaných buď přímo členy ZO nebo jinou ZO. Jednalo se o akce „Chlumolezení“, návštěva podzemního kaolínového dolu v Hosině, dále akce „50 let Plánivské skupiny“, návštěva jeskynních systémů Stará Amatérská jeskyně, Lopač

a Vintoky, rekreačně jeskyně Balcarka, v rámci „otevřených dveří“ návštěva Nové Amatérské jeskyně a podzemí v Hostěradicích. Členové ZO pracovali v historickém podzemí vojenského záložního velitelství německé armády pro ruzyňské letiště.

V září proběhla návštěva oblasti přímořského krasu v severním cípu Bulharského pobřeží u obcí Tjuleno a Kamen Brjag.

2008

Za rok 2008 ZO ČSS 1-01 Český kras nedodala žádnou výroční zprávu.

ZO ČSS 1-02 Tetín Z

2011

Volarská jeskyně (ev. č. 14-014). V této jeskyni v Kavčím lomu (Montánce) u Tetína se uskutečnily sondáže na koncích dosavadních postupů, včetně vrtů půdním vrtákem do nepevných sedimentů. Další postup prakticky ve všech nadějných směrech komplikují obtížně zvládnuté závaly.

Portálová jeskyně (ev. č. 14-001). V této jeskyni v Kavčím lomu (Montánce) u Tetína pokračovala prolongace v Jižní chodbě, kde došlo k postupu o zhruba 3 m. Největší akce však byla zaměřena na vyklizení starých deponií z části jeskyně před Haryho rotundu.

Jeskyně Devítikorunová (ev. č. 14-008). Na této lokalitě probíhaly práce na zvětšení profilu Františkovy chodby z důvodu další prolongace chodby a současně čištění Jindřichova dómku. Při této činnosti byla v Jindřichově dómku objeven náznak chodby a další akce byly zaměřeny na prolongaci této chodby. Podařilo se postoupit o cca 7m, čímž se délka jeskyně prodloužila na 36 m.

Terasová jeskyně (ev. č. 14-007). V této jeskyni v Kavčím lomu (Montánce) u Tetína v chodbičce před uzávěrem byla odkryta cca 1,5 m dlouhá plazivka a laserem zaměřen další volný, byť neprůlezný 1m délky. Tato chodbička je 2,90 m pod úroveň Tamangova dómu za uzávěrem a směřuje mimo známé prostory jeskyně.

Tetínská propáštka II (ev. č. 13-024/B). Na lokalitě byly práce z větší části věnovány další úpravě úzkých průlezů. Byla uložena drenáž v sifonu před síňkou Brajerové a v průlezu do Chodby propadů. Na konci Chodby propadů došlo 19. 2. 2011 k objevu cca 10 m dlouhého pokračování. Další činností bylo hloubení sondy v Chodbě propadů na křížení s odbočkou vedoucí směrem k jeskyni Bišilu, zatím však bez výsledků. V těchto místech bude proveden kamerový průzkum.

V rámci přípravných prací proběhlo v jeskyni Bišilu (ev. č. 13-011) zjištění směru výzkumu a stanovení míst, kde by bylo možno jeskyni otevřít novým vchodem. Stávající vchod je totiž pro prolongaci nevhodný a nebezpečný.

Jeskyně U buku (ev. č. 15-013). Na této lokalitě se postoupilo o cca 3 m v plném profilu chodby a byla zbudována lanovka pro snadnější transport vykopaného materiálu.

Jeskyně Třívchodová (ev. č. 15-018). Jeskyně byla prodloužena o cca 2 m. Hlavní práce se zaměřily na vycištění pracoviště a přípravu lokality na další prolongaci.

Společně se ZO 6-02 Vratkovský Kras a ZO 6-23 Aragonit byla uskutečněna tradiční expedice do Krasu ve Slovinsku, kde pokračoval systematický průzkum v okolí Temnice, spočívající ve vyhledávání a případné dokumentaci krasových jevů a vojenských kaveren.

Jeden člen ZO působil ve Speleologické záchranné službě ČSS.

V jeskyni Martina byla nepravidelně měřena koncentrace CO₂ na přístroji zapůjčeném Geologickým ústavem AV. V závěru roku byly pomocí radiomajáku na povrchu vyznačeny některé významné části jeskyně, čímž je možné pozorovat souvislosti mezi povrchem a jeskynním systémem.

V Krápníkové jeskyni v Šanově koutě byla uskutečněn úklid přístupové chodby a byla zpřístupněna dříve známá, ale v posledních desetiletích nepřístupná část jeskyně hned za vchodem.

Zahraníční exkurze: Slovinsko - povrchový a podzemní průzkum Krasu v okolí obce Temnice; Itálie - speleologický a speleopotápěčský výzkum v jeskyních na Sardinii; Bue Marino v oblasti Golfo Orosei na Sardinii; Rakousko – průzkumné a dokumentační práce v jeskynním systému Loferer Schacht a v jeho okolí.

2010

Volarská jeskyně (ev. č. 14-014). V této jeskyni v Kavčím lomu (Montánce) u Tetína byla uskutečněna jedna akce, při níž byla vyklížena prostůrka na konci Kodské větve.

Portálová jeskyně (ev. č. 14-001). V této jeskyni v Kavčím lomu (Montánce) u Tetína byly uskutečněny dvě půldenní akce, při nichž bylo prolongováno na konci chodbičky vedoucí směrem k Volarské jeskyni.

Tetínská propáštka II (ev. č. 13-024/B). V uplynulém roce se na lokalitě uskutečnilo 17 pracovních akcí. Prolongováno bylo v závěru Sifonové chodby, přičemž 9. 5. 2010 došlo k objevu Chodby propadů. Po objevu byla tato nová část nafocena. Prakticky až do současnosti zde probíhají práce na zpřístupnění průlezu a drenáže vody. Z Chodby propadů vedou 4 pokračování, ve směru na západ, dalšímu prolongaci bránil hrozící zával z komína. Zabezpečení tohoto místa byla věnována poslední akce. Směrem na jih vedou dvě pokračování, vzhledem ke vzdálenosti cca 40 m od lokalit Lybarová a Bišilu je třeba ověřit další mapování, měření šereblem a orientačními výkopy možnost propojení těchto lokalit. Do úvahy by přicházelo i rozšíření výjimky pro lokalitu Bišilu, neboť se zdá, že odtud by byl snazší transport materiálu ven. Devátého května došlo k objevu Chodby propadů, délky cca 20 m. Tato část není dosud zmapována, orientační proměření ukázalo pokračování jeskyně směrem na západ, s významnými náznaky pokračování směrem na jih. Do nové části se první dostala Lucie Petráčková.

Jeskyně U buku (ev. č. 15-013). V uplynulém roce bylo na této lokalitě postoupeno o cca 5 m v plném profilu chodby.

Jeskyně Devítikorunová (ev. č. 14-008). V jeskyni bylo uskutečněno 12 pracovních akcí a jeskyně byla prodložena ve dvou směrech o celkem cca 7 m.

Portálová jeskyně (ev. č. 14-001). Bylo provedeno mapování dosud nezdokumentovaných a v minulosti prolongovaných částí jeskyně. Byla provedena revize části jeskynního polygonu, nalezené chyby byly opraveny a polygon byl propojen s jeskynním polygonem vedle ležící Volarské jeskyně za účelem zjištění přesné vzájemné polohy obou jeskyní.

Volarská jeskyně (ev. č. 14-014). V jeskyni byly domapovány všechny nezdokumentované prostory (zatím pouze půdorysně) a jeskynní polygon byl navázán na vedle ležící Portálovou jeskyni.

Tetínská propáštka II (ev. č. 13-024/B). V jeskyni byly částečně domapovány nově objevené prostory. Mapovací práce budou pokračovat i v následujícím období.

Nová jeskyně na Damilu (ev. č. 12-003). V závalu pod Samovou chodbou se po jarním tání objevily náznaky pokračování jeskyně. Voda v těchto místech poměrně rychle odtéká. Tyto

úžiny byly zdokumentovány kamerou speciálně upravenou pro filmování v úzkých prostorech. Žádné průlezné prostory však zaznamenány nebyly.

V průběhu roku proběhly 3 přednášky na téma Historie jeskyňářství v masivu Tetína. První se konala na Tetíně pro místní občany, další pak v restauraci Jiná káva v bývalých berounských kasárnách a poslední pak v muzeu Českého krasu v Berouně. Uvedené přednášky, za přispění materiálů od K. Žáka, M. Majera, Jos. Plota, P. Nakládala a z archivu ČSS a MČK Beroun, provedl L. Pecka. Celková účast na všech třech přednáškách byla cca 80 osob.

V průběhu roku Martin Majer dvakrát vystavoval svoje fotografické práce v Okresní knihovně Beroun. Druhá výstava byla, pod názvem „Podzemí v literatuře, literatura v podzemí“, doplněna úryvky z knih autorů (např. V. Cílka, L. Součka, J. Hromase, a jiných). K výstavě se uskutečnila úvodní přednáška L. Pecky, který také vybíral a sestavil úryvky textů k výstavě. Tato výstava byla sponzorsky zajištěna firmou Stavounion s.r.o.

Pro základní školu v Tetíně byla v prostorách obecního muzea uspořádána přednáška Historie těžby vápence. Přednášku provedl L. Pecka.

Začátkem roku se tříčlenná delegace zúčastnila jednání zástupců v Českém krasu pracujících jeskyňářských skupin se Správou CHKO Český kras. Správa CHKO představila svého nového vedoucího a pokusila se nastínit, jakým směrem se hodlá ubírat ohledně prolongace, dokumentace a ochrany jeskyní v Českém krasu. Na základě tohoto jednání jsme zažádali a poté získali výjimku ze základních ochranných podmínek NPR Koda.

Pokračovala jednání o zajištění vchodu do Nové jeskyně na Damilu z důvodu plánované rekultivace lomu. Pro případ opětovného znepřístupnění je třeba dokončit kompletní mapu jeskyně.

Výpravy do zahraničí zahrnovaly: Slovinsko – povrchový a podzemní průzkum Krasu v okolí obce Temnice; Slovensko – spolupráce se speleologickou skupinou ZO 6–16 Tartaros při výzkumu v jeskyni Silická ladnica; Itálie – speleologický a speleopotápěčský výzkum v jeskyních na Sardinii; práce v jeskyni Bue Marino v oblasti Golfo Orosei na Sardinii; Rakousko – průzkumné a dokumentační práce v jeskynním systému Loferer Schacht a v jeho okolí

2009

– Prolongační práce

13-024/B Tetínská propáštka č. 2.

V jeskyni pokračovaly prolongační práce, obnovené v roce 2004. Bylo dosaženo hladiny podzemní vody přibližně 26 m pod úroveň vchodu do jeskyně. Pozornost se potom zaměřila na odbočku ze sondy v hloubce 5 m pod její ohlubení, kde se podařilo 7 m dlouhým průkopem zahliněné chodby dosáhnout volných prostor. Další části jeskyně, směřující všeobecně k JZ, měly délku volných prostor více než 75 m. Jeskyně tím dosáhla celkové délky všech prostor 147,5 m. Po pracném průkopu sedimenty zaplněného sifonu došlo k objevu puklinovitého prostoru s komínkem. Celá jeskyně tak ke konci roku 2009 přesáhla délku 150 m.

14-001 Portálová jeskyně v lomu Montánka

Za Haryho rotundou práce záhy skončily v mohutném závalu. V chodbě směřující k jihu bylo postoupeno asi o dva metry. Vzhledem k obtížím s transportem materiálu byly v létě práce v jeskyni přerušeny a ve druhé polovině roku se pozornost opět zaměřila na sousední Volarskou jeskyni.

14-008 Devítikorunová jeskyně

V jeskyni proběhl úklid a přípravné práce na prolongaci.

14-014 Volarská jeskyně

Na konci Srbské větve došlo k postupu asi o 5 m, další práce ale také zde komplikuje mohutný zával. Zhruba v polovině délky Srbské větve byla vykopána 6 m dlouhá odbočka s malou prostorou na konci. Koncem roku 2009 se po tříleté přestávce obnovily práce i Kodské větvi. Délka všech prostor dosáhla ke konci roku zhruba 98 m.

15-013 Jeskyně U buku

V roce 2009 práce pokračovaly v mírně klesající chodbě, směřující pode dnem lomu směrem k Tetínu. Jeskyně ke konci roku dosáhla celkové délky 17 m.

15-018 Tříchodová jeskyně

V jeskyni proběhl úklid vstupní prostory, vlastní práce začnou v dalších letech.

– Dokumentační práce**12-015 Nad tunelem (Jeskyně H)**

V roce 2009 byla dutina orientačně zmapována a doplněna do soupisu jeskyní Českého krasu. Dosáhla celkové délky 4,4 m a hloubky 2,6 m.

13-024/B Tetínská propáستka č. 2

Byla provedena dokumentace nove objevených prostor jeskyně .

14-014 Volarská jeskyně

V úplném závěru roku bylo v jeskyni provedeno zaměření a vykreslení průběhu Srbské i Kodské větve jeskyně za účelem zjištění průběhu jeskyně a stanovení dalšího postupu.

V průběhu roku byla provedena fotografická dokumentace lokalit Portálová (2x) a Tetínská propáستka II (v nových objevech).

– Zpráva o objevech

Nově byla objevena Jeskyně 19-009 Nad Malinou. Tato nově evidovaná jeskyně byla doplněna do databáze jeskyní Českého krasu. Nachází se v zalesněném pásu Skalice, nedaleko od Měňan, 66 m jv. od již dříve evidované jeskyně 19-008 „Na Skalici“. Jeskyni Nad Malinou tvoří soustava těsných jeskynních vchodů u paty nižší skalní stěny a propadu nad jejím temenem. Průlezné úseky jednotlivých chodbiček mají délky do 3 m.

– Přednášková a popularizační činnost

Informace o činnosti a aktivitách skupiny byly průběžně prezentovány na vlastní internetové stránce. Členové ZO publikovali v časopisu Speleo a sborníku Český kras. Činnost naší skupiny byla rovněž prezentována při promítání v rámci Setkání jeskyňářů v Českém krasu 2009, v Muzeu zlata v Jílovém u Prahy proběhla přednáška o našich aktivitách ve Slovinsku.

– Další činnost

V první polovině března jsme uspořádali tradiční Jeskyňářský bál v tetínském kulturním domě. Začátkem října jsme uspořádali na Tetíně desáté „Setkání jeskyňářů v Českém krasu“. Uskutečnila se individuální prezentace speleologických skupin, proběhlo promítání diapositivů a videa se speleologickou tematikou a byla uspořádána výstava fotografií na téma podzemí, kde se objevily fotografie jak z Česka, tak i zahraničí.

Další důležitou činností bylo zajištění podkladu pro udělení výjimek z ochranných podmínek NPR Koda na Tříchodovou jeskyni a NPR Tetínské skály na Devítikorunovou jeskyni. Pokračovala jednání o zajištění vchodu do Nové jeskyně na Damílu z důvodu plánované rekulativace lomu, ke které došlo vzhledem k úpravě motokrosové tratě v Modrém lomu na Damílu.

– Výpravy do zahraničí**Slovinsko – povrchový a podzemní průzkum Krasu v okolí obce Temnice**

V roce 2009 se uskutečnily celkem dvě týdenní expedice do slovinského Krasu. Hlavním

cílem první expedice bylo pokračovat v povrchovém průzkumu mapového listu Komen 24. Byly vytvořeny 3 pracovní skupiny, kterým se podařilo zaregistrovat celkem 16 jeskyní a propastí, 39 kaveren a 8 kavernojeskyní o celkové délce přes 700 m. Hlavním cílem druhé expedice bylo dokončit povrchový průzkum 24. oblasti, což se nakonec podařilo a nově byly zaregistrovány 4 propasti, 3 kavernojeskyně a 1 kaverna. Kromě registrace nových probíhalo i mapování již známých podzemních jevů. Podařilo se zmapovat 7 kaveren a kavernojeskyní a 2 propasti o celkové délce více než 500 m. Dále byl vytvořen fotografický tým, který vytvořil soubor reprezentativních fotografií nejvýznamnějších podzemních jevů.

Rakousko

Průzkumné a dokumentační práce v jeskynním systému Loferer Schacht a v jeho okolí

2008**– Prolongační práce na jednotlivých lokalitách****Volarská jeskyně (ev. č. 14-014)**

V této jeskyni v Kavčím lomu (Montánci) u Tetína pokračovaly v uplynulém roce prolongační práce, které se zaměřily na obcházení závalu na konci Srbské větve a částečně i na prolongaci v odbočce u Sířky s brčky. Chodby jsou prakticky zcela zaplněny jeskynními sedimenty a žádné volné prostory nebyly během roku 2008 zjištěny. Délka kolejové dráhy se 4 zatáčkami se začala blížit 50 m. Délka všech prostor jeskyně dosáhla ke konci roku 90 m, převýšení celé jeskyně je jen zhruba 7 m.

Portálová jeskyně (ev. č. 14-001)

Po téměř 301etě přestávce prací na konci tzv. Prvé chodby v Portálové jeskyni bylo v této chodbě vytipováno místo k dalšímu pokusu o prolongaci, a to nad komínkem s plazivkou. První pokus o pročištění těsného otvoru ukázal, že tudy cesta dál skutečně vede. Při dalších akcích se písek a kameny vcelku ochotně samy sypaly z otvoru ven. Při další akci byla objevena kruhová prostora nazvaná Haryho rotunda a bylo prohloubeno dno chodby vedoucí k jihu. V Haryho rotundě byl na jeskynním jílu nalezen malý výskyt kryogenních jeskynních karbonátů. Nově objevené prostory mají podle orientačního zmapování délku 21 metrů, Portálová jeskyně jako celek tak dosáhla délky 151 m.

Tetínská propáستka II (ev. č. 13-024/B)

V roce 2008 došlo k prohloubení jeskyně z úrovně 220 m n. m. na úroveň 215,5 m n. m., tedy o 4,5 m, čímž bylo dosaženo celkové hloubky jeskyně 26 m.

Jeskyně U buku (ev. č. 15-013)

V uplynulém roce na této lokalitě proběhly dvě pracovní akce s minimálním postupem.

– Dokumentační práce**Portálová jeskyně (ev. č. 14-001)**

V úplném závěru roku bylo v jeskyni provedeno hrubé zaměření a zakreslení nově objevených prostor, aby mohl být určen předpokládaný průběh jeskyně. Přesné zmapování prostor bude provedeno až po dokončení probíhajících prolongačních prací v této části jeskyně. V průběhu roku pokračovaly práce na digitalizaci dokumentačního archívu ZO a fotografické dokumentaci lokalit.

Karel Žák nadále pracoval na označování vchodu jeskyní Českého krasu nerezavými štítky s registračními čísly jeskyní a spolu s Romanem Živorem aktualizovali soupis jeskyní Českého krasu. Ve Vratíkovském krasu, ve spolupráci s místní ZO, pokračovala dokumentace některých jeskyní, která bude pokračovat i v následujícím období.

– Další činnost

Informace o činnosti a aktivitách skupiny byly průběžně prezentovány na vlastní internetové stránce. Někteří členové ZO publikovali ve sborníku Speleo, dále pak ve sbornících Speleo-fórum a Český kras.

V první polovině března jsme uspořádali tradiční Jeskyňářský bál v tetínském kulturním domě.

Začátkem října jsme uspořádali na Tetíne již deváté „Setkání jeskyňářů v Českém krasu“. Proběhla rada exkurzí do většiny významných lokalit v Českém krasu. SZS ČSS, stanice Čechy vystrojila tradiční lanový traverz přes Tetínskou rokli. Zpestřením programu byla letos potřetí uspořádaná výstavka fotografií na téma podzemí.

Ve druhé polovině roku byla na Správu CHKO Český kras zaslána žádost o zafinancování uzávěru jeskyně Augustová a jeskyně Krápníková v Šanově koutě. Poté byly uzávěry vyrobeny a zabudovány.

Během roku probíhaly obvyklé terénní a podzemní exkurze po našich lokalitách.

– Výpravy do zahraničí

Slovinsko – povrchový a podzemní průzkum Krasu v okolí obce Temnice

Slovensko – spolupráce se Slovenským múzeom ochrany prírody a jeskyniarstva a Správou slovenských jaskýn v Liptovském Mikuláši v oblasti Dumbieru v Nízkých Tatrách. Cílem byla fotodokumentace výskytu kryogenních jeskynních karbonátů v těchto vysokohorských jeskyních. Soubor fotografií Martina Majera z jeskyně Huciaca vyvieracka (Zugó) obdržel na 14. ročníku soutěžní výstavy jeskynní fotografie s mezinárodní účastí Speleofotografia 2008 cenu Slovenského múzea ochrany prírody a jaskyniarstva.

Slovensko – spolupráce se speleologickou skupinou Minotaurus SSS na průzkumných a dokumentačních pracích v jeskyni Zugo ve Slovenském krasu

Itálie – speleologický a speleopotápěčský výzkum v jeskyních na Sardinii. Práce v jeskyni Bue Marino v oblasti Golfo Orosei na Sardinii, ve spolupráci ZO 1-06 (Speleologický klub Praha) byly zaměřeny na dokumentaci objevu z roku 2008, pokračování v průzkumu stropů v suché části jeskyně za překonaným sifonem a v průzkumné činnosti zaměřené na propojení jeskyně s údolím Codula di Fuily. Objeveno a zdokumentováno bylo cca 400 m nových chodeb tvořících vyšší patro jeskyně ve výšce přibližně 20 m nad známými prostory.

Rakousko – průzkumné a dokumentační práce v jeskynním systému Löferer Schacht a v jeho okolí.

ZO ČSS 1-04 Zlatý Kůň Z

2011

Jeskyně Nová Propast – v jeskyni nebylo v tomto roce pracováno. V rámci přípravy žádosti dotaci z fondu OPŽP a projektové dokumentace uzavření jeskyně bylo spolupracováno se správou CHKO Český kras.

Jeskyně Bufetová – v jeskyni nebylo v tomto roce pracováno.

Jeskyně Bonzáková sluj – v jeskyni probíhá prodloužení ve vertikálním směru. Jsou odkrývány četné neprůlezné dutiny. Celkem vytěženo kolem 0,5 m³ výplně.

Jeskyně Malá Panama – v jeskyni nebylo pracováno.

Jeskyně Panama – v jeskyni bylo pokračováno s průkopem ve směru dříve nalezené chodbičky, směřující k jeskyni Malá Panama. V závěru roku byly obě jeskyně spojeny v jeden systém.

Jeskyně V Petzoldově lomu – (V suti, Skulina) zde bylo dosaženo ve spolupráci s členy ZO 1-11 významných úspěchů, které byly prezentovány na Setkání jeskyňářů. Došlo k objevu chodeb v délce kolem 500 m s nadějí na další pokračování. Chodby zasahují až na hladinu podzemních vod. Celkem bylo odpracováno 43 pracovních akcí a vytěženo min. 12–15 m³ jeskynních výplní. Mapovou dokumentaci pořizuje družstvo mapérů ze ZO 1-11.

Dále proběhly expediční akce exkurzního charakteru do oblasti krasu ve Slovinsku (okolí Laze), do Bulharska dohromady se Správou jeskyní ČR.

2010

V uplynulém roce probíhala pracovní činnost členů základní organizace 1-04 na těchto lokalitách:

Jeskyně Nová Propast – výjimka z ochranných podmínek je platná do 31. 12. 2013. V jeskyni nebylo v tomto roce pracováno. Byly vyměněny zámky od vstupu a klíče byly v kopii předány na správu CHKO Český kras (úkol z pracovního setkání na jaře 2010). Byl podán podnět k žádosti o dotaci z fondu OPŽP, prostřednictvím správy CHKO Moravský kras.

Jeskyně Bufetová – výjimka z ochranných podmínek je platná do 31. 12. 2013. V jeskyni nebylo v tomto roce pracováno.

Jeskyně Bonzáková sluj – výjimka z ochranných podmínek je platná do 31. 3. 2014. V jeskyni probíhá prodloužení ve vertikálním směru. Jsou odkrývány četné neprůlezné dutiny. V jeskyni byl z bezpečnostních důvodů odstraněn oddělený balvan ve stropě. V dalším roce se plánuje uzávěr jeskyně.

Jeskyně Malá Panama – v jeskyni nebylo pracováno

Jeskyně Panama – 13. 3. 2010 došlo k znovuootevření jeskyně po 17 letech, a to sondou v místě, doporučeném po dřívějším geofyzikálním měření georadarem na ploše lomové etáže v lomu Plešivec. Výkopem sondy byly nejprve zastiženy neznámé dutiny, které po vytěžení recentního závalu ústily do dříve známých prostor jeskyně. Proběhlo vytyčení koridoru pro pohyb v jeskyni a osazení kotvících bodů pro instalaci lana ve vstupní propasti. Výkopem byla nalezena cca 4 m dlouhá chodbička ve vstupní partii jeskyně.

2009

Jeskyně Nová Propast – na podzim tohoto roku byla po několika letech konečně získána nová výjimka z ochranných podmínek na práce v jeskyni. Tento rok bez činnosti.

Jeskyně Bufetová – dtto co výše uvedená lokalita (výjimka z ochranných podmínek byla udělena současně). Tento rok bez činnosti.

Jeskyně Bonzáková sluj – na jaře získána výjimka z ochranných podmínek, takže následně mohla být vyčištěna subvertikální, zkrasovělá porucha do hloubky cca 10 m. Původní antropogenní zásyp byl posléze vystřídán hlínou s příměsí ostrohranných klast. Při stěnách sondy se při postupu do hloubky otevíraly rukávovité volné prostory, směřující strmě dolů bez viditelného ukončení.

Jeskyně Malá Panama – pokračováno průkopem tzv. Panamského průplavu, tj. spojovací chodby mezi jeskyněmi Panama a Malá Panama. Hloubka sondy činí 8 m. Bylo provedeno doplnění mapové dokumentace této části jeskyně o podélný řez sondou. Nálezy kostí v jeskynních výplních předávány průběžně RNDr. Horáčkovi z PřFUK Praha.

Jeskyně Panama – na základ vyhodnocení geofyzikálního průzkumu z roku 2007 v oblasti jeskyně Panama bylo zažádáno v lomu VČS o povolení sondy v místě, kde průzkum vykázal

dutinu mělce pod povrchem etáže. Po povolení sondy tato prošla během první akce do volných prostor, které však jsou zcela zavaleny kamenivem z lomu. Bylo přistoupeno k jeho vyklížení. Vstupní otvor byl v souladu s povolením prací opatřen uzamykatelným uzávěrem.

2008

J. Nová Propast – zažádáno o novou výjimku z ochranných podmínek pro činnost v jeskyni, bez činnosti.

J. Bufet – zažádáno o novou výjimku z ochranných podmínek pro činnost v jeskyni, bez činnosti.

J. Bonzáková sluj – zažádáno o výjimku z ochranných podmínek pro činnost v jeskyni, bez činnosti. Jedná se o novou lokalitu.

V lomu Plešivec v jeskyni „Malá Panama“ pokračováno průkopem tzv. Panamského průplavu, tj. spojovací chodby mezi j. Panama a Malá Panama. Hloubka sondy činí 7,5 m. Nálezy kostí v jeskynních výplních předávány průběžně RNDr. Horáčkovi z PřF UK Praha. Odborníky bylo zhodnoceno, že se jedná o lokalitu z nejstaršího pleistocénu, která je v této oblasti vzácná. Výkopy však jsou nadále možné s tím, že materiál bude ukládán odděleně od jiných haldovin. Bylo provedeno vyhodnocení geofyzikálního průzkumu z roku 2007 a výsledky byly prezentovány ve velkolomu Čertovy schody.

V listopadu 2008 proběhla exkurzní výprava na Slovensko – osada Liptovský Ján – jeskyně Malá Stanišovská, pracovní část v jeskyni Svárovská aekkurze do asfaltového dolu u Strečna.

A. Komaško a J. Mottl se zúčastnili výzkumu opálových výplní v BorgioVerrezi. M. Bolcha publikoval článek v periodiku Speleo, pojednávající o činnosti skupiny. A. Pánek a J. Balcařík se zúčastnili jeskyňářského týdne SSS v Čachticích. Zdenek Mengler aktivně působil ve Speleologické záchranné službě, stanice Čechy. Členové se zúčastnili tréninkové akce jednolanové techniky, pořádané SZS v lomu na Chlumu.

ZO ČSS 1-05 Geospeleos Z

2011

Jeskyně Arnika: Na této lokalitě byla uskutečněna jen drobná revizní a dokumentační činnost.

Jeskyně Studniční: Jeskyně je momentálně hlavním pracovištěm ZO. Dne 19. 2. 2011 se podařilo ze dna Vaněčkovy studny proniknout do nových prostor o celkové délce cca 100 m, tím se celková délka jeskyně prodloužila na 149 m a hloubka vzrostla na 26 m. V průběhu jara a léta byly nové prostory zmapovány a zdokumentovány, do konce roku se práce dále soustředily v prostoru Vaněčkovy studny, kde se řešil problém zatáčky vodítek, tak aby kýbl tuto zatáčku projížděl bez obsluhy. Od těchto vodítek byla dále nainstalována závěsná drážka o délce 12 m až na nehlubší místo, které je na další prolongaci nejnadějnější.

Jeskyně Arnoldka: V jeskyni je sledována a zaznamenávána hladina jezera na dně jeskyně.

Podtraťová propast: Zde proběhly 3 ponory, bylo zkontrolováno vyvážení jeskyně do hloubky 50 m.

Vědecká činnost zahrnuje pravidelné sledování fyzikálních a chemických parametrů vybraných pramenů na území Českého krasu a Moravského krasu ve spolupráci s Přírodovědeckou fakultou UK, dále studium krasové hydrologie v Českém a Moravském krasu, paleomagnetické studium jeskynních sedimentů v Koněpruských jeskyních (Vánoční jeskyně) a paleoenvironmentální výzkum fosilních měkkýšů Žichovické jeskyně.

Členové ZO se účastnili těchto zahraničních expedic: Slovinsko – účast na mezinárodní expedici Kačna jama; Slovinsko, Kanin – účast na speleoprojektu Kóty 1000; Turecko, Altin Besik – příprava na plánovanou expedici 2012; Francie, jeskynní systém Pierre Saint Martin; Mexiko, cenoty Yukatánu; Francie, speleopotápění Ressel, True Madame, Cabouy; Borneo; Portoriko; Čína.

2010

Jeskyně Arnika: Z počátku roku se výkopové práce soustředily ve spodní části Kotelní chodby v levé části za Vidličkami, kde bylo dosaženo vzdálenosti ca 6m. Vzhledem deštivému jaru bylo toto pracoviště několikrát zatopeno a práce zde byly proto přerušeny, pouze se průběžně během roku sledovala vydatnost toku v Kotelní chodbě.

Jeskyně Studniční: V druhé části roku jsme se věnovali k zprovoznění vrátku a zařízení jeskyně. Touto instalací se značně zrychlil postup výkopových prací a do konce roku se jeskyně prohloubila o ca 5m na 20m hloubky.

Jeskyně Pod křížem: Zde se uskutečnily akce dokumentace a měření teplot.

Jeskyně Arnoldka: V jeskyni bylo zakončeno dvouleté kontinuální sledování teplot na vybraných místech pomocí paměťových čidel. V jeskyni je sledována a zaznamenávána hladina jezera na dně jeskyně. Byly opraveny poškozené dveře horního vchodu.

Jeskyně Palachovy propasti: Taktéž v jeskyni zakončeno dvouleté kontinuální sledování teplot na vybraných místech pomocí paměťových čidel.

Vědecká činnost zahrnovala pravidelné sledování fyzikálních a chemických parametrů vybraných pramenů na území Českého krasu a Moravského krasu; studium krasové hydrologie v Českém a Moravském krasu (Ochozská, Býčí skála, Rudické propadání); studium skapových vod (v souvislosti s nesaturovanou zónou) v Ochozské jeskyni; výzkum sedimentů Koněpruských jeskyní a Jeskyně Mrtvých netopýřů na Slovensku; paleoenvironmentální výzkum fosilních měkkýšů Žichovické jeskyně.

2009

Jeskyně Arnika: Byla upravována těžební dráha, prohloubeno dno na konci dráhy. V Kotelní chodbě postoupeno o cca 10m a celková hloubka chodby je 21m. Sledování toku v Kotelní chodbě, celkem 6 akcí. Byl proveden radiotest v Kotelní chodbě pro ověření okolní tektoniky bez větších výsledků.

Jeskyně Studniční: Byly zarovnané vstupní části jeskyně na průchod okovu a smontován opěrný rám na kladky vrátku.

Jeskyně Pod křížem: Vyčištění sutě pod vstupní chodbou, proveden archeologický průzkum v prostorách jeskyně.

Jeskyně Trativod: Revize zadní části jeskyně.

Jeskyně Arnoldka: V jeskyni probíhá měření koncentrací CO₂ a radonu, měření teplot, osazení teplotních čidel, trvale probíhá fotodokumentace.

V jeskyni Palachovy propasti probíhají mapovací práce včetně fotodokumentace, sledování vodního stavu jezera, probíhá měření koncentrací CO₂ a radonu, měření teplot, osazení teplotních čidel.

Vědecká činnost obsahovala zejména pravidelné sledování fyzikálních a chemických parametrů vybraných pramenů na území Českého krasu a Moravského krasu; studium krasové hydrologie v Českém a Moravském krasu (Ochozská, Býčí skála, Rudické propadání); studium

skapových vod (v souvislosti s nesaturovanou zónou) v Ochozské jeskyni; pokračoval výzkum sedimentů, hlavně v ČR a SR; výzkum fosilní malakofauny v jeskyni Velikonoční v Týnčanském krasu ve spolupráci s místní ZO.

Členové ZO se účastnili zahraničních expedic Slovinci – účast na projektu „SPELEOPROJEKT KANIN“ Kóty 1000; solné jeskyně Iránu; Portoriko; Slovinci – Kačna Jama; Kosovo.

2008

Jeskyně Arnika: prolongace v Kotelní chodbě postup o cca 13m, další postup byl zastaven pro špatnou dopravu vytěženého materiálu, další činnost se pak zaměřila na propojení stávající dráhy s novou částí jeskyně. Pro tento účel muselo být přemístěno ve spodní části Údolní chodby a v prostoru Kotlíku 10 m³ materiálu a proražena ca 2 m dlouhá štola. V dnešní době je již dráha v provozu z povrchu až stávající dno Kotelní chodby.

Jeskyně Studniční: prolongace na dně Vaněčkovy studny, postup o ca 0,5 m do hloubky. V dnešní době je hloubka jeskyně cca 18m. Proběhlo uzavření vchodu jeskyně.

Jeskyně Pod křížem: vyčištění zadní části portálu.

Jeskyně Trativod: rozšiřování přístupu do zadní části chodby.

Jeskyně Arnoldka: V jeskyni probíhá měření koncentrací CO₂ a radonu, měření teplot, osazení teplotních čidel, trvale probíhá fotodokumentace.

V jeskyni Palachovy propasti probíhají mapovací práce včetně fotodokumentace, sledování vodního stavu jezera, probíhá měření koncentrací CO₂ a radonu, měření teplot, osazení teplotních čidel.

Vědecká činnost zahrnovala pravidelné sledování fyzikálních a chemických parametrů vybraných pramenů na území Českého krasu a Moravského krasu; studium krasové hydrologie v Českém a Moravském krasu (Ochozská, Býčí skála, Rudické propadání); pokračovalo studium skapových vod (v souvislosti s nesaturovanou zónou) v Ochozské jeskyni; pokračoval výzkum sedimentů, hlavně v ČR a SR; datování jeskynních sedimentů Moravského krasu (jeskyně Holštejská, jeskyně Ochozská) a Nízké Tatry (jeskyně Starý hrad, jeskyně Mrtvých Netopierov); výzkum kvartérních sedimentů Javoříčského krasu.

Členové ZO se účastnili zahraničních expedic Slovinci – účast na projektu „SPELEOPROJEKT KANIN“ Kóty 1 000; solné jeskyně Iránu; Rakousko – Löferer Schacht; Slovinci – Kačna Jama; Slovinci – Karsologická škola Postojná; Rakousko – Lampechtshoffen.

ZO ČSS 1-06 Speleologický klub Praha Z

2011

V průběhu roku 2011 byly na pracovišti Netopýří – Srbské jeskyně prováděny prolongační práce. Na Vlčí vyhlídce došlo k prolongaci o cca 11 m, byla doplněna i pracovní verze mapy. Ve vyčištěném komínu ve výšce cca 8,5 m byl instalován žebřík o celkové výšce 6 m, zbývající část je zatím přístupná metodou komínování. U vrcholu tohoto komína se podařilo nalézt horizontální pokračování, chodba se pracovně jmenuje Srdcová. V současné době je chodba 3 m dlouhá s předpokládaným vertikálním pokračováním. Výplně tvoří štěrkopisky s jílem s množstvím valounů do průměru až 20 cm. Naproti tomu další prolongační práce na dně Katedrály směrem dolů se momentálně jeví jako neperspektivní a navíc zde došlo k rozsáhlému pohybu sedimentů a zasucení nejnižších předloni objevených prostor.

ZO ČSS 1-06 se věnovala průzkumu i na dalších místech v lokalitě Chlum. Jednalo se o Propad v zadní části lomu. Prolongační práce v propadu se zintenzivnily zejména během zimy 2010–2011, kdy se podařilo odkrýt ústí krasového komínu. V hloubce 6 m byla vyhloubena v bočním závalu sonda zhruba severním směrem o délce 1,5 m, ve které byly zjištěny předkvartérní sedimenty (světlé písky a žlutavé jíly), záhy ale tato odbočka narazila na skalní stěnu. Potom pokračovalo hloubení dále dolů. K proniknutí do dómku 4,5 x 6m lokalizovaného severně došlo března 2011. Propastovitá jeskyně tím dosáhla hloubky 14,5 m a délky 28 m. Během léta a podzimu ve spolupráci s CHKO a za finančního příspěvku byl na propadu betonem zpevněn zával spodní části komína. Výplně dutin obsahují nehojné pozůstatky drobné obratlovčí fauny ze spodního pleistocénu, která je v rámci Chlumu nejstarší.

Termovizní jeskyně: Proběhlo několik akcí, spojených s akcemi na Propadu. Bohužel v této dutině byla dlouhodobě sledována stagnující voda a další práce se zatím jeví neperspektivní.

V rámci Setkání jeskyňářů v Českém krasu zorganizovala ZO 1-06 druhý ročník odborné konference „Výzkum podzemí 2011“, na které bylo předneseno celkem 11 příspěvků odborných sdělení. Konference se zúčastnilo 118 registrovaných účastníků.

Ve spolupráci s Českou společností pro ochranu netopýřů (ČESON) a PřF UK bylo provedeno sčítání netopýřů v jeskyních Na Chlumu (Srbské jeskyně a Netopýří jeskyně). Členové pomáhali při sčítání netopýřů na lokalitách jiných ZO ČSS, a to na lokalitě studna Karlštejn, dále při sčítání netopýřů z lana v oblasti nedostupných štol a lomů Amerik. Členové spolupracovali při výzkumu onemocnění WNS u netopýřů, přednášeli o této problematice na Speleofóru.

Dva členové vypomáhali ZO 1-02 při prolongaci Tetínských propástek. Členové ZO dále vypomáhali kolegům ze ZO 1-11 v jeskyni Na Javorce. Tři členové vypomáhali kolegům ze ZO 1-08 při prolongaci Divišovy jeskyně v Týnčanech pomocí hydrotěžby. Jeden člen provedl geomikrobiologický výzkum v Petzoldově jeskyni, bohužel s výsledkem, že zdejší manganové sedimenty nejsou bakteriálního původu.

Členové klubu prováděli kontroly a drobné úpravy (včetně např. vyproštění uvězněných zvířat) netopýřích úkrytů na panelových domech za použití jednolanové techniky. Dva členové provedli chiropterologický průzkum na lokalitě Zlaté hory, který přispěl k záchraně kulturní památky Žebračka.

V květnu uspořádala ZO tradiční akci „Otvírání Chlumu“ a soutěž v lezení na laně. Jedná se o nejstarší akci v technickém lezení v ČR, organizovanou od roku 2002.

Členové ZO kontrolovali a prováděli údržbu uzávěr vchodů do objektů Močálka – Amerika I a Amerika II na Proseku, pokračovala na chiropterologickém a mykologickém sledování.

V průběhu roku bylo průběžně kontrolováno zabezpečení lomu Na Chlumu, byly začištěvány lomové stěny a bylo obnovováno značení.

Ve spolupráci se ZO 1-02 se v roce 2011 uskutečnila 15denní akce, která navázala na průzkumy v Grotta del Bue Marino na Sardinii uskutečněné v minulých letech. Jde o jeskyni dlouhou cca 25 km, bohužel z velké části přístupnou jen potápěčům. Akce v roce 2011 se zúčastnilo 5 členů, bylo objeveno a zmapováno 93 metrů v oblasti Záhrbí za Kašpárkovým hrobečkem, kromě toho byl přesněji zaměřen vchod do jeskyně Orcu. Objevný postup se podařil po vylezení cca 12m stěny na konci prostoru objevené v předchozím roce. Byl nalezen složitě tvarovaný domek o půdorysu asi 9 x 6 m (dóm Káji Saudka) s navazující chodbou směru přibližně S–J, která viditelně sbírá vody několika občasných přítoků. Chodba je na J až JV ukončena sintry, v neprůlezném pokračování je mírný průvan. Na opačném konci přechází do vysoké ukloněné prostory (směr JZ–SV, pracovní název Moderní dobývka) s nestabilními

sedimenty a neprůlezným trativodem do neznámých prostor. Tato prostora na SV konci v horní části ústí do další síně o maximální délce asi 14 m. Tato prostora je silně tektonicky narušená a končí mohutným pískovým závalem.

V na přelomu září a října 2011 zorganizovala ZO 1-06 akci velkého rozsahu „Setkání speleologů v Českém krasu“. ZO uspořádala již druhý ročník soutěže Czech Speleo Photo. V letošním roce se sešlo celkem 87 soutěžních fotografií od 14 různých autorů.

Dne 5. srpna 2011 proběhl na lokalitě Chlum již 5. ročník vzdělávací a osvětové akce „Evropská netopyřní noc na Chlumu“. Kromě ZO ČSS 1-06 Speleologického klubu Praha se na organizaci podílely Správa CHKO Český Kras a ZO ČSOP 11130 Nyctalus.

V roce 2011 se ZO 1-06 podílela na systematické výuce speleoalpinismu a speleologie na Fakultě biomedicínského inženýrství ČVUT, a to jak personálně, tak metodicky, i poskytováním výcvikových prostorů a zajišťováním praktické výuky na lokalitách ZO. Některé přednášky (např. Biospeleologie, Karsologická přednáška apod.) byly veřejné a určené mj. k popularizaci speleologie. Výuka probíhala v rámci jediného licenčního kurzu „Instruktor speleoalpinismu a speleologie“, který byl zřízen v roce 2005.

Dne 7. května 2011 uspořádala ZO 1-06 tradiční propagační, osvětovou a společenskou akci Otvírání Chlumu.

Během ledna se dva členové věnovali průzkumu archivních materiálů. Jednalo se o návštěvu archivu Škodových závodů v Plzni, dvě návštěvy Okresního archivu v Berouně a dvě návštěvy Oblastního archivu v Dobřichovicích. Dále předseda korespondoval s vedoucím představitelem českomoravského cementu, Cementárnou Radotín a získal přehled historických událostí na lokalitě Chlum v letech od roku 1955 do 2001.

V průběhu roku se uskutečnilo několik cvičných akcí zaměřených na výcvik SRT pro členy klubu. V levé části Archivu byl dokončen cvičný traverz jak po stropě, tak i stěnách prostory, v závěru je ukončen 10m dlouhým lanovým přemostěním. Venkovní lezecká lokalita byla zpřístupněna i pro výcvik záchranných technik pro složky IZS ČR.

V průběhu celého roku 2011 zajišťovala ZO exkurze na lokalitě (na povrchu i podzemí) v rámci vzdělávacích, poznávacích a exkurzních akcí.

2010

Na hlavním pracovišti Netopyří – Srbské jeskyně prováděny prolongační práce na Vlčí vyhlídce. Podařilo se postoupit zhruba o 10 m směrem vlevo za Erikův dóm. Vlčí vyhlídka byla schematicky zmapována a byla provedena její fotodokumentace. V Netopyří jeskyni byl připraven materiál pro zabezpečení Bahnitě sondy železnými výztužemi.

ZO se věnovala průzkumu propadu, stěn a výduchů v zadní části lomu na Chlumu. V propadu bylo dosaženo hloubky 5 m od výztuh, tj. celkem 7 m od povrchu. Jeskyně Termovizní byla prolougována na celkových 7 m délky.

V rámci Setkání jeskyňářů v Českém krasu zorganizovala ZO první ročník odborné konference „Výzkum v podzemí 2010“, na které bylo předneseno celkem 11 příspěvků a odborných sdělení.

V rámci Setkání jeskyňářů v Českém krasu byl zorganizován první ročník soutěže Czech Speleo Photo. Akce se zúčastnilo celkem 28 soutěžících a hodnoceno bylo 143 fotografií.

Ve spolupráci s Českou společností pro ochranu netopyřů (ČESON) a PřF UK bylo provedeno sčítání netopyřů v jeskyních Na Chlumu (Srbské jeskyně a Netopyří jeskyně). V Netopyřce bylo 15 vrápců, 9 velkých a 1 vodní, v Srbských bylo 38 vrápců a 10 velkých, v Plazivkách

nebyl nalezen žádný. Ve Vojenské štolě byli 2 netopyři černí. Oproti loňsku tedy o 9 velkých méně, ale o 20 vrápců více.

Členové ZO spolupracovali při výzkumu onemocnění WNS u netopyřů, dva členové přednášeli o této problematice na Speleofóru a jeden člen je spoluautorem odborného sdělení.

Probíhal i průzkum na dalších lokalitách: jeskyně Na Břiči (seznámení s lokalitou, mapování jeskyně), prolougace a mapování Princové jeskyně. Výzkum v Augustově jeskyni v Tomáškově lomu nezačal z důvodu řešení komplikace s výjimkou.

Pokračovala prolougace Tetínských propástek, údržba uzávěru vchodů do objektů Močálka – Amerika I a Amerika II na Proseku, pokračovalo chiropterologické a mykologické sledování.

Byl zahájen průzkum podzemí fary u kostela Jana Křtitele v Hostivaři. Byl objeven gotický sklep a zasucené klenuté schodiště.

Osm členů ZO se zúčastnilo průzkumu jeskyně Grotta del Bue Marino na Sardinii. Dva členové se zúčastnili průzkumu historického podzemí na lokalitách na Slovensku, celkem bylo prozkoumáno 10 lokalit. Průzkum se uskutečňoval ve spolupráci s CMA.

Proběhlo desetidenní intenzivní školení speleologie a speleoalpinismu v oblasti jesenického krasu organizované ve spolupráci s Fakultou tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci, Fakultou biomedicínského inženýrství ČVUT v Praze a Sdružením dětí a mládeže pro volný čas, přírodu a recesi Duha. Dne 14. srpna 2010 proběhl na lokalitě Chlum již 6. ročník vzdělávací a osvětové akce Evropská netopyřní noc na Chlumu. V roce se ZO podílela na systematické výuce speleoalpinismu a speleologie na Fakultě biomedicínského inženýrství ČVUT, a to jak personálně, tak metodicky, poskytováním výcvikových prostorů a zajišťováním praktické výuky. Některé přednášky (např. Biospeleologie, Karsologická přednáška apod.) byly veřejné a určené mj. k popularizaci speleologie. Výuka probíhala v rámci licenčního kurzu „Instruktor speleoalpinismu a speleologie“ - jediného licenčního speleokurzu v ČR, který byl zřízen v roce 2005 společným úsilím členů ZO s FTK UP v Olomouci, FBMI ČVUT a Duhou.

2009

– Tuzemské aktivity

V průběhu celého roku 2009 byly na hlavním pracovišti Netopyří-Srbské jeskyně prováděny prolongační práce v Katedrále a na Vlčí vyhlídce. Na Vlčí vyhlídce došlo k prolougaci o cca 35 m, byla vytvořena i pracovní verze mapy. V těchto nově objevených prostorách Na Vlčí vyhlídce byl zbudován ventilační systém v celkové délce 82 m. V Katedrále byl instalován žebřík o celkové výšce 18 m. Naproti tomu další prolongační práce na dně Katedrály směrem dolů se momentálně jeví jako neperspektivní. V Netopyří jeskyni byla vyčištěna bahenní sonda a byla opatřena zábranami proti sesouvajícímu se bahně.

ZO 1-06 se věnovala průzkumu i na dalších místech v lokalitě Chlum. Jednalo se o průzkum stěn a výduchů v zadní části lomu na Chlumu pomocí termokamery. Dále byl proveden průzkum úžin na Vlčí vyhlídce pomocí minikamery. Podařilo se nahlédnout za nízké místo v plazivce v levé odbočce z dómku, kde byl nalezen průlezný otvor. Úžina k otvoru byla poté prokopána, nalezené průchozí pokračování měřilo pouze asi 2,5 metru.

Ve spolupráci s Českou společností pro ochranu netopyřů (ČESON) a PřF UK bylo provedeno sčítání netopyřů v jeskyních Na Chlumu (Srbské jeskyně a Netopyří jeskyně). Podle trendu z posledních let se zdá, že prokopání komínu do Srbských jeskyní má na zdejší chiropterafaunu pozitivní vliv.

V květnu uspořádala ZO tradiční akci Otvírání Chlumu a soutěž v lezení na laně

Chlumochod. V průběhu roku se uskutečnilo několik cvičných akcí zaměřených na výcvik SRT pro členy klubu. V průběhu roku bylo průběžně kontrolováno zabezpečení lomu Na Chlumu, byly začističovány lomové stěny a bylo obnovováno značení.

– Zahraniční aktivity

V září 2009 se uskutečnila 15denní akce, která navázala na průzkumy v Grotta del Bue Marino na Sardinii uskutečněné v minulých letech. Jde o jeskyni dlouhou cca 25 km, bohužel z velké části přístupnou jen potápěčům. Při akci v roce 2009 bylo objeveno asi 240 m nových prostor. Bylo vylezeno k okénku na levé straně hlavního tahu cca 40 m před 17. sifonem; neprůlezná pokračování. Bylo vylezeno nápadné okno nad 17. sifonem, po 10m uzavřené jíly. Byl zaměřen polygon. Byla nalezena a zmapována nová prostora vpravo při začátku 14. sifonu. Délka 61,4 m. Nad 13. sifonem (okénko) vlevo byla nalezena, zmapována a fotodokumentována nová prostora o délce 1S 1,7 m, bohatě vyzdobená, s netopýřími kostrami.

– Vzdělávací a propagační akce

V srpnu 2009 proběhlo v oblasti jesenického krasu desetidenní intenzivní školení speleologie a speleoalpinismu organizované ve spolupráci ZO 1-06 s Fakultou tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci, Fakultou biomedicínského inženýrství ČVUT v Praze a Sdružením dětí a mládeže pro volný čas, přírodu a recesi Duha. Dne 22. srpna 2009 proběhl na lokalitě Chlum již 5. ročník vzdělávací a osvětové akce Evropská netopýří noc na Chlumu. V roce 2009 se ZO 1-06 podílela na systematické výuce speleoalpinismu a speleologie na Fakultě biomedicínského inženýrství ČVUT, a to jak personálně, tak metodicky, poskytováním výcvikových prostorů a zajišťováním praktické výuky na lokalitách ZO 1-06. Některé přednášky (např. Biospeleologie, Karsologická přednáška apod.) byly veřejné a určené mj. k popularizaci speleologie. Výuka probíhala v rámci licenčního kurzu „Instruktor speleoalpinismu a speleologie“ – jediného licenčního speleokurzu v ČR, který byl zřízen v roce 2005 společným úsilím členů ZO 1-06 s FTK UP v Olomouci, FBMI ČVUT a Duhou.

2008

Na hlavním pracovišti Netopýří - Srbské byly prováděny prolonační práce v Katedrále. Na Vlčí vyhlídce bylo připraveno odvětrávání a lanovka na dopravu materiálu. Byla doplněna dokumentace vchodu a vletových otvorů do celého systému.

V lomu na Chlumu byla osazena vjezdová závora na přístupovou cestu vedoucí na horní etáž.

Ve spolupráci se správou CHKO Český kras a PřF UK bylo provedeno sčítání netopýřů v jeskyních Na Chlumu.

Byla přemapována jeskyně 23 008 Skalní skrýš.

Pokračovala prolonační práce Tetínských propástek.

Pokračovala spolupráce na průzkumu v Grotta del Bue Marino. Na hlavním tahu Ramo nord cca 55 m před 17. sifonem byla vylezena stěna chodby a navazující komín. Ve výšce asi 24 m nad hladinou vody bylo nalezeno jeskynní patro se 134 m chodeb. Byla zmapována CHPMN objevená na podzim roku 2007 až po skalní most zakreslený do mapy Chodby mrtvých netopýřů (CHMN) Hutňana a kol.(2007). Délka 236 m. Výchoz zlomového pásma byl prohlédán a byly vytipovány 3 propásky vhodné k prolonační: Puklinová – h 2,5 m, na dne kameny do ca 50 kg, zkrasovělá puklina. Kozí – prohloubena na 7 m, dole zvětralé sintry na stěnách. Obě nad CHMN. Dunivá – h 14 m, na dně jílovitý sediment se zbytky sintru. Na hlavním tahu v suché části nad 16. sifonem bylo nalezeno 5 zubů a 2 zlomky kostí. Prof. I. Horáček (PřF UK

Praha) kosti určil jako patrně neznámý druh hyeny rodu Chasmaportetes. Byla fotodokumentována chodba hlavního tahu mezi CHMN a 17. sifonem.

V březnu ZO zorganizovala pro speleologickou veřejnost školení mapovacího programu Therion.

V červnu se konala akce Setkání s přírodou: S netopýři na Chlumu, která byla zaměřena zejména na propagaci a osvětu mezi mládeží. V srpnu pak se ZO ČSOP Nyctalus již 4. ročník Evropské netopýří noci Na Chlumu a tentokrát i částečně v lomu Alkazar.

Na konci července 2008 proběhlo v oblasti jesenického krasu desetidenní intenzivní školení speleologie a speleoalpinismu organizované ve spolupráci s Fakultou tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci, Fakultou biomedicínského inženýrství ČVUT v Praze a Sdružením dětí a mládeže pro volný čas, přírodu a recesi Duha. 15 účastníků obdrželo licenci „Instruktor speleoalpinismu a speleologie“. V roce 2008 se ZO podílela na systematické výuce speleoalpinismu a speleologie na Fakultě biomedicínského inženýrství ČVUT, a to jak personálně, tak metodicky, poskytováním výcvikových prostorů a zajišťováním praktické výuky na lokalitách ZO. Některé přednášky (např. karsologická přednáška, přednáška o jeskyních na Sardinii či přednáška o speleologickém průzkumu a montanistice) byly veřejné a určené mj. k popularizaci speleologie. Výuka probíhala v rámci licenčního kurzu „Instruktor speleoalpinismu a speleologie“ – jediného licenčního speleokurzu v ČR, který byl zřízen v roce 2005.

ZO ČSS 1-07 Krasová sekce P

ZO ČSS 1-07 Krasová sekce nedodala za roky 2008–2011 žádnou výroční zprávu o činnosti.

ZO ČSS 1-08 Speleoklub Týnčany Z

2011

- zajištění organizace pravidelného sčítání netopýřů na území Týnčanského krasu a jeho okolí

Divišova jeskyně

- proběhly dvě akce hydrotěžba v Lázních – byl vyčištěn IV. lalok a následující prostory na tektonice, projevuje se nadějně pokračování chodeb za II. tektoniku
- očištění stěny nad vstupem do jeskyně
- fotodokumentace prostor jeskyně
- sledování kolísání hladiny vody v Jezeře
- u komína Talavář v Jezerním dómu byla umístěna kontrolní skříčka pro monitorování pohybu skalních bloků
- v rámci rekonstrukce elektropřipojky byla zlikvidována původní el. skříň u jeskyně a vytvořena nová zabudovaná v suché zdi včetně osazení el. komponenty

Mechovka: proběhly dvě akce, bylo kopáno v rozšiřující se chodbičce, která po 1,2 m prudce přešla do vertikálního komínku, dovrchně bylo postoupeno o 0,3 m

Velikonoční jeskyně: fotodokumentace

Dvořákova jeskyně: v rámci nového svodu el. energie do Divišovky byl asanován portál do jeskyně a ve vstupní chodbě byly nainstalovány vzpěry pro zajištění labilních stropních desek.

2010

ZO zajišťovala organizace pravidelného sčítání netopýrů na území Týnčanského krasu a jeho okolí.

Divišova jeskyně: proběhla hydrotěžba ve Studni – dočištění všech částí a odstranění zátoky do Lázní, vývoz kamení z Jezera. Dále se uskutečnil pokus o tlakování přítokového kanálu do jeskyně – po chvíli došlo k průvalu přes tektoniku do spodní části Lázní. Následovala instalace měrných stupnic na hladinu vody v jeskyni, sledování kolísání hladiny

Kočičí zámek – proběhlo vyčištění koncové části chodby, vše se uzavírá, pokračování jeskyně je již v neprůlezném profilu.

Mechovka – po zvětšení úžiny u dna bylo započato s odstraňováním sedimentů v horizontální chodbičce směrem ze svahu. Lokalita jeví určitou perspektivu.

Pseudokras Čertova břemene: byly zaregistrovány dvě nové sluje: Kojetínská sluj a Sluj u Chválova. Tyto budou ještě předmětem podrobného mapování a dokumentace.

Bartošova pec – byl projednán návrh akce na hydrotěžbu v této jeskyni za spolupráce se ZO Liberec a ZO Geospeleos. Akce byla prozatím přesunuta na rok 2011.

ZO pokračovala ve speleoalpinistickém průzkumu komínů a horních pater důlního díla Skalaka u Mníšku pod Brdy a to dvěma akcemi.

2009

Zajištění organizace sčítání netopýrů na území Týnčanského krasu a jeho okolí.

Jarnice (Velikonoční jeskyně a štola): Již čtvrtým rokem v měsíčních intervalech probíhalo měření mikroklimatických podmínek v podzemí Jarnice společně s monitoringem výskytu netopýrů. Byly odebrány vzorky sedimentu v prostoru Dračího dómku pro určení malakofauny J. Hlaváčem (AV ČR). Jednou akcí pokračovaly práce ve štole Jamice na průstup úžinami směrem k Velikonoční jeskyni bez většího pokroku.

Divišova jeskyně: V jeskyni pokračovala třemi akcemi hydrotěžba. Činnost se zaměřila na Jezero, kde jsme vyčistili již dříve známé dno od sutě z komínu Talaván. Byla objevena malá síňka v prostoru pod Srpnovou chodbou. Z Jezera bylo vytěženo přibližně 12 m³ sedimentu a 3 m³ kamene. Pomocí železobetonu byl během týdenní akce zajištěn průchod do nestabilního komínu Talaván v kontaktním krasu pro zabezpečení další činnosti v Jezeře. Pro transport materiálu byla v Srpnové chodbě nainstalována lanová dráha, pochozí lávky a žebřík na dno Studny. Byla průběžně porizována fotografická dokumentace prostor Divišovy jeskyně a okolí.

Pseudokras Čertova Břemene: Pokračoval občasný výzkum v oblasti Pseudokrasu Čertova břemene. Byly doladěny polygony v Baroslují a zdokumentována lokalita „Letohrádek u Myslkova“.

– Ostatní

Pro Montánní společnost jsme pokračovali ve speleoalpinistickém průzkumu komínu a horních pater důlního díla Skalaka u Mníšku pod Brdy.

- Expediční a exkurzní činnost

Účast na jarní expedici Slovinsko 09

2008**– Speleočinnost**

Zajištění organizace sčítání netopýrů na území Týnčanského krasu a jeho okolí.

Celoročně již třetím rokem v měsíčních intervalech probíhalo měření mikroklimatických podmínek v podzemí Jarnice společně s monitoringem výskytu netopýrů.

V Divišově jeskyni pokračovala třemi akcemi hydrotěžba. Podařilo se nám objevit propojení Bohoušových lázní a Srpnové chodby. Z Lázní bylo vytěženo přibližně 12 m³ sedimentu a 1,5 m³ kamene. Na tyto akce přijeli na výpomoc členové ze ZO Vratíkov, ZO Geospeleos a ZO Tetín. Bylo upraveno a zvětšeno dolní odkaliště, horní bylo vyprázdněno.

Byla průběžně pořizována mapová a fotografická dokumentace nových prostor Divišovy jeskyně (Bohoušovy lázně a komín Televán).

Byly započaty práce ve štole Jarnice na průstup úžinami směrem k Velikonoční jeskyni.

Provedli jsme tři akce průzkumu v oblasti Pseudokrasu Čertova břemene, byly objeveny tři pseudokrasové jeskyně, které byly zdokumentovány. Pro Montánní společnost jsme prováděli dvěma akcemi speleoalpinistický průzkum komínu a horních pater důlního díla Skalaka u Mníšku pod Brdy.

– Prezentační činnost

V ekocentru Ochrany fauny ČR ve Voticích jsme na měsíc nainstalovali naši putovní výstavu „Týnčanský kras – skrytá tajemství podzemí“. Pro pochod Praha – Prčice jsme příležitostně otevřeli Divišovu jeskyni s průvodcem. Při 34. ročníku Pochod krajem kamenů jsme zajistili občerstvení, lanový traverz a exkurze do Divišovy jeskyně pro účastníky akce.

4. a 5. vydání informačního bulletinu o Týnčanském krasu. Klubový web byl v stagnaci, teprve na konci roku byla vytvořena nová podoba a částečně i obsah stránek. V roce 2008 byly uveřejněny dva články o činnosti klubu v odborných publikacích.

– Další činnost na lokalitě

Bylo pokračováno v projektu dokumentace lomu na vápenec v Týnčanském krasu.

– Expediční a exkurzní činnost

- Expedice Slovinsko 2008
- Aktivní návštěvy na Vratíkově

ZO ČSS 1-09 Niphargus Z**2010**

V tomto roce byla základní organizace obnovena, definitivní přijetí do struktury ČSS bude schvalovat valná hromada ČSS v roce 2012.

2011

Členové ZO dokončili mapy zatopeného mramorového dolu Miltitz (Německo). Dále se uskutečnily individuální návštěvy podvodních jeskyní a zatopených dolů v Mexiku, Německu a v Řecku. Proběhla lokalizace zatopených důlních systémů v Polsku.

ZO ČSS 1-10 Speleoquanaut Z**2011**

V roce 2011 členové klubu ZO 1-10 Speleoquanaut zorganizovali 3 velké zahraniční expedice v Mexiku a na Sardinii, 22 exkurzí v Čechách, Francii, Německu, Mexiku a Norsku a 4 průzkumné akce v Čechách a na Slovensku.

Uskutečněné expedice:

- Mexiko – Yucatán (Hutňan, Teichmann, Lehmann, Zbořil)
- Sardinie – Bue Marino (Hutňan, Honeš, Czastka, Zajíc, Strnad, Teichmann)
- Mexiko – Yucatán (Hutňan, Manhart)

Exkurze do domácích lokalit:

- Rudické propadání (Strnad)
- Malá Amerika (Honeš, Strnad, Švejda M., Smolík)
- Vápencové jeskyně v roli Galerie (Strnad, Švejda M.)
- Lom Na Chlumu (Strnad, Švejda M.)
- Ekotechnické muzeum – čistička odpadních vod (Hovorka, Czastka, Švejda M., Teichmann, Smolík, Strnad)
- Tomáškárna (Hutňan, Honeš, Dvořáček, Čermák, Chmel, Strnad, Kaminski, Teichmann, Švejda M.)
- Srbská – Netopyří jeskyně (Strnad, Tůma, Smolík, Švejda M.)
- Lopač – Moravský kras (Lehmann)
- Barrandovská jeskyně (Švejda M., Strnad)

Exkurze do zahraničních lokalit:

- Miltitz – Německo (Teichmann, Smolík)
- Gouffre du Petit Siblot – Franice (Švejda M.)
- Francie oblast Lot (Teichmann)
- Mexiko (Sládek)
- Norsko – jeskyně: Boblholgrotta, Davidskjagrotta, Langfjordendalgrotta, Ovre Navan Grotta, Plura (Novák)

Průzkumy:

- Vinořská Vodní jeskyně (Strnad, Švejda M.)
- Skalický potok (Hutňan, Teichmann, Honeš, Manhart, Čermák)
- Demänovská dolina – jaskyňa Pustá (Hutňan, Honeš, Teichmann)

Publikační a propagační činnost

- přednáška Mexiko (Dan Hutňan) – Barakuda, Praha
- prezentace Sardinie (Dan Hutňan) – Speleofórum, Moravský Kras
- přednáška Sardinie (Dan Hutňan) – Barakuda, Praha
- přednáška Mexiko (Dan Hutňan) – kavárna Velbloud, Dobříš

ZO také vyvíjela četnou publikační a propagační činnost.

2010**Uskutečněné expedice a průzkumy:**

- Mexiko – jeskynní systém Koox Baal (D. Hutňan, Z. Motyčka, R. Husák, K. Svobodová, R. Jančar, M. Dvořáček, M. Megela, P. Chmel, M. Manhart)
- důl 5. května (O. Zajíc, U. Czastka)
- Skalický potok – Slovensko (D. Hutňan, R. Teichmann, P. Strnad, P. Kamiński, A. Zbořil, O. Tůma, M. Honeš, M. Manhart, J. J. Čermák, P. Chmel, P. Smolík)
- KESEL – Rakousko (R. Teichmann)
- Skalický potok – Slovensko (D. Hutňan, R. Teichmann, P. Strnad, M. Švejda)

- Sardinie (D. Hutňan, M. Manhart, M. Honeš, O. Zajíc, U. Czastka, M. Hutňan, R. Teichmann, P. Strnad, Š. Štěpánová, P. Smolík, R. Husák, K. Svobodová, H. Žilina, P. Smolík a Jolanka Husáková)
- Podzemní letiště Luftwaffe – Divoká Šárka (P. Strnad, M. Švejda, P. Smolík)
- Branická jeskyně + Bronzit (P. Strnad, M. Švejda)
- Demänovská dolina – Pustá jaskyňa (D. Hutňan, M. Honeš, R. Teichmann)

Exkurze:

- mramorový důl Milnitz – Německo (R. Teichmann, P. Strnad)
- Francie (LOT) (R. Teichmann)
- Kobanya – Budapešť (industriální zóna – bývalá továrna) (R. Teichmann)
- vápencový důl Rabenstein – Německo (O. Tůma, R. Teichmann)
- Moravský kras „Hedvábná“ (T. Lehmann)
- Molnár János – Maďarsko (O. Tůma, A. Zbořil, R. Teichmann, P. Strnad)
- břidlicový důl Christine – Německo (O. Tůma, A. Zbořil, R. Teichmann)

Cvičné akce:

- Koněprusy (P. Strnad)
- Kotýz – Axamitová brána (JLT trénink) (P. Strnad, M. Švejda, P. Smolík)
- Důl Požary (JLT trénink) (P. Strnad, M. Švejda)
- Důl Kobyla (JLT trénink) (P. Strnad, M. Švejda)

2009

V roce 2009 proběhlo oproti předešlému roku akcí a expedic méně, ale zvýšila se podstatně jejich kvalita, náročnost a bylo odvedeno celkově více práce. Členové klubu se podíleli na mapách na Mexickém poloostrově Yucatán v systému Tux Kupaxa a na Sardinii v jeskyni Cala Luna. Tyto mapy patří beze sporu mezi jedny z nejkvalitnějších, které byly doposud v těchto oblastech vytvořeny.

Akce:

- Albeřická jeskyně (Honeš M., Hutňan D., Manhart M., Sládek, Novák)
- Mexico (Honeš M., Hutňan D., Manhart M., Chmel P., Hutňan M., Dvořáček M.)

Členové ZO se věnovali kompletnímu přeměření systému Tux Kupaxa, do kterého patří cenoty Nai Tucha, Coop One, Tres Estrelas a nově připojený cenot Sac Xiquin, ve kterém byly objeveny další kosterní pozůstatky. Po zbytek expedice byl natočen film o objevech v jeskyni Koox Baal o nálezů prehistorického lenochoda. Speleopotápěči strávili dohromady pod vodou 15 128 minut, objevili 2 017 m a zmapovali 12 828 m chodeb. Jeskynní systém Tux Kupaxa se celkovou délkou 15 138 m stal osmým nejdelším vodou zaplaveným systémem na Yucatánu.

- Makedonie – Peštera Vrelo (Honeš M., Manhart M.)
- Sardinie Cala Luna (Hutňan D., Zajíc O.)
- Sardinie Cala Luna (Hutňan D., Teichman R., Klojda T, Strnad P., Rohovec J., Jakubec R., Smolík P., Štěpánová Š., Kuželová V., Hubner J., Soukup J.)

Čtrnáct speleopotápěčů se podílelo na zmapování a exploraci podmořského vývěru Cala Luna. Jeskyňáři provedli průzkum všech koncových částí hlavní chodby i odboček a lokalizovali perspektivní místa pro další objevy. Pomocí bočního uchycení lahví pronikli i do extrémně nízkých prostor. Jeskyně dosáhla celkové délky 1 622 m. Dosažená hloubka je 35 m.

- Skalistý potok (Honeš M., Manhart M., Novák O., Korner M.)
  - Sardinie – Cala Luna (Hutňan D., Honeš M., Manhart M., Teichman R.)
- ZO také vyvíjela četnou publikační a propagační činnost

Vědecká činnost

- analýza kosterních pozůstatků prehistorických živočichů v jeskyni Koox–Baal (Mexico) ve spolupráci s profesorem Fejárem

2008

Akce

- Slovensko – Skalistý potok
- Expedice Mexiko
- Francie – kurz jeskynního potápění
- Český kras – „Podtraťovka“
- Záchranka ZUGO
- Černá Hora
- Expedice Sardinie

Publikační a propagační činnost

- Speleofórum 2008 – Grotta del Bue Marino 2007 – velké plány, velké objevy
- přednáška z expedice Mexiko 2008
- mapa Bue Marino 300 x 150 cm
- mapové podklady k nově objeveným částem na Skalistém potoku
- mapové podklady k jeskyním Koox Baal a Aqua Guadalupana
- spuštění webu www.speleoaquanaut.cz

Vědecká činnost

- Zjišťování a měření salinity vody v sifonech a příčin anomálií její hustoty – Bue Marino
- Analýza kosterních pozůstatků prehistorických živočichů v jeskyni Koox–Baal

Ocenění

- Cena předsednictva ČSS za nejvýznamnější objev členů ČSS v zahraničí za objevy v Grotta del Bue Marino 2007
- Cena předsednictva SSS za významné speleopotápěčské aktivity při objevech a dokumentaci zaplavených jeskyní na mexickém poloostrovu Yucatán

ZO ČSS 1-11 Barrandien Z

2011

Jeskyně nad Kačákem (400 m dle citace Český kras): Na dvou akcích se vyvozilo 140 vozíků jílu, to je 7m³. Hlavně se pracovalo v Dómu Atlasů, kde se postoupilo asi o 6m. Uskutečnil se pokus s větráním na čelbě a také s odvodňováním. Na jedné akci se pracovalo v Kořenovém dómu, kde se puklinou postoupilo o 8 m.

Javorka (1634 m dle citace Český kras, 1700 m k 24.1. 2012): Na základě zaměření radio-majákem pokračovala snaha o průkop a zkrácení trasy el. kabelu vrchem Sešupu. Uskutečnila se akce SZS a kladenských potápěčů. Hlavním, pracovištěm je dno Sešupu, kde se osazuje 3 m žebřík, buduje 8m závěsné dráhy a technicky zdokonalujeme jezdce. Průkop má nyní 15 m. Osadily se ocelové stupy do Mrázovky, rozšířila se úžina za Pavlačí. Délka jeskyně je zatím 1700 m, hloubka zůstává 129 m.

Petzoldovy jeskyně (25-013 a 25-014, 500 m k 24.1. 2012): Ve spolupráci se ZO ČSS 1-04 Zlatý kůň s odbornou podporou Karla Žáka (ZO ČSS 1-02 Tetín) došlo k významnému objevu, kdy R. Jelen pronikl do nových prostor z chodby „U vajíčka“, dále M. Vlk proniknul do cca 80 m nových prostor s Manganovým dómem. V průběhu prosince Z. Mengler aktivně pracoval na očištění vstupního portálu do jeskyně Skulina a objevil Vánoční jeskyni, která plynule navazuje na jeskyni Skulina. V průběhu roku došlo k vybudování válečkové dráhy v jeskyni Skulina, k osazení uzávěru do obou jeskynních vchodů systému a vybudování lanové dráhy v jeskyni V suti.

Jako každoročně se uskutečnila akce na Dolném vrchu (Slovensko), která se zaměřila na doplňování údajů z předešlých let a na průzkum propadliny v blízkosti státní hranice, která byla následně nazvána Dongó. Kromě nadějně lokalit Dongó byla objevena Zsiráf Zs., která byla jenom malým propadem ve výrazných skalkách nedaleko tábořiště na louce u hájovny Szabopallag. Její hloubka činí 8,5 m a má krásnou pisolitickou výzdobu. Další práce na planině Dolný vrch spočívaly v doplňování údajů do povrchové mapy a dalších průzkumných prací.

2010

Jeskyně Na Javorce: Na dně 30metrové propasti byla objevena dvě jezírka, jejichž stěny se pod hladinou rozestupují. Hlavním našim pracovištěm stále nadějná sonda na dně Sešupu. Byly zbudovány další žebříky: v Sešupu nad Bivakem, na Pavlač a nad Zbluňkem. Prioritou se stává disponovat v Bivaku elektrickou přípojkou. Karel Žáka a jeho pracovní skupina začala v jeskyni provádět kompletní geologický a genezní průzkum. Délka jeskyně je 1 634 m, hloubka od vchodu 129 m (na hladinu 120 m).

Jeskyně Nad Kačákem: Na dvou akcích se vyvozilo 76 vozíků jílu, tedy necelé 4 m³. Hlavně se pracovalo v Dómu Atlasů, kde se kopalo a střílelo v koncové chodbičce. Při poslední akci 12. prosince bylo v jeskyni tak vlhko, že natekla za ¾ hodinky a v chodbičce překáželo skoro 3m dlouhé jezírko.

Petzoldův lom: Vytěžilo se celkem 1 593 barelů o průměrném obsahu 20 litrů, tj. 318,6 m³. Během pracovních akcí se prováděly mapovací a dokumentační práce. Ke konci roku 2010 má jeskyně V suti délku 29 m a hloubku od vchodu 13 m, jeskyně Skulina délku 105 m a denivelaci dutin 25 m a jeskyně Petzoldka délku 16 m a denivelaci dutin 2 m. Komín s třemi vstupy (jeho spodní vstup), který leží mezi jeskyněmi Petzoldka a Skulina, má délku 11 m. Celkem je v Petzoldových jeskyních známo celkem 161 m jeskynních prostor s denivelací 30 m. Spojení jednotlivých částí do jedné jeskyně je velmi pravděpodobné, stejně jako další objevy volných prostor. Toto potvrdilo propojení jeskyní V suti a Skulina.

Byl uspořádán tradiční týdenní pracovní akci na planině Dolný vrch (Slovensko). Tábor byl zřízen v centrální části planiny na louce u chatky Szabopallag, na maďarské části planiny. Na planině se prováděla revize krasových jevů (některé propasti neměly správné hloubkové údaje nebo měly nedostatečný popis) a povrchovou dokumentaci chybějících území. Dále byly zmapovány propasti Névtelen a Röt-kúti Dreher zs. V průběhu roku byla digitalizována povrchová lokalizační mapa, do které jsou průběžně doplňovány údaje za celou dobu průzkumných prací od roku 1990.

2009

Jeskyně Na Javorce: Byly objeveny další nové prostory nazvané Stínadla. Tvoří je řada chodbiček, komínů a propastí. Nalézá se zde krásná sintrová výzdoba, záclony, excentrika, kalcitové

krystaly atd. Nejmohutnější a nejvyšší komín se nalézá nad místem nazvaným Bivak, byl vyzezen do výšky 50 m, kde je zatarasen kameny. Jeskyně se prodloužila na 1 520 m, hloubka zůstala stejná, tj. 104 m.

Jeskyně Nad Kačákem: Vytěžilo se 390 vozíků jílu a kamení. To je 19,5 m³. Těžil se jíl ze Sněmovního dómku vpravo. Také se rozstřílel a vyklidil velký kamenný blok, který sjel na jaře ke kolejm. Celkem sedm akcí se uskutečnilo v Dómu Atlasů, kde se rozšiřovala koncová chodbička a postoupilo se o 2m. Čelba je teď asi o 7m dál a o 4m níž než původní dno dómu. V jeskyni bylo výrazně víc vody, než v roce 2008.

Jeskyně Petzoldova lomu: Ve spolupráci s ZO ČSS 1-04 Zlatý kůň se pracovalo především na dvou lokalitách – jeskyni V suti a Skulina. V průběhu akcí byl těžen materiál písčitého charakteru a obě jeskyně byly zmapovány. Do polygonu byla napojena i Petzoldova jeskyně.

Na planině Dolný vrch (Slovensko) se uskutečnily dvě pracovní akce. Základní tábor byl zřízen v blízkosti státní hranice, nedaleko hraničního mezníku XII 9.8a. V rámci pracovní akce byly objeveny tyto krasové jevy:

- 261 Sárga zsomboly (Žlutá propast)
- 262 Narancs sárga zsomboly (Pomerančová propast)
- 263 Zöld zsomboly (Zelená propast)
- 259 Kút meleti szakadék (Propad U studny)
- 260 Ékes lyuk (Klíňková díra)
- 265 Gyrs zsomboly (Rychlá propast)
- Propad 268, Propad 266 a Propad 267
- Fekety lyuk (Jeskyně „Černá díra“) 284
- 281 Vödör szakadék (Propad Kýbl)
- Kalapnál Barlang (086)

Dále byla objevena a zdokumentována Oříšková propast, která byla následně identifikována jako 167 Propast Kalap (Mogyoró zs., Oříšková), byly zdokumentovány propasti Borsodi zs. a Kőszos barlang (Společná) (271). Cílem druhé pracovní akce byl průstup do dalších prostor propasti Gyrs zsomboly. Bylo opětovně vyčištěno ústí propasti a byl rozšířen průlez do druhé šachty, která byla nazvána Podzimní. Tím se podařilo dosáhnout dna v hloubce 53 m. Propast byla zdokumentována, ale jsou v ní ještě místa pro další průzkum v kvalitní atmosféře CO₂.

2008

Jeskyně Na Javorce: Dokončení železného mostku nad propastí Dvě tlamy zkrátilo cestu do Peprdoka o 10 (pro některé nejmenované o 20) min. Průzkum Půdy přinesl dva objevy – ze dna pokračující chodby 25 a 15 m. Do Medové chodby byly osazeny železné tyče jako stupačky. Na Medovou postupně navazují další prostory – Radvanská chodba, Tunýlky, Blanič, Stínadla.

Jeskyně Nad Kačákem: Vytěžilo se 1 075 vozíků jílu a kamení. To je skoro 51,5 m³, čímž byl překonán rekord z roku 2007. Těžil se jíl ze Sněmovního dómku vpravo. Také se rozstřílely a vyklidily kamenné bloky ze svahu k Rotundě. Pokračovalo se v Mojmirově sondě a ve vyklízení Sněmovního dómku až na úroveň kolejí. Celý rok bylo v jeskyni poměrně sucho, vlhko se objevilo až v závěru roku.

ZO ČSS 2-01 Chýnovská jeskyně P

2011

Velká část činnosti ZO ČSS 2-01 je trvale soustředěna na spolupráci se Správou jeskyní ČR – Správou Chýnovské jeskyně a Českým svazem ochránců přírody ZO 21/4.

– **Na úseku odborné činnosti byly realizovány následující akce:**

Chýnovská jeskyně

Byly prováděny managementové práce na odstranění lampenflóry a práce na likvidaci náletových dřevin a kosení travních porostů v areálu jeskyně. Práce na terénních úpravách ve vstupním areálu Chýnovské jeskyně. Výkopové práce a položení dlažby z přírodního kamene. Provedení speciálních těžebních prací při úpravách opěrných zdí v prostorách historického vstupu do jeskyně a odstranění vzrostlých dřevin ohrožujících stabilitu ve vstupních partiích. Spolupráce s PF UK na praktickém ověření nové metody hydrogeologického výzkumu v krasových oblastech.

Rudní revír Ratibořských hor a Staré Vožice

Monitoring stavu propadu v obci Hlasivo po provedeném zajištění základní dokumentace nově vzniklého propadu jv. od obce Stará Vožice. Pokračování ve vyhledávání a dokumentaci pozůstatků SDD na základě historických map a dokumentů. Zaznamenáno opětovné poškození zajištění vstupu do štoly Josef a provedené prolonační práce v podzemí.

– **Výzkum historického podzemí**

Základní průzkum z hlediska možnosti existence podzemní chodby v objektu rekonstruovaného zámku v Pacově. Odtěžení materiálu ve výklenku sklepních prostor zámku. Existence chodby nebyla potvrzena. Akce probíhající ve spolupráci s občanským sdružením Naše historie. Veskrze se jednalo o nedestruktivní průzkumy podzemních objektů. Nejrozsáhlejší průzkum byl proveden v Rožmberské hrobce v kláštře ve Vyšším Brodě. Další akce se týkaly hrobky v kostele v Litomyšli a krypty v kostele sv. Jiljí v Praze.

– **Ostatní aktivity**

Spolupráce se zoologickým oddělením NM při výzkumu netopýrů v Chýnovské jeskyni a monitoring hibernujících netopýrů na ostatních lokalitách v regionu.

Spolupráce s kroužkovateli NM při kroužkování ptáků. Jednalo se výlučně o těžko přístupná hnízda na stromech a ve skalních terénech s využitím JT.

2010

Chýnovská jeskyně

Byly prováděny managementové práce na odstranění lampenflóry a práce na likvidaci náletových dřevin a kosení travních porostů v areálu jeskyně.

Studna hradu Nové hrady

Akce probíhala 8 dnů v měsíci září a říjnu. Výzkum navázal na práce ZO z roku 1989. Bylo dosaženo celkové hloubky 34 metrů, přičemž těžba probíhala v 6m sedimentech. Z nejvýznamnějších nálezů lze jmenovat 8 okovů, přes 60 mincí, identifikační známka Gestapa, hrací kostky a další. Nálezová zpráva byla předána Národnímu ústavu památkové péče v Českých Budějovicích.

Štola 1920

Jedná se o staré důlní dílo v revíru Ratibořských hor. Proběhla konzultace lesního hospodářského plánu. Díky těmto jednáním bylo zabezpečeno ústí štoly pomocí 6m plastové roury o průměru 60 cm. Finančně zajistila Lesní správa Tábor z programu Les 2000.

Rudní revír Ratibořských hor a Staré Vožice

V obci Hlasivo došlo k propadu zeminy u rodinného domu. Při průzkumu bylo zjištěno, že se jedná o propad dobývky na díle Adam. Objekt byl zdokumentován a nahlášen na MŽP.

Výzkum historického podzemí

Probíhal v těsné spolupráci s občanským sdružením Naše historie na těchto lokalitách:

- Hrobka Tycha de Brahe
- Hrobka hraběte Morzini ve Vrchlabí

Ostatní aktivity

- Spolupráce se zoologickým oddělením NM při výzkumu netopýrů v Chýnovské jeskyni a sčítání netopýrů na lokalitách.
- Spolupráce s kroužkovateli NM při kroužkování ptáků. Náročně přístupná hnízda s využitím JT.
- Knihovna za ČSS je průběžně doplňována. Během roku přibylo 12 nových titulů; tzn., že nyní má celkem 336 svazku odborné literatury.

2009

Chýnovská jeskyně: Byly prováděny managementové práce na odstranění lampenflóry a práce na likvidaci náletových dřevin a kosení travních porostů v areálu jeskyně.

PR Pacova hora: Byla prováděna managementová práce na PR Pacova hora spočívající zejména v odstranění starých ekologických zátěží, tj. odstranění zbytků kovových konstrukcí a zařízení bývalého kamenolomu Chýnov.

Jeskyně na Vápenném vrchu: V této lokalitě pokračovala jednání ve spolupráci se ZO 2-02 ČSS Šumava, Správou jeskyně a Prácheňského muzea v Písku ohledně zabezpečení lokality profesionální firmou tak, jak si přál provozovatel lomu. Vybraná firma práce neprovedla včas a řádně, takže došlo k sesuvu stěn a následná kontrola lomu provedená OBÚ Příbram vyústila ve vydání závazného příkazu a okamžitému zákazu práce na lokalitě. Celá kauza později vyústila v problém celé ČSS, kdy úředníci státní báňské správy považují jakékoliv prolongační práce v jeskyních za činnost prováděnou hornickým způsobem, a tudíž podléhající dozoru SBS se všemi důsledky. Práce byly následně ukončeny a jeskyně zasypana.

Štola 1920: Jedná se o staré důlní dílo v revíru Ratibořských hor. Proběhla konzultace lesního hospodářského plánu.

Rudní revír Ratibořských hor a Staré Vožice: Byly zahájeny práce na podrobné dokumentaci objektu starých důlních děl a pozůstatků po staré hornické činnosti. Byla opravena poškozená uzavěra a vchod do štoly Josef.

Byla provedena rešerše archivních dokumentů uložených ve státních archivech jihočeského kraje týkajících se starých důlních děl pro GEOFOND Praha.

Výzkum historického podzemí probíhal v těsné spolupráci s občanským sdružením Naše historie na těchto lokalitách:

- Klášter Dominikánů Praha
- Katedrála Olomouc
- Slovensko, Nitranský kraj – archeologický výzkum SAV

Spolupráce se zoologickým oddělením NM při výzkumu netopýrů v Chýnovské jeskyni a sčítání netopýrů na lokalitách. Spolupráce s kroužkovateli NM při kroužkování ptáků. Náročně přístupná hnízda s využitím JT. Spolupráce s Hasičským záchranným sborem Jihočeského kraje – trvá spolupráce na základě uzavřené smlouvy.

2008

Chýnovská jeskyně: Byly prováděny managementové práce na odstranění skvrn od barev z dřívějšího zpřístupnění a očištění Malé kaple od betonových náteků.

PR Pacova hora: Byla prováděna managementová práce na PR Pacova hora spočívající zejména v odstranění náletových porostů na všech etážích ve východní části bývalého kamenolomu a ošetření pařezů Roundupem za využití jednodlanové techniky, likvidace černé skládky pneumatik v jižní části kamenolomu a tří skládek komunálního odpadu.

Jeskyně na Vápenném vrchu: V této lokalitě pokračoval průzkum ve spolupráci se ZO 2-02 ČSS Šumava, Správou jeskyní ČR a Prácheňským muzeem v Písku. Byla prohlubována vstupní šachtice s cílem nalézt nižší úroveň systému. Proběhlo zaměření systému včetně vyhotovení dokumentace. V současné době je lokalita ve stavu, kdy je nutné provést trvalé zabezpečení vstupní šachtice proti vstupu neoprávněných osob a proti sesuvu stěn.

Štola 1920: Jedná se o staré důlní dílo v revíru Ratibořských hor. Bylo zajištěno ústí štoly proti zavalení provizorním způsobem dřevěnou výztuží.

Studna Sepekov: Na základě objednávky bylo provedeno prohloubení studny cca o 3 m a vytěžený prostor zajištěn proti sesuvu steny.

Rudní revír Ratibořských hor a Staré Vožice: Byly zahájeny práce na podrobné dokumentaci objektu starých důlních děl a pozůstatků po staré hornické činnosti.

Ostatní aktivity

- Spolupráce se zoologickým oddělením NM při výzkumu netopýrů v Chýnovské jeskyni a sčítání netopýrů na lokalitách.
- Spolupráce s kroužkovateli NM při kroužkování ptáků. Náročně přístupná hnízda s využitím JT.

ZO ČSS 2-02 Šumava P

2011

Členové ZO uskutečnili několik exkurzních a průzkumných akcí na lokalitách bývalé těžby grafitu na Českokrumlovsku, v pseudokrasu Trojmezenské hornatiny na Šumavě a v podzemních dobývkách po bývalé těžbě krystalického vápence u Opalic a ve štolovém přivaděči Třísov na Českobudějovicku. Bylo vyčištěno zanesené ústí staré průzkumné štoly na zlato U Sulana v Písku a provedena její revize. Uspořádán byl jednodenní nácvik jednodlanové techniky a záchrany na laně na trenažéru HZS v Písku.

Mimo region působnosti ZO se někteří její členové zúčastnili pracovních akcí ZO 6-23 Aragonit v Temných skalách a byly podniknuty exkurze do Nového Lopače v Moravském krasu, pseudokrasových jeskyní v okolí Ústí n. Orlicí a v jeskyni Bobica na ostrově Pašman v Chorvatsku.

2010

Byla vyvíjena především exkurzní činnost. V jižních Čechách navštívili členové ZO Eliášovo štolu v Rudolfově, kaolinové doly v Hosíně, zlatodoly na Kometě u Všeteteče, grafitové štoly v Jamném a štolový přivaděč v Třísově, v Moravském krasu jeskyně Lopač, Vintoky, Hluboký závrť, Mariánskou a Novou Drátenickou, v zahraničí Demenovské jeskyně (Slovensko), jeskyni Green Grotto (Jamajka), vodní tunel Epta Piges (Rhodos) a lávové jeskyně na Islandu – Snorraríki u Thórsmorku, Thórsmork, Kirkjan u Vesturdalluru, Nordurland u jezera Mývatn a Kirkja (Dimmuborgir).

Dále se někteří členové ZO zúčastnili Speleofóra a pracovní akce ZO 6-23 Aragonit v Temných skalách. Jeden člen úspěšně absolvoval školení instruktorů speleologické techniky a získal příslušný průkaz a jeden člen absolvoval školení JESO a stal se regionálním editorem JESO.

2009

Celý rok se nesl ve znamení komplikovaných jednání s Obvodním báňským úřadem v Příbrami, organizací Kamenolomy ČR s.r.o. a Správou NP a CHKO Šumava. Jednání se týkala pokračování speleologických prací, ochrany a zabezpečení systému krasových jeskyní v dobývacím prostoru Černá v Pošumaví – kamenolomu Bližná, který byl v uplynulých letech hlavním pracovištěm ZO. Kromě jiného bylo snahou OBÚ Příbram prohlásit veškeré průzkumné a výzkumné práce v jeskyních (s výjimkou geologických a mapovacích dokumentačních prací) za činnosti prováděné hornickým způsobem podle ustanovení horního zákona a případ se řešil i na úrovni vedení ČSS. Cílem bylo znemožnit práce na dalším průzkumu jeskyní (a tak i zvětšování jejich rozsahu) v dobývacím prostoru Černá v Pošumaví a zpochybnit jejich dosud platnou ochranu – v pozadí celého případu byla potřeba těžební organizace rozšířit lomovou těžbu i do prostoru s krasovými jevy. Důsledkem bylo mj. zavezení vstupní šachtice j. Lipno, a tým i její faktická likvidace.

Pro publikaci „Jeskyňe“, vydané v uplynulém roce v edici „Chráněná území ČR“, byly autorsky připraveny kapitoly věnované krasu a pseudokrasu jižních Čech, Šumavy a Pošumaví a středočeského plutonu s ostrovní zónou. Byla provedena podrobná mapová dokumentace štoly – vodního přivaděče – pro nerealizovanou hydroelektrárnu v Třisově. Pro občanské sdružení Přátelé Šumavy – infocentrum Zelený bod ve Strašíně byla připravena přednáška o šumavském krasu a zorganizována exkurze pro veřejnost do Strašínské jeskyňe.

Členové ZO se zúčastnili řady exkurzních akcí – návštěva pseudokrasu u Sokolčí a historického podzemí ve Slavonicích v jižních Čechách, jeskyní v Českém krasu (Srbské j., propast Na Čeřince, Arnoldka), v Moravském krasu (Hluboký závrť, Nagelova propast v Sloupsko-šošůvských jeskyních), v Norsku (j. Harbak u Trondhaimu) a speleopotápěčská akce v jeskyních Velká a Malá Spilja na ostrově Pag.

Již tradičně členové pomáhali při pracovní akci ZO 6-23 Aragonit v jeskyni v Temných skalách a jeden člen se zúčastnil součinnostního cvičení integrovaného záchranného systému v lomu Mexiko v Českém krasu.

2008

Hlavní pracovní lokalitou byly, tak jako v předchozích letech, krasové jevy v dobývacím prostoru kamenolomu Bližná u Černé v Pošumaví. Ve spolupráci se ZO 2-01 Chýnovská jeskyňe zde bylo pokračováno v hloubení průzkumné šachtice, ve které byla v r. 2007 odkryta jeskyňe Lipno. Šachtice byla prohloubena do hloubky cca 15 m, kde byly zastiženy další, níže položené krasové dutiny, kterými jsou dále do hloubky odváděny vody, pronikající jako občasné vodní tok v době srážek do šachtice. Značné úsilí si vyžádalo řešení byrokratických problémů spojených se zajišťováním stabilního zabezpečení šachtice a vstupu do jeskynních prostor.

Část členů již tradičně vypomáhala na některých pracovních akcích ZO 6-23 Aragonit v jeskyni v Temných skalách. Členové ZO rovněž podnikli řadu exkurzních návštěv krasového a historického podzemí u nás i v zahraničí.

ZO ČSS 3-01 Macarát P

2011

Průběžně návštěvy, kontrola a běžná údržba historických lokalit ZO – jeskyňe Peklo, staré důlní dílo Těšov, staré důlní dílo Jirovic jáma Na zámku – na Šumavě v okolí Hartmanic. Práce na těchto lokalitách nebyly prováděny. Výjimkou byla drobná údržba povrchového zabezpečení na lokalitě Těšov.

V zahraničí byly navštíveny tyto lokality: Bonifacio (Korsika) – Fay, Volf; Dobšiná (Slovensko) – Sýkora; Postojná jama (Slovinsko) – Říha, Říhov. Členové ZO se průběžně starali o běžnou údržbu základny v Dolejším Těšově.

2010

Průběžně návštěvy, kontrola a běžná údržba historických lokalit za – jeskyňe Peklo, staré důlní dílo Těšov, staré důlní dílo Jirovic jáma Na zámku – na Šumavě v okolí Hartmanic. Práce na těchto lokalitách nebyly prováděny. Výjimkou byla drobná údržba povrchového zabezpečení na lokalitě Těšov.

Členové se průběžně starali o běžnou údržbu základny v Dolejším Těšově.

2009 A 2008

Za roky 2008 a 2009 ZO ČSS 3-01 Macarát nedodala žádné výroční zprávy.

ZO ČSS 3-02 Jeskyňáři Plzeň P

2011

Členové ZO se podíleli na speleologickém průzkumu jeskyňe Mesačný Tieň, Vysoké Tatry, Slovensko, ve spolupráci s meziklubovým týmem. Práce v oblasti dómu Gigantov; dále na průzkumu systému Kačna, Divaški Kras, Slovinsko, ve spolupráci se ZO 6-19 Plánivy (lezení komínů v závrtu Bukovník a sestup do Benčné jamy); na spolupráci s ČESONem při monitorování netopýrů v Západních Čechách; na montanistickém průzkumu oblasti Krušných hor (ořizování podkladů pro návrh na zřízení Kulturní krajiny UNESCO – Montanregion Erzgebirge / Krušnohoří); na organizaci Lezeckého dne Plzeň; na spolupráci s IZS Plzeňského kraje a na spolupráci se správou NP Šumava při evidenci historických důlních děl.

2010

Členové ZO se podíleli na speleologickém průzkumu jeskyňe Mesačný Tieň, Vysoké Tatry, Slovensko, ve spolupráci s meziklubovým týmem (objev dómu Gigantov s perspektivou pokračování do plusových denivelací, obnovení bivač 1 po zařízení, mapování dříve objevených prostor); na průzkumu systému Kačna, Divaški Kras, Slovinsko, ve spolupráci se ZO 6-19 Plánivy; na spolupráci s ČESONem při monitorování netopýrů v Západních Čechách; na montanistickém průzkumu oblasti Krušných hor (pořizování podkladů pro návrh na zřízení Kulturní krajiny UNESCO – Montanregion Erzgebirge / Krušnohoří); na údržbě vystrojení jeskyňe Kůhlloch u Bad Ischlu, Rakousko; na další spolupráci s rakouskými, jmenovitě na lokalitách Raucherarsystem a Annenschacht, Totes Gebirge, a německými jeskyňáři, Riesending, Untersberg; na organizaci Lezeckého dne Plzeň a na spolupráci s IZS Plzeňského kraje.

2009

Členové ZO se podíleli na speleologickém průzkumu povrchových i podzemních jevů v oblasti Horvátova vrchu, Tatry, Slovensko, ve spolupráci s meziklubovým týmem provádějícím průzkum jeskyně Mesačný tieň (vystrojování trvalých lanových cest, zřízení bivak 1,5 na strategickém místě pro 3–4 osoby, objevena použitelná cesta do oblasti tzv. 1. kvarcitového přítoku); na průzkumu systému Kačna, Divaški Kras, Slovinsko, ve spolupráci se ZO 6-19 Plánivý; na vystrojování a mapování jeskyně Schönberg-Höhlsystem v pohorí Totes Gebirge, Rakousko, ve spolupráci s jeskyňáři z Lince; na obnovení výstroje dovrchní jeskyně Kühlloch v masivu Dachsteinu, Rakousko; na spolupráci s ČESONem při monitorování netopýrů v Západních Čechách; na montanistickém průzkumu oblasti Krušných hor; na organizaci Lezeckého dne Plzeň a na spolupráci s IZS Plzeňského kraje.

2008

Za rok 2008 ZO ČSS 3-02 Jeskyňáři Plzeň nedodala žádnou výroční zprávu.

ZO ČSS 3-03 Šumavský kras P**2011**

leden Chotěšov – prohlídka podzemí kláštera
Slovinsko, Kačna jama – lezení komínu v Bukovníku
únor Český kras, Tomášková propast – tréninkové lezení
březen Slovensko, Mesačný tieň – mapování části Baby park
duben Speleomítink ve Svitě
červen Šumava, Paště – spolupráce s ISS NP Šumava, průzkum a mapování starých důlních děl
tradiční každoroční Speleohry u podzemního kaolinového dolu Nevřeň, exkurze a sběr odpadků v dolu
červenec Český kras – kondiční lezení na Mexiku
Slovinsko, Kačna jama – střílení sifonu
září Slovensko, Mesačný tieň – po mimořádně suchém období odtála ledová zátka (po 30 letech) ve vchodu jeskyně Sněžná díra, jeskyňka leží nad Mesačným tienem a mohl by to být jeho další vchod, bohužel po několika metrech byla zavalena
říjen další akce na zmáhání závalu v jeskyni nad MT
prosinec Český kras – Vánoční lezení na Mexiku

2010

leden exkurze Schonsteiner höhle
exkurze Wasserloch, Rakousko, Bad Ischl – explorace
Kuhloch – 4 x explorace v průběhu roku (Bad Ischl, Rakousko)
Příbram, hornické muzeum
únor Slovensko, Mesačný tieň – zimní akce, lezení komína do propasti Mauricius
zmáhání závalu v dómu Markéta a v Novém světě
duben Speleofórum
červen tradiční každoroční Speleohry u podzemního kaolinového dolu Nevřeň, exkurze a sběr odpadků v dolu

srpen Slovensko, Mesačný tieň – objevena část Tichá voda, po vylezení komína + 15 m objevena Písková chodba, Lomená chodba a dóm Gigant
Slovinsko, Kačna jama – druhé potápění v Cimermanově rovu, mapování Rovu za zrkalom, stěhování materiálu ven z jeskyně
říjen lezení pro odbornou veřejnost pod Tyršovým mostem v Plzni.
listopad Slovensko, Mesačný tieň – mapování Pískové chodby a dómu Gigant
Moravský kras – setkání Kačna týmu
Šumava, Paště – spolupráce s ISS NP Šumava, průzkum starých důlních v NP
prosinec Český kras – Vánoční lezení na Mexiku

2009

leden exkurze Falkenstainerhohle
Stříbro, povrchovka
únor Slovinsko, Kačna jama – zmáhání závalu a lezení komína v Plzeňském rovu nad vodou, potápění v Rovu človeških ribic, potápění v Lentilce
březen Český kras, povrchovka
květen Slovensko, Mesačný tieň – povrchovka, hledání horních vchodů, zmáhání vstupních závalů
Slovinsko, Mesačný tieň – budování bivaku
Slovinsko, Kačna jama – přípravná akce, osazování borháků v Petkovškově rovu
červen tradiční každoroční Speleohry u podzemního kaolinového dolu Nevřeň, exkurze a sběr odpadků v dolu
červenec Slovinsko, Kačna jama – první potápění v Cimermanově dvoraně, objev Rovu za zrkalom, stěhování materiálu dovnitř jeskyně
Slovinsko, Mesačný tieň – povrchovka, silný déšť, akce ukončena předčasně
srpen Slovensko, Mesačný tieň – objevena část Nový svět, délka objevu 1.400 m
říjen Slovensko, Mesačný tieň – mapování posledních objevů
prosinec Český kras – Vánoční lezení na Mexiku

2008

leden exkurze Lamprechtsofen
exkurze Tomášková propast
únor Slovinsko, Kačna jama – práce v Plánivském rovu, lezení komínu nad Lentilkou
duben Speleofórum, exkurze Hlubokáč
květen Český kras, lezení na Mexiku
červen Slovinsko, Kačna jama – kopání v Plánivském rovu, objev Plzeňského rovu, lezení Košova jama – instalace kyvadla.
Windloch alfeld – exkurze
červenec Chorvatsko, planina Biokovo, povrch
srpen Slovensko, Čachtice – setkání jeskyňářů
Slovinsko, Mesačný tieň – průzkum a mapování v Plzeňském sektoru
říjen Prášíly, společné cvičení IZS a ISS (informační a strážní služba)
Sněžné jámy na Křemelné.
Český kras – účast na Setkání jeskyňářů
Slovinsko, Kačna jama – lezení komínů v Plzeňském rovu

prosinec Český kras – Vánoční lezení na Mexiku
Slovensko, Mesačný tieň – prekonání Vesmírné šachty

ZO ČSS 3-05 Permoníci P

2011

Za roky 2011 a 2010 ZO zaslala shodné texty zpráv.

Členové pokračovali v průzkumech potenciálních jeskynních systémů na území Dyleňského krasu. Proběhly další průzkumné práce na lokalitě v Dyleňské jeskyni s ohledem na potenciální pokračování jeskynního systému, který byl prodloužen o několik metrů. Proběhly práce na úpravě a stabilizaci vstupní části. Práce byly prováděny ve spolupráci s Městským muzeem v Mariánských Lázních, které je držitelem patřičných povolení.

Na přelomu ledna a února proběhlo sčítání netopýrů na zimovištích karlovarského kraje. V průběhu roku byla průběžně prováděna fotodokumentace některých významnějších důlních děl na území Karlovarského a Plzeňského kraje.

Členové skupiny pokračují v sebezdokonalování jednolanové techniky na různých trenažérech v rámci Karlovarského a Plzeňského kraje. Skupina pokračuje ve spolupráci s horolezeckým oddílem Slovan Karlovy Vary ohledně výměny zkušeností a zdokonalování lezeckých schopností členů ZO i horolezeckého oddílu.

Několikrát v průběhu roku členové pracovali na lokalitách jiných ZO na území CHKO Moravský kras.

Členové ZO se podíleli na průzkumných pracích ve SDD v oblasti Kutné Hory ve spolupráci s místní skupinou.

Členové ZO se aktivně účastní cvičení a výcviků HZS Karlovarského kraje v rámci výcviků lezeckých skupin.

Členové ZO aktivně pokračují v dokumentaci jeskyní v krasové oblasti v Německu ve spolupráci s místními jeskyňáři (Bavorsko). Řada z členů se účastnila zahraničních speleologických expedic Maďarsko, Slovensko, Itálie, Slovinsko, Chorvatsko kde navazují kontakty k bližší spolupráci v příslušných lokalitách.

2009

Členové během roku pokračovali v průzkumech potenciálních jeskynních systémů na území Dyleňského krasu, kdy byly ukončeny průzkumné práce na lokalitě Hájská a činnost se přesunula k nedaleké Dyleňské jeskyni. Proběhly práce na úpravě a stabilizaci vstupní části jeskyně a provedena zkouška odtoku vod ve spolupráci se Sborem dobrovolných hasičů z Lázní Kynžvartu, která ukázala volný odtok do zatím neprozkoumaných částí. Práce jsou prováděny ve spolupráci s Městským muzeem v Mariánských Lázních, které je držitelem patřičných povolení. Na přelomu ledna a února proběhlo tradiční sčítání netopýrů na zimovištích karlovarského kraje. V průběhu roku bylo taktéž průběžně prováděna fotodokumentace některých významnějších důlních děl na území Karlovarského a Plzeňského kraje.

Členové skupiny pokračovali v sebezdokonalování jednolanové techniky na různých trenažérech v rámci Karlovarského a Plzeňského kraje. Skupina započala spolupráci s horolezeckým oddílem Slovan Karlovy Vary ohledně výměny zkušeností a zdokonalování lezeckých schopností členů ZO i horolezeckého oddílu.

Několikrát v průběhu roku členové pracovali na lokalitách jiných ZO na území CHKO

Moravský kras. Členové ZO se aktivně účastní cvičení a výcviků HZS Karlovarského kraje v rámci výcviků lezeckých skupin. Členové ZO aktivně pokračují v dokumentaci jeskyní v krasové oblasti v Německu ve spolupráci s místními jeskyňáři (Bavorsko). Řada z členů se účastnila zahraničních speleologických expedic Maďarsko, Slovensko, Itálie, Slovinsko, Chorvatsko kde navazují kontakty k bližší spolupráci v příslušných lokalitách.

2008

Členové ZO se v průběhu roku věnovali monitorování stavu starých důlních děl v regionu Karlovarského a Plzeňského kraje. Dále se zúčastnili ve spolupráci s pracovníky CHKO a AOPK 14denního sčítání netopýrů ve výše uvedených krajích. Provedli ve spolupráci se Záchranou službou Andy znovuoživení vstupů do dávno zaniklých důlních děl v lokalitě karlovarského a plzeňského kraje.

Členové skupiny pokračují v sebezdokonalování jednolanové techniky na různých trenažérech v rámci Karlovarského a Plzeňského kraje. Několikrát v průběhu roku pracovali na lokalitách jiných ZO na území CHKO Moravský kras. Členové ZO se aktivně účastní cvičení s HZS Karlovarského kraje v rámci výcviků lezeckých skupin. Členové ZO aktivně pokračují v exkurzích do krasové oblasti v Německu (Bavorsko). Řada z členů se účastnila zahraničních speleologických expedic Maďarsko, Itálie, krasové turistiky, Speleofóra, atd.

ZO ČSS 4-01 Liberec Z

2011

Uskutečnily se tři exkurze pro laickou veřejnost do podzemí. Dvě z nich byly do Západní jeskyně, další exkurze byla zaměřena na krasové jevy, středověkou důlní činnost a přírodní zajímavosti spodní části Kryštofova údolí a Karlovských bučin. Tradiční akce Speleologický den v Panském lomu pokračovala 7 ročníkem v osvědčeném scénáři z minulých let. Návštěvníci z řad laické veřejnosti měli možnost si prohlédnout nasvětlenou vstupní propast Hanychovské jeskyně a též i zajištění do ní sestoupit po nově instalovaném nerezovém žebříku. Akce má rok od roku výrazný nárůst zájmu veřejnosti

Publikační a jiná činnost:

- MERTLÍK J., HORÁČEK D., 2011: Kříženeč Beskyd a Týnčanského krasu severně od Turnova – jeskyně pod Chlévištěm, Speleofórum 2011: 35–39, Brno
- ROUS Ivan: Industriál a technické památky In: ZEMAN Jaroslav: LIBEREC, urbanismus, architektura, industriál, pomníky, objekty, památky, Liberec 2011
- ROUS Ivan: Tábory a válečná výroba, Liberec 2012
- cyklus tří přednášek na téma Netopýři Libereckého kraje pro česko-německé děti a rodiče, Pláně pod Ještědem, červen 2011
- přednášky na téma podzemí jak v institucích, tak i na méně obvyklých místech
- Muzeum v České Lípě – expozice Šatlava: spolupráce při přípravě stálé expozice jeskyní archeologie v prostorách bývalé městské šatlavy
- spolupráce při přípravě expozice v Severočeském muzeu v Liberci se zbytky vodotěžného stroje z dolu Zeche v Kryštofově údolí, který byl instalován v roce 1704

Spolupráce s jinými organizacemi v ČR:

- Se základní organizací 36/02 ZO ČSOP při SCHKO JH při údržbě zabezpečení jeskyní a při pořádání speleologického dne v Panském lomu. Další spolupráce nejen se

zmíněnou ZO 36/02 ČSS, ale i s ČESONem se týkala páté mezinárodní konference Netopýři Sudet.

- ZO také spolupracuje s Ústavem struktury a mechaniky hornin AVČR, v.v.i., který má v Západní jeskyni umístěny dva přístroje měřící pohyb horninových masívů v závislosti na Lužické poruše, která probíhá několik stovek metrů od jeskyně.

Přeshraniční spolupráce:

- S Polskými kolegy z Wroclawské grupy Chiropterologiczne se členové ZO zimním sčítání netopýřů v jeskyních hory Polom, zúčastnili se s polským speleoklubem Bobry jejich XVI. Mistrzostwa Polski w Technikach Jaskiniowych „Złoty Karabinek“ Wojciechosow 2011. V Rumunsku členové ZO spolupracují v oblasti Rosia Montana s ředitelem důlního závodu Valentina na průzkumu až 2000 let starých důlních děl.
- Polsko – dokumentace montánních památek Dolního Slezska: Pokračovala dokumentace montánních památek na území Dolního Slezska v Polsku. Fotografie byly poskytnuty polským kolegům a publikovány na základě jejich uvážení.
- Slovensko – dokumentace hornických památek v regionu Banské Štiavnice: Bylo prakticky dokončeno povrchové zaměření důlních děl v oblasti Banská Štiavnica a Hodruša Hámre. Proveden byl i průzkum starých dobývek roztroušených v kopcích nad Banskou Belou s průstupem do čerstvého propadu.
- Rumunsko – dokumentace montánních památek severního Rumunska a Rosia Montany: Již pátá expedice do Rosia Montany, jedné z nejvýznamnějších světových lokalit těžby zlata, měla za cíl po dohodě s ředitelstvím těžební společnosti DEVA fotograficky zdokumentovat římské dolování na místě, kde provádí výzkum francouzský a rumunský archeologický institut a kde se nalézají zbytky vodotěžného stroje starého přibližně 1,7 tis. let. Dále se v Rosia Montaně dokumentoval masiv Orlea, Jig, Cetate a další. Pořízená fotodokumentace se mimo jiné dostala až na půdu rumunského parlamentu, kde se projednávaly možnosti další těžby v oblasti. Zároveň byly fotografie poskytnuty nadaci SOROS, která se staví proti další těžbě zlata v oblasti. Druhá část expedice byla věnována novodobým hornickým památkám severního Rumunska v oblasti Baia Mare, Baia Sprie a Cavnica.

Výzkumná a průzkumná činnost:

– Jeskyně Ještědského krasu

Hanychovská jeskyně: Činnost na lokalitě byla zaměřená na odbagrování úvozového koridoru k jeskyni. Byla vytvořena lávka nad úvozovou cestou ke vchodu jeskyně, která slouží pro odchyt netopýřů, zejména na Evropské noci pro netopýry. Poslední úpravou byla instalace žebříku do vstupní propasti pro snazší a bezpečnější přístup do jeskyně, jak pro samotné výzkumníky, tak i pro návštěvníky speleologického dne. Dále proběhly i čtyři prolongační akce, při nichž bylo uvolněno 6,72 m³ sedimentu a volné suti.

Rokytky II – Nedobytná jeskyně: Poslední nadějný směr v jeskyni bylo překonání úžiny nad záclonou vyústující z domu D&D. Započaté rozšiřování úžiny z roku 2010 se podařilo dokončit a pronikli jsme do nové dosud neprozkoumané části této jeskyně. Byla tímto objevena prostora, oproti původnímu směru zalomena o 90° doleva, široká 0,5–1,5 m, délce asi 5 m a výšce asi 7 m. Z této prostoty je patrné pokračování dvěma směry. Prostora je bohatě zdobená, zejména dominantní je v horní části asi 30 cm vysoká hůl, která je jediná dochovaná v celé jeskyni, za povšimnutí stojí i několik desítek excentrik, z nichž největší dosahuje délky 25 cm.

Mramorová a Hliněná jeskyně: Prolongační akce na Mramorové jeskyni proběhla jedna, kdy

se uvolnilo a vytáhlo plazivkou ze zadní čisté jeskyně 1,02 m³ hlinitých sedimentů.

– Českolipsko

Paledová jeskyně na Bezdězu: Probíhalo kontinuální měření teplot v jeskyni. V čase ukončení měření ukazoval dataloger teplotu –0,42 °C, což jasně ukazuje na jeho pozici v mase ledu. V srpnu byl na lokalitu umístěn nový dataloger, který doposud nebyl stažen. Nicméně v roce 2011, na rozdíl od všech ostatních monitorovaných sezón, tedy od roku 2005, byl v jeskyni na Bezdězu poprvé zaznamenán permafrost.

– Český ráj

Jeskyně Sklepy pod Troskami: Byla provedena oprava zabezpečení a umístěn nový nerezový, motýlkový zámek.

Semikras na Sokolu – průzkum sesuvu pomocí ERT: Profil byl veden přes jeskyni Semikraska, v těsné blízkosti propadu do horního patra.

– Liberecko

Pokračovala příprava podkladů pro knihu Tábory a válečná výroba, kde je značná část prostoru věnována podzemním památkám na druhou světovou válku. V rámci výzkumu byl také zpracován projekt otevření testovacího podzemního bunkru v Rychnově u Jablonce nad Nisou, kde se za druhé světové války vyráběly komponenty k německým radarům Würzburg a Riese. Projekt byl předložen mimo jiné zastoupení Libereckého kraje při Evropské unii.

Zároveň pokračoval archivní výzkum ve státních okresních archivech v Liberci a Jablonci nad Nisou. Bylo objeveno několik podzemních staveb, především protiletectvých krytů a střelnic. Mezi nejvýznamnější archivní objevy patří například kryt u Schowankovy továrny v Jiřetíně pod Bukovou, který projektoval drážďanský ateliér Losow u. Kühne, který se jinak zaměřoval na důležité a významné stavby.

– Nové Město pod Smrkem

Proběhly opravy některých mříží na zimovištích netopýřů.

– Jáchymovsko

Podařilo se zdokumentovat drobné památky vězeňské práce v uranových dolech především na Jáchymovsku po roce 1948 a objevit nové skutečnosti. V této souvislosti se rozvíjí i spolupráce s Geofondem.

Harrachovo dolování železných rud: na základě archivní práce byla nalezena lokalita těžby železných rud v Mísečkách. Původ této obce je uváděn jako hornický, čemuž by odpovídal i archivní záznam o znovuootevření stařin pro pokusnou těžbu zřejmě limonitu pro Harrachovu huť v Arnoštově z 18. století. Dolování bylo realizováno pomocí šachtic. Jelikož je tento terén silně zvodnělý, musely být šachty odvodňovány pomocí dědičných štol. Ruda však byla pro Harrachovu huť špatné kvality a těžba v těchto místech byla brzy opuštěna. V současné době se na lokalitě nachází tři štol, jedna hluboká šachtice a pinkové pásmo.

Expediční činnost:

Rumunsko – Banát: Malé expedice do rumunského Banátu se zaměřila především na okolí Gerníku a na velké krasové území ležící nad Svatou Helenou.

Expedice na Maganik: Někteří členové ZO se zúčastnili expedice ZO 6-14 Suchý žleb na hřeben Maganik v Moračské planině.

Polsko: Proběhla spolupráce při pravidelném zimního sčítání netopýřů v Gorách Kaczawskich.

Biospeleologické výzkumy se zaměřují především na chiropterofaunu. Již od roku 1989 jsou pravidelně sledovány stavy netopýřů v jeskyních a dalších podzemních lokalitách

Ještědského hřebene, zejména jsou sledovány Hanychovská jeskyně, Nedobytná jeskyně, doly Kryštofova Údolí a Panenské Hůrky a Západní jeskyně. Největší zimoviště netopýru je poslední jmenovaná lokalita.

2010

I v tomto roce ZO vyvíjela četnou publikační a přednáškovou činnost, viz archiv dokumentace ČSS.

Spolupráce s jinými organizacemi v ČR:

- Se základní organizací 36/02 ZO ČSOP při SCHKO JH při údržbě zabezpečení jeskyní a při pořádání speleologického dne v Panském lomu
- Se ZO 1-08 ČSS Speleoklub Týnčany a ZO 1-05 Geospeleos při průzkumu jeskyně Bartošova pec

Přeshraniční spolupráce:

- S Polskými kolegy z Wroclawske grupy Chiropterologiczne zimním sčítání netopýrů v jeskyních hory Polom. Dále s polským speleoklubem Bobry jejich XV. Mistrzostwa Polski w Technikach Jaskiniowych „Złoty Karabinek“ Wojcieszow 2010.
- Dále při výzkumu a průzkumu Slovenského krasu společně se ZO SSS, konkrétně speleoklub Minotaurus (Vlčí propast) a Speleo Rožňava, na krasových lokalitách Nízkých Tater se skupinou Nicolaus (Ohniště). Také při bádání v starých důlních naši členové spolupracují, s hornicky zaměřenými NNO v Oblasti Banské Štiavnice.
- V Rumunsku již čtvrtým rokem v oblasti Rosia Montana s ředitelem důlního závodu Valentina na průzkumu až 2000 let starých důlních děl.

Výzkumná a průzkumná činnost:

– Jeskyně Ještědského krasu

Hanychovská jeskyně: Po rozvolnění silně ztuhlých sedimentů bylo možné pokračovat v jejich odstraňování a vyvážení na povrch. Celkem se v roce 2010 uvolnilo 3,6 m³.

Rokytkla II – Nedobytná jeskyně: Byly zahájeny práce na překonání úžiny nad záclonou vyúsťující z dómu D&D, za kterou se nachází další dosud lidmi nenavštívený Panenský dóm.

Mramorová a Hlíněná jeskyně: Na lokalitě proběhla jen jedna pracovní akce, kdy se uvolnilo 1m³ sedimentu.

Jeskyně v Černém koutě: Pro pokračování v činnosti na této lokalitě byl zkonstruován jednoduchý vyvážecí hunt, vytvořený z kalfasu a z podložky opatřené kolečky. Byl tak účinně vyvezen materiál o objemu 1m³.

Po několika prolongačních akcích byla odrytá úzká puklinová jeskyně Boule v celkové délce 5 m s denivelací 1,5 metru. Jeskyně je u vchodu široká 50 cm a postupně dozadu se zužuje až na 10 cm. Stěny jsou z části pokryty sintry a v zadní části je puklina uzavřena sintrovou výzdobou s krápníky. Ve dně se ještě otevírá neprůlezná puklina s hloubkou minimálně 2m.

Pseudokrasové paledové jeskyně: Proběhlo zaměření Paledové jeskyně na Bezdězu, a následně byl vytvořen i mapový originál. Taktéž došlo k vytvoření mapového originálu Ledové jeskyně a Ledové jámy na Bukové hoře, které byly již zaměřeny v roce 2007.

– Liberecko

Explorace podzemního objektu v Rychnově u Jablonce nad Nisou – v rámci dlouhodobého projektu zaměřeného na výzkum koncentračního tábora v Rychnově u Jablonce nad Nisou se podařilo proniknout do vchodů A a B rozsáhlého podzemního komplexu.

Výzkum podzemní továrny Heinrich List v Boleslavi – ve spolupráci se Státním okresním

archivem v Liberci se podařilo objevit archiválie k podzemnímu objektu v obci Boleslav na Frýdlantsku. Vzhledem k absenci jakýkoliv dalších archiválií v danou dobu (přestože jistě existují) se přistoupilo k terénnímu výzkumu. Objeveny byly výlomy v místech všech tří vchodů. Vchody A a B byly zasuceny, vchod C nese stopy po sestřelení vchodového převisu. Továrna nebyla nikdy dokončena a provedené práce na vchodech jsou relativně malého rozsahu. Po očištění vchodů se objevily krásně zachovalé původní výlomy. Břeh kopce, do kterého měla být továrna vyražena, tvoří zároveň styk fylitických břidlic s kompaktním žulovým masivem. U vchodu A byl prostor očištěn až na čistou žulu, u vchodu B byla ponechána neodtěžená břidlicová lavice.

– Polsko

Explorace podzemního objektu v polské obci Miloszow – při přípravě výstavy Zbytky válek se podařilo proniknout do podzemního objektu – protiletického krytu na místě bývalého koncentračního tábora (Miloszow, něm. Hartmannsdorf).

Výzkum zbrojní a podzemní továrny v polské Leśné – podzemní továrny a jiné objekty v okolí obce Leśná (něm. Marklissa) byly spojeny s pobočkou koncentračního tábora Gross-Rosen AL Hartmannsdorf. Na základě nálezů a dalších stop v terénu se podařilo identifikovat původní výrobu.

Speleopotápění: proběhla akce zaměřená na ponor do vývěru Kessel v Rakousku.

Akce v zahraničí:

Maganik a Rumunsko – za expedicí vedenou Zdeňkem Dvořákem s cílem prozkoumat propast později pojmenovanou Nyx, která byla objevena ve hřbetu Maganik nad obcí Morakovo (okres Nikšič). Propast se nalézá na plošině zvané Treštenj vrh s nadmořskou výškou 1980 m n. m. Přístupová cesta vede přes Mededi vrh s nadmořskou výškou 2139 m n. m. Zdokumentována byla Vstupní propast, studna o hloubce 57 metrů „Kanalizace“ a úvodní části hlavní studny nazvané Nyx s celkovou hloubkou 429 metrů, což je dvanáctá nejhlubší známá vertikála světa.

Expedice Slovenský kras 2010 – expedice byla spojena s pobytem na Plešivecké planině s cílem zahájit práce na znovuošetření vstupu do Vlčí propasti a akce na Silické planině. Za účasti místních speleologické skupiny Speleoklub Minotaurus bylo u Vlčí zřízeno pracovní tábořiště. I přes velmi nepříznivé počasí byly zahájeny otvírací práce na Vlčí propasti, při nichž bylo dosaženo hloubky cca 3m.

Doly Banské Štiavnice – průzkum a prolongace starých důlních děl. Bylo objeveno několik desítek metrů štol a dvě šachty vedoucí na povrch.

2009

Přednášky:

I v tomto roce ZO vyvíjela četnou publikační a přednáškovou činnost.

Spolupráce s jinými organizacemi v ČR:

- Se základní organizací 36/02 ZO ČSOP při SCHKO JH a ZO 5-02 ČSS Speleo Albeřice při metodické přípravě zajištění SDD v k.ú. Arnoltovice a přípravě, výrobě mříže s jejím dodáním na místo instalace.
- Dále na pořádání speleologického dne v Panském lomu se 36/02 ZO ČSOP při SCHKO JH.

Přeshraniční spolupráce:

- S Polskými kolegy z Wroclawske grupy Chiropterologiczne na zimním sčítání netopýrů v jeskyních hory Polom. Dále jsme se zúčastnili s polským speleoklubem Bobry jejich

XIV. Mistrzostwa Polski w Technikach Jaskiniowych „Złoty Karabinek“ Wojcieszow 2009.

- V Rumunsku druhým rokem spolupracujeme s nadací Soros, které poskytujeme fotodokumentační materiál.

Výzkumná a průzkumná činnost:

– Jeskyně ještědského krasu

Hanychovská jeskyně: Stanoveným úkolem bylo provést prolongaci sedimentu z podlahového koryta na dně vstupní propasti. Toto koryto bylo zcela odkryto v celé šíři cca. 1,2 metru a hloubce od 0,3 do 1,5 metrů. V jeho středu se začalo výrazně zahlubovat v profilu cca 1,2 x 2 metry. V této úrovni byla nalezena poloha se zvýšeným obsahem křemenných valounů, jako důkaz o proudění vody těmito místy. Zhruba v hloubce 15 metrů se náhle propast zužuje na kolmo dolu jdoucí odvodňovací kanálek vadosně opracován do kruhového profilu o průměru cca. 30 cm.

Rokytky I: Byla provedena kameráž v paralelní šachtici, která se nachází v horní části vlevo asi 2 metry za vchodem.

Rokytky II – Nedobytná jeskyně: Byla provedena krátká akce s kamerou umístěnou v hadici a prohlédli neznámé části za nadějnými úžinami, zda má smysl se těmito směry snažit někam dál probít.

Mramorová a Hliněná jeskyně: Na této lokalitě se uskutečnila akce, zaměřená na prolongaci sedimentu ze zadního domu, který je od vchodu vzdálen asi 10 metrů a chodba se do něj dvakrát lomí o 90°.

Jeskyně v Černém Koutě: Prolongace se zatím zaměřila na uvolnění známých prostor, které jezevci v minulých letech opětovně zahrabali, a na uvolňování části, která se druhotně zařítla opadem ze stropů. Celá tato jeskyně je vytvořena na tektonickém zlomu, o čemž svědčí četná geologická zrcadla nalezená v jeskyni.

Ve známých jeskyních ještědského krasu a pseudokrasu Jizerských hor probíhala fotodokumentace. Zejména v jeskyni Valhala.

Výzkum pískovců Českého ráje – aktivity se odehrávaly převážně v prostoru Klokočské kuesty, kdy bylo prolezeno několik nových prostor v již známých jeskyních. Při mapování, které probíhalo od roku 1999, byly mapovány pouze vstupy a mnohé jeskyně byly jen zběžně prohlédnuty. V prostoru Drábských světniček byly projity některé skalní rozsedliny, z nichž některé lze označit za jeskyně.

– Liberecko

V souvislosti s přípravou knihy Liberecké podzemí členové ZO zdokumentovali zatrubněné potoky (Jizerský –Baierův, Harcovský, Janovodolský, Františkovský, Doubský, Plátenický a Slunný). Zároveň proběhl archivní výzkum. Výsledky práce byly použity mimo jiné jako podklady k interním materiálům SVS a.s. a SČVK a.s. Byl dokončen výzkum sklepních prostor na Sokolovském náměstí, v ulici Lucemburská a Na Ladech. Ve spolupráci s SČVK a.s. proběhla fotodokumentace vodohospodářských zařízení na území města Liberce a u vodního zdroje Josefodolská přehrada. Ve spolupráci s akciovou společností Teplárna Liberec byla fotograficky zdokumentována kolektorová síť města Liberce.

– Polsko

S polskými kolegy proběhlo mapování a fotodokumentace polského dolu Anna u Braszowic v Dolním Slezsku. Výstupem byl článek o exploraci dolu v polském časopise Odkrywca.

Šoltysovi z Radzimowic a dalším autorům vznikající knihy byla předána dokumentace

polského dolu Friedrich Wilhelm w Radzimowicích. Byl položen základ nadace Luiza, jejíž cílem je financovat výzkum dolu z publikační činnosti určené pro širší veřejnost. Byly zdokumentovány veškeré sklepní prostory osady Radzimowice, kde se očekávaly relikty středověkých sklepů.

V archivu koncentračního tábora Gross-Rosen byly získány materiály k pobočkám KT Gross-Rosen na území ČR. Díky tomu byla lokalizována některá podzemní díla z konce 2. sv. války. Výstupem tohoto bádání bude výstava „Vojenské stavby Euroregionu Nisa“, která bude otevřena v červnu v Severočeském muzeu v Liberci.

– Rumunsko

Proběhla další expedice do rumunské Rosia Montany. Cílem bylo zdokumentovat staré římské montánní památky. Při té příležitosti byl předán materiál z expedice 2008 zástupcům nadace Soros, která usiluje o záchranu krajiny v okolí Rosia Montany. Dokumentační činnost byla přeřušena vyhoštěním (Šanda, Rous) z oblasti na základě udání těžební společnosti Alba.

2008

Přednášková a popularizační činnost:

Vývěsní skříňka na nám. E.Beneše musela být demontována v září 2008 kvůli opravě fasády domu, na němž byla umístěna. Jednání o jejím vrácení zatím jsou pozastavena, dokud nebude vývěska nově natřena. Dále provozujeme internetové stránky na adrese www.volny.cz/speleolbc. V roce 2008 byly aktualizovány pouze části týkající se plánu akcí.

Speleologický den proběhl v plánovaném termínu, tedy dne 26.7.2008, ve spolupráci s ZO 4-01 ČSS a ZO 36/02 ČSOP při SCHKO JH. Akce proběhla v Panském lomu, který je pozemkem ve správě hlavního sponzora akce Lesů České republiky s.p.. Pro návštěvníky této akce byly připraveny ukázky speleologické jednolanové techniky, jednak na lezeckém trenážeru pro jednolanovou techniku a také na 140 metrů dlouhém lanovém přemostění Panského lomu. Pro návštěvníky tohoto dne byla otevřena vstupní propáskta Hanychovské jeskyně, do níž každý mohl sestoupit po 10 metrů dlouhém žebříku zajištěný na laně. Každý návštěvník si tam mohl prohlédnout vodou vymodelované krasové tvary, včetně letos odkrytého podlahového koryta, kterým voda v dobách glaciálních a meziglaciálních odtékala do pro nás dosud neznámých částí.

Výstavní a publikační činnost probíhala také v tomto roce.

Spolupráce s jinými organizacemi:

Se základní organizací 36/02 ZO ČSOP při SCHKO JH při údržbě uzávěr jeskyní a v organizaci speleologického dne. Dále pořádání speleologického dne v Panském lomu s Vodní záchrannou službou – Českého červeného kříže.

Přeshraniční spolupráce:

S polskými kolegy z Wroclawske grupy Chiropterologiczne se ZO podílela na zimním sčítání netopýrů v jeskyních hory Polom. Dále jsme se zúčastnili s polským speleoklubem Bobry jejich XIV. Mistrzostwa Polski w Technikach Jaskiniowych „Złoty Karabinek“ Wojcieszow 2008.

Výzkumná a průzkumná činnost:

Hanychovská jeskyně

Při všech akcích bylo prolongováno dno propasti pod podlahovým sintrem. V této části podlahový sintr téměř dosedá na skalní dno propasti. V ostatních částech vstupní propáskty při velmi náročném uvolňování zakleslých skalních bloků a jílovitopískitých sedimentů bylo odkryto dno propasti až na skalní podloží. V tomto dně bylo zjištěno podlahové koryto vymodelované erozivní činností vody. Toto koryto vede od jižní skalní stěny a strmě pokračuje severním

směrem do pukliny. Toto koryto bylo odkryto a očištěno zatím v délce cca. 4 m a dosáhlo hloubky 170 cm, v dalších letech bude pokračovat prolongace tímto korytem, a to až na úroveň skalního dna tohoto koryta.

Rokytká II – Nedobytná jeskyně

Na této lokalitě proběhla pouze jediná akce prolongace v dómu Evropská Balmáž, kdy se podařilo proniknout do paralelní pukliny pod vraty. Bohužel tato puklina se uzavírá po 6 metrech na neprůleznou šíři.

Západní jeskyně

Práce v jeskyni spočívaly v odkopávání převážně blátivých sedimentů s velkými bloky kamenu, které je často potřeba rozbít palicí a poté vyvážet v kolečkách jeskyní na vzdálenost 80 metrů pod zemí a dalších 20 metrů na povrchu na odval v opuštěném vápencovém lomu.

Loupežnická jeskyně

Z důvodu chystaného odběru sedimentu pro dataci jsou práce na této lokalitě dočasně pozastaveny.

Hliněná a Mramorová jeskyně

Celkem bylo vybráno v celém profilu zhruba 80 cm sedimentů, de facto i o stejnou délku byla tato jeskyně prohloubena..

Ještědský kras

V rámci časových možností proběhla fotodokumentace (zejména jeskyně Valhala). Dále byl odebrán vzorek sintru z Bezestropé jeskyně, ten rozříznut a vybroušen. Stal se součástí již v loni založené sbírky výbrusů sintru z Ještědu. Účel této sbírky je občasné vystavování a získání dat o stáří a genezi jednotlivých jeskyní.

Zahraničí:

Expedice Slovensko 2008: Poslední týden v červnu byla uskutečněna tradiční výprava do Slovenského krasu. První dva dny jsme se zúčastnili prolongačních prací organizovaných místními jeskyňáři na lokalitách Machová, kde byl zaznamenán postup o 3 metry a dále v okolí Malinčáků na Silické planině. V dalších dnech jsme se účastnili převážně kontrolních akcí na lokalitách Majkova jeskyně, Malinčaky, Velká a Malá Buková, Velká Žomboj, v Jančovej chodbě v jeskyni Zlomísk.

Montanistika:

– Česko

Celý rok 2008 probíhala katalogizace sklepů v centru Liberce. Za podpory Magistrátu města Liberec probíhá průzkum sklepního a stokového podzemí radnice. Zdokumentováno bylo přibližně 30 sklepů, u kterých zároveň proběhl archivní výzkum.

V roce 2008 bylo zkatalogizováno 32 protiletceckých krytů na území Liberce. V Harcově byly vyzmáhány dva vstupy do protiletceckých krytů a ve spolupráci s Policií ČR byl otevřen protiletcecký kryt v Pastýřské ulici, který je výjimečně zachován zcela ve stavu z roku 1945. V březnu 2008 proběhla v CO krytu na Lucemburské akce za účelem ověření starších prostor za vnitřními zadržkami krytu. Bylo provedeno 8 vrtů z nichž nejdelší měřil 1,9 metrů a objeveny byly tři chodby za zadržkami. Dvě chodby byly později ověřeny průstupy z okolních sklepů.

Ve spolupráci s firmou Realbyt, Hasičským záchranným sborem libereckého kraje a Magistrátem města Liberce vznikl projekt na vyčerpání renesančních sklepů nejstaršího libereckého pivovaru s napojeným protiletceckým krytem z roku 1945. Sklepy jsou zatopeny od roku 1968.

V roce 2008 již probíhala příprava publikace „Podzemí města Liberce – 1. díl“, která vyjde na konci roku 2009.

V roce 2008 začaly přípravy projektu technického muzea v Chrastavě v továrně čp. 136 s hlavním zaměřením na hornictví. V projektu je například zahrnuta i příprava prohlášení tovarního náhonu podél Pobřežní ulice, nebo laboratoř se zaměřením na problematiku materiálů ze starých důlních děl.

– Polsko

V roce 2008 pokračovala dokumentace dolu Wilhelm v Radzimovicích. Na základě jak archivního průzkumu, tak i výzkumu v terénu byla vytvořena mapa okolí Radzimowic se zakreslenými důlními díly. Mapa je ke stažení na <http://www.technikepamatky.cz>. Archeologické nálezy dolu Wilhelm byly odevzdány do Krkonošského muzea v Jelení Hoře a po přestavbě expozice hornictví budou vystaveny.

V červenci 2008 byl nedaleko ústí dědičné štoly Friedrich dolu Wilhelm vyzmáhán zavalený vstup štoly Röhsche se zatím dosaženou délkou 30 metrů. Na jaro 2009 je zde plánována „čerpací akce“ a vyzmáhání závalu do sledné chodby.

Na polské straně Jizerských hor pokračoval výzkum na cínovém a kobaltovém pásmu v okolí Przecznice, Gierczyna a Krobice. V únoru 2008 byl vyzmáhán vstup do zavalené dědičné štoly Hundsrücken z 16. století a v březnu 2008 bylo dosaženo délky 33 metrů. Speleology z Jelení hory byl přesně zaměřen zatím koncový zával a rozhodlo se o dalším postupu za pomoci šachty.

Při akci Wroclawské univerzity byla zdokumentována šachta Gierczyn, resp. Reicher Trost. Ze šachty vedou pouze dvě velmi krátké chodby, voda je v šachtě na –18m a celé dílo je v horní části těsně pod betonovou zátkou velmi nestabilní.

V roce 2008 byla zahájena katalogizace vojenských podzemních staveb v polské části Euroregionu Nisa a výsledky budou použity pro putovní výstavu „Vojenské stavby Euroregionu Nisa“.

– Rumunsko

Při pobytu v obci Rosia Montana v době 16. 5. –25. 5. 2008 byla fotograficky zdokumentována římská, tzv. Muzejní štola, a fotografie byly předány Muzeu hornictví v Rosia Montaně s možností jejich další publikace.

Veškerá ostatní fotodokumentace z oblasti Rosia Montana byla poskytnuta občanskému sdružení Alburnus Major. Materiál, včetně fotografií zaslaných na začátku roku 2009 pro výstavní účely, bude využit pro propagaci projektu záchrany Rosia Montany.

– Slovensko

V říjnu 2008 proběhl výjezd do Hodruše. Zdokumentována za plného provozu byla poslední funkční úpravna v okolí. V systému štoly Alžběta byl proveden neúspěšný pokus o průnik do dalších partií.

ZO ČSS 4-03 Labské pískovce Z

2011

– CHKO Labské pískovce

- Labské údolí – levý břeh – návštěva jeskyní Pivní sklep, Prachová šachta, Jeskyně vytrvalosti a Jeskyně Benno Wolfa
- Děčín, Stolový vrch – kontrola výskytu netopýrů v bunkru pod vrcholovou rozhlednou
- Labské údolí – průzkum návštěvnosti ve vybraných jeskyních v Labském údolí – průběžně

- Děčín – Belvédér u Labské Stráně – při červeně značené turistické cestě další dosud neevidované mělké kruhové jámy)
- Labské údolí – pravý břeh – mapování Loupežnické jeskyně
- Doubice-Tokaň – při žluté turistické cestě jáma průměru 5 metrů a hl. do 0,6 metru
- Labské údolí – Loupežnická jeskyně – vybírání entomologických pastí pro účely entomologického výzkumu ve spolupráci s Universitou J. E. Purkyně v Ústí nad Labem (UJEP)
- Labské údolí – objev nové komory v Cestě děsu spojující Pytláckou a Loupežnickou jeskyni
- Mezní Louka–Vysoká Lípa–Jetřichovice – několikeré terénní nerovnosti (nejpravděpodobněji pozůstatky staré kutací činnosti)
- Labské údolí – rekognoskace terénu, průzkum míst s potenciálními jeskyněmi (pracovní názvy Pivní jeskyně, Medvědí jeskyně 1,2,3 – další průzkum nutný)
- Labské údolí – rekognoskace terénu, průzkum míst s potenciálními jeskyněmi (díra vlevo pod bivakem u věže Otec, jeskyně v komíně za Otcem – další průzkum nutný)
- Labské údolí – Dolnožlebská jeskyně – fotodokumentace
- Labské údolí – Vanička – nová jeskyně asi 12 m od Máslovy díry proti proudu Labe – první průstup (František Mocker 06.03.2011) – založena kniha
- Labské údolí – Malé hodiny – nová průlezná snadná dostupná 10 m jeskyně se 2 vchody vedle Vaničky jižním směrem
- Labské údolí – levý břeh průzkum řečiště hraničního potoka Klopot nad Gelobtbachmuehle – první díra pod nádrží je jen vymletý kus skály, pokračování v létě kvůli chladné vodě
- Labské údolí – levý břeh – Pivní díra prolezení a průzkum, nová 3 m dlouhá plazivková jeskyně, plná listů a bláta, skloněná dolů
- Labské údolí – Medvědí jeskyně I – průlez a vložení knížky (papíru) – zkusmo před jeskyňářskou sezónou. Prohlídka věží a kamenů na svahu pod Medvědí jeskyní I
- Labské údolí – odebrání vzorků ze dna vybraných jeskyní pro účely vědeckého výzkumu kosterních pozůstatků ve spolupráci s Universitou J.E. Purkyně v Ústí nad Labem (UJEP). Provedeno v jeskyních Medvědí dóm, Pytlácká, Lesní díra, Berlínská a Hluboká mezerní
- Labské údolí – sčítání netopýrů v jeskyni Kabinet přírodovědy (přední i zadní část) – napočítáno 6 vrápenců
- Dolní Žleb – testování jisticích prvků pro horolezectví a speleologii – trhací zkoušky ve spolupráci s děčínskými horolezci
- Zlomiska – průzkum Libouchecké jeskyně
- Labské údolí – společná Česko – Německá jeskyňářská akce – oslava 100 let od prvního datovaného prostoupení Loupežnické jeskyně
- Labské údolí – Stelzigova jeskyně – objevení nové dosud neprostoupené části jeskyně v hlavním dómu + mapování jeskyně
- Labské údolí – Návštěva jeskyní Cipískova, Skluzavka a Rytířský sklep
- Labské údolí – mapování a fotodokumentace Jeskyně kořenových stalagmitů
- Labské údolí – kontrola Jeskyně labských kameníků a jeskyně přátelství
- Labské údolí – Jeskyně Kabinet přírodovědy – sčítání netopýrů 4 kusy vápenců (přední i zadní část), mapování jeskyně – nedokončeno, fotodokumentace jeskyně

- Labské údolí – Jeskyně přátel přírody – fotodokumentace, Máslova díra – mapování a fotodokumentace, Vanička, Pytlácká a Loupežnická – testování návštěvnosti

– NP Saské Švýcarsko

- Jonsdorf a Oybin – mezi obcemi při červeně značené turistické cestě kutací pokusy
- Oblast pod Grosser Zschirnsteinem – nalezeno Údolí hodin se spoustou útvarů a objev – 1,5metrová jeskyně – avšak nutno prohrabat dno – průzkum nutný
- Průzkum na Katzsteinu, Spitzer Steinu a Muellersteinu – pouze povrchové útvary a bivyky
- Katzstein – průzkum východní strany masívu u paty stěny cca uprostřed 2 malé jeskyně, 1 jen malá díra, druhá průlezného typu Odlomená jeskyně Abbruchshoehle – nově objevená jeskyně vzniklá zřícením skalního pilíře

– Krušné hory

- Unčín, údolí Unčínského potoka – vyhledání a zaměření pozůstatků kutných prací
- Krupka, okolí štoly Barbora – hledání kutných jam, objev navštěvované štoly a vstupní šachty dolu Regina
- Habartice – průzkum a orientační dokumentace štoly mezi obcí a chlumeckou kapličkou
- Mravenčí vrch – hledání kutných prací na západním svahu (bez nálezu)
- Petrovice – vyhledání a orientační průzkum vstupní části rudné štoly v Mordové rokli (částečně zanesena sedimenty a zaplavena), orientační zákres 5 odvalů po starých kutacích pracech v Mordové rokli a jejím blízkém okolí
- Krásný Les – vyhledání a orientační dokumentace 2 starých rudných štol mezi obcí a státní hranicí (jedna štola zcela a druhá štola částečně zatopena vodou), obhlídka dalších možných míst pokusného kutání
- Hrad Šumburk u Pernštejna nad Ohří – sklepy zavaleny
- Hrad Perštejn – hledání sklepů a studně (nezjištěny)
- Kadaň – jeskyňka pod přehradním tělesem vodního díla Kadaň
- Klášterecká Jeseň – vyhledání nálezných šachty se štolou dolu „Adalbert“ – štola zavalena, obval patrný dodnes
- Vysoké u Perštejna – vyhledání kutných prací a pozůstatku cechovního domku na dole „David“
- Údolíčko – objev štoly s odvalem (dědičná štola dolu „Josef“?), objev z kamene vyzděné chodby pod dolem „Oswald“ (odvodňovací štola dolu?)
- Ondřejov u Perštejna – vyhledání průzkumné 14 km dlouhé štoly pod Vápenicí
- Perštejn, Smilov, Ondřejov, Vykmanov, Mýtinka, Horní Halže, Měděnec, Kamenná, Kunov, Klášterecká Jeseň, Šumná – prohlídka náhodně nalezených kutacích prací

– CHKO České středohoří

- Libouhec–Nakléřov–Velké Chvojno–Malé Chvojno–Luční Chvojno–Libov–Arnultovice–Chudarov–Radešín–Ústí nad Labem – orientační seznámení s terénem a vytipování míst kutných prací
- Mírkov–Ryjice – částečný průzkum rokle (negativní), sondáž náhodně objevené haldy
- Huntřív, Popovičský vrch – objev a orientační zaměření 3 či 4 odvalů, 2 mělkých šachet a rýhy na severním a východním svahu. Doměření tzv. „Červené jámy“ (Rothe Grube) na východním svahu – patrně staré kutací práce, objev dalších terénních nerovností, jež mohly být kutnými pokusy

- Huntířov, zaniklá osada Popovičky – revize starého sklepení (z jara zatopeno vodou až pod strop), vyhledání a průzkum dalších 4 sklepů (možná zimoviště netopýrů – negativní)
- Huntířov, severní polovina obce pod silnicí Děčín–Česká Kamenice – prohlídka všech remízů a míst s výhradními kutišti, v okolí Ptačího kamene možné pozůstatky kutných prací
- Ludvíkovice, severní okraj Sokolího vrchu – nalezení 7 kutných jam průměru asi 5 metrů a hl. 1,5 metru a jedné kutací rýhy
- Jakuby – Velké Březno – tipování míst s pozůstatky kutných prací nad tratí ČD
- Heřmanov – obchůzka výhradních kutišť v okolí vrchů Stráž a Jedlová, objev 2 nejasných haldiček na sev. svahu Wachtbergu, zaměření 4 skalních srubů a 1 skalní věžičky na sz. straně Jedlové (491,3 m n.m.). V lokalitě Na Hartmanových objeveny pozůstatky 2 šachtíček, orientační zaměření zavalené štoly s odvalem nad potokem tekoucím z vrchu Jedlová k železniční trati
- Povrly, Povrly–Roztoky – hledání kutných prací v pásmu mezi stanicemi ČD – nalezení 1 kutiště v Povrlech, objev a zaměření 1 jeskyně v Povrlech a 2 jeskyní v Povrlech–Roztokách (neovulkanity)
- Huntířov, Popovičský vrch – zaměření tzv. „Červené jámy“ (Rothe Grube) na východním svahu – patrně staré kutací práce, objev dalších terénních nerovností, jež mohly být kutnými pokusy
- Huntířov, zaniklé Popovičky – objev starého sklepení (možné zimoviště netopýrů)
- Huntířov – východní okraj Sokolího vrchu – nalezení 5 kutných jam a 3 kutišť, marné hledání bývalého uhelného dolu
- Zubnice až Buková hora – objev 1 kutiště při červeně značené turistické cestě
- Velké Březno, Zámecký vrch – objev a orientační dokumentace průzkumné štoly nad zámeckou zahradou
- Velké Březno, Velichov – objev dalšího odvalu (zatím blíže nezkoumán), prohlídka sklepního systému na statku č.p. 2 ve Velichově – vzorek pískovce dán na chemickou analýzu pro zjištění obsahu vápenité příměsi (starý panský důl na tzv. vápenec?)
- Děčín, Folknáře – průzkum západní části jižního svahu Folknářského vrchu (negativní)

– CHKO Lužické hory

- Jiřetín pod Jedlovou, vrch Spravedlnost – objev neevidovaného pozůstatku kutného díla
- Jedlová, okolí nádraží ČD – nalezení dalších kutacích prací
- Lesná, Míšeňská dolina – hledání dalších pozůstatků po hornické činnosti
- Dolní Podluží, údolí Milířka – vyhledání a orientační zákres dosud neevidovaných pozůstatků hornické činnosti, objev další kutací šachty
- Chřibská, Chřibský vrch–Kytlice – mělké jámy a odvaly v lese při turisticky značených cestách (Veselý) Tolštejn, blízké okolí osady Rozhled, úpatí vrchu Jedlová – kutné jámy
- Jiřetín – kontrolní činnost závodního dolu, pokračuje pak víceméně pravidelně ve 14denních intervalech do konce října
- Milířka, revize portálů, s M. Plekancem (Hornické muzeum Jiřetín)

– CHKO Český ráj

- Hrad Ronov – zarostlý vegetací, studna a sklepy nezjištěny
- Blíževedly, skalní hrádek Hřídělík – skalní chodba a místnosti

- Jičínsko – orientační prohlídka podzemí skalního hradu Pařez, štoly na hrádku Kozlov, objevení zásypu sklepení? hradu Bradlec

– CHKO Kokořínsko

- Dubá – sklepní místnosti a tunelový vodní náhon na říčce Liběchovce, sklepení ve Ždíreckém údolí, převisová jeskyně, skalní výlom a grotta v roklích u Panské vsi
- Velký Beškovský kopec – šachta na vrcholu kopce
- Houska, Zámecký vrch – kutací pokus? na svahu vrchu (V)

– Podkrkonoší

- Rokytnice nad Jizerou – hledání kutných prací mezi Dolní Rokytnicí, Liščí dírou a osadou Hranice až k potoku Prudká ručej (objev zaniklé štoly s odvalem a několika dalších kamenných hald nezjištěného původu), objev malých výklenků v rulových skalkách na potoku Prudká ručej
- Paseky nad Jizerou, Havírna – vyhledání zavalené šachty a dalšího kutacího pokusu, objev dvou malých krasových jeskyní, marné hledání štoly

– Praha a okolí

- Braník – průzkum bývalé nacistické podzemní továrny pod Branickou skalou
- Braník – průzkum podzemí zaklenutého Kunratického potoka
- Braník – průzkum kanalizace u Kunratického potoka
- Velká Chuchle – lokalizace dolomitového dolu, rekognoskace terénu
- Modřany – průzkum podzemí zaklenutých potoků – Libušského a Lhoteckého
- Centrum – Hradební stoka
- Žižkov – podzemní kryt Bezovka, podzemí pod Vítkovem – rekognoskace terénu
- Podzemí potoka Brusnice – rekognoskace terénu
- Obora Hvězda – vodovodní štola Světluška – rekognoskace terénu
- Vyšehrad – Vyšehradské kasematy – rekognoskace terénu
- Vyšehrad – unikátní návštěva Slavínské krypty
- Hrdlořezy – průzkum kanalizace u potoka Rokytky (Kukla ml, Kukla st., Hadaš)
- Letná – průzkum podzemí pod bývalým Stalinovým pomníkem
- Jelení příkop – návštěva tunelu pod Prahným mostem
- Žižkov – Parukářka – podzemní stělnice Kapslovna – prohlídka podzemí + ostré střelby
- Smíchov – průzkum podzemí Motolského potoka

– Další lokality

- Šluknov – vyhledání a zaměření povrchového dolu na rudy na Křížovém vrchu, další kutiště na jižním svahu vrchu (parcela č. 1539) je již naplánováno
- Brniště – fotodokumentace sklepů a zařícených podzemních lomů
- Míšeňská dolina – odběr vzorků z povrchových dobývek na Fe, s Minerálklub Wdf
- Brennský les (Mimoň) – kontrola zajištění starých důlních děl
- Šluknov – Schweidrich, revize starého důlního díla
- Havírna, osada obce Paseky nad Jizerou u Rokytnice nad Jizerou – hledání kutných prací, vyhledání nově otevřené šachty (již zavalena balvany), objev krasového komínu a malé krasové jeskyně (neprozkoumána)
- Pavlovské vrchy – jeskyně pod Siročtím hrádkem na západní straně puklinová jeskyně ze severní strany mezi 2 skalami Hrádku
- Pavlovské vrchy – velké hlavní sklepení s cihlovou klenbou na Dívčím hradě

- jeskyně mezi skalními věžemi Pytláckých kamenů pravděpodobná možnost dalších malých jeskyní v blízkém okolí Pytláckých kamenů

2010

– CHKO České středohoří

- Povrly, Povrly–Roztoky – hledání kutných prací v pásmu mezi stanicemi ČD – nalezení 1 kutiště v Povrlech, objev a zaměření 1 jeskyně v Povrlech a 2 jeskyní v Povrlech–Roztokách (neovulkanity)
- Huntířov, Popovičský vrch – zaměření tzv. „Červené jámy“ (Rothe Grube) na východním svahu – patrně staré kutací práce, objev dalších terénních nerovností, jež mohly být kutnými pokusy
- Huntířov, zaniklé Popovičky – objev starého sklepení (možné zimoviště netopýrů)
- Huntířov, východní okraj Sokolího vrchu – nalezení 5 kutných jam a 3 kutiště, marné hledání bývalého uhelného dolu
- Malé Březno–Leština–Zubrnice – typování míst s pozůstatky kutných prací (nad zrušenou tratí)
- Zubnice až Buková hora – objev 1 kutiště při červeně značené turistické cestě
- Velké Březno, Zámecký vrch – objev a orientační dokumentace průzkumné štoly nad zámeckou zahradou
- Velké Březno, Velichov – objev dalšího odvalu (zatím blíže nezkoumán), prohlídka sklepního systému na statku č.p. 2 ve Velichově – vzorek pískovce dán na chemickou analýzu pro zjištění obsahu vápenité příměsi (starý panský důl na tzv. vápenec?)
- Byňov, Sulestice, Horní Zálezly – revize uzávěrů starých uhelných štol

– CHKO Labské pískovce

- Ludvíkovice – doměření podzemního lomu na písek (tzv. Ludvíkovické jeskyně)
- Sněžník a Bělá – hledání pozůstatků kutných prací, objev 1 kutné jámy na Čechách a 1 na Písečném vrchu
- Labské údolí – Dolní Žleb – oblast balvaniště pod Otcem nalezeno několik malých, nevýznamných jeskyň v oblasti pod Otcem v oblasti balvaništi s 2 viklany (blíží průzkum neproveden z důvodu množství sněhu, promočení a chladna – nutno dokončit), některé z mých poznámek a prozatímních názvů jeskyň.
- Franzova j.– průlez 5,5 m pod skalní patou
- Stromová j. – průlezná, nahoře 1 x 1 m
- Velký převis – j. převisového typu s navazujícími chodbami v nakupených balvanech, velmi výrazná
- Velký kout – vedle, možné díry v roklí k Velkému sloupu
- Velký sloup – v roklí sestupu
- Žluté víko – nápadný mělký převis, Žluté víko nad tím jeskyně 1 v kroužku s Talířem – 10 m z. nad cestou, v koutu skal jv. směr otevřený pod Velkým sloupem severně plazivka mezi balvany, pak Díra 1 vpravo díra v rohu skály dolů, Díra 2 o několik m dále (nejasně)
- Dolnožlebská j. – položená stěnka na skálu nad cestou, 10 m
- Ludvíkovická jeskyně – prolezení a proměření rozměrů všech současně dostupných chodeb a prostorů
- Labské údolí – Dolní Žleb: objevení malé Pivní jeskyně u Pivního kamene

- Labské údolí – Dolní Žleb: objevení nevýznamné Hraniční díry (v potoku Klopot na hranicích).
- Labské údolí – Sudetská jeskyně – do nově objevené komory ze dne 25.12. 2009 vložena zápisová knížka. Komora nazvána „Hvězda nad Betlémem“
- Labské pískovce – Práce na evidenci jeskyní v lokalitě Labské pískovce. Lokalizace, sbírání informací, GPS souřadnice. K 31. 12. 2011 zaevidováno přes 200 objektů. Spolupráce se saskými jeskyňáři – BELLMANN
- Labské údolí – Evidence návštěvnosti ve vybraných jeskyních v Labském údolí

– CHKO Lužické hory

- Rousínov: nález nové středověké sklárny
- Lemberk, Cvikov, Mařenice: revize „podzemníobjekty“ s OBU a RBZS Hamr s. p. DIAMO
- Milštejn: revize podzemí
- Chřibská: revize povrchových projevů starých důlních děl s M. Plekancem
- Podluží: revize povrchových projevů starých důlních děl s M. Plekancem
- Milštejn: Vinný sklep (u milštejna), revize ústí, bohaté zalednění

– Krušné hory

- Unčín, údolí Unčínského potoka – vyhledání a zaměření pozůstatků kutných prací. (VESELÝ)
- Krupka, okolí štoly Barbora – hledání kutných jam, objev navštěvované štoly a vstupní šachty dolu Regína
- Habartice – průzkum a orientační dokumentace štoly mezi obcí a chlumeckou kapličkou
- Mravenčí vrch – hledání kutných prací na západním svahu (bez nálezu)

– Jiné lokality

- Šluknov – vyhledání a zaměření povrchového dolu na rudy na Křížovém vrchu, další kutiště na jižním svahu vrchu (parcela č. 1539) je již naplánováno
- Rokytnice nad Jizerou – hledání kutných prací na vrchu Stráž a při zeleně značené cestě mezi Rokytnicí a Studenovem (neúspěšné)
- Jičínsko – CHKO Český ráj – orientační prohlídka podzemí skalního hradu Pařez, štoly na hrádku Kozlov, objevení zásypu sklepení? hradu Bradlec
- Kozákov: štola pod Votrubčím lomem, Košťálov, Rybnice, Zlatá Olešnice, Slaná, Jesenný turistika po starých důlních dílech

– Zahraničí

- Elbsandsteingebirge: prohlídka vodních štol pod železniční tratí Schoena – Krippen, Goehrisch – Speckensteinstolle – jen ke vchodu, prohlídka východnístrany hory, dále průzkum masívu na severní straně – nalezeny 2 méně významné jeskyně: Ukrytá jeskyně (za kamenem), jeskyně Tunnel
- Elbsandsteingebirg: Hirschgrund – objevena na konci soutěsky menší jeskyně pod úpatím skalní stěny
- Západní Tatry – Brestovská jaskyňa: Jednotka – 25 m průstup vodou až na konec větší prostory, nenalezeno další pokračování vzduchem (po 15 m byl vpravo provázek vedoucí do vody) Dvojka– 40 m průstup dolů skrze balvany až k vodní hladině (po levé straně byla živá stěna se vznikajícími malými krápníky)
- Elbsandsteingebirge: průzkum údolí Gelobtbachu, návštěva Grosse Zschirnsteinhoehle
- Elbsandsteingebirge: průzkum východní stěny Grosser Zschirnsteinu

- Elbsandsteingebirge: návštěva Grosse Zschirnhoehle

2009

– CHKO České středohoří

- Heřmanov Na Josefíně – vyhledání a zaměření 2 pokusných šachet na uhlí a hledání uhelné štoly z 1. pol. 19. století, objev vodárenské štoly u Blankartického potoka
- Huntířov – hledání pozůstatků kutacích pokusů na uhlí na Popovičském, Františkově a Sokolím vrchu
- Kámen – vyhledání a dokumentace kutacích pokusů u Vrabčívho kamene na Popovičském vrchu
- Dobrná – Sokolí vrch u Folknářů – objev 2 odvalů při zeleně značené cestě z Folknářů k rozhledně v Dobrně
- Horní Habartice – hledání kutišť a uhelného dolu nad statkem a ve Vysokém lese
- Ústí n.L.–Střekov – hledání odvalu štoly, prohlídka terénu při cestě k Vysokému Ostrému a při žlutě značené cestě ke Kojeticím
- Ústí n.L.–Větruše, Vaňov, Vaňovský vodopád – prohlídka terénu v okolí cesty
- Mašovice, Vilsnice – hledání pozůstatků kutacích pokusů na uhlí
- Stará Oleška – pseudokrasové jevy, lomy a pozůstatky podzemního dolování písku ve Vlčí rokli a okolí
- Příbram–Buková hora – hledání pseudokrasových dutin v okolí televizního vysílače
- CHKO Labské pískovce
- Děčín–Ludvíkovice–Loubí – hledání štoly z roku 1873, jeskyní a kořenových stalagmitů v širším okolí Ludvíkovického potoka. (Miroslav Veselý)
- Loubí – hledání jeskyně v pískovcích u Kočičího kamene
- Jetřichovice–Srbská Kamenice – rekognoskace terénu při modře značené cestě z Dolského mlýna k Srbské Kamenici
- Bynovec (před tzv. Koukalovými poli) – objev 2 jam při levé straně červeně značené cesty Děčín–Belveder
- Labská stráň, Arnoltice – rekognoskace terénu při červeně a modře značené cestě do Nové Olešky
- Libouchec, Tisá, Ostrov, Jílové – rekognoskace terénu při turisticky značených cestách
- Hřensko – rekognoskace terénu, vyhledávání pseudokrasových jeskyní – nová komínová jeskyně Stříbrný komín, revize známých jeskyní Stříbrná štola, Vodní jeskyně
- Dolní Žleb – rekognoskace terénu, vyhledávání pseudokrasových jeskyní, revize známých jeskyní Goldloch, Jeskyně Vytrvalosti, Prachová Šachta, Jeskyně u Jílovité věže
- Labské údolí – rekognoskace terénu, vyhledávání pseudokrasových jeskyní – objevy: Zelená díra, Velké hodiny, Malá plazivka, Víťova díra, Pivotí díra, Malá žlebská jeskyně, revize známých jeskyní Stelzigova jeskyně, Udírna, Rytířský sklep
- Ostrov – rekognoskace terénu, vyhledávání pseudokrasových jeskyní, revize známých jeskyní – Trpasličí jeskyně
- Labská stráň, Arnoltice – Společná česko-německá akce – jeskyně Kabinet přírodovědy, záchranná akce v jeskynním systému Pytlácká – Loupežnická.
- Labské údolí – rekognoskace terénu, vyhledávání pseudokrasových jeskyní – objeveno

pokračování jeskyně Hádes – 20 m úzký komín (cesta nazvána Údolí stínů – velmi těžké – umístěna druhá knížka)

- Děčín–Ludvíkovice – průzkum podzemní pískovny v katastru obce
- Ostrov – rekognoskace terénu, vyhledávání pseudokrasových jeskyní – Bělská jeskyně prostoupena o kus dál – umístěna knížka – velmi těžké (J. Kukla ml., P. Henke), návštěva Trpasličí jeskyně
- Labské údolí – rekognoskace terénu, vyhledávání pseudokrasových jeskyní, revize známých jeskyní – Stelzigova jeskyně, Hübnerova jeskyně, Jeskyně skluzavka. V jeskyni Ulita objev velmi vzácného Koníka jeskynního – leden 2009
- Labské údolí – akce s Romanem Mlejnkem – návštěva Jeskyně kořenových stalagmitů a jeskyně Kabinet přírodovědy. Umístění pastí na brouky
- Labské údolí (levý břeh) – rekognoskace terénu, vyhledávání pseudokrasových jeskyní – objeveny nové jeskyně – Sklep gotické brány (umístěna knížka), revize známých jeskyní – Waldrauschova komora, Sudetská jeskyně – zde objeveny 2 nové komory – Himmelreich (Nebeská říše – zatím nepublikována již prostoupena Němci – M. Kresse) a Hvězda nad Betlémem (prostoupena poprvé člověkem). V obou komorách a na dně jeskyně jsou umístěny knihy
- Labské údolí (pravý břeh) – objev jeskyně Zlatý ranec – umístěna kniha, objev jeskyně Psí bouda, návštěva jeskyně Ulita
- Zlomisko – rekognoskace terénu, vyhledávání pseudokrasových jeskyní – objev jeskyně Sklep Hubeňourů, Tobogan, Flétna, Krysí pelech – všude umístěny knihy
- Labské údolí (pravý břeh) – objev jeskyně Gotické okno – umístěna kniha
- Ostrov – rekognoskace terénu, vyhledávání pseudokrasových jeskyní – objevy jeskyní: Krtek a schody, Krtek a Becherovka, Větrné sklepení, Muffin, Lapačka, Faunův labyrint (2 knihy) a Ariadnino klubko – všude umístěny jeskynní knihy

– CHKO Lužické hory

- Jiřetín pod Jedlovou, Rozhled – rekognoskace terénu (hledání pozůstatků hornické činnosti)
- Chřibská, Jedlová – prohlídka terénu při modře značené cestě a červeně značce na vrch Jedlová
- Křížový Buk a vrch Velká Tisová – rekognoskace terénu při červeně značené cestě (výrazné terénní nerovnosti nezjištěného původu)
- Falknov (vrch Popel a Široký kopec) – dtto
- Horní Prysk (Ovčácký vrch)–Mlýny (Tetřeví vrch) – rekognoskace terénu při zeleně značené turistické cestě z Horního Prysku do Mlýnů
- Dolní Prysk – obhlídka pískovcových jeskyní ve skalisku mezi Vesničkou, Kamenickým Šenovem a Dolním Pryskem
- Trojzubec – návštěva jeskyně v Trojzubci
- Prysk – Riedlova jeskyně, kontrola, 1 netopýr foto
- Revír Hohwald – seznámení s terénem, turistika po starých dobývkách
- Doubice, Krásný Důl – kontrola štoly, poškozená mříž
- Langburkersdorf – seznámení s terénem, turistika po starých dobývkách
- Údolí Milířky – kontrola zabezpečení vchodů
- Křížany – likvidovaná díla na fluorit, pochůzka
- Krompach, Juliovka – dokumentace skalního řícení

- Jestřebí – dokumentace skalního říčení
- Sloup – dokumentace skalního říčení
- Kaňk – kontrola zabezpečení propadlin s DIAMO s.p.
- Františkov, Ostrý – průzkumná díla na čedič, pochůzka
- Milštejn – kontrola zabezpeč., jeskyně Vinný sklep – jako vždy poškozena ohněm

– Krušné Hory

- Telnice a Liboňov – vyhledání a povrchové zaměření štol a šachet v jižní straně telnického údolí a Na Hadalce
- Adolfov, Zadní Telnice, Rudný vrch – hledání štol a šachet
- Bohosudov a Unčín – vyhledání a povrchové zaměření štol a šachet v okolí lanovky (od Barbory k Prokopu a Josefovi), v údolí Unčínského potoka, na Supím vrchu a na Holém vrchu

– Slavkovský les

- Michalovy Hory–Lazurový vrch – komory a štoly na mramor a rudy, dolní štola, Mramorová jeskyně
- Hrušová u Karlových varů – dobývky v okolí kostela sv. Michala
- Loket – pseudokrasové jeskyně v třetihorních pískovcích v údolí Ohře se zkamenělinami
- Nové Sedlo – okolí uhelného dolu Michal a rudné štoly sv.Michal

– Český ráj

- Turnov – orientační obhlídka pseudozávrťů a rozsedlinové jeskyně u Hlavatice a pseudokrasových jeskyní u penzionu Zrcadlová koza, při červeně značené cestě mezi Kozákov – Drábovna
- Koberovy – jeskyně v pískovci
- Bartošova pec Dolánky, Roudný – pseudokrasová vyvěračka a suchý ponor

– Podkrkonoší

- Rokytnice – prohlídka pozůstatků dolování rud při zeleně značené cestě do Studentova

– NP Saské Švýcarsko

- Registrace kutacích šachtic při žlutě značené turistické cestě mezi Českou bránou a vrchem GroBer Zschirnstein
- GroBer Zschirnstein – rekognoskace terénu, vyhledávání pseudokrasových jeskyní objeveny jeskyně Průchod I, Průchod II, Průchod III, Průchod IV, Kapka I, Kapka II
- Affensteiny – pseudokrasové jevy
- Schmilkaer Gebiet – rekognoskace terénu, vyhledávání pseudokrasových jeskyní, revize známých jeskyní Schwarzhöhle, Schwarzbachhöhle, Schvarhöhle – objeveny v únoru 1984 F. Mockerem, M. Mockerem a M. Veselým
- Bielatal – Grenzplatte – rekognoskace terénu, vyhledávání pseudokrasových jeskyní
- Hohenstein – návštěva erozní jeskyně Hocksteinaugen pod vyhlídkou
- Pravý břeh Labe (v blízkosti Liliensteinu) – průzkum jeskyní Schwedenhöhle a Poltermans kluft
- Bielatal – průzkum jeskyně Großvaters Gruft

– Česká Lípa

- Špičák – prohlídka podzemních prostorů vodárny Špičák I a II

– Polsko

- Sovie gory (Soví hory) – prohlídka nacistické podzemní továrny Osowka (Gluszyca)

– Publikační činnost členů ZO 4-03 Labské pískovce – zájemci naleznou v dokumentaci v archivu ČSS.

2008

– CHKO České středohoří

- Chlum u Děčína – vyhledání a zaměření dalších šachet a odvalů po hnědouhelné těžbě
- Ludvíkovice – dokumentace skalního útvaru „Eulenstein“
- Sokolí vrch u Folknáru – objev 3 kutných jam, revize výskytu uhelných sedimentů v lomu

– CHKO Labské pískovce

- Objevy několika nových jeskyní v labském údolí
- Vyhledání a objevení kutných jam v Ostrově, Tisé, Děčíně – Přípeři a Bělé (Písečný vrch)
- Hledání Fe-žily na vrchu Spravedlnost u Chřibské

– CHKO Lužické hory

Vyhledání, revize a dokumentace železorudných dobývek, jeskyní a sklepu a pískovcového reliéfu ve VVP Ralsko, Sedleckém Špičáku, Dolní Světlé, Kunraticích u Cvikova, Cvikove, Mařeníčkách, Jiřetíně pod Jedlovou, Dolním Podluží – Lesné a Míšenské dolině, Milštejně, štoly v přehradě Chřibská, Šluknovský výběžek (mimo oblasti CHKO) podzemí Lorety Rumburk, Šluknov, Lipová – revize dobývek

ZO ČSS 4-04 Agricola P

ZO ČSS 4-04 Agricola nedodala za roky 2008–2011 žádnou výroční zprávu o činnosti.

ZO ČSS 5-01 Bozkov Z

2011

Ve dnech 4–6. 11. 2011 se ve spolupráci se správou BDJ uskutečnila studijní cesta do Polska a na severní Moravu se zastávkami v Medvědí jeskyni, zpřístupněném hornickém areálu a dolech ve Zlatém Stoku, v Jeskyni Na Pomezí, Na Špičáku a na přečerpávací elektrárně Dlouhé stráně.

Bozkov a okolí

- Propast pod Větrnou (BDJ) – Pokračování prací obnovených v roce 2009. V lednu až březnu se uskutečnilo 6 akcí po sezoně pak 5 akcí. Ze dna propásky bylo vytěženo cca 700 kýblů, postoupilo se cca 2 m do hloubky, 1 m horizontálně.
- Páteční propast – V srpnu 2011 proběhla společně s kolegy z Geologického ústavu Akademie věd – Prof. Pavlem Bosákem a Standou Šlechtou akce, jejíž cílem bylo odebrání vzorků vhodných na paleomagnetická měření z profilů jemnozrnných sedimentů, které zůstaly zachovány na stěně Páteční propasti v Bozkovských jeskyních. Předchozí výzkumy v Bozkovských jeskyních, které byly publikovány ve sborníku Český kras v roce 2006 (Bosák et al. – 2006: Datování sedimentárních výplní v Bozkovských dolomitových jeskyních; Český kras, 32, str. 36–42), ukázaly, že zkoumané sedimenty (včetně sintrů) mají normální polarizaci a tudíž jsou tedy zcela jistě mladší než 780 tisíc let. Výsledky nových odběrů dosud zatím neznáme.

- Hlinitá chodba nad tunelem (BDJ) – Prohloubení chodby objevené při likvidaci výdřevy v letech 1998 – 2001. Chodba byla prodloužena o 1 m.
- Sonda do Vánočních jeskyní (BDJ) – Úprava průlezu do Vánočních jeskyní (vyzdění klenby).
- Jeskyně v údolí Vošmendy Kontrola vchodů do jeskyní, povrchový průzkum a fotodokumentace stavu po přívalových deštích.

Propad Na Poušti (Železný Brod–Popluží) – dokumentace jeskyně, nové zaměření.

Rokytnice – Netopýří mlýn – rozbití kamenných bloků a těžba sedimentů v okně za jezerem.

Odhaleno miskovité skalní dno, průnik z tohoto místa se jeví bohužel nepravděpodobně.

Tvarozné díry – rozšiřování úzkého přítokového kanálu v jz. části jeskyně. Postup 2,5 m. Za zbývajícími 3 m úžiny je vidět rozměrnější pokračování.

Vrát – jeskyně Nad tratí – byla provedena základní dokumentace, mapa, foto.

Poniklá a okolí

- Ponikelská jeskyně – Podobně jako v Bozkovských jeskyních byly kolegy z GÚAV odebrány vzorky sedimentů (prostory pod Zvony) pro paleomagnetická měření.
- Pískovny – V průběhu roku došlo k opakovanému poškození uzávěrů pískoven a bylo nutné provést jejich provizorní zabezpečení (zatěsnění poklopů PUR pěnou).

V loňském roce se opět podařilo zorganizovat Jeskyňářský ples v Bozkově, dětský karneval v Poniklé. Tradiční jeskyňářský „Předsilvestr“ s promítáním proběhl v Poniklé 28. 12. 2011. Dále jsme zajišťovali lanový traverz pro účastníky setkání pracovníků ochrany přírody, které se uskutečnilo na Hrubé Skále.

Členové ZO ČSS se podíleli na přednáškové činnosti.

2010

Tři členové ZO (J. Řehák, S. Řehák a J. Hloušek) se zúčastnili 14. české polární glaciopedologické expedice na Špicberky.

– Poniklá

Vyvěračka – dokončení objektu jímání, včetně zastřešení, pokus o otevření přívodního kanálu.

– Bozkov a okolí

Propast pod Větrnou (BDJ): Pokračování prací obnovených v roce 2009. Ze dna propásky byl vyklizen materiál, zahloubeno o cca 1 m, odkrývá se odbočka cca 1 m s volným materiálem ve stropě a puklina ve dně propásky.

Sonda do Vánočních jeskyní (BDJ): Dokončovací práce na dně sondy, bednění a betonování. v průlezu do jeskyní.

Jeskyně Na Vošmendě: V dubnu byla ověřena dlouhodobě sledovaná ventarola u paty stěny Zítkovy skály. Sonda však na žádné pukliny, či jinou možnou příčinu výronu teplého vzduchu nenarazila. V září bylo v koncové části jeskyně provedeno orientační zaměření komína a propásky pomocí lavinového hlásiče (ARVA evolution+). K přesnému určení místa na povrchu to však nestačilo. V listopadu byla část jeskyně znovu zaměřena přístrojem DISTO X pro potřeby konstrukce 3D modelu jeskyně.

– Propad Na Poušti (Železný Brod–Popluží)

Dne 26. 3. 2010 byla za pomoci čerpadla, el. centrály, 80 metrů hasičských hadic a proudnice přečerpána vody z jezera vytvořeného táním sněhu do jeskyně. Hydrotěžba měla jasně naznačit možnost a směr pokračování prací na současném dně. Během dvou hodin bylo přečerpáno kolem 15 m³ vody do koncové prostory, kde se rozplavovaly sedimenty.

Bohužel voda začala ihned stoupat a vůbec neodtékala. Po hodině začala voda stagnovat u třetí rozpěry tj. cca 2,5 m nad dnem. V této úrovni odtékala neznámo kam. Na konci akce voda pomalu odtékla. Na dně zůstalo jezírko o hloubce cca 0,30 m. Další pokles již nebyl pozorován.

– Horská Kamenice – Tisovka

Opravy instalovaného hadicového vedení, po celou dobu probíhala automatická hydrotěžba. Ve vstupu byl odstraněn překážející břit a prostora zahloubena.

– Další lokality

Během roku byl proveden orientační průzkum a drobné sondážní práce za účelem ověření starých důlních děl v Košťálově, na Kozákové a na Vráťě. V rámci úklidu přístupných částí důlních chodeb a přístupných jeskyní v důlním díle ŠP 4 Jílové–Sněžník (fluoritový důl a PP Jeskyně pod Sněžníkem) byla provedena podrobná prohlídka celé přístupné části a následný úklid deponovaného důlního materiálu pod vstupní úklonnou stolu.

V loňském roce se opět podařilo zorganizovat Jeskyňářský ples tentokrát v Poniklé.

2009

Prekornica – Černá hora

Prolongace známých propastí Alexandr velki –159 m, Škrapová (Slavkova jama) – 130 m z toho 40 m bylo prohloubeno. Objev a dokumentace nových lokalit.: Jama Okrilje (propast Úkryt) – 15 m, Borova jama 1 – 68 m, Borova jama 2 –59 m, Snežna jama – 33 m, Golubnjača (Ledena jama) – 75 m.

– Poniklá

Vyvěračka – příprava odvodňovacího potrubí, měření hladin a teplot. Celková rekonstrukce jímacího objektu v místě vývěru. Na akci bylo odpracováno cca 300 hod.

– Bozkovské dolomitové jeskyně

„Páteční propast“ u Větrné jeskyně: V roce 2009 zde byly práce ukončeny po dosažení konce 2m odbočky na dně v hloubce 10 m, Z jeskyní byl vyklizen vytěžený materiál. Prostora byla zaměřena a zdokumentována. Byla prověřena možnost dalšího výzkumu sedimentů v tomto téměř 8. metrovém profilu, ten byl fotograficky zdokumentován avšak pro odběry vzorků na určení stáří se pracovníkům GÚ AV ČR nejevil vhodný.

Propast pod Větrnou: V tomto místě byly obnoveny práce po 11 letech. Ze dna propásky bylo vyklizeno 40kbelíků splavených sedimentů a nečistot.

Bludiště: V jeskyni Pro jednoho, pro dva, pro tři byla prověřována možnost dalšího postupu do hloubky cca 2 m, při tom byla objevena boční prostora asi 1x1m Pro další práce by však bylo třeba zajistit skalní bloky proti pohybu a zavalení prostor a vybudovat těžní zařízení pro transport materiálu ze dna propásky.

V rámci nasmlouvaných prací byla v jarních měsících dokončena instalace sběrné jímky oplachových vod v jeskyni Kaple, a to včetně výtlačného potrubí a instalace čerpadla. V listopadu pak proběhl úklid zbytků starých deponií z Jezerního dómu a následně proběhla celková očista jeskyní tlakovou vodou.

– Propad Na Poušti (Železný Brod–Popluží)

V zimním období zde došlo ke zborcení stěn části výkopu na dně jeskyně. V průběhu léta byla vybudována nová ocelová výztuž, za kterou byl zakládán těžný materiál ze dna. Nejnižší část byla znovu vyčištěna, obnažen koncový kanál. Vzhledem k nepříznivé situaci byly práce v propadu dočasně přerušeny.

– Tvarožné díry

Kontrola stavu, výměna zámků, sčítání netopýřů. Obhlídka koncového závalu.

– Horská Kamenice – Tisovka

Na lokalitě bylo nainstalováno vedení z požárních hadic, kterým byla do jeskyně zavedena voda. V průběhu roku docházelo k samovolnému odplavování sedimentů z jeskyně. Byl projednán souhlas s pracemi s majitelem pozemku.

– Horní Lánov

Stalagnátová jeskyně – byla provedena základní fotodokumentace a zmapování. Jeskyně je znovu uzavřena rubaninou. Vchod zamaskován ve skládce odpadu.

– Dolní Rokytice

Čerpací pokus v jeskyni Netopýří mlýn. Na této akci byly nasazeny 3 čerpadla GFHU 100, KDFU 100, KDFU 80. Hladina jezera byla snížena o 1,5 m, ale to co se jevílo jako masiv na dně jezera, byl řídký sediment o několika metrové mocnosti. V bahně na dně prostory se objevil silný vývěr. Po ukončení čerpání do druhého dne nastoupala hladina o 10cm výš byla původní úroveň před začátkem čerpání. Hladina jezera byla zbarvena do šeda. Na akci byly využity 3 čerpadla, 2 elektrocentrály, 200 m hasičských hadic B a přes 300 m kabelů.

V loňském roce se opět dařilo podařit zorganizovat Jeskyňářský ples v Bozkově

V Poniklé byly na instalovány panely s informacemi o činnosti naší skupiny doplněné fotografiemi.

2008

– Zahraniční akce

- Patkov Gust – severní Velebit, Chorvatsko (6.–10. 8. 2008) Akce sdružení KÓTA 1000 do druhé nejhlubší vertikály světa se jako nosič, řidič a vy i odstrojovatel vstupní části propasti zúčastnil V. Ouhřabka. Ostatním členům výpravy se podařilo sestoupit na dno propasti, a to jako teprve třetí výpravě v historii.
- Soluňská glova – Makedonie (září 2008) – Této dobře naplánované a proviantem (zejména vodou) zásobené akce, organizované ZO 5-07 Antroherpon, se za naší ZO zúčastnil F. Seifert. Propast byla vystrojena, na dno odtransportován potřebný dokumentační materiál, ale z důvodu velké nepřízně počasí (sněžení, déšť, mráz) musela být výprava předčasně ukončena.

– Přehled speleologických prací na lokalitách

Poniklá

Nejnáročnější akcí roku 2008 v Poniklé byla pokládka potrubí za účelem vybudování regulace výšky hladiny podzemních vod z vývěru Ponikelské jeskyně. Výkop pro položení potrubí 200 mm byl veden v minimálním spádu podél Ponikelského potoka v délce cca 50 m. Tím bylo dosaženo zahloubení potrubí cca 2,5 m pod úroveň současné hladiny vyvěračky, což po dokončení celého zařízení a úpravě pramenné jímky umožní snížit hladinu na snad původní úroveň vývěru a prozkoumat ho.

Bozkovské dolomitové jeskyně

„Páteční propast“ u Větrné j. – celková dosažená hloubka propasti je v současné době 11 m, z toho v roce 2008 bylo zahloubeno cca o 2 m. Propast zatím končí téměř horizontální, 2 m dlouhou odbočkou směřující ke Starým jeskyním.

Jeskyně U rozvaděče v Jezerním dómu – snížení hladiny jezera v BDJ během jeho čištění umožnilo zopakovat čerpání v sifonu pod rozvaděčem. Podařilo se vyčistit prostor za

stěnou, zahloubit dno cca o 1,5 m, bohužel silný přítok vody (odhadovaný na cca 20 l/ vyvěrající pod tlakem z úzké pukliny ve dně sifonu se zdolat nepodařilo a práce byly ukončeny.

Propad na Poušti (Železný Brod)

Pokračovalo se v v prohlubování sondy na dně jeskyně, kde se záhy objevil vertikální odtokový kanálek zpočátku i s lehkým průvanem. Z jedné strany je ohraničen pevnou skálou, z druhé hlinou a bloky. Jejich odtěžením se pak podél kanálku podařilo zahloubit o necelé 2 metry. Hlavní překážkou je nadále obtížný transport natěženého materiálu z hloubky 25 m na povrch.

Tvarožné díry

Na základě dohody se správou CHKO Jeseníky, která zajistila finance na pokrytí nejnужnějších nákladů, byl vypracován a odsouhlasen návrh řešení opravy. Původně byla štola zajištěna pouze dřevěnou důlní výztuží. Po dvaceti letech od jejího vybudování začalo postupně docházet k jejímu propadání a hrozilo, že se celá štola zavalí. Starou výdřevu bylo nutné postupně odkrýt, odstranit a v takto vzniklém až 4 m hlubokém výkopu vystavět z betonu a kamene nové opěrné zdi, celou 10 m dlouhou štolu zaklenout kamennou klenbou a znovu překrýt zeminou.

Horská Kamenice – Tisovka – lokalita byla několikrát navštívena, byla vytypována místa možného pokračování a sledován stav sedimentů po přívalech deštích

Údolí Vošmendy

Jeskyně Nová Rasovna (k.ú. Jesenný) – v zimních měsících se zde snižovalo dno rozbíjením a vyzvedáváním velkých kamenných bloků, během čehož se otevřel otvor do pokračování odtokového kanálu. Jde o cca 6 m chodbičku již v pevné skále, končící neprůlezným zúžením.

Horní Lánov

Na této lokalitě byla znovu odhalena jeskyně ve starém lomu („střepáku“), jejíž vchod byl zcela zasypaný a nepatrný. Byly zde provedeny výkopové práce před vchodem, aby bylo možné se do jeskyně vůbec podívat. Další část práce spočívala v zahloubení asi 5 metrů dlouhé meandrovité plazivky, poté bylo možno skrz malé okno nahlédnout do prostoru s krápníkovou výzdobou.

ZO ČSS 5-02 Albeřice Z

2011

Kovářna (Obří důl)

21. 6. 2011 bylo slavností otevření trasy za účasti zástupců národních parků Krkonoš z Čech i Polska, partnerů projektu „podzemí Krkonoš“ a televize ČT 1 a Prima. Večer pak přednášku doprovázenou fotografiemi z historie zpřístupňování Kovárny navštívil širší okruh lidí a po přednášce následovala neformální zábava.

Vzhledem k zcela ojedinělému zpřístupnění trasy B do hloubky padesáti metrů formou žebříků s ochrannými koši probíhal na této trase provoz „zkušebních“ podmínkách. Pravidelný provoz byl červenec – srpen, vždy o sobotě a neděli, 2 x denně, skupinky do 12 osob. Pro velký zájem rozšířeno na 3 víkendy v září, 2 x denně v 10.15 a 14.45, skupinky do 12 osob. Návštěvnost v pravidelném provozu byla cca 420 osob. Návštěvnost v mimořádném provozu pro specializované zájemce (geology, hasiče, báňské odborníky, pracovníky ochrany přírody apod.) byla celkem 85 osob.

16. 5. až 15. 6. 2011 jsme postavili na základě ohlášení novou „Budku“ na odvalu při vyústění štoly Barbora pro zázemí průzkumu a exkurzního provozu. Zároveň bylo nutné uklidit množství větví a zbytků po kalamitním kácení stromů.

Dále jsme již tradičně prováděli fotodokumentaci, odběr vzorků mineralogických i petrologických a mapování.

Obří důl celkově

Pokračovalo dohledání montánních tvarů dle různých ústních informací, ale neúspěšně. Na drobných haldách u Prokopa jsme zahájili montanisticko-geologický průzkum a pokračovaly badatelské práce na ověření historických podkladů ve státních archivech. Již dílčí výsledky přinesly zcela zásadní a převratné poznatky, které budou postupně prezentovány.

Albeřická jeskyně

Výsledky sčítání netopýrů s pracovníky KRMAP: netopýr velký 10 (z toho 3 ex. s bílým nosem), netopýr vodní 1, netopýr ušatý 1; celkem 12 ex., 3 druhy.

V jeskyni byla opět sledována teplota a stav vodní hladiny. Provedli jsme detailní dokumentaci a odběr vzorků sulfidů pro další odborné zpracování. Bez úspěchu jsme pátrali po výchozech mramorů v severním pokračování karbonátového tělesa směrem na polskou stranu. Zaevidovány (mapa LAZ) a zdokumentovány byly pouze antropogenní tvary.

Medvědí jeskyně

Společně s pracovníky KRMAP a AV ČR jsme pokračovali ve výkopových pracích pro speleologický a paleontologický výzkum včetně odběru vzorků.

Vodovodní jeskyně (Horní Maršov)

Výkop napříč jeskyní potvrdil odlámaní její podstatné části a nepotvrdil možnost pokračování zkrasování po poruše západním směrem. Vzhledem k charakteru materiálu (antropogenní suť) jsme neodebrali žádný vzorek.

Berghaus (Černý Důl)

Pro mineralogický průzkum jsme odebrali několik vzorků a proběhla fotodokumentace zaměřená na pozůstatky po sázení ohněm.

Herlíkovické štoly

Proběhla pouze fotodokumentace v obou štolách zaměřená na pozůstatky po sázení ohněm.

Bolkov

Orientační jsme prohlédli propadlé ústí štoly po uranovém průzkumu pod Zlatou Vyhliškou a závěr Janovického potoka. V okolí byly orientačně zdokumentovány dvě lokality s pozůstatky hornické činnosti a zaneseny do interní mapy LAZ. V době dvou akcí byla štola téměř po strop zatopena.

Jiřský příkop

Detailní průzkum pomocí detektoru kovů. Nález mnoha sporných předmětů a současného kovového odpadu, ale hlavně nález železka v nepůvodní poloze ve svahu rýhy.

Labský důl

Fotodokumentace suťové jeskyně Krakonošova klenotnice a granitových skal pro potřeby Správy KRMAP a kontrola odvalů po těžbě uranových surovin.

V rámci profesionálních činností jsme pracovali na řadě dalších lokalit

Publikace – viz archiv dokumentace ČSS.

2010

Kovářna

Hlavní činností byly zpřístupňovací práce na trase „B“ na Mezípatro v rámci projektu přeshraniční spolupráce Česká republika–Polská republika pod č. CZ.3.22/2.2.00/08.00600. V bodech lze práce shrnout takto:

- kompletní dokončení od úseku 8 (plošina pod Galerií) až na Mezípatro
- kompletní práce na zpřístupnění Mezípatra včetně instalací replik historické pumpy, důlního vozu a umístění historické výstroje dolu
- odborný geotechnický posudek na stabilitu prostor
- dokončení základních geodetických prací
- zákonná prohlídka BZS Odolov
- kolaudace celé stavby (terénní šetření proběhlo 12.11.)

Mimo práci na projektu zpřístupnění trasy „B“ na Mezípatro jsme průběžně prováděli fotodokumentaci, mapování prostor, průzkum geologický a mineralogický. Během roku proběhlo několik exkurzí se speciálním zaměřením, především pro projektanty navrhovaného nového muzea KRMAP ve Vrchlabí. Pravidelné prohlídky vzhledem ke stavební činnosti neprobíhaly.

Výsledky sčítání netopýrů s pracovníky KRMAPu: 2x netopýr velký, 2x Brandtův, 2x severní. Při průběhu sčítání byl měřen průtok vzduchu, obsah kyslíku a teplota.

Obří důl celkově

Pokračovala dokumentace montánních tvarů a důlních děl, proběhl odběr vzorků smrků na haldách pro dendrologické datování a odběr haldového materiálu pro další zpracování.

Zahájili jsme badatelské práce na ověření historických podkladů, zpracování arzenových výrobků a práce na přípravě odborného článku a publikace o hornictví v Obřím dole se zaměřením na Kovárnu.

Albeřická jeskyně

Výsledky sčítání netopýrů: výlez z II dómu – 1x velký, 2x vrápenec ve slezu k Mramorovému jezírku, 2 x vrápenec nad jezírkem a 2x velký těsně za jezírkem.

Medvědí jeskyně

Společně s pracovníky KRMAP, AV ČR a dalšími dobrovolníky jsme zahájili práce na detailním speleologickém, geologickém, paleontologickém a archeologickém výzkumu torza jeskyně.

Orientační průzkum a dokumentaci jsme provedli na lokalitách:

- Pekelská jeskyně ve Vlčicích
- bývalý sklad trhavin ve Svatém Petru
- Žabiny nad Hertvikovicemi
- tři důlní díla u Nového Města pod Smrkem
- štola pod Zlatým návrším na Bolkovské straně.

Různé akce:

- 25.9. proběhlo na úřadě městyse Černý Důl slavnostní otevření muzea „Podzemí Krkonoš“, v rámci výše zmíněného projektu v Černém Dole. Exponáty, jejich instalaci a odborné vedení zajišťovala ZO 5-02. V rámci téhož projektu proběhly výstavy v Karpaczy a Kowarech.
- Velkou výstavu „Podzemí východních Čech“ jsme uspořádali v Městském muzeu v Jaroměři.
- Proběhla cesta R. Táslera do Austrálie a tři členů do Julských Alp do oblasti Krnu (P. Táslar, R. Táslar, P. Janák). Expedice do tradiční oblasti Krnu skončila hned druhý den, protože si vedoucí akce R. Táslar zlámal v Jamě s vejcem pařát. Plánek jeskyně se zpracovává.

2009

Černý Důl – Berghaus – štola Liška

Pokračování v průzkumu krasových dutin, odběru vzorků a fotodokumentaci.

Albeřická jeskyně

Po delší době byla navázána opět spolupráce se ZO Speleoquanaut a během jedné akce proveden zkušební ponor v Mramorovém jezírku.

Celní jeskyně (Horní Albeřice)

Jeskyně nebyla navštívena. Na vchod ujel kužel hlíny.

Herlíkovické štoly

Pouze doplnění fotodokumentace a pokus zda se do spodní štoly vytočí skládací žebřík.

Obří důl celkově

V Obřím dole jsme na montánních lokalitách dokončili podrobný povrchový průzkum důlních děl, jejich podrobné zaměření, dokumentaci, fotodokumentaci, vyhotovení povrchových plánů a sestavení přehledných map. Drobná stará důlní díla byla zmapována speleologickou technikou. Práce probíhaly s přestávkami po celý rok často za velmi obtížných klimatických podmínek. Především na Rudníku jsme provedli prohlídku ústí důlních děl opakovaně i v zimním období. Konstatovali jsme, že práce na malých důlních dílech v historických dobách nemohly probíhat, protože ústí děl jsou pod takovou vrstvou sněhu, že u většiny z nich nelze ústí rozpoznat a sněhové podmínky se s každým větrem mění. Průzkum byl financován z prostředků MŽP a výsledky jsou přiloženy v samostatné závěrečné zprávě č. 0401.

Ve spolupráci s pracovníky KRNA Pu byl proveden průzkum rozvalin pochverku u odbočky do Modrého dolu a výsledky byly pracovníky KRNA Pu zpracovány do zprávy a populárního článku.

Obří důl – Kovárna

V Kovárně v horní části byl v červenci a srpnu opět pravidelný turistický provoz. Kovárna byla opět našim stěžejním pracovištěm. Na jaře byl schválen projekt s názvem „Podzemí Krkonoš“ ke spolufinancování z Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika-Polská republika pod č. CZ.3.22/2.2.00/08.00600 a součástí je právě druhá etapa zpřístupnění na Mezipatro. 7.7.2009 byly zahájeny oficiální stavební práce podle schváleného projektu. Během roku byly kompletně dokončeny úseky 1 až 7, tj. pod žebřík pod Galerií v doboyce Tří mostů. Podrobně zde činnostvzhledem k jejímu značnému rozsahu nerozepisujeme a odkazujeme na fotodokumentaci (zprávu) č. 0406 v příloze.

Vyjma těchto v příloze dokumentovaných prací jsme dále vybudovali a provedli: kamenné schůdky pod žebříkem z Galerie, kompletní omytí dobovky Tří mostů a část hlavní dobovky na Mezipatro, začátek montáže schodiště v traverzu Tří mostů, kompletní vyklizení a vybudování plošiny U alofánů, částečné vyklizení hloubení U černé huby, vyklizení a omytí trasy k Tajnému jezírku a stavba betonových schodů a traverzu, pokračování vyklizení Mezipatra.

Mimo stavebních prací pokračovalo geodetické zaměřování podzemních prostor, odběr mineralogických a dendrologických vzorků a jejich vyhodnocení a vše bylo fotografováno. V Kovárně proběhla tři natáčení, pro ČT 1 pro Cestománii, pro Czech-turist, respektive Kudy z nudy a s Květou Fialovou a Václavem Cílkem pro nějaký film o horách. Turistický provoz v Kovárně získal ocenění Czech-turizmu. Během prací byla provedena komisionální kontrola BZS Odolov a kontrola OBÚ Trutnov. Obě bez připomínek.

Různé akce:

- Aktivně jsme se podíleli na výstavě ČSS v Praze v Národním muzeu a při sestavení knihy ČSS k výročí 30 let existence.
- Ve dnech 20. 8.–29. 8. jsme uspořádali tradiční výpravu na Skutník v Julských Alpách. Úkolem bylo doměřit souřadnice dříve objevených vchodů jeskyní a propastí GPS a některé domapovat. Při tom se podařilo objevit dvě nové, bohužel malé.

2008

Albeřická jeskyně (Horní Albeřice)

V jeskyni jsme pokračovali ve sledování výšky vodní hladiny a teploty a proběhlo sčítání netopýrů. Doplnili jsme fotodokumentaci pro účely další plánované trutnovské výstavy.

Krkonošova jeskyně (Horní Albeřice): údržba uzávěru a fotodokumentace.

Obří důl celkově – započali jsme v systematické dokumentaci DD a montánních tvarů, včetně geodetických prací k určení jejich přesné polohy.

Důlní dílo Kovárna (Obří důl)

- geodetické práce na zaměření Mezipatra (viz samostatná zpráva č. 0390 v příloze)
- detailní dokumentace rozsahu prací pro II. etapu zpřístupnění
- systematická dokumentace
- sběr sekundárních minerálů pro průzkum
- odběr vzorků důlní výstroje pro dendrologické datování
- běžné údržbové práce na zpřístupněném okruhu
- odstranění sutě ze stupně nad Ochozem Kovárny
- vyklízecí práce v Permonickém dómu
- vyklízecí práce na Mezipatře
- vyčerpání hloubení na Šesticestí
- otrhání stropů nad Dómem permonic a odstranění ztrouchnivělé výstroje
- 21. 2. sčítání netopýrů s pracovníky KRNA Pu – netopýr vousatý 1 ks, n.Brandtův 2, n.velký 1, n.velkouchý 1 ks – dostal kroužek TB 41463, n.severní.
- 10. 12. 2008 – n.severní–3, n.vousatý–2, n.Brandtův–5, n.velký–1, n.ušatý–1, neurčení rodu Myotis–2
- doprovod exkurze na zpřístupněný okruh : Martin Bursík s Kateřinou, švédský ministr životního prostředí Andreas Calgren se svým přítelem Thomasem, Pavel Klimeš s ředitelem KRNA Pu Hřebackou a Peterkou
- odvodnění propadu (povrchové dobovky) vedle jámy Gustav
- natažen silový kabel Barborou
- instalace nerezového žebříku do Permonického dómu

Berghaus – štola Liška

Proveden průzkum a dokumentace krasových dutin a fotodokumentace propadu Am Faullen Wasser včetně zajištění.

Julské Alpy 2008: V termínu 29. 8.–5. 9. jsme již tradičně vyrazili do Julských Alp. Cílem bylo dokončit průzkum terénu „Grad“ v krmském pohoří a započali jsme v GPS zaměřování vchodů do jeskyní a propastí v okolí Skutníku a Grivy.

Během roku jsme započali se systematickou fotodokumentací historického podzemí Královéhradeckého kraje, z které byla pro potřeby Královéhradeckého kraje vypracována závěrečná zpráva.

Seznam zpráv za rok 2008 viz archiv dokumentace ČSS.

ZO ČSS 5-03 Broumovsko Z

2011

Po loňském roce kdy při výročí 30 let vzniku naší ZO ČSS 5-03 Broumov provedla naše ZO ve spolupráci s APRB řadu propagačních a popularizačních aktivit (výstavu a také přednášky), byla i v tomto roce požádána o další sérii nejen přednášek, ale i odborných terénních exkurzí zaměřených na geologii, geomorfologii, paleontologii i mineralogii Broumovska – po prodiskutování záměru se APRB opět stala garantem této etapové akce.

Akce „Výpravy za poznáním neživé přírody Broumovska“ za účelem popularizace neživé přírody Broumovska včetně povrchových i podzemních pseudokrasových jevů a speleologie proběhla ve čtyřech samostatných aktivitách :

Na konferenci svolané MěÚ v Broumově dne 29. 3. 2011 s tematikou „Spolková činnost v Broumově“ byla našimi zástupci prezentována činnost ZO ČSS 5-03 Broumov:

- projekcí dataprojektorem snímků o našich speleologických aktivitách (autor O. Jenka)
- referátem „Základní organizace České speleologické společnosti 5-03 Broumov – výsledky, problematika a význam její činnosti“ (autor J. Kopecký)

Na požádání učitelského sboru ZŠ Hradební v Broumově byla dne 7. 2. provedena pro žáky vyšších tříd přednáška doplnění promítáním z dataprojektoru na téma „ Broumovsko – jeho geologická stavba a reliéf“ – provedli : J. Kopecký a O. Jenka

- Další přednášky s promítáním fotopořadů s přírodní tematikou provedl O. Jenka.

Dne 29. 4. provedl Český rozhlas – stanice Hradec Králové výjezdní vysílání zaměřené na zajímavosti Broumova a jeho okolí – o účast při natáčení přímého vysílání na nádvoří benediktinského kláštera v Broumově byl vyzván i J. Kopecký st., který byl vyzván k několika vysílacím vstupům a vyprávění o geologických zajímavostech Broumovska a pseudokrasových jeskyních Broumovských stěn.

Spolupráce s dalšími organizacemi :

Také v letošním roce byla pro naši ZO velmi důležité spolupráce s Agenturou pro rozvoj Broumovska, v jejíž organizační i hmotné pomoci byla naší ZO realizovaná pro veřejnost určená akce „Výpravy za poznáním neživé přírody Broumovska“.

Aktivní kontakt s Komisí pro pseudokras UIS (člen naší ZO J. Kopecký st. je i čestným předsedou tohoto orgánu UIS) v letošním roce vyústil do naší spolupráce v přípravě programu pseudokrasových aktivit zahrnutých do programu Světového kongresu UIS konaného v roce 2013 v České republice (Brno).

J. Kopecký st. rovněž spolupracuje na tvorbě informačního bulletinu Komise pro pseudokras UIS „Newsletter – Nachrichtenbrief“.

- Odborná publikační činnost – viz archiv dokumentace ČSS.

2010

Letošní rok byl významný i zvýšenou přednáškovou a popularizační aktivitou zaměřenou na připomenutí výročí 30 let od vzniku naší ZO ČSS 5-03 Broumov a její třicetiletou aktivitu v pseudokrasových terénech na Broumovsku a v pseudokrasové problematice obecně.

- Přednášky a besedy s promítáním (dia- nebo dataprojekce) realizované k připomenutí 30. let vzniku naší ZO ČSS (v organizační spolupráci s APRB) a přednášky na téma

„Geologie a geomorfologie Broumovska“ (vč. speleologie) přednesli O. Jenka a Kopecký J. st..

V rámci mimořádné jubilejní schůze konané k výročí 30 let existence ZO ČSS 5-03 Broumov dne 30. 10. 2010 v sále Kreslírny v sídle APRB v Broumově pro přítomné členy a hosty přednesl J. Kopecký st. referát „ 30 let aktivit základní organizace ČSS 5-03 Broumov 1980–2010“.

Další přednášky s promítáním (J. Kopecký st. přednes, O. Jenka projekce jeho snímků) – 9. 11. : Broumov, Městské divadlo (pro Seniorský klub Broumov) : přednáška na téma „Živá i neživá příroda Broumovska“.

Výstava na téma „30 let speleologie na Broumovsku“ (texty, dokumenty, grafická dokumentace a fotografie) realizovaná ve výstavní místnosti Zahrady kláštera v Broumově ve spolupráci s APRB, byla připomenutím jubilea vzniku naší ZO ČSS 5-03 v Broumově a její třicetileté aktivity na Broumovsku – trvání výstavy : 01.07. – 31. 8. 2010 (prázdniny).

Do propagačních aktivit je nutné zahrnout i články v místním tisku (Broumovské noviny a Broumovský zpravodaj) v souhrnu uvedené v II. části této „Zprávy...“ – bod 6. Naše příspěvky (autor textu J. Kopecký st., fotografií O. Jenka) týkající se propagace 30.výročí speleologických aktivit na Broumovsku jsou shrnuty v samostatné zprávě (materiál archivu 04-04-27).

V roce 2010 pokračovala spolupráce s Českou televizí (ČT1), pořadem Toulavá kamera – J. Kopecký st. byl vyzván k podílnosti na scénáři a ke spolupráci při samotném natáčení :

- 11.03. Ostaš : Horní skály, Bludiště, osada a kaple Ostaš
- 29.04. : Kočičí skály – Klučánka – Česká Metuje – „Pískovcové sloupky“
- 05.07. Broumov a Broumovské stěny : Hvězda – Kovářova rokle – Supí koš – Machovský kříž – Kamenná brána ; pořad byl zaměřený na nejstarší turistické značení na trase Hvězda – Hejšovina a na pseudokrasovou lokalitu dnes zvanou „Urbární sluj“, které se týká nejstarší popis jeskyně na Broumovsku (ve známém Hesseliově urbáři panství benediktinského kláštera v Broumově) z roku 1676.

Spolupráce s dalšími organizacemi

V letošním roce, v roce třicetiletého jubilea založení naší ZO ČSS byla velmi důležitá spolupráce s Agenturou pro rozvoj Broumovska – toto sdružení nám bylo výrazně nápomocno především v organizaci a zajištění aktivit spojených s tímto jubileem – APRB nám byla nápomocna i hmotnými službami.

Aktivní kontakt s Komisí pro pseudokras UIS (člen naší ZO J. Kopecký st. je i čestným předsedou tohoto orgánu UIS) v letošním roce vyústil do naší spolupráce v přípravě a zajištění 11. symposia o pseudokrasu (12.–16.05.2010 Saupsdorf v Saském Švýcarsku – Německo) a v zasedání Komise pro pseudokras UIS (tamtéž) a také účasti zástupců naší ZO (O. Jenka a J. Kopecký st.) na těchto akcích.

J. Kopecký st. rovněž spolupracuje na tvorbě informačního bulletinu Komise pro pseudokras UIS „Newsletter – Nachrichtenbrief“.

2009

Bohužel zpráva, která byla zaslána pouze v písemné podobě, se nevrátila z výstavky nejlepších zpráv ČSS, instalované na Speleofóru. Tato výstavka proto nebyla dále na Speleofórech realizována.

2008

Přednášková a popularizační činnost:

- Police nad Metují, Univerzita III. věku: „České Švýcarsko a Kokořínsko“
- Police nad Metují, Kolárovo divadlo: projekce „Policko“
- Chata Hvězda na Broumovských stěnách: beseda a projekce „Podzim na Policku“
- Police nad Metují, výroční schůze ČSZ : beseda a projekce „Dolomity 2007“
- na vyžádání ZŠ Hradební v Broumově beseda spojená s promítáním a ukázkou hornin, minerálu a fosilií o geologickém složení a reliéfu území Broumovské vrchoviny

Fotoarchiv O. Jenky byl i v tomto roce využit při tisku lokálních propagačních materiálů, např.:

- „Adršpach“ – propagační obrazový materiál – vyd. nakl. Juko Náchod (2008)
- „Region Policko“ – propagační obrazový materiál – vyd. Dobrovolný svazek obcí Policka (2008).

Člen naší ZO J. Novotný provedl přípravu fotografií na propagační a výstavní panel „Jeskyň na Javorce“ instalovaný při Speleofóru 2008 v Sloupu v Moravském krasu.

Spolupráce s ostatními ZO byla tradičně vedena na za pracující v problematikách pseudokrasu v terénu celé ČR – především na ZO 4-01 Liberec, 4-03 Děčín, 6-27 Znojmo a 7-01 Bohumín.

Kontakt a spolupráce byly vedeny i na Komisi pro pseudokras CSS, která vyvrcholila při organizačním zajištění jarního zasedání Komise (25. a 26.04.) v Teplicích nad Metují.

Dále byla dlouze řešena kauza „Poseidon“.

Spolupráce s dalšími organizacemi: především spolupráce s Klubem českých turistů. Další spolupráce proběhla i s Českým svazem ochránců přírody (ZO Broumov) a organizací Junák (s odd. v Polici nad Metují).

Spolupráce s odbornými partnery v zahraničí (nejdůležitější kontakty):

– *Polsko*

- Dr. Ing. Urban, Institut Ochrony Przyrody PAN, Kraków: výzkum, evidence a dokumentace pseudokrasových jevů a významných prvků geofaktorů, Asociace ProGEO, přeshraniční speleologická spolupráce;
- Správa NP Góry Stolowe, Kudowa Zdroj (především dr. Z. Golab): koordinace výzkumu, evidence a dokumentace pseudokrasových jevů v hraničním terénu Góry Stolowe – CHKO Broumovsko, monitoring mezo- a mikroklimatu pseudokrasových terénů, společná příprava přeshraniční grantové akce;
- Speleoklub Bobry Źagań: koordinace výzkumu, evidence a dokumentace pseudokrasových jevů, příprava přeshraniční speleologické grantové akce.

– *Německo*

- HFG Elbsandsteingebirge Dresden (vedoucí B. Wutzig): koordinace výzkumu, evidence a dokumentace pseudokrasových jevů, vzájemná výměna informací a publikačních materiálů;
- HFG Karlsruhe (vedoucí E. Knust): výměna informací a publikačních materiálů z tematiky pseudokrasu a historického podzemí.

– *Maďarsko*

Pokračoval tradiční styk se skupinou v Isztiméru v problematice pseudokrasu, historického podzemí a vulkanospeleologie (vedoucí I. Eszterhás).

– *Slovensko*

Pokračoval styk s tradičními partnery v problematice výzkumu, dokumentace a ochrany pseudokrasových jevů – kontakt byl veden především na Dr. L. Gaála (Rimavská Sobota) a na Správu slovenských jaskýn a Muzeum slovenského krasu (Liptovský Mikuláš).

– *Rakousko*

Byl veden styk na pracovníky Krasového odd. Přírodně-historického muzea ve Vídni (hlavně na Dr. K. Mais a Dr. R. Pavuza) v problematice mezinárodní koordinace pseudokrasových problematik a výzkumu kořenových struktur.

Spolupráce s orgány UIS: – udržujeme aktivní kontakt na Komisi pro pseudokras UIS – kontakt je veden na jejího předsedu (dr. Urban, Kraków) a rovněž prostřednictvím jejího nepravdělného oběžníku „Nachrichtenbrief–Newsletter“.

ZO ČSS 5-05 Trias Z

2011

– *Vápenný Podol a Železné Hory*

Podolská a Páterova jeskyně

V průběhu roku jsme kontrolovali stav uzavření a vystrojení přístupové šachty, k poškození cizí osobou nedošlo.

Těžba – velkolom Prachovice

Postupem těžby nebyly v r. 2011 dotčeny žádné volné ani zaplněné dutiny významnějších rozměrů. V partiích blíže původnímu povrchu (ve stěnách vyšších etáží) sice těžba prochází velmi korodovanými skalními bloky, jedná se však pouze o korozí rozšířené úzké pukliny. Pouze v JV rohu na IV. etáži se ve stěně, dodatečně dva roky po odstřelu, vysypala výplň ploché úpadní dutiny (kanálu) a cca ve středu téže etáže, asi 2 m nad počvou, jsme našli obrys zcela zaplněného úpadního oválného krasového kanálu o rozměrech 0,7 × 0,9m. Hlinitou výplň jsme do hloubky asi 0,5 m vybrali, na stěnách byly krystaly kalcitu do velikosti 1 cm. Oba nálezy jsme zaměřili a fotograficky dokumentovali.

Železné hory

Dokumentaci jeskyní u Vápenného Podola na území lomu fy HOLCIM, a.s., jsme postoupili, o další spolupráci na území CHKO však mají zájem minimální.

– *Kutná Hora*

Muzejní důl

Činnost zde byla minimální, pouze jsme provedli kontrolu přístupu na lokalitu a změřili podklady k rekonstrukci lávek v dobývce jih (začaly teřet).

V nadloží „čapčošských“ chodeb, na ploše bývalého parkoviště za Jezuitskou kolejí, se připravuje výstavba parku, zřejmě s vodním příslušenstvím. Ve stěně býv. jízdní byl odkryt zásyp jámy „Jiří“, v ploše se při výkopu ploché prohlubně (pro bazén nebo kašnu?) odkryla výplň jámy „u životního kroku“. Dokumentováno zákresem do kat. mapy a fotograficky.

Studánka (povodí Bylanky)

V tomto roce jsme přenesli činnost přednostně do chodeb ve směru do Grejjského pásma (chodba vlevo od vstupu do dolu). Snížili jsme výšku venkovního odvodňovacího potrubí (po přeložce Bylanky, pomocí bagru vybrali zához potrubí, pod ním prohloubili výkop o 20 cm, výkop zase zahrnuli a koryto Bylanky vrátili do pův. stavu, kalná voda z výkopu se čerpala do nádrže) a po vyčištění gráblů klesla v chodbě dolu hladina vody o 10–15 cm. Z chodby vpravo od vstupu jsme přestěhovali podlahové povaly a drážku do chodby vlevo a dobírali výplně z počvy, posléze nahradili již vyhnívající výdřevu v průchodu pod první nevzýmáhanou šachtou výztuží z krumlovských „hajcmanů“ a pažnicemi z trapézových plechů. Přebytný materiál (výplně, vybourané dřevěné pažení...) jsme vrátkem těžili druhou vyzýmáhanou šachtou.

Prodlužováním povalů a drážky a těžbou touto šachtou budeme postupovat při dalším výklizu chodby i průchodu (zatím) posledním závalem, který se již pravděpodobně nachází na jižním konci chodeb Grejského pásma (nebo nedaleko).

Doplnili jsme mapovou dokumentaci nově uvolněných částí dolu. Dále jsme se pokusili o nové připojení podzemní polygonů Studánky a Blátivky na body vnější orientace, ale stále zde máme nejistoty, neboť ústí štol je v hustých porostech hlubokého údolí – prostě zatím jsme přesnost jejich připojení nedořešili.

Spolupráce s Grafitovým dolem v Českém Krumlově:

Spolupracovali jsme při údržbě důlní výstroje (např. oprava kolejistič, odinstalování nepotřebných a vadných zařízení, zabezpečení vstupů) a přitom získali i materiál pro naši činnost na Studánce (např. potrubí na odvodňovací trasu, komponenty výztuže atd.)

Ostatní činnost ZO v Kutné Hoře

Členové OS Barbora v pronajaté hale bývalých Rudných dolů Kaňk zahájili renovaci a opravy sbírkových kusů důlních a hornických zařízení a expozice byla opět součástí akce Kaňkovský jarmark.

V tomto roce naše PS SP navázala spoluprací se slovenským speleoklubem Minotaurus z Rožňavy. Zatím společně provedli zkušební ponory na některých lokalitách Slovenského krasu, které budou zřejmě pokračovat.

Přehled dalších akcí

- Seminář Archeologia technica v Technickém muzeu Brno: Už tradiční účast na semináři (organizuje PhDr. Jiří Merta), v jehož programu se dlouhodobě řeší možnosti studia historických technologií (vč. montanistiky a metalurgie) jako interdisciplinárního problému, tj. archeologickými metodami, s max. využitím standardních vědních disciplín, např. chemických, fyzikálních atd. metodik.
- Oslavany – exkurze po Naučné stezce permokarbonu Boskovické brázdy: Stezka připomíná slávu tohoto černouhelného revíru a informuje dobře i o geologii a exploataci místního uhelného ložiska.
- Exkurzní program v Č. Krumlově a okolí, návazný na pracovní akce: Součástí spolupráce s Grafitovým dolem v Č. Krumlově je i podpora našeho exkurzního programu. Pozornost jsme věnovali lokalitám štola Sv. Duchy (stříbro) a štoly v Rybářské ulici (grafit) přímo v Č. Krumlově, v Úsilném štole Sv. Eliáše (Ag), odvodňovací štole u Mokré (grafit), navštívili jsme i pískovnu na Chlumu.
- Společná akce s OS Mozaika, Kaňk „Kaňkovský jarmark“ s předvedením naší expozice důlních zařízení v areálu bývalých RD Kaňk.

Souběžná činnost naší ZO a OS Barbora je koordinována z pozice programu činnosti ZO, některé pracovní akce ZO jsou prováděny společně na lokalitách spravovaných jak OS, tak ZO, aniž by s tím byly problémy. Pro úplnost je dobré nezapomínat na historickou souvislost těchto dvou právních subjektů – část členů OS Barbora je proto dosud stále členy naší ZO 5-05 a zde tvoří kutnohorskou pracovní skupinu pro historické podzemí, její vedoucí je současně 1. místopředseda ZO.

2010

Podolská a Páterova jeskyně

Výskyt syndromu „bílého nosu“ jsme nezjistili. V průběhu roku bylo kontrolováno uzavření a vystrojení přístupové šachty a přístupu na pozemek. Havarované dřevěné žebříky na

vstupech z přístupové chodby do vlastních prostor Podolské i Páterovy j. jsme nahradili novými, svařenými ze železných trubek.

Těžba – velkolom Prachovice

Postupem těžby nebyly v r. 2010 dotčeny žádné rozlehlé dutiny, ani zaplněné, ani volné, i když např. stěna původně II. etáže prochází velmi korodovanými skalními bloky, hlavně v poloze západní strany býv. Boukaleckého údolí.

Hydrologie a hydrochemie

Tento pozastavený program již zřejmě nemáme šanci obnovit, rokem 2010 jej tedy ukončujeme. Těžbou jsou vodní poměry ložiska narušeny ve výšce všech etáží (cca až –100m od vrstevnice původního povrchu), tím jsou zrušeny i původní hydrostatické poměry vápencového souvrství. Vlivem puklinatosti původní akumulace vody vlastně zanikly a voda protékající ložiskem má převážně aktuální „drnový“ původ (koreluje se srážkami). Sledovat možné souvislosti vodních kanálů v rozvalu hornin při postupu trhačích prací je zatím stejně iluzorní, jako dřívější záměr takto sledovat zaplněné korozní dutiny. Zdejší vápence jsou poměrně dost metamorfované, a proto kompaktní struktury, horninové prostředí je narušeno převážně tektonikou. Korodují proto převážně stěny svazku puklin a hledat spolehlivou návaznost (pokračování) stavu staré stěny před a nové stěny po odstřelu (záběr je +/- 20m) se nám nedařilo (vyzkoušena tachymetrie, fotografie, video).

Železné hory

Exkurzně jsme probádali kaňkovitě údolí Zlatého (Pekelského) potoka mezi hrází rybníka Dolní Kraskov (Peklo) a Hedvikovem (Tremošnici), také zvané Hedvikovským údolím. Ve stráni nad pravým břehem potoka jsme v minulosti dokumentovali Pekelskou jeskyni. Celé údolí je nyní daleko významněji rekreačně exponováno, lom s jeskyní a jeho okolí je přímo devastováno. Jeskyně je poničena „trampskou“ aktivitou (pálí se tam ohně apod.), drobný výskyt rozsypu žily tzv. alpské parageneze nad jeskyní je plošně i do hloubky rozfárán, takže k ochraně lokality její umístění na území CHKO Železné hory nepostačuje. Zjistili jsme ale, že tento stav je správně CHKO znám.

Pseudokras

Jen revizní návštěva lokality Malochyně u Chotěboře. Stav jeskyně je nezměněn, ani na okolních svazích jsme žádné nové výskyty svahových pohybu nezjistili.

Kutná Hora

Studánka (povodí Bylanky)

Společný speleologický výzkum za a OS Barbora na této lokalitě úspěšně pokračoval i v r. 2010. Ve směru proti proudu podzemního toku bylo zdoláním výplně pod další šachtou dosaženo postupu cca 80 m poměrně volnou chodbou, ale opět jen k výsypu z následující šachty. Od ústí dolu ve směru po vodě pokračovalo vyklízení výplně a průzkum souvisejícího dolu. Byly provedeny dva pokusy vyčerpání zatopené hloubení tohoto dolu, ale zatím se zde jen podařilo snížit hladinu o cca 17m, zřejmě pro přítoky vody a malý výkon čerpadel nebylo dna dosaženo. Nově dostupné části dolu byly zaměřeny a vyhotovena prozatímní mapa dolu.

Spolupráce s Grafitovým dolem v Českém Krumlově

Pokračovala oprava mašinky BND30, opravený motor byl přepraven zpět, namontován a lokomotiva zprovozněna. Pokračovaly i demontážní práce důlních zařízení v Bližné, bylo demontováno zařízení strojovny loni odstěhované těžní věže.

Ostatní činnost v Kutné Hoře

Čerpání studny při rekonstrukci areálu hotelu Medínek (akce OS Barbora). Na ostatních lokalitách v revíru (Za kotelnou, studna na Rovínách–jih atd.) nebyla v r. 2010 další činnost prováděna.

Členové skupiny speleopotápění pokračují ve spolupráci se za 6-09 Labyrint na prolongaci ponoru v Moravském krasu v jeskyni „Stovka“. V květnu se zopakovala expedice do francouzské jeskyně Emergence du Ressel.

Další akce

Udržíme operativně kontakt s organizačním vedením společnosti a účastníme se centrálních akcí. Souběžná činnost naší ZO a OS Barbora je koordinována, některé pracovní akce jsou prováděny společně na lokalitách spravovaných jak OS, tak ZO, aniž by s tím byly problémy.

2009

Podolská a Páterova jeskyně

V průběhu roku bylo kontrolováno uzavření a vystrojení přístupové šachty a přístupu na pozemek. Na přelomu dubna a května byly přemapovány obě části Páterovy j. a propojovací chodba do Podolské j. Následně jsme vypracovali mapovou dokumentaci a měřickou zprávu.

Těžba – velkolom Prachovice

Do těžby se přípravnou fází začlenilo Boukalecké údolí, staví se tudy přeložka obslužných komunikací a chystá se otvorka nové etáže směrem do východně ležících starých lomů. Dále pokračuje i svahování jižních lomových stěn. Těžbou byla v březnu zcela rozvalena malá volná krasová dutina s výplní kalcitových krystalů, bylo to při patě VI. etáže, v poloze navazující na výskyt předcházejících podobných dutin. Polohu evidujeme, dokumentovat nebylo co. Jiné volné nebo zahliněné dutiny větších rozměrů nebyly v průběhu těžby zjištěny.

V rámci spolupráce naší ZO s firmou Holcim, a.s. jsme zde podle uzavřené dohody předali mapu a měřickou dokumentaci.

Hydrologie a hydrochemie

Zatím jsme nepokročili, firma Holcim cz zajišťuje průběžná rutinní měření stavu hladin vody ve stanovených vrtech, jiné požadavky zřejmě dohlížecí orgány v těchto oborech zatím nemají. Těžbou se sice postupně prolamují lokální zvodně skalního masivu, gravitačně jsou však tyto proudy svedeny do vodního akumulátoru na VII. etáži, přečerpávaného do Prachovického potoka. Vodní poměry v ložisku tento technologický vývoj ovlivňuje natolik, že se výška hladiny v dřívějších jezírkách Podolské a Páterovy j. již po několik let ustavila na téměř konstantním minimu, prakticky mimo rozsah našich dříve instalovaných a sledovaných „limnimetrů“. Správný název pro takovouto akumulaci je zřejmě „bahnitá kaluž“. Tuto část výzkumu zřejmě ukončíme, pokud při kontrole v jeskyních odchytku od uvedeného stavu zjistíme, bude to dokumentováno v této kapitole.

Pseudokras

Opakovali jsme exkurzi v lokalitě Toulovcovy a Městské maštale nyní v jarním období, ale jen se potvrdila vysoká a plošně provozovaná návštěvnost území. Je taková, že odložit věci v terénu bez dozoru je riskantní. Při té příležitosti jsme navštívili i několik míst na toku potoka Žejbro v úseku Vrbatův Kostelec – Chrast, tam kde se hluboko zařezává do opukových, příp. pískovcových souvrství. Vzhledem k poměrně časnému nástupu jarních teplot byly již porosty olistěny a tím už nebylo možno svahy a další terén pohledově rozpoznávat, navíc jsou někde paty svahů a jejich stupňů zakryty vrstvami sutí.

Muzejní důl

Muzeum v posledních letech prodlužuje provoz až do konce listopadu a zahajuje již v dubnu. Tím se nám zkracují možnosti dalšího speleologického průzkumu, který jsme v ročních etapách prováděli právě v tomto období, kdy je důl mimo sezonu. Průzkum zaměřený na zjišťování dalších poznatků o tomto dole těsně souvisí s vymáháním alespoň části výplní, které se jako základky po stařících nachází na počvách chodeb. K tomu je potřeba techniky, kterou je sem nutno pracně na sezonu nastěhovat a poté zase vyklidit. Vzhledem k našim časovým možnostem (akce o víkendu 1x za měsíc), zkrácení mimosezonního období a velké pracovní zátěží se tak stala prolongační činnost, hlavně ve vzdálenějších částech dolu, málo efektivní.

V prosinci 2008 jsme museli upravit hladinu vody pro průchod z jižní dobývky do spojky k „čapčošským“ chodbám, v lednu 2009 nastěhovali výbavu na zkoušky prolongace výplní, několika pokusy ověřovali technologické možnosti a pak v březnu zase všechno vystěhovali. Technologii prolongace jsme nedořešili, odkryli jsme jen několik metrů počvy chodeb v prostoru nádraží.

Etapa 2009/2010 dopadá podobně. V prosinci jsme 2009 stačili pouze zrevidovat přístupovou trasu na lokalitu.

Přínosem je provedení dalších sanací s využitím naší dokumentace firmou Důlně-stavební, s.r.o. Kaňk. Výplněmi betonových suspenzí byly stabilizovány dutiny v zásypech jam číslo (pracovní název): J16 (Jiří), J21 (Sintrová, u životního kroku), J22 (Ondřej), J35 (Kapelková). Sesedání do J16 se již na povrchu projevovalo poklesem betonového povrchu a nakláněním stěn stavby, v ostatních případech to byly preventivní zásahy. V J22 pronikla část suspenze výplněmi až do komory pod jámou.

Studánka (povodí Bylanky)

Společný speleologický výzkum ZO a OS Barbora na této lokalitě úspěšně pokračuje. Postupuje jak proti proudu podzemního toku, tak i na druhou stranu. Ve směru po vodě byl opět upraven profil chodby trhací technikou, byl nalezen vstup do souvisejícího dolu, část chodeb je vybavena povaly na počvě. Důl je zabezpečen proti vniku osob, je upravena i partie okolí vstupu a vybudováno zázemí pro manipulaci s výplněmi vymáhanými při výzkumu (odkalovací bazén a plocha na překládání vyvážek). Postup prací je průběžně dokumentován a stále řešíme původní účel využití tohoto díla. Polygon dolu Studánka je připojen na bod v ústí štoly Blátivka, která leží níže po proudu Bylanky. Při té příležitosti byla provedena revize souvisejícího dolu u Burdy. Jen konstatováno, že na ohlubni hašplu v horizontu štoly Blátivka voda přepadá a vytéká průchodkou v zadržce Blátivky do Bylanky.

Spolupráce s grafitovým dolem v Českém Krumlově

Z původních exkurzí a návštěv, iniciovaných členy OS Barbora K. Hora na této lokalitě, se spontánně vyvinula pravidelná spolupráce, na akcích se podílí většina zdatných členů celé ZO. V březnu se demontovalo zařízení na Lazci, v červnu se konkretizoval projekt na demontáž těžní věže v Bližné (bývalý grafitový důl, nyní čerpačka a plnárna lahvové vody podniku Šumavský pramen, a.s.) a zahájila se oprava mašinky BND30, v červnu a červenci se ve třech etapách odstrojila a demontovala těžní věž v Bližné a nakonec akce se přetransportovala do Č. Krumlova do areálu býv. grafitového dolu, který nyní provozuje jako expozici Viktor Weiss.

Ostatní činnost ZO

Při rekonstrukci domku čp. 43 v Podhrádecké ulici v Kutné Hoře byl 8. 8. v zadním traktu stavby proražen otvor do dutiny nacházející se v patě přilehlé základové zdi Hrádku. Nález je

zdokumentován, není montanistického původu, zřejmě jde o pozůstatek starších stavebních úprav souvisejících s využitím Hrádku.

Dne 30.11. jsme se zúčastnili kontrolního dne přípravy staveniště Třešňovka (pod Sukovem), o výsledcích archeologického záchraného výzkumu v místě Andělského couku. Stopy po staré důlní činnosti zde byly nalezeny, identifikace jam nebyla provedena (jejich vertikální průběh nebyl zkoumán apod.), odborníci se jen pozastavili nad malou vzdáleností mezi nimi.

Členové pokračují ve spolupráci se ZO 6-09 Labyrint na prolongaci ponoru v Moravském krasu v jeskyni „STOVKA«, kde na cca 550. metru v hloubce cca 50 metrů brání dalšímu postupu zúžení způsobené břítem zakleslého kamene. Po konzultacích byl v červenci navržen spec. způsob s použitím expanzní směsi.

V květnu na expedici do francouzské jeskyně Emergence du Ressel se podařilo dvojici potápěčů (jeden Ptáček Antonín z naší ZO) překonat první sifon této vodní jeskyně. Délka ponoru byla 1850m s nejhlubším místem –83m, trval něco málo přes 7 hodin, z toho 6h čistého času pod vodou a jedna hodina na druhé straně na odpočinek. Je to zde zřejmě první úspěšný pokus českých potápěčů s použitím systému otevřených okruhů (klasické lahve s automatikou). Podrobně je ponor popsán na www.stranypotapeckse.cz, článek Proplavali Ressel.

Přehled dalších akcí

- Expedice do Slovinského Krasu, Temnica, Slovinsko: Pravidelné podzimní expedice do Slovinského Krasu, převážně na lokality v okolí obce Temnica, kterou pořádala Tetínská ZO v rámci spolupráce s místním speleoklubem, se poprvé účastnili i dva speleologové z naší ZO. Cílem expedice je podrobné zmapování a fotodokumentace všech významných krasových jevů a větších kaveren (pozůstatků opevňovacích prací z 1. světové války) na listu Komen 24, v návaznosti na jarní povrchový průzkum. Ve výletních dnech byly navštíveny i další lokality, např. mramorový lom u Lipice, Škocjanské jamea ve volném odpoledni i Divačka jama atd. Výsledky provedených prací především přispějí k dokončení mapového listu Komen 24. (Další akce převážně exkurzního charakteru viz archiv dokumentace ČSS.)

2008

– Přednášková a popularizační činnost

V roce 2008 vydal náš člen M. Bartoš v edici Kutna sborník Kutnohorský 9/08, hlavní příspěvek zahrnuje i výsledky práce TRIASu v této lokalitě.

– Spolupráce s jinými organizacemi

Souběžná činnost naší ZO a OS Barbora je koordinována z pozice programu ZO, některé pracovní akce jsou prováděny společně na lokalitách spravovaných jak OS, tak ZO, aniž by s tím byly problémy.

– Vápenný Podol a Železné Hory

Podolská a Páterova jeskyně: V průběhu roku bylo kontrolováno a udržováno uzavření a vstrojení přístupové šachty. V říjnu opraveno uzavření vstupu, byl uříznutý zámek a předchozím páčením ohnutá závora.

Těžba – velkolom Prachovice

Těžba zatím stále pokračuje v hranicích původního těžebního prostoru, převážně na úrovních II. až IV. etáže a pokračuje i svahování jižní strany lomu. Volné krasové dutiny se stále nevyskytují, při vrtacích pracích nejsou ani indikovány významné dutiny zaplněné.

Železné hory – Lichnice

Předběžný průzkum především hydrologické situace jsme ukončili v dubnu. Potvrdil se předpoklad, že zvyšování hladiny vody ve sklepe je funkcí srážek, bylo dosaženo původní výšky hladiny a ta již jen kolísá.

– Kutná Hora

Propadliny P1 a P2, důl Turkaňk, štol 14 pomocníků na lokalitě Kaňk: Žádné změny, lokalitu monitorujeme průběžně, situace v propadech se ale mění jen dlouhodobými a pomalými poklesy.

Muzejní důl: Dále jsme pokračovali ve speleologickém a hydrologickém průzkumu a dokumentaci jeho výsledku. Zatím úspěšně spolupracujeme, spolupráce vede na využívání výsledku našeho výzkumu, podle nich byly provedeny v přehledu uvedené sanace, vrtem odvětrána odlehlá část dolu. V rámci toho bylo možno jednorázově snížit hladinu vody a dokumentovat další důlní prostory.

Studánka (povodí Bylanky): ZO průběžně spolupracuje s OS Barbora při pokračování speleologického výzkumu. Dílo je odvodněno potrubím, profily s problémovým průstupem uvolněny trhačím prací, nepodařilo se dosud odhalit účel a pásmovou návaznost tohoto starého důlního díla. Zatím je vše dokumentováno, vyhotovena prozatímní mapa a práce pokračují.

– Výcvik a činnost pracovní skupiny pro speleopotápění

Členové ve spolupráci se ZO 6-09 Labyrint provedli cca 7 trimixových ponorů v Moravském krasu v jeskyni „Stovka“, kdy cílem bylo zjistit další pokračování jeskyně, neboť na cca 550. metru v hloubce cca 50 metrů brání dalšímu postupu zúžení s kamenem.

Dále se zúčastnil jeden člen týdenní expedice v JZ Francii v oblasti Dordogne a Lot u obce Marcihac sur Célé, na lokalitě Emergence du Ressel, kde bylo uskutečněno 5 ponorů, jejichž cílem bylo mapování a výměna šňůr, čištění jeskyní, i když hlavním cílem bylo dostat se za první sifon, do vzdálenosti cca 1600 metru, projetí hloubky 80 metrů.

Dále jsme společně provedli cca 50 cvičných ponorů na volné vodě, v zimě i pod ledem, jejichž cílem bylo trénování krizových situací, zkoušení výstroje, materiálu apod.

ZO ČSS 5-06 Orlické hory P

2010

Základní organizace ČSS 5-06 Orlické hory sama řádným způsobem ukončila svoji činnost.

Za roky 2008–2009 ZO ČSS 5-06 Orlické hory nedodala žádnou výroční zprávu.

ZO ČSS 5-07 Antroherpon P

2011

Speleologické a biospeleologické výzkumy byly v roce 2011 prováděny v jeskyních České republiky, Černé Hory, Bulharska a Turecka.

Pokračující monitoring výskytu mikroskopických hub v jeskyních ČR ve spolupráci s Ústavem půdní biologie v Českých Budějovicích. Získané výsledky ukazují, že jeskyně jsou mikroskopickými houbami hojně osídleny, řada druhů je vázána na určitý substrát, některé druhy se naopak vyskytují v různých substrátech.

Členové ZO ČSS 5-07 Antroherpon se nadále zaměřují na vyhledávání kořenových útvarů a jejich dokumentaci. Průběžně je doplňována přehledná databáze těchto útvarů.

Výběr vhodných potencionálních zimovišť pro netopýry na Broumovsko a sledování zimujících netopýrů ve vybraných jeskyních Prachovských skal.

V masivu Kunětické hory byla nově popsána nekrasová jeskyně. Celková zaměřená délka je 20,50 m. Jedná se o první registrovanou jeskyni nejen v okrese Pardubice, ale i v geomorfologickém celku Východolabská tabule.

2010

Speleologické a biospeleologické výzkumy byly v roce 2010 prováděny v jeskyních České republiky, Bosny a Hercegoviny, Černé Hory, Bulharska a Itálie.

V Černé Hoře bylo registrováno několik menších propastí (hloubka od 15 do 45 m) v pohoří Maganik. V jižní Hercegovině byly navštíveny jeskyně v okolí obce Grebci, kde v minulém století působil i prof. Absolon.

Pokračující monitoring výskytu mikroskopických hub v jeskyních České republiky ve spolupráci s Ústavem půdní biologie v českých Budějovicích. Získané výsledky ukazují, že jeskyně jsou mikroskopickými houbami hojně osídleny, řada druhů je vázána na určitý substrát, některé druhy se naopak vyskytují v různých substrátech. Po dokončení determinace všech izolovaných kmenů mikromycetů bude možné lépe porovnat studované jeskyně i jednotlivé prostory v jeskyních a vyhodnotit i vliv častěji navštěvovaných jeskyní.

Publikovány dvě práce s popisem nových taxonů jeskynních brouků (nové rody *Jalzicaphenops* a *Acheroniotes*) a nový druh *Scotoplanetes aquacultor*.

Členové ZO 5-07 byli rovněž nápomocni k dokončení filmu „Poseidon – podzemní labyrint“, který bude mít v roce 2011 premiéru v Teplících nad Metují.

Pokračovala rovněž dokumentace kořenových útvarů v Jičínské pahorkatině a Děčínské vrchovině.

2009

Za rok 2009 ZO ČSS 5-07 Antroherpon nedodala žádnou výroční zprávu.

2008

Speleologické a biospeleologické výzkumy byly v roce 2008 prováděny v jeskyních České republiky, Makedonie a Černé Hory. Exkurzní činnost a sportovní speleologické akce v Chorvatku, Černé Hoře a na Slovensku.

V červenci a v září roku 2008 byly organizovány dvě expedice do makedonského pohoří Jakupica. Průzkum centrální části pohoří byl proveden se souhlasem speleologického klubu „Peoni“ ze Skopje pod vedením Ivana Žežovského. Hlavním cílem expedice byla propast Solunska glava 5. Sólóvy sestup do propasti podnikl R. Mlejnek ve dnech 10.–11. 7. 2008. Jednalo se v pořadí teprve o druhý sestup (první byl při objevu v roce 1980). Celková hloubka propasti je přibližně 300 m. K dosažení dna bylo zřízeno šest kotevních bodů. Vstupní vertikála má hloubku 200 m a její průměr je od 10 do 30 m. Na dně této šachty byl již sněhový kužel, který přecházel do závěrečné dómovité prostory hluboké přibližně 100 m. Spodní dóm, který je z jedné strany tvořen obřím sněhovým svahem, je značně impozantní. Dno dómu vyplňují bloky skal i drobná suť. Vše je prostoupeno vrstvou ledu. V době návštěvy pozorováno několik ledových stalagmitů s výškou až 5 m. Velice zajímavé bylo oživení ledové prostory. Na chladných

stěnách, na ledu i na sněhové ploše lezlo desítky bílých mnohonožek, typických jeskynních štírků a dlouhonožých brouků z čeledi Leiodidae. Několik mnohonožek bylo pozorováno zcela uzavřených v ledu.

Druhá expedice do pohoří Jakupica byla realizována ve dnech 11.–20. 9. 2008. V plánu bylo zmapování propasti Solunska glava 5 a fotografická dokumentace. Značně nepříznivé počasí (časté bouřky, silný déšť) však překazilo mapování. Zejména vstupní šachta, 200 m hluboká, se proměnila po deštích v jeden velký vodopád. Do propasti byly podniknuty pouze tři sportovní sestupy. Na expedicích do pohoří Jakupica se za organizací 5-07 Antroherpon účastnili: R. Mlejnek, P. Zajíček, J. Kobylák.

Zajímavá sportovní akce byla uskutečněna ve dnech 7.–10. 8. 2008 do chorvatského pohoří Velebit. Česko-slovenská výprava, která byla sestavena z šesti jeskyňářů, zdolala jako třetí v historii monstrózní propast Patkov gušt. Propast je vlastně jedna obří vertikála s hloubkou 553 m. Tím se řadí na druhé místo mezi světové vertikály. Akce proběhla na základě pozvání klubu SO PDS Velebit. Chorvatský klub zastupoval Darko Bakšič ze Zagrebu. Za ZO 5-07 Antroherpon se akce účastnil R. Mlejnek.

Zoologické výzkumy jeskyní České republiky byly v roce 2008 opět realizovány ve spolupráci ze Správou jeskyní ČR, Ústavem půdní biologie (Č. Budějovice) a Entomolog. ústavem (Č. Budějovice). Průzkumy byly zaměřeny na jeskyně krasové i nekrasové.

ZO ČSS 6-01 Býčí skála Z

2011

Šenkův sifon

Hladina Šenkova dómu byla během celého roku udržována na minimálním stavu. V Augiášově dómu a ani na Floridě se nepracovalo. Instalovaná čerpadla na Floridě byla vytažena včetně elektrických kabelů a hadic. V Chodbě z Kaple bylo nutno vyprostit a opravit stávající kalové čerpadlo a napojit na závlahovkové potrubí.

Stará štola

Stará štola se stala hlavním pracovištěm v Býčí skále. Před koncovým závalem byla objevena zahliněná puklina, kterou se podařilo vyplavit do výšky asi 5 metru. Ve stropě se obnažila drobnější volná prostora a v její levé části pokračující zával Staré stoly. V pravé části byla sledována drobná zahliněná chodba, která po dvou metrech opět vyústila do drobné prostory. Stropní kanálek v zadní části dómků určil směr dalšího pokračování. Dómovitá prostora má půdorysný rozměr cca 20 x 12 m a výška stropu kolísá mezi třemi až deseti metry. Ve stropě je několik komínů, některé jsou volně průstupné a některé končí v těžkých závalech. První komín nad objeveným vchodem byl vylezen do výšky asi 90 m nad hladinu potoka. Jedná se o systém vertikálních stupňů a šikmo stoupající chodby končící po 40 metrech neprůlezným a zahliněným pokračováním. V komínu je pěkná krápníková výzdoba.

Druhý vylezený komín v zadní části dómu přechází ve výšce 15m v horizontální chodbu, která po deseti metrech končí balvanitou a sedimentární výplní. Chodba směřuje do oblasti nad Odporným komínem. Oba tyto prozkoumané komíny jsou ještě navzájem propojeny horizontální chodbou. Z geologického hlediska se jedná o systém jeskyní tektonicky podmíněný a modelovaný povrchovou atmosférickou vodou. Byla provedena fotografická a mapová dokumentace. V současnosti je objevený vchod zavalen a hledá se bezpečnější přístup přes Odporný komín.

Hlinité síně

V Hlinitých síních se pracovalo sporadicky. V koncové části bylo přesunuto kamení pocházející z Komínu pod plachtou a částečně sníženo dno v místech předpokládaného pokračování. V dalších pracích se zde nepokračovalo. V dolní chodbě v místech nad Stanovým dómem byla provedena sonda ve směru pokračování Dolní chodby na vzdálenost asi 5 metru. Sonda odhalila ústí neznámého komína a je zcela vyplněna rohovcovou drti pocházející z povrchu planiny. V dalších pracích se zde nepokračovalo.

Chodby II Povodňové chodby V Kaňonech

Horizontální chodba asi dva metry nad hladinou potoka se po 15 metrech zanořila do sifonovitěho pokračování. Pomocí ejektoru se podařilo sifon vyčerpat. Pro obtížnost přístupu se zde nepracovalo. Byly zazděny dva drobné kanálky a přistoupilo se k napouštění tlakovou vodou. Po spuštění čerpadel začala voda vytékat z chodby ve stropu Kaňonu poblíž přehradu a bylo prokázáno jejich propojení, které je prozatím neprůlezná. Do budoucna plánujeme vytvoření tlakové uzávěry v Chodbičce nad přehradou a zopakovat tlakové napouštění s předpokladem vyústění do Buzgaňgu a nebo na Kótu.

Svozilova jeskyně

V závislosti na pracích v sifonech Barové jeskyně a zejména po proniknutí do Dómu ticha byly obnoveny kopací práce ve Větrném tunelu. Nejdříve bylo nutno prokopat asi deset metrů chodby, která byla již v minulosti známá a byla po splavování sedimentů z horní části Větrného tunelu zaplněna. Kopaná sonda v dalším pokračování sledovala klesající chodbu na vzdálenost dalších deseti metrů. V koncovém bodě byl objeven kanálek neprůlezného profilu přímo komunikující s Dómem ticha. Chodba vyplněná štěrkovitými sedimenty pokračuje kolem Dómu ticha zatím někam do neznáma a pravděpodobně vyústí do sifonu za Májovými jeskyněmi. V dalších kopacích pracích se zde nepokračovalo. Bylo provedeno zaměření koncového bodu Větrného tunelu, který se nachází asi pět minut od Dómu ticha.

Jeskyně Barová – Sobolova

Jeskyně Barová se stala hlavním pracovištěm skupiny. Těžiště prací se přesunulo do Druhé propasti. Koryto potoka bylo sníženo na maximální možnost, čímž se stalo opět přístupné Horní jezero u přítokového sifonu. Další postup proti vodě byl již možný pouze čerpáním sifonu. Na dno Druhé propasti byly odtransportovány všechna dostupná čerpadla a materiál potřebný pro čerpání. Po nutné opravě zádržného systému Býčí skále a nainstalování čerpadel v sifonu se přikročilo k vlastnímu čerpání, po odladění všech technických problémů. Byl zprůchodněn sifon do Dómu ticha, objeven a prostoupen neznámý komín, jednou z odboček se postupovalo směrem pod Pátou propast. V koncovém místě Horního jezera se postupovalo v odbočkách pod Čtvrtou propast a v Nadějně chodbičce se postupovalo do neznáma nad Sifonem. Těžiště prací bylo v Dómu ticha na propojce do Větrného tunelu a nalezení jeho vyústění. Vyústění Větrného tunelu se ani přes velké úsilí nepodařilo nalézt.

Dále se pracovalo na zpřístupnění Jezerního dómu novou bezpečnější cestou. Tato cesta vede přes malou puklinovou propáستku v zadní části Páté propasti. Vznikl tak bezpečný vchod, který umožní prolongační práce v Jezerním dómu.

Po samovolném sesuvu části stěny Druhé propasti se obnažil významný profil s větším množstvím kostí. Po zhodnocení nálezu odborníky z Moravského muzea byla uzavřena smlouva mezi Moravským muzeem a naší skupinou o spolupráci.

2010

Šenkův sifon

Hladina Šenkova sifonu byla během celého roku udržována na minimálním stavu. V Augiášově dómu a ani na Floridě se nepracovalo. Občas byl Šenkův sifon uměle napuštěn a využíván jako zásobárna vody.

Mořské oko

Mořské oko bylo pomocí ejektorového čerpadla z větší části vyčištěno od dříve deponovaných sedimentů a ty byly deponovány na bahnitá místa v hlavní chodbě mezi Mořské oko a Kaňony.

Chodba U princezny

Stoupající chodba končila šestimetrovým komínem. V boční stěně komínu byl zjištěn portál malé chodbičky, která nejdříve mírně klesala do sifonovitěho pokračování. Po pěti metrech začala stoupat a posléze vyústila kolmým stupněm v horních patrech Hlinitých síní pod koncovými komíny. Sedimentární výplň evidentně pochází z komínů nad Hlinitými síněmi a byla transportována gravitačním tokem sedimentů a srážkovými vodami. Do Májových jeskyní vedou nyní dvě cesty, které se navzájem kříží. Byla prováděna průběžná fotodokumentace.

Hlinité síně

Původní idea vybudovat v koncové části hliněnou hráz a napustit jezero vody, které by se propadlo, tak jak se již v minulosti stalo, se nenaplnila. Jílovitopísčítý materiál hráze nedokázal odolávat tlaku vody a tu se nepodařilo napustit do předpokládané výšky. Přistoupilo se k odstranění dříve deponovaných sedimentů z Horních pater, což se po velikém úsilí podařilo a v koncové části, kde předpokládáme sifonovitě pokračování Hlinitých síní směrem na Barovou jeskyni, se zahlubilo asi o dva metry. Další práce zde prozatím nepokračují.

Chodba Kóta

Bylo provedeno vyklizení sedimentů v těžce průchodných místech v oblasti na jih od Kóty a ve dně chodby se objevilo ústí dvou propastovitých studen s nejasným vývojovým postavením. Po ukončení prací bylo provedeno vyčištění Buzgaňgu od deponovaných sedimentů.

Chodba u Povodňové chodby

Horizontální chodba asi dva metry nad hladinou potoka se po 15 metrech zanořila do sifonovitěho pokračování. Pomocí ejektoru se podařilo sifon vyčerpat i se štěrkovitými sedimenty do hloubky dva metry a za nim pokračuje stoupající chodby o délce asi sedm metrů. Jedná se o spodní patro Buzgaňgu a je to evidentní přítok do Kaňonů. Sedimentární výplň tvoří kulmské dobře opracované valouny s velmi malým podílem jílovitých materiálů.

Chodba Pod lampou sonda S2, S3: práce prakticky ukončeny a je potřeba provést úpravy terénu.

Vlčí chodba: v koncové části chodby byla provedena kopaná sonda do vzdálenosti asi pěti metrů. Předpokládá se napojení na koncovou část Kóty.

Svozilova jeskyně

V koncové části jeskyně byla provedena kopaná sonda sledující opět stropní kanálek. Sedimentární výplň tvoří kulmské štěrky a chodba neustále meandrovitě klesá. Sonda narazila na hladinu spodní vody a fyzické hranice možnosti dalšího sledování a proto byla napuštěna vodou. Po nastoupaní vody asi o 10 až 12 metrů došlo k očekávanému průvalu na hladinu Jedovnického potoka. V současné době se konec Větrného tunelu noří pod hladinu vody a tím jsou znemožněny další práce klasickou technikou. Koncový bod se nachází pravděpodobně v oblasti sifonu mezi Dómem ticha a Křížovým dómem. Splavením deponovaných štěrků do Větrného tunelu došlo k jeho zaplnění a znemožnění dosáhnout koncového bodu. Další napouštění vody již

nevedlo k uvolnění uložených sedimentů. Množství vody, které jsme byli schopni do Větrného tunelu dopravit, nedokázalo tento naplnit, a tak nedošlo k očekávanému průvalu s odnosem šterků. Pracoviště bylo dočasně opuštěno a byla prováděna kopaná sonda v levé stěně chodby. Původní předpoklad, že chodba směřuje velmi nadějným severním směrem, se ukázal být chybný. Sonda dosáhla délky asi deseti metrů a zastihla menší volný dómek s několika komínky neprůlezného profilu. Chodba dostala název Komínková a směřuje pod Svozilovu jeskyni. Prozatím nelze určit její vývojové postavení v systému jeskyně, ale také nelze vyloučit nečekané překvapení z jejího průběhu. Po napuštění vodou došlo k významnému odnosu sedimentů a odtoku vody do neznámého pokračování. Komínková chodby byla opuštěna a začalo se uvažovat znovu o Větrném tunelu, který jednoznačně směřuje na Jedovnický potok. Přikročilo se k osvědčenému napuštění vodou. Tentokrát ale s několika násobným přítokem vody. Ze Šenkova sifonu se potrubím o průměru 100 mm čerpala voda do Kouzelné vody a z ní pomocí velké Nautily a B hadicemi až do Větrného tunelu. Po několikadenním napuštění došlo k průvalu vody s následným odnosem sedimentu do Jedovnického potoka. Větrný tunel se výrazně zvětšil a prohloubil v celé délce. Nepodařilo se ale dosáhnout hladiny Jedovnického potoka, kde chybí asi 10 m délkově a –3 m výškově. Další práce již nepokračovaly a začalo se uvažovat o nalezení cesty z Barové jeskyně.

2009

Jeskyně Býčí skála

Průzkumný program Šenkův sifon: Hladina Šenkova sifonu byla během celého roku udržována na minimálním stavu. Byly vyčerpány splavené sedimenty z Chodby z Kaple a byl obnoven průchod do Augiášova dómu. V chodbě bylo nainstalováno čerpadlo GFHU 100 jako druhé v kaskádě. Primární čerpadlo je umístěno v chodbě Florida. Čerpadla jsou elektricky propojena a ovládají se jedním vypínačem.

Augiášův dóm: V komíně Netopýří chodba se nepracovalo, jelikož se nepodařilo vybudovat bezpečnou cestu do Augiášova dómu. Byla zprůchodněna Florida Beach do Mapy republiky. Během zprůchodňování se objevila odbočující chodba směrem na Šenkův sifon a byla sledována na vzdálenost asi 15 m. Chodba vyplněna kulmskými šterky a je z ní patrný neustálý přítok vody – cca 0,5 l/s. Stav konec roku 2008. Po obnovení prací byla chodba prodloužena na 20 m a dramaticky vyústila do Hlavní chodby kolmým 7m propadem. Propad byl fotograficky zdokumentován a po zapažení spodní části byl z bezpečnostních důvodů zaházen a místo propadu uvedeno do původního stavu. Částečně se podařilo vyklidit sedimenty v průchodu do Mapy republiky, které neustále sjíždí a bude je nutno ještě delší dobu vyklízet. V sestupovém svahu Mapy republiky se zahájily přípravné práce na definitivním zapažení.

Mořské oko: V Mořském oku bylo počátkem roku instalováno kalové čerpadlo GFHU 80 a částečně odčerpány deponované sedimenty.

Průzkumný program Hlinité – Májové: V Májové jeskyni byla vylezena terasa na levém břehu toku Jedovnického potoka. Bylo objeveno ústí chodby, která pravděpodobně navazuje na přístupovou chodbu před Sedmou propastí. Byla provedena kopací a plavící sondáž do vzdálenosti cca 4 m. Je sledována chodba o profilu 1,5 × 2 m. Sedimentární výplň je tvořena převážně přelavenými rudickými vrstvami. Kopaná sonda byla prodloužena do vzdálenosti asi osm metrů a pro nemožnost určení jednoznačného směru bylo od dalšího průniku upuštěno. Do klesající chodby od Sedmé propasti byla napuštěna voda a ta se po krátké chvíli propadla, a tím došlo k objevu nové a pohodlnější cesty do Májových jeskyní. Kolmý stupeň byl opatřen

kovovým žebříkem a je potřeba dodělat bezpečné vystrojení kolmého stupně. Přístupová chodba byla vyčištěna a prokázána souvislost s chodbou U princezny.

Chodba U princezny: Chodba byla sledována na vzdálenost dvaceti metrů. Končí prozatím v komíně s nejednoznačným pokračováním. Ve stropu komína je pouze klesající chodbička, která nemožná být zdrojem sedimentární výplně po trase chodby. Byla prováděna průběžná fotodokumentace.

Chodba Balkota: Bylo provedeno vyklizení sedimentů v těžce průchodných místech v oblasti Dómu plavců a objevena jedna odbočující chodba.

Chodba Pod lampou – sonda S2, S3 práce prakticky ukončeny a je potřeba provést úpravu terénu.

Chodbička pod Centrálem: Provedena kopaná sonda. Je sledována stále stoupající chodba o profilu 1 × 1 m severním směrem, vyplněná rudickými vrstvami a v horní části kulmským šterkem. Pokračovaly práce v průniku Chodbičkou vyklizením sedimentů při sledování výrazného stropního korýtka vyplněného kulmskými šterky. Chodbička výrazně meandruje a stále stoupá. Po proražení sintrové desky došlo k významnému objevu nové jeskyně s pěknou krápníkovou výzdobou. Od 20. 2. 2009 se jeskyně jmenuje Svozilovou a bylo provedeno první orientační zaměření a kvalitní fotodokumentace. V koncové části jeskyně byla provedena kopaná sonda sledující opět stropní kanálek. Sedimentární výplň tvoří kulmské šterky a chodba neustále meandrovitě klesá. Sonda narazila na fyzické hranice možností dalšího sledování, a proto byla napuštěna vodou. Po nastoupání vody asi o 10 až 12 m došlo k očekávanému průvalu na hladinu Jedovnického potoka. V současné době se konec Větrného tunelu noří pod hladinu vody, a tím jsou znemožněny další práce klasickou technikou. Koncový bod se nachází pravděpodobně v oblasti sifonu mezi Dómem ticha a Křížovým dómem.

Barová jeskyně: Vyklizení nepotřebné techniky a započato s úklidem jeskyně.

Novomanželská chodba: Provedena krátká kopaná sonda procházející sedimenty rudických vrstev splavených z povrchu. Byla prováděna průběžná fotodokumentace.

Velký zájem veřejnosti o Dny otevřených dveří – provádění do Velké síně.

Účast při pravidelném sčítání netopýřů.

2008

Jeskyně Býčí skála

Hladina Šenkova sifonu byla během celého roku udržována na minimálním stavu. Byly vyčerpány splavené sedimenty z Chodby z Kaple a byl obnoven průchod do Augiášova dómu.

Augiášův dóm

V komíně Netopýří chodba proběhlo tlakování odtokového trativodu vodou z B–hadice po dohu 12 hodin. Nebyl zaznamenán výtok vody ve známých částech jeskyně. Z Excentrického dómku v Netopýří chodbě byla provedena kopaná sonda na vzdálenost cca 5 m. Sonda sledovala mírněklesající kanálek s neprůlezným pokračováním. Bylo instalováno kopaflexové potrubí a pracoviště bylo připraveno na plavení.

V Augiášově dómu byl dolezen komín v jižní části. Je vysoký cca 40 m a v jeho stropě byla nalezena prostora velikosti 7 × 3 × 3 m s krápníkovou výzdobou. Tato prostora byla nazvána Koniášova síň. Komín zůstal vystrojen fixními lany s kvalitním kotvením. Byla provedena fotodokumentace.

Byla zprůchodněna Florida Beach do Mapy republiky. Během zprůchodňování se objevila odbočující chodba směrem na Šenkův sifon a byla sledována na vzdálenost asi 15 m. Chodba

vyplněna kulmskými štěrky a je z ní patrný neustálý přítok vody – cca 0,5 lis. Na čelbě na bázi sedimentů byla objevena kost – patrně žebro.

V Mořském oku bylo opětovně instalováno po opravě velké kalové čerpadlo a odčerpány eponované sedimenty.

V Májové jeskyni byla vylezena terasa na levém břehu toku Jedovnického potoka. Ve výšce 7 m bylo objeveno ústí chodby, která pravděpodobně navazuje na přístupovou chodbu před Sedmoupropastí. Byla provedena kopací a plavící sondáž do vzdálenosti cca 4 m. Je sledována chodba o profilu 1,5 × 2 m. Sedimentární výplň je tvořena dvěma převážně přepravenými rudickými vrstvami. V protilehlé pravé stěně Májových jeskyni byla sledována neznámá chodba na vzdálenost asi 2 m. Klesající chodba mizí pravděpodobně pod úroveň hladiny potoka. Další pokračování nebylo sledováno. V komíně nad Sedmou propastí byla vyklížena chodbička v koncové části přecházející do komína vyplněného závalovou sutí.

Odporný komín: Toto pracoviště bylo zpřístupněno a vyčištěno od balvanité suti a bylo provedeno pokusné rozplavování sedimentů v koncové části. Pracoviště bylo dočasně ukončeno.

Chodba Pod lampou – sonda S2, S3: Byly vyklíženy staré sondy. Prolongace cca 3–4 m.

Chodbička pod Centrálem: Provedena kopaná sonda. Je sledována stále stoupající chodba severním směrem, vyplněná rudickými vrstvami a v horní části kulmským štěrkem.

Barová jeskyně

Vyklízení sedimentů z Páté propasti a sledování chodbičky východním směrem na vzdálenost 7 m. Byl upraven průchod mezi Třetí a Čtvrtou propastí. Sondáž v chodbě u Homole směrem na Galejnickou jeskyni má délku 15 m a dle sedimentu je téměř jisté, že tyto chodby spolu souvisí. Sedimentární výplň jsou přepravené rudické vrstvy. Byly uskutečněny dvě potápěčské exkurze v oblasti přítokového sifonu s průnikem do Křížového domu. V Křížovém domu byl zjištěn přítok vody pravděpodobně z komínu Centrálu, kde byly napouštěny vodou odtokové trativody. Ve stropě Šesté propasti byl vylezen doposud nelezaný komín a objeven fragment patra o délce 10 m. Chodba byla nazvána Novomanželskou. Došlo k rozsáhlému sesuvu sedimentů ve Druhé propasti, a tím k propojení s propastí Osmou. Sesuv sedimentů způsobil poruchu čerpadla Nautila, které bylo nutno transportovat ven z jeskyně, čímž se práce v jeskyni Barové zastavily. Místo sesuvu bylo upraveno pro sestup na dno Druhé propasti. Byla prováděna průběžná fotodokumentace.

Byl natažen silový kabel do Májové jeskyně a do Velké síně a vystrojeny tři nové rozvaděče. Průběžně byla rekonstruována stávající elektroinstalace. Byla znovu zprovozněna telefonní ústředna na základně a byly rozmístěny telefony v uzlových částech Staré a Nové Býčí skály.

Turecko – čtyřčlenná třítydenní expedice. A to do kaňonu Capadocia Ikapadokia a pohoří Taurus.

Slovensko, Maďarsko – šestičlenná pětidelmí expedice – Agtteleg.

Rumunsko – čtyřčlenná šestidenní expedice – Bihor.

Polsko – dvoučlenná třídenní expedice polských Tater – Černá jeskyně a Sněžná propast.

ZO ČSS 6-02 Vratíkovský kras P

2011

V roce 2011 byla činnost skupiny omezena pracemi na rekonstrukci základny. V roce 2012 hodláme započatou práci dokončit.

Dvakrát jsme podnikli expedice do Temnice ve Slovinsku, kde dlouhodobě provádíme průzkum a mapování jeskyní a kaveren.

2010

V roce 2011 jsme ve Vratíkovském krasu prováděli výkopové práce v lokalitě Čmeláčí jeskyně. Nadále jsme pracovali na údržbě a rekonstrukci základny.

Dvakrát jsme podnikli expedice do Temnice ve Slovinsku, kde dlouhodobě provádíme průzkum a mapování jeskyní a kaveren.

Celá skupina provedla exkurzi jeskyň v Josefovském údolí. Skupina společně s několika členy dalších skupin zabezpečila program pro jeskyňáře ze Slovinska (Temnice).

Náš člen Robert Šamonil se podílel se skupinou ČSS 5-07 Anthroherpon na dokumentační činnosti v Teplických skalách. Zúčastnil se návštěvy jeskyně Lamprechtshoffen v Rakousku. Jeskyně Čmeláčí

Pokračování v průkopu sedimenty. Dnešní délka jeskyně 16 m denivelace 6,5 m. Průběh prací je zpomalen zúžením průběhu chodby, která je rozšiřována pomocí pyropatronek.

Jeskyně Za Zahradami

Práce v 10 m hlubokém komínu, jehož dno je zasedimentováno hnědozemí a četným klastickým materiálem.

2009

V roce 2009 jsme ve Vratíkovském krasu prováděli výkopové práce v lokalitě Čmeláčí jeskyně.

Dvakrát jsme podnikli expedice do Temnice ve Slovinsku, kde dlouhodobě provádíme průzkum a mapování jeskyní a kaveren.

Věnovali jsme se zajištění potřebné dokumentace k činnosti na jeskyni „V cestě“ nedaleko jeskyně Nad Švýčárnou.

2008

V roce 2008 jsme pokračovali ve výkopových pracích v jeskyni Čmeláčí s postupem 3 m. Prováděli jsme další kroky při rekonstrukci naší základny.

Dvakrát jsme podnikli tradiční expedice do Temnice ve Slovinsku, kde se podílíme na průzkumu a mapování jeskynních prostorů a taveren z 1. světové války. Náš člen se zúčastnil expedice na Mount Kanin, jeskyne Skalnjevo Brezno – 911 a expedice Patkov Gušt – 525 m.

V letošním roce došlo k zahájení výkopu propadu nad Švýčárnou, propad jsme zaregistrovali asi před dvěma roky. Došlo k prohlídce propadu nedaleko jeskyně Nad Švýčárnou přímo v cestě. Po proniknutí velmi úzkým vstupním meandrem jsme pronikli do volných prostor. V současné době vytváříme celkovou mapu zachycující 50 m chodeb. Jednu chodbu vstupní a jednu chodbu vedlejší – zavalenou.

V průběhu roku jsme provedli zadřevení vstupní části štoly č. 8 u obce.

ZO ČSS 6-04 Rudice Z

2011

– Výzkumná činnost

Žegrovský vodopád (Rudické propadání) – z důvodu problematického čerpání postup

zastaven, zde je nutno vyřešit přívod elektrické energie a pokračovat pomocí čerpadel. V roce 2011 se uskutečnila pouze kontrola stavu lokality především po velkých srážkových přívalech.

Závrt Skalka – pokračování těžení sedimentů v lokalitě závrt Skalka s postupným dřevením.

Propast Tumperk – v roce 2011 bylo požádáno povolení výjimky na výzkum, která byla Správou CHKO MK udělena. Z počátku zajišťovací práce, byly nahrazeny systematickým těžením, usazení betonových skruží, destrukcí vápencových bloků a zabezpečování profilu betonovou vyzdívkou. Spojení pomocí radiostanic nebylo úspěšné.

Propad Tumperk Dvojka – byl proveden prvotní průzkum nového propadu v Rudici v lokalitě u Větrného mlýna pod tzv. Geoparkem. Proveden základní speleologický průzkum. Ten ukázal, že se zřejmě jedná o odnos vrchních vrstev zeminy mezi vápencovými bloky v místě, kde v dřívějších dobách byly vyskládány terasy–políčka (dodnes znatelné) z vápence a vysypány zeminou z důvodu provádění drobné zemědělské činnosti. Následné kolorační zkouška nepotvrdila spojení s jeskynním systémem Rudického propadání (i s nedalekým přítokem Staré řeky v RP). Propad byl zabezpečen skružemi a betonovými překlady, zaměřen, zasypan a povrch uveden do původní podoby před otevřením jícnu.

– Exkurze

Jeskyně Králova jeskyně, Tišnovský kras

Jeskyně Císařská jeskyně, spojená s potápěčským průzkumem odvodňovacích chodeb. Průzkum prozatím neprokázal volné prostory předpokládaného odvodnění.

– JESO

Členové ZO ČSS 6-04 Rudice se podíleli na přípravě a zpracování zaměřovacích a dokumentačních podkladů pro databázi v rámci projektu Jednotné evidence speleologických objektů (JESO).

– Ostatní činnost

- Údržba a čištění podzemního rezervoáru pitné vody v Tipečku v Rudickém propadání v měsíci únoru na základě smlouvy s Vodárenskou a.s.
- Kurzy speleologie
- V měsíci únoru probíhal výcvik pro nové členy skupiny SRT v Rudickém propadání v Kolíbkách na stěnách i v tělocvičně rudické školy
- Lezecké dny pro speleologickou veřejnost, pořádaná Speleologickou záchrannou službou České speleologické společnosti
- V září se v Rudici uskutečnil třídní seminář ve spolupráci SZS ČSS a francouzské SSF, kterého se účastnili někteří členové skupiny
- Ve spolupráci se Správou CHKO MK se začal řešit problém strusek v údolí před ponorem Jedovnického potoka v Rudickém propadání. V potaz při zpracování studie byly vzaty v úvahu i připomínky a návrhy ze strany ZO ČSS 6-04 Rudice.
- Prezentace a publikační činnost – informace o činnosti ZO ČSS 6-04 Rudice jsou poměrně pravidelně uveřejňovány na www.jeskynar.cz/rudice.
- Na základě vyčerpání zásob a rozhodnutí výboru skupiny byla znovu vydána aktualizovaná celobarevná publikace Rudické propadání.
- V roce 2010 započala celková digitalizace archivu ZO ČSS 6-04 Rudice, především pak fotografické dokumentace a diapositivů, včetně mapové a písemné dokumentace. Tato činnost pokračovala i v roce 2011.

- Na základě oslovení Správy CHKO MK bylo naší skupinou provedeno vysekání a odstranění náletů v části Národní přírodní památky Rudické propadání v Kolíbkách.

2010, 2009, 2008

Za roky 2008–2010 ZO ČSS 6-04 Rudice nedodala žádné výroční zprávy.

ZO ČSS 6-05 Křtinské údolí Z

2011

Během roku byly mimo prací na jednotlivých lokalitách uskutečněny tyto akce:

- sčítání netopýrů
- úklid údolí Křtinského potoka ve spolupráci s CHI<OMK a Mendlovou univerzitou
- zabezpečení Dne parků
- pravidelná kontrola vchodu s údržbou zámku
- sraz seniorů jeskyňářů v Javoříčku
- povrchová exkurze
- exkurze do Císařské jeskyně
- exkurze na Holštejsko

Pracoviště Vokounka 1101 – Rudolfova jeskyně – 1101A

Toto pracoviště je dlouhodobě v konzervaci. Jsou prováděny pravidelné kontroly vchodu, při kterých je prováděna údržba zámku. Tyto jeskyně nejsou zařazeny do sčítání netopýrů.

Pracoviště Stará Drátenická – 1112

Jeskyně je v konzervaci a byla částečně využívána ŠLP Křtiny k uskladňování sazenic lesních stromků. Na základě žádosti Mendlovy university – ŠLP Křtiny povolila Správa CHKO MK využívat jeskyni k celoročnímu uskladňování sadebního materiálu a na něm prováděné výzkumné činnosti. Jeskyně nadále zůstává v konzervaci a i nadále zde bude sledován výzkum netopýrů. V roce 2011 údržbu a úklid prováděl SLP Křtiny.

Pracoviště Mariánská jeskyně – 1116

Jeskyně je v konzervaci. V roce 2011 byla prováděna údržba vchodu a úklid před jeskyní a v jeskyni. Byly uspořádány informativní sestupy do spodních pater, kde byly sledovány vodní stavy. Do jeskyně byly uspořádány 6 exkurze. Jeskyně je zařazena do dlouhodobého sledování výskytu netopýrů.

Pracoviště Nová Drátenická – 1119

Jeskyně je v konzervaci. V roce 2011 byla prováděna údržba vchodu včetně údržby zámku a úklidu před jeskyní. Dále byly provedeny kontrolní sestupy do spodních pater se zaměřením na různé vodní stavy na povrchu. Pouze při povodňových stavech docházelo k odvodňování Mramorovou chodbou. Za normálních vodních stavů postačuje odtokový sifon. Celkem bylo provedeno 8 sestupů.

Pracoviště Výpustek – 1131/1

- Salmův Výpustek
Během celého roku byla kontrolována přístupová štol a byly prováděny drobné úpravy. Bylo pokračováno v hledání bájněho Urbánkova Výpustku v Babické chodbě, avšak zatím bez výsledku. Bylo započato v prolongačních pracích u Umyvadla. Na vytipovaném místě se podařilo najít zasedimentovanou chodbičku, kde bylo u stropu 15 cm volných, Práce byly korunovány úspěchem. 7. 1. 2012 se podařilo proniknout do malé

síňky, odkud sestupnou, těsnou chodbou bylo dosaženo dómu o rozměrech 20 m délky a asi 16 m šířky, 12 m výšky. Dóm má řícený charakter a byl nazván Janin.

- 9. propast

Byly zde prováděny orientační sestupy pro sledování vodních stavů. Prováděli jsme na požádání Správy ČJ čištění sání čerpadla, které je umístěno v přítokovém sifónu.

- propast

I nadále se zde občas nachází zbytky válečné výroby. Zprvu se jednalo 0,6 m širokou puklinu, necelé 3 m dlouhou. V hloubce 10 m se puklina rozšiřuje, současně prodlužuje. Koncem roku bylo dosaženo hloubky 20 m a zde je puklina již 6 m dlouhá a 1,5 m široká. V hloubce 18 se podařila propojit vedlejší a hlavní jícen. Těžný materiál je provizorně skladován v přístupové chodbičce, po naplnění je vyvážen mimo jeskyni. Práce zde probíhá pomaleji z důvodů rozšiřování propasti a především s ohledem, na návštěvníky jeskyně. Pro usnadnění prací byl instalován vrátek. Sestup na pracoviště se koná vedlejším jícnem po pevných žebřích. Na vodní hladinu chybí ještě 18 m.

- Nízká chodba– 4. propast

Bylo pokračováno v hloubicích pracích z roku 2010, přičemž bylo dosaženo hloubky 10 m. Propast má stále těsný charakter.

Pracoviště Jestřábí skála – Kanibalka

Jestřábí skála – 1143

Kanibalka – 1142

Pracoviště je v konzervaci. Jedná se o jeden jeskynní systém. Během roku 2011 byla prováděna pravidelná údržba vchodů včetně zámek, a to téměř každý měsíc. Bylo dokončeno ukotvení plošiny na horizontu ve 3. propasti, dále bylo provedeno zpevnění na instalovaných pevných žebřích, také byla provedena revize žebřích v propasti Kanibalky. Bylo zjištěno, že je potřeba provést rekonstrukci závěsů žebřích. Bude nutné provést důkladnou opravu uzávěry mezi Habříčkem a Jestřábí skálou, i přes poměrně časté kontroly vchodů dochází k zanechávání různých zbytků turistů. Dále je prováděna údržba přístupového chodníku a plata před vchodem do jeskyně.

Pracoviště Silvestrovka – 1154

Pracoviště v konzervaci. Během roku 2011 byla prováděna kontrola vchodu a údržba mříže. Do jeskyně bylo uskutečněno 6 informačně kontrolních akcí.

Pracoviště Javorka – 1157

Během roku 2011 byla prováděna pouze kontrola a údržba vchodu.

Pracoviště závrť Na Lazech – 1156

Pracoviště v konzervaci. Během roku 2011 byly prováděny pravidelné kontroly a údržba vchodu.

2010

Pracoviště Stará Drátenická – 1112

Jeskyně je v konzervaci a byla částečně využívána ŠLPKřtiny k uskladňování sazenic lesních stromků. V roce 2010 byla prováděna údržba vchodů, úklid před jeskyní. Jeskyně je zařazena do dlouhodobého sledování výskytu netopýrů.

Pracoviště Mariánská jeskyně – 1116

Jeskyně je v konzervaci. V roce 2010 byla prováděna údržba vchodů a úklid před jeskyní a v jeskyni. Byly uspořádány informativní sestupy do spodních pater, kde byly sledovány vodní stavy. Jeskyně je zařazena do dlouhodobého sledování výskytu netopýrů.

Pracoviště Nová Drátenická – 1119

Jeskyně je v konzervaci. V roce 2010 byla prováděna údržba vchodu včetně údržby zámku a úklidu před jeskyní. Dále byly provedeny kontrolní sestupy do spodních pater se zaměřením na různé vodní stavy na povrchu. Pouze při povodňových stavech docházelo k odvodňování Mramorovou chodbou. Za normálních vodních stavů postavuje odtokový sifon. Jeskyně je zařazena do dlouhodobého sledování výskytu netopýrů.

Pracoviště Výпустek – 1131/1

V roce 2010 bylo pracováno:

- Salmův Výпустek

V Sínce Konce bylo pokračováno v budování opěrné zídky. Zídka byla budována kameň a betonem. Během celého roku byla kontrolována přístupová štola a byly prováděny drobné úpravy. Bylo pokračováno v hledání bájněho Urbánkova Výпустku, avšak zatím bez výsledků. Byl ukončen průzkum komínu na dně Kolmé propasti (před vstupem k Umyvadlu). Komín končí ve výšce 12 m.

- Škrapový domek

Bylo pokračováno v pracích z roku 2009, a to v chodbičce U medvěda. Bylo dosaženo hloubky 5,5 m a délky 10,5 m. Jedná se o úzké prostory. Dále v pracích není možno pokračovat. Škrapový domek byl zařazen do prohlídkové trasy a průzkumné práce by narušovaly chod (těžené sedimenty by znečišťovaly betonové chodníky).

- propast

Bylo navázáno na práce z roku 2009. Zde proběhla pouze 1 akce a dále není možno provádět zde průzkum z těchto důvodů: po rekonstrukci prohlídkové trasy jeskyně sem byla přesunuta světelná šou z Jindřichova sálu a umístěná aparatura neumožňuje provizorní ukládku těžného materiálu.

- 9. propast

Byly zde prováděny orientační sestupy pro sledování vodních stavů. Prováděli jsme na požádání Správy ČJ čištění sání čerpadla, které je umístěno v přítokovém sifónu. Členové naší ZO spolupracovali při barvicím experimentu, prováděném na Křtinském potoce.

- propast

Těžba – čištění byla přesunuta do hlavního jícnu. Při těžbě v hloubce 14 m se našla odbočka i s krápníkovou výzdobou. Dále se zde občas nachází zbytky válečné výroby. Zprvu se jednalo o 0,6 m širokou puklinu, necelé 3 m dlouhou. V hloubce 10 m se puklina rozšiřuje, současně i prodlužuje. Koncem roku bylo dosaženo hloubky 15 m a zde je puklina již 6 m dlouhá a 1,5 m široká. Těžný materiál je provizorně skladován v přístupové chodbičce, po naplnění je vyvážen mimo jeskyni. Práce zde probíhá pomaleji z důvodů rozšiřování propasti a především s ohledem na návštěvníky jeskyně.

- Nízká chodba

Bylo pokračováno v odstraňování starých kabelů, dřeva a podobně. Bylo započato s výzkumem 4. propasti. Nachází se 40 m od začátku Nízké chodby. Jedná se o úzkou puklinovou propast, která je označována za jedno z kritických míst ve Výпустku. Nejdříve byly odstraněny zbytky po průzkumu Čsl. armády (zde v roce 1967 tragicky zahynul podpl. Bartko). Koncem roku bylo proniknuto do hloubky 6 m.

Pracoviště Jestřábí skála a Kanibalka

Jestřábí skála – 1143

Kanibalka – 1142

Pracoviště je v konzervaci. Jedná se o jeden jeskynný systém. Během roku 2010 byla prováděna pravidelná údržba vchodu včetně zámku, a to téměř každý měsíc. I když celá jeskyně byla přestrojena novými pevnými žebří, a to až po Jižní propáستku, bylo nutno tento stav zdokonalit. Stále chybí dokončení a zavětrování nástupní plošiny. Byl uskutečněn další sestup do 3. propasti Blátivém komínem. Účelem sestupu bylo zjistit technické podmínky zavěšení nových žebřů a způsob demontáže stávajících. I přes poměrně časté kontroly vchodu dochází k zanechávání různých zbytků turistů. Dále je prováděna údržba přístupového chodníku a plata před vchodem do jeskyně. Jeskyně je začleněna do dlouhodobého sledování netopýrů.

Pracoviště Silvestrovka – 1154

Pracoviště v konzervaci. Během roku 2010 byla prováděna kontrola vchodu a údržba míře včetně nátěrů. Do jeskyně bylo uskutečněno 6 informačně kontrolních akcí.

Pracoviště Javorka – 1157

Během roku 2010 byla prováděna pouze kontrola a údržba vchodů.

Pracoviště závrt Na Lazech – 1156

Pracoviště v konzervaci. Během roku 2010 byly prováděny pravidelné kontroly a údržbové práce. Byly provedeny 4 kontrolní akce současně s Javorkou.

2009**Pracoviště Stará Drátenická – 1112**

Jeskyně je v konzervaci a byla částečně využívána ŠLP Křtiny k uskladňování sazenic lesních stromků. Jeskyně nadále zůstává v konzervaci a i nadále zde bude sledován výzkum netopýrů. V roce 2009 byla prováděna údržba vchodu, úklid jeskyně a před jeskyní. Jeskyně je zařazena do dlouhodobého sledování výskytu netopýrů.

Pracoviště Mariánská jeskyně – 1116

Jeskyně je v konzervaci. V roce 2009 byla prováděna údržba vchodu a úklid před jeskyní. Byly uspořádány informativní sestupy do spodních pater, kde byly sledovány vodní stavy. Jeskyně je zařazena do dlouhodobého sledování výskytu netopýrů.

Pracoviště Nová Drátenická – 1109

Jeskyně je v konzervaci. V roce 2009 byla prováděna údržba vchodu včetně údržby zámku a úklidu před jeskyní. Dále byly provedeny kontrolní sestupy do spodních pater se zaměřením na různé vodní stavy na povrchu. Pouze při povodňových stavech docházelo k odvodňování Mramorovou chodbou. Za normálních vodních stavů postačuje odtokový sifon. Jeskyně je zařazena do dlouhodobého sledování výskytu netopýrů.

Pracoviště Výпустek – 1131/1

- Salmův Výпустek

Bylo dokončeno zabezpečení sestupu ze Síňky Konce na Polákovu galerii. Sestup byl také opatřen pevnými žebří. V Síňce Konce byla vybudována opěrná zídka. Během celého roku byla kontrolována přístupová štola a byly prováděny drobné úpravy. Na Sahnách bylo pracováno v chodbičce z roku 2008, která však vyústila v Urbánkově komínu. Bylo pokračováno v hledání bájněho Urbánkova výпустku, avšak zatím bez výsledků. Závěrem roku jsme započali s průzkumem komínu na dne Kolmé propasti (před vstupem k Umyvadlu).

- Škrapový domek

Bylo pokračováno v pracích z roku 2008, a to v chodbičce U medvěda. Bylo dosaženo

hloubky 5 m a délky 10 m. Jedná se o úzké prostory. Byla zde prováděna zkouška, a to tak, že prostora byla naplněna vodou a byl sledován únik vody. Voda se během 5–10 minut úplně vytratila. Závěrem roku byly naše práce omezeny z důvodu zpřístupňovacích prací Správy jeskyní.

- 6. propast

Bylo navázáno na práce z roku 2008. Práce postupovaly velice obtížně, jelikož puklina se stále svírá a není možné použít rasantní metody. Bylo pokračováno k zabezpečení suťového kužele. Bylo dosaženo hloubky 8 m.

- 9. propast

Byly zde prováděny orientační sestupy pro sledování vodních stavů. Na odtokovém sifónu jsme se bezúspěšně pokoušeli překonat zával, za kterým je slyšet tekoucí voda. Podle předběžného měření se nacházíme na dne 3. Velké propasti. 3. propast byla zasypana při těžbě fosfátových hlín. Prováděli jsme na požádání čištění sání čerpadla, které je umístěno v přítokovém sifónu.

- 3. propast

Bylo dokončeno zabezpečení sestupu překotvením pevných žebřů. Také byla vybudována lanovka na dopravu materiálu z propasti. Bylo přikročeno k těžbě a vyčištění veškeré výklenky, kde se nacházela suť. Následně bylo těženo na dne propasti. Dosáhli jsme místa, kde se tento vedlejší jícen (Y) spojuje s hlavním jícnem. Při poslední těžbě ve vedlejším jícnu došlo k částečnému vysypání suti z hlavního jícnu, který se propadl o 3 m. Jedná se o typický záspový materiál. Cílem prací je dosáhnout dna 3. propasti. Tím je sledován bezpečný přístup a další průzkum na podzemním Křtinském potoce.

- Nízká chodba

Nízká chodba byla téměř vyčištěna od starých zbytků kabelů, dřeva apod., které zde zanechali naši předchůdci (hlavně čs. armáda). Také jsme se snažili najít hledanou Vysokou chodbu z roku 1908. Bohužel bezvýsledně. Instalované osvětlení bylo zkonaleno.

Pracoviště Jestřábí skála a Kanibalka

Jestřábí skála – 1143

Kanibalka – 1142

Pracoviště je v konzervaci. Jedná se o jeden jeskynný systém. Během roku 2009 byla prováděna pravidelná údržba vchodu včetně zámku, a to téměř každý měsíc. Nainstalovaný kabel byl zavěšen, doplněn telefonní linkou až po 3. propast. Celá jeskyně byla přestrojena novými pevnými žebří, a to až po Jižní propáستku. Podařilo se vybudovat nástupní plošinu na horizontu ve 3. propasti. Chybí vybudovat zábradlí a zavětrování. Koncem roku se uskutečnil sestup do 3. propasti. Při tomto sestupu byl zjištěn katastrofální stav žebřů v Blátivém komíně. Bude nutná velmi obtížná rekonstrukce. I přes poměrně časté kontroly vchodu dochází k zanechávání různých zbytků turistů. Jeskyně je začleněna do dlouhodobého sledování netopýrů.

2008**Pracoviště Stará Drátenická – 1112**

Jeskyně je v konzervaci a částečně je využívána ŠLP Křtiny k uskladňování sazenic lesních stromků. V roce 2008 byla prováděna údržba vchodu, úklid jeskyně a před jeskyní. Jeskyně je zařazena do dlouhodobého sledování výskytu netopýrů.

Pracoviště Mariánská jeskyně – 1116

Jeskyně je v konzervaci. V roce 2008 byla prováděna údržba vchodu a úklid před jeskyní. Dále byly provedeny kontrolní sestupy do spodních pater se zaměřením na různé vodní stavy na povrchu. Pouze při povodňových stavech docházelo k odvodňování Mramorovou chodbou. Za normálních vodních stavů postačuje odtokový sifon. Jeskyně je zařazena do dlouhodobého sledování výskytu netopýrů.

Pracoviště Výпустek – 1131/1

- Salmův Výпустek
Bylo nutno přikročit k zabezpečení cesty Polákovou galerií. V místech zvaných Na bahách byl vytipován začátek chodby, kde se započalo s vyklížením sedimentu. Chodba je vyplněna jeskynnými sedimenty téměř po strop. Sedimenty jsou písčito-hlinitého charakteru. Marně jsme se snažili nalézt vstup do tzv. Urbánkova Výпустku. Na sestupu se Síňky konce na Polákovu galerii bylo nutno přikročit k zabezpečení skalních bloků. Dále byla prováděna průběžně fotodokumentace našimi členy i pracovníky Správy českých jeskyní.
- Škrapový dómek
Bylo pokračováno v pracích z roku 2007, a to v chodbičce U medvěda. Bylo dosaženo hloubky 3 m a délky 5 m. Jedná se o úzké prostory. Byla zde prováděna zkouška, a to tak, že prostora byla naplněna vodou a byl sledován únik vody. Voda se během 5 – 10 minut úplně vytratila.
- 6. propast
Odkryv betonové podlahy byl zvětšen a štěrková výplň byla těžena. Při tom došlo k uvolnění štěrkové výplně, a proto bylo nutno zabezpečit betonovou podlahu ocelovou vzpěrou. Při dalších pracích došlo opět k vysypání šterku zpod betonové podlahy. Bylo proto přikročeno k uložení ocelových výtuží, které mají zabránit výsypu šterku. Tyto šterky zde uložila jednak Československá armáda v roce 1937 a jednak Německá armáda v roce 1943.
- 9. propast
Byly zde prováděny orientační sestupy pro sledování vodních stavu. Na odtokovém sifónu jsme se bezúspěšně pokoušeli překonat zával, za kterým je slyšet tekoucí voda. 3. propast byla zasypana při těžbě fosfátových hlín. Prováděli jsme na požádání čištění sání čerpadla, které je umístěno v přítokovém sifónu.
- 3. propast
Hlavní jícn propasti je pravděpodobně celý zasypan, a proto jsme se zaměřili na vedlejší, tzv. V, kde bylo dosaženo hloubky 16 m a dle dosažitelné literatury v 18 m se tento jícn spojuje s hlavním jícnem. Pro snadnější přístup byl začátek propasti opatřen pevnými žebříky v délce 10 m. Žebříky budou namontovány do celkové délky 18 m.
- Nízká chodba
Bylo nainstalováno elektrické osvětlení v délce 80 m. Kabely dodala ZO 6-05 a vlastní světla byla použita z demontovaného vojenského osvětlení z Výпустku. Také jsme pokračovali v hledání tzv. Vysoké chodby, která zde měla být objevena před 1. světovou válkou. Bohužel hledání bylo bezúspěšné. Také jsme se pokoušeli vypátrat autory 4 sond, bez kladného výsledku. Nejpravděpodobnější autoři jsou Flodr a Kubice (autoři těžby fosfátových hlín v letech 1920 až 1932).

Pracoviště Jestřábí skála a Kanibalka

Jestřábí skála – 1143

Kanibalka – 1142

Pracoviště je v konzervaci. Jedná se o jeden jeskynný systém. Během roku 2008 byla prováděna pravidelná údržba vchodu včetně zámku, a to téměř každý měsíc. Bylo pokračováno v přípravě na barvicí experiment. Od vchodu – Vstupní úžiny byl protažen kabel až do Síne odpočinku. Jeskyně je začleněna do dlouhodobého sledování netopýrů.

ZO ČSS 6-06 Vilémovická P

2011

Kajetánův závrť

Část závrťu vystrojena pevnými žebří. Byla provedena kontrola a údržba uzávěry.

Daňkův žlíbek

Vystrojení části propadání pevnými žebří. Po neúspěšném pokusu vyčerpání sifonu jsme v průzkumu nepokračovali. Byla provedena částečná demontáž kabeláže. Byla provedena kontrola a údržba uzávěry.

Vilémovické propadání

Byla provedena oprava a revize elektrického zařízení v dané jeskyni. Bylo provedeno připojení odběrného místa k distribuční soustavě NN. Při výkopových pracích byl objeven kanál o šířce 1 m a 1 m výšky, který se zahlubil cca 1,5 m pod terén. Z kanálu občas vytékala voda. Sediment kanálu dosahoval téměř ke stropu, někdy byl vidět stropní kanálek. Někdy došlo k drobnému zatopení vodou a řídkými sedimenty. Pod touto vrstvou je nepropustný jíl neznámé hloubky. Zkoušeli jsme zarazit sondy, které nenarazily na pevnou skálu. Kopání probíhalo cca 15–20 akcí, na začátku každé akce bylo vyčerpáno 0,5 m³ vody, potom jsme mohli opět kopat a odstraňovat sedimenty. Po vykopání cca 10 m pokračuje meandrující chodba vzhůru, nejdříve pod úhlem cca 45°, pak menším. Po cestě je malá kaverna se spirálovým krapasem. Dostali jsme se do první menší volné prostory 4 × 6 m s jedním propadem a propraným kamením od vody. Rovněž pokračuje krátkou chodbou do závalu. Vlevo je zával, kterým jsme se dostali do „velkého dómu“ o rozměrech cca 25 × 12 m. Naproti průchodu uprostřed dómu je uzoučká chodba a nad touto chodbou je komín. Tuto chodbičku postupně rozšiřujeme tak, aby se jí dalo prolézt. Chodbičkou jsme se dostali na křižovatku, před námi je 23 m hluboká studna, vlevo je krápníková výzdoba – jezírka a asi 2m propad.

Jeskyně v závrťu Cihelna

V roce 2011 byla provedena oprava výdřevy. Byla provedena údržba uzávěry.

Jeskyně v závrťu Lampoša

Po sesuvech ve vstupní části nepřístupná. Zatím bez možnosti dalších prací.

2010

Za roky 2008–2010 ZO ČSS 6-06 Vilémovická nedodala žádné výroční zprávy.

ZO ČSS 6-07 Tišnovský kras Z

2011

V roce 2011 nebyly v Králově jeskyni ani žádné jiné lokality, jejichž správu a údržbu zajišťuje Základní organizace 6-07 Tišnovský kras, učiněny žádné zásadní objevy. Práce skupiny v tomto období se sestávaly většinou drobných činností či akcí menšího rozsahu zajišťující chod organizace. Výroční zpráva předkládá jejich přehled.

1. Aktivity pobíhající v Králově jeskyni

Během celého roku probíhaly drobné práce či opravy technického vybavení a elektroinstalace v jeskyni. Průzkumné práce dalších částí této lokality byly dočasně pozastaveny vzhledem k velké časové náročnosti a pracovní vytíženosti členů organizace. Větší akce, které v Králově jeskyni probíhaly, byly spojeny především s programem, který jeskyňáři připravili pro veřejnost.

Ve dnech 30. 4.–1. 5. probíhal již tradiční Den otevřených dveří, během kterého prostory jeskyně navštívilo 340 návštěvníků. Dále se v průběhu roku uskutečnilo několik exkurzí pro menší skupiny návštěvníků a pro místní školy zrealizovaných většinou po individuální domluvě.

2. Akce pro veřejnost

Kromě výše zmíněných akcí proběhly dvě přednášky pro veřejnost spojené s promítáním fotodokumentace Tišnovského krasu.

3. Práce na dalších lokalitách

Drobný příležitostný průzkum byl prováděn v Lažanecko-Heroltického krasu. V říjnu se někteří členové ZO zúčastnili průzkumu studny na zámku v Lomnici, jejíž pokračování se předpokládá v roce 2012.

4. Ostatní

V únoru proběhlo pravidelné sčítání netopýrů.

V březnu spolupracovala Základní organizace s Ekoporadnou Tišnov na zajištění procházky po Květnici s geologem, kterou doplnila prohlídka Královy jeskyně.

V prosinci proběhlo v prostorách Královy jeskyně a na Květnici natáčení krátkého dokumentárního filmu pro Českou televizi (do cyklu Záhady Toma Wizarada), asistenci při natáčení zajišťovala organizace.

2010

V roce 2010 nebyly v Králově jeskyni ani žádné jiné přilehlé lokality, jejichž správu a údržbu zastřešuje Základní organizace 6-07 Tišnovský kras, učiněny žádné zásadní objevy.

1. Aktivity pobíhající v Králově jeskyni

Během celého roku probíhaly drobné práce či opravy především technického vybavení a elektroinstalace v jeskyni. Průzkumné práce dalších částí této lokality byly dočasně pozastaveny vzhledem k velké časové náročnosti a současně pracovní vytíženosti členů organizace. Větší akce, které v Králově jeskyni probíhaly, byly spojeny především s programem, který jeskyňáři připravili pro veřejnost.

Ve dnech 30. 4. – 2. 5. probíhal již tradiční Den otevřených dveří, v jehož rámci prostory jeskyně shlédlo 260 návštěvníků. Na této akci bylo odpracováno 60 hodin. Dále během roku proběhlo několik exkurzí pro malé skupiny návštěvníků, většinou uskutečněných po individuální domluvě.

2. Akce pro veřejnost

Kromě výše zmíněných akcí proběhly v průběhu roku tři přednášky pro veřejnost spojené s promítáním fotodokumentace Tišnovského krasu.

3. Práce na dalších lokalitách

Drobný průzkum byl prováděn v jeskyních Úžinová a Průvanová, které jsou součástí Lažanecko-Heroltického krasu.

Na Květnici byly ve spolupráci s firmou After mining, s. r. o., provedeny uzávěry povrchových štol na základě nařízení Ministerstva životního prostředí a báňského úřadu. Toto opatření bylo provedeno z důvodu zvýšení bezpečnosti návštěvníků Květnice. Akce byla financována z fondu Ministerstva životního prostředí.

4. Práce na základně

Na základně byly renovovány nátěry okenních rámu a obložek dveří, zbudoval se přístřešek na dřevo a průběžně během celého roku byly prováděny drobné práce a opravy spojené s údržbou budovy a přilehlých prostor základny.

2009

Za roky 2008–2009 ZO ČSS 6-07 Tišnovský kras nedala žádné výroční zprávy.

ZO ČSS 6-08 Dagmar Z

2011

1. Jeskyně č. 567 Dagmar

V jeskyni Dagmar se pokračovalo na pracovišti pod Kaplí. Při prohlubování dna byly odkryty úlomky sintrové desky mocné až 15 cm. Přímo na pracovišti pod Kaplí komplikují těžbu zbytky sintrových desek chaoticky pohřbené v hlíně. Po zahloubení o 0,5 m sintrové desky mizí, objevuje se tvrdá „sintrová drť“ a celé dno je až na plochu 30×30 cm uzavřeno kameny. Po odstranění kamení je hlouběji celá puklina vyplněna hlínou již bez kamení a sintrů. Pod touto vrstvou se nacházela souvislá sintrová deska pokrývající celé dno. Po jejím odstranění následuje vrstva hlinito-jílovitého sedimentu, v nižších polohách opět s příměsí sintru a objevují se i středně opracované valouny kulmské břidlice velikosti 8 cm. V těchto místech stěna od Kaple mění svůj sklon, začíná ustupovat. Ve směru horizontálního pokračování je puklina uzavřena masivním skalním blokem. Po celý rok byla zaznamenávána výška vodní hladiny v propasti II a paralelní propasti III. Propast III byla vystrojena novým lanem a v říjnu se díky extrémně suchému podzimu podařilo přes puklinu slanit na kamenité dno III. propasti strmě upadající do jezírka. Ve dně jezírka o rozměrech 1 × 3 m a 15 cm hlubokého se při levé skalní stěně nachází půlkruhový propad v sedimentech, jímž bylo vidět ještě o 1,5 m níž. O 3 týdny později hladina v propasti III klesla o dalších 70 cm (jezírko bylo pryč, voda stála až v půlkruhovém propadu v nejnižším místě propasti). Byla tak zdokumentována doposud nejnižší zjištěná úroveň vodní hladiny v tomto místě. Dále jsme pořídili fotodokumentaci Síne štíhlých mužů a prozkoumali plazivku mezi zaklíněnými balvany v Dómu nádob, která sice není zanesena v mapě, ale podle stop už zde někdo byl. Plazivka směřuje k SV, podařilo se prolézt do vzdálenosti cca 5 m a našlo se zde několik kostí a šnečích ulit. Při každé návštěvě jeskyně byly monitorovány počty netopýrů.

2. Jeskyně č. 31 Křížovy

V červenci se uskutečnil sestup do nejzazších částí jeskyně v okně za III. propastí. Propast III byla bez vody, po strmém dně stékal jen slabý čůrek vody. Žádný zápach splaškové vody, která zde byla cítit při minulém sestupu (červenec 2008), jsme tentokrát nezaznamenali.

3. Propadání V Jedlích

Pokračovali jsme v otevírce Mlhova závrtu (závrt 5. propadání V Jedlích). Ke konci roku dosáhla šachta hloubky 7 m, profil sedimenty byl zdokumentován a šachta kompletně zadřevěna.

V zimě byl zjištěn mastný flek ve dně závrtu č. 3 (tento ale není příliš perspektivní pro další postup). Podmáčený hlinitý svah nad 2. ponorem se neustále pomalu sesouvá, několik kubiků sedimentů se sesulo i v jeskyni č. 567B (z 5. závrtu do 6.) a zvětšil se propad ve dně Meandrového dómu jeskyně č. 567A (již brzy tudy vznikne nový průchod do prostor za Klíčovou dírkou).

2010

1. Jeskyně č. 567 Dagmar

V jeskyni probíhaly drobné udržovací práce související s bezpečným pohybem osob v jeskyni. Pro zabezpečení přístupu k propasti Desítka bylo nad vstupní úžinu nainstalováno lano s uzly. Bylo upraveno lano v propasti Pětka pro snadnější výstup. Ze dna propasti Pětka byla vytažena shnilá výdřeva a starý ocelový lankáč. Dále byly v propasti III zbudovány 3 kotevní body a propast vystrojena lanem.

Během roku bylo uskutečněno několik kontrolních sestupů za účelem dokumentace výšky vodní hladiny v propasti II. Příležitostně bylo prováděno sčítání netopýrů, nejvíce jedinců bylo zjištěno 29. října (1 netopýr velký, 4 vrápenci malí a 1 netopýr neurčeného druhu).

2. Jeskyně č. 566 U Jedelské cesty

Zahájeno snižování dna v koncové síňce za účelem obnažení předpokládaného sedimenty zaplněného pokračování jeskyně. Těžené sedimenty byly transportovány přes dvě zakládky v jeskyni až na povrch. Dno v síňce bylo sníženo o 0,5 m. Také se uskutečnil pokus o prolezení komína v této síňce s negativním výsledkem, komín má neprůlezný profil.

3. Jeskyně č. 31 Křížovy

Opravili jsme uzávěru na Křížových jeskyních. Byly navařeny nové panty a zespod uzávěry ručka pro možnost zavřít poklop zevnitř a předejít tak ohrožení osob pohybujících se v Kůlně.

4. Propadání V Jedlích

Díky zvýšenému toku Jedelského potoka při jarním tání byl 2. ponor zanesen šterkem a kameny z řečiště, ponor nestíhal hltat vody Jedelského potoka, ten se přelil přes hrázku, odtékal do jeskyně č. 567A V Jedlích a tam Starou chodbou tekl do Šterkového sifonu. V důsledku toho je přístup ke Šterkovému sifonu zatarasen naplavenými větvemi. Při následujících vydatných květnových deštích nevydržela tlak podmáčeného svahu stará výdřeva ve 2. ponoru (pozůstatek sondy 1992–1998), sonda se částečně sesula a je do výšky cca 1,5 m ode dna zanesena náplavou.

V jeskyni č. 567A V Jedlích byl při jarním tání poprvé pozorován přítok vod z 2. ponoru Jedelského potoka úzkým trativodem ve stropě Honzovy chodby a padal 2 m vysokým vodopádem dolů. Původní odtoková cesta z 2. ponoru zřejmě nestačila svou odvodňovací kapacitou pobrat množství vody nebo se původní odtok zanesl náplavou a voda se tak přelila do j. č. 67A. Díky aktivitě tohoto přítoku je Honzova chodba opět z velké části zanesena náplavami. Po květnových deštích je nyní Honzova chodba zanesena ještě více, než v roce opětovného zpřístupnění (2008). Při zvýšených vodních stavech (jarní tání, květnové deště) voda stála ve Štělečké úžině a objevovala se i v odtoku za Klíčovou dírkou.

Sonda v závrtu č. 5 (Mlhův) se po jarním tání částečně zasypala. V průběhu roku pokračovaly práce na prohlubování sondy do současné hloubky 4,2 m.

Byly zahájeny práce na likvidaci sondy nad 2. ponorem (1999–2005) a uvedení do původního stavu. 5.

2009

1. Jeskyně č. 567 Dagmar

Zahájili jsme prolongaci v odbočce vybíhající na JZ z chodby spojující Dóm nádob s Kaplí. Prokopali jsme se zespod do pukliny, do které jsme viděli už dříve z Kaple, ale její vyústění v Kapli bylo neprůlezná. Stěna mezi Kaplí a místem těžby je tedy nejspíš jen stropní kulisou utopenou v sedimentech. Prolongace probíhala dále, těžbu vertikálním směrem komplikují rozlámané sintrové desky.

2. Jeskyně č. 31 Křížovy

Uskutečnili jsme kontrolní sestup. Byly změřeny délky všech stupňů osazených pevnými žebří, které je nutné vyměnit.

3. Propadání V Jedlích

Pokračovali jsme v těžbě ve 2. ponoru Jedelského potoka. Po několika akcích zaměřených na těžbu sedimentů ze dna jsme zjistili, že současný aktivní odtok je tvořen úzkým neprůlezným trativodem. Jedná se o přepadové okno a hlavní odtok bude ležet níže a je v současné době ucpaný. Neprůlezný trativod jsme zkoumali za pomoci mikrokamery s negativním výsledkem.

V srpnu jsme zahájili otevírku Mlhova závrtu (závrt č. 5 v propadání V Jedlích). V hloubce 2 m jsme narazili na cca 20cm silnou šterkovou vrstvu. Ta se uklání směrem ven ze závrtu (narozdí od výše položených vrstev, které spadají směrem k nejnižšímu místu závrtu u skalní stěny). Pod touto vrstvou se opět nacházejí jíly. Na konci roku činila hloubka sondy 4m.

V jeskyni č. 567A V Jedlích jsme dokončili zabezpečení a opravu výdřevy v průlezu do Meandrového dómu. V Honzově chodbě jsme zbudovali výdřevu, aby bylo kam ukládat těžný materiál. V celém profilu zanesenou Honzovu chodbu jsme při následujících akcích vyklízeli od naplaveného šterku a kamenů. Po postupu o 4m se strop chodby na vzdálenost 1m zvedá, dále ale opět klesá do šterkových náplav.

2008

1. Jeskyně č. 567 Dagmar

V průběhu roku jsme monitorovali počty netopýrů v jeskyni, kolísání vodní hladiny na dně propasti II a samovolný pohyb sedimentů v sondě v jižním cípu Dómu konce. Zbudovali jsme nové kotevní body v těžko přístupných a málo navštěvovaných částech jeskyně a zkontrolovali v těchto místech stav (propast Desítka, sonda v Dómu konce). Průběžně probíhala fotodokumentace lokality.

2. Jeskyně č. 566 U Jedelské cesty

Lokalita v konzervaci. Vchod byl zakryt železnou mříží a uzamčen. Po třech měsících bylo zjištěno, že někdo ukradnul železnou část uzávěry. Vstup byl znovu provizorně zabezpečen.

3. Jeskyně č. 31 Křížovy

Vstupní dóm jsme vyklidili od tlející výdřevy a starého vybavení po dřívější těžbě. Uskutečnili jsme sestup do propasti III, kterou jsme částečně vystrojili.

4. Propadání V Jedlích

Po celý rok jsme sledovali hydrologickou situaci v propadání. Hlavním pracovištěm byl letos 2. ponor Jedelského potoka, nad kterým jsme dokončili těžební zařízení a obnovili zde těžbu.

Během 14 pracovních akcí jsme dosáhli v sondě ve 2. ponoru hloubky 460 cm a dostali jsme se na horizont odtoku.

V jeskyni č. 567A jsme založili sondu v místě dřívějšího zavaleného průřezu do Meandrového dómu. Po několika těžebních akcích a po vyžděvení sondy se nám podařilo průlez obnovit a pronikli jsme do zadních partií jeskyně – Meandrového dómu, Labyrintu a Honzovy chodby (ta je po 4 metrech zanesena až po strop naplaveným štěrkem).

V jeskyních Dagmar, U Jedelské cesty a v okolí propadání V Jedlích bylo provedeno zaměření podzemních prostor proutkařem. Zaměřili jsme GPS souřadnice vstupů jednotlivých lokalit pro potřebu vypracování nových havarijních plánů.

ZO ČSS 6-09 Labyrint Z

2011

V roce 2011 byla činnost v Moravském krasu zaměřena na revize stavu lokalit Punkevní jeskyně: Čtyřicítka a Červíkovy jeskyně, Malý výtok, Stovka.

Bosna: Uskutečnili jsme jednu exkurzi zaměřenou na pokračování průzkumu vyvěračky Krušnice. Jedním z hlavních úkolů byla likvidace starých vodičích šňůr a podrobnější průzkum přítokové chodby z Velkého jezera. Vzhledem k nejrůznějším technickým problémům nebyly průzkumy příliš úspěšné. Kvůli nepříliš dobré viditelnosti jsme nepořídili ani žádnou novější fotodokumentaci.

Další akce v zahraničí byly podstatně úspěšnější: Mexiko, Slovensko, Sardinie.

2010

V roce 2010 byla činnost na tradičních lokalitách velmi omezená z důvodů nepříznivého počasí a trvale vysokých vodních stavů v Moravském Krasu

Akce v zahraničí: Bosna – byly plánovány dvě exkurze, jejichž cílem mělo být pokračování průzkumu vyvěračky reky Krušnice. Tyto akce jsme opět neuskutečnili ze stejných důvodů jako akce v Moravském krasu.

Další akce v zahraničí byly podstatně úspěšnější.

2009

V roce 2009 se činnost ZO 6-09 v Moravském krasu zaměřovala na průzkumy a výzkumy v Červíkových jeskyních. V rámci cvičných akcí jsme obnovili vodičích šňůru v „dolní“ chodbě na Čtyřicítce.

– Akce v zahraničí

Bosna

Členové uskutečnili dvě speleopotápěčské akce v Bosně, v Unsko-Sanském kantonu. Akce probíhaly v rámci naplánované spolupráce s místními potápěči. Průzkumy proběhly na lokalitě:

Krušnice: Zde jsme prováděli průzkumy a mapování. Opravy vodičích šňůr. Hledání jiných chodeb vedoucích do hluboké části systému. Nalezení vývěrové části Černé díry. Podařilo se nám najít nový levostranný přítok do Francouzského tunelu. Při první akci jsme v tomto místě dosáhli hloubku 45 m, chodba dále pokračovala. Při druhé akci jsme prodloužili průnik v tomto novém směru (68 m). Celá délka zaměřeného polygonu činí 950 m.

Černá díra: Při druhé akci se Podařilo najít propojení ze strany Dlouhého jezera.

Hluboká část: V nově objeveném přítoku se při první akci se podařilo proniknout do hloubky 45 m. Při druhé akci jsme dosáhli hloubku 68 m.

Mexiko

2008

V roce 2008 se činnost ZO 6-09 v Moravském krasu zaměřovala na průzkumy a výzkumy v Červíkových jeskyních. Radek Husák zmapoval suchou část Červíkových jeskyní v okolí 80. m (dřív označováno jako 75. m). Přitom objevil dalších 15 m pokračování pod vodní hladinou. Dále byla zpřesněna mapa Červíkových jeskyní.

– Akce v zahraničí

Bosna

Členové uskutečnili tři speleopotápěčské akce v Bosně, v Unsko Sanském kantonu. Akce probíhaly v rámci naplánované spolupráce s místními potápěči.

Průzkumy proběhly na lokalitě Krušnice. Naše činnost se soustředila pouze na tuto lokalitu, kde jsme prováděli průzkumy, mapování a fotodokumentaci. Při průzkumu jsme se zaměřili na nejvzdálenější bod dosažený v předchozích letech. Prostoru nazvanou Dóm nadějí. V tomto místě jsme udělali dva zásadní objevy:

– Černá díra: 200 m po proudu z Dómu nadějí, max. hloubka 50 m

– Hluboká chodba: 170 proti proudu, maximální dosažená hloubka 112 m

Intenzivně jsme pracovali na doplnění mapové dokumentace. Zaměřili jsme většinu objevených prostor a doplnili jsme přesnější zaměření prostor, který již byl známé z dřívějších průzkumů. Celková délka polygonu ve známé části systému tak narostla téměř na 800 metrů. Z toho je sedmdesát metrů v suché části – hladina Velkého jezera.

Rumunsko

Návštěva jeskyně Izverna – fotodokumentace zatopené části systému (objevy z roku 1987)

Bue Marino – Sardinie (2008)

Na výzkumech jeskynního systému Bue Marino organizovaných několika skupinami ČSS se za Labyrint podílel Radoslav Husák. Akce byla zaměřena zejména na foto dokumentaci dříve objevených prostor.

Radek Husák se osobně podílel na záchraně uvízlých potápěčů za sifonem ve vyvěračce Zugo na Slovensku.

ZO ČSS 6-10 Hluboký závrť P

ZO ČSS 6-10 Hluboký závrť dodala za roky 2009–2011 výroční zprávy o činnosti jednorázově v červenci 2012.

2011

Závrť Korbajnerka: Na jaře roku 2011 jsme zahájili otvírkové práce v závrťu Korbajnerka na Macošské plošině. V hloubce 5 m byl zastižen jícen propásky, který dále sledujeme. Ke konci roku bylo dosaženo hloubky 10 m.

Hluboký závrť: Cvičení SZS a HZS, exkurze, kontrola zabezpečení.

Jeskyně Srnčí: Exkurze, kontrola zabezpečení.

Jeskyně Maruška: Kontrola zabezpečení.

Závrt Krchňa: Usazení poslední skruže a uzávěry.

Závrt H 18: Kontrola zabezpečení.

Závrt Meiselův (Jalového): Exkurse, kontrola zabezpečení.

Ostatní činnost: Členové ZO se účastnili exkursí na území Moravského krasu. Dva členové pracují v SZS stanice Morava.

2010

Hluboký závrt: Cvičení SZS a HZS, exkurse, kontrola zabezpečení.

Jeskyně Srnčí: Exkurse, kontrola zabezpečení.

Jeskyně Maruška: V jeskyni Maruška byl dvakrát kontrolován stav po tání a dešti. V okolí vstupní šachty dochází k významným propadům terénu. Tyto propady upomínají na nemalé vodní průtoky v období přívalových dešťů a jarního tání. Nepodařilo se však lokalitu navštívit v období těchto klimatických podmínek a byla pouze sledována vodní čára na stěnách komínového dómu.

Závrt Krchňa: V roce 2010 se skupina Hluboký závrt věnovala práci na závrtu Krchňa. Významným impulsem k intenzivnějšímu bádání byl malý objev z konce loňského roku. Ukázalo se však, že postup v těchto místech bude velmi náročný. Možnost ukládání materiálu byla téměř nemožná a transport na povrch zdoluhavý. Z těchto důvodů bylo místo prozatím opuštěno a z počátku roku lokalizováno nové pracoviště v horní části jeskyně. Předpokládalo se, proniknutí za místa, která byla objevena při minulých akcích. Urputné snažení však prozatím vedlo jen k vyčištění pukliny a vytvoření chodby o délce cca 5 metrů. Chodba je pohodlně průlezná a v současné době končí malou kavernou s velkými balvany, které není snadné odtransportovat. Za celý letošní rok se na tomto pracovišti vystřídalo několik pracovních skupin celkem při devíti akcích. Velký dík všem, kdo přiložili ruku k dílu.

Závrt H 18: Kontrola lokality s cílem zjistit další možnosti postupu. Cvičení SZS. Kontrola zabezpečení.

Závrt Meiselův (Jalového): Na této lokalitě byla provedena kontrola žebříku v ústřední propasti. Při další návštěvě proběhla provizorní oprava kotvení. Zub času se však zakusuje velmi hluboko a bylo by vhodné provést kompletní výměnu.

Ostatní činnost: Členové ZO se účastnili exkursí na území Moravského krasu. Dva členové pracují v SZS stanice Morava.

2009

Hluboký závrt: Cvičení SZS a HZS, exkurse, kontrola zabezpečení.

Jeskyně Srnčí: Exkurse, kontrola zabezpečení.

Jeskyně Maruška: V jeskyni Maruška byl v jarních měsících proveden jeden kontrolní vstup ke zjištění stavu jeskyně po tání sněhu. Na základě zjištění, že voda v po tání zaplnila značnou část spodních partií, byla uskutečněna pracovní akce s cílem sledovat trativod nalezený v dómu. Akce s názvem „Merlot sonda“ však vedla jen ke zjištění, že sedimentů je ve dně dómu mnohem více, než se předpokládalo.

Závrt Krchňa: V roce 2009 se skupina Hluboký závrt soustředila především na práci na závrtu Krchňa, kde bylo provedeno 8 pracovních akcí. Začátkem roku jsme se zabývali transportem materiálu z nejspodnější, dosud známé, části jeskyně. Byly průběžně zatěžovány skruže vstupní šachty a částečně likvidována pomalu dosluhující výdřeva. V listopadu tohoto roku po dosažení dna propásky byl zachycen výrazný průvan v boční stěně. Po dvou náročných akcích

se podařilo ve hliněném sedimentu vykopat chodbu dlouhou 4 metry a otevřela se menší kaverna o velikosti 3x1x3 metry. Pokračování této kaverny má vzestupný charakter směrem ke vchodu.

Závrt H 18: Dvě pracovní akce byly provedeny v jeskyni H18, kde se měnilo místo uloženého materiálu. Cvičení HZS. Kontrola zabezpečení.

Závrt Meiselův (Jalového): Exkurse, kontrola zabezpečení.

Ostatní činnost: V letošním roce jsme výrazně zasáhli do modernizace základny. Proveden nátěr střechy a bočních stěn a postaven nový komín. Členové ZO se účastnili exkursí na území Moravského krasu. Dva členové pracují v SZS stanice Morava. Byl uspořádán výjezd do jeskyní Slovenského krasu.

2008

ZO ČSS 6-10 Hluboký závrt nedodala za rok 2008 žádnou výroční zprávu o činnosti.

ZO ČSS 6-11 Královopolská P

2011

Činnost – aktivita, jednotlivých členů a možnost ovlivňování činnosti ZO členy, kteří se nezapojují do práce ZO a nemají přehled o aktuálním dění v ZO, jejich aktuálních potřebách a problémech na rozdíl od těch, kteří se spolehlivě, aktivně a někdy i obětavě zúčastňují činnosti dle potřeby výzkumu ZO. Z těchto důvodů byli neaktivní členové navrženi do kategorie přispívajících členů. (*O samotné své činnosti ZO ČSS 6-11 Královopolská v t. r. výroční zprávě nic nezmíní.*)

2010

V Moravském krasu v oblasti Ochozské jeskyně bylo v roce 2010 pokračováno ve studiu pohybu infiltrovaných srážek zkrasovělymi vápenci zónou vertikální krasové cirkulace (zóna vadose) ke skapovým místům v jeskyni.

Průzkum spodního odtoku krasově autochtonních vod se uskutečnil v roce nezvykle velkých srážek, největších za celou dobu jejich registrace v této oblasti od roku 1987, kdy jsme tento výzkum zde zahájili. Objevily se nezvykle silné horizontální odtoky těchto krasově autochtonních vod skapávajících ze stropů jeskyň, které horizontálně odtékaly v nezvykle vysokých odtokových úrovních.

Výzkum vertikálního pohybu těchto vod a podmínek vodovyměny v nadložním horninovém prostředí pokračoval zejména na profilu Hlavních domů Ochozské jeskyně, kde byla sledována dvě skapově významná aktivní místa pomocí stanic automatické registrace intenzity skapu a některých dalších veličin, zejména mineralizace infiltrované vody.

Letní a zimní srážky byly měřeny spolu s aktuální teplotou každý den ráno v 8 hodin obsluhou hydrometeorologické stanice v Hostěnicích na místě vzdáleném pouze 850m od infiltrační oblasti pro v jeskyni měření skapy. Pro přesnější posouzení doby spadu srážky v průběhu dne vypomohly informace z některých brněnských profesionálních stanic a uvažována podobná doba pro srážky v Hostěnicích. Absolutní hodnoty srážek v Hostěnicích byly, jak již bylo ověřeno před více lety, o 15–17 % vyšší než na území Brna.

Severně od DP Mokrý v oblasti Ochozské jeskyně byly v krasových strukturách definovány tři výškové úrovně pro odtok allochtonních i autochtonních vod z oblasti.

Ve výzkumu vodovými v horninovém prostředí novými infiltráty, možností posouzení kapacity a charakteru vodosvodných cest a stanovením doby zdržení staré vody v infiltračním profilu, bylo pokračováno stanovováním koncentrace z horninového prostředí vyplavovaného stopovače vpraveného do infiltruujících srážek v dubnu roku 2008 a šířícího se spolu s krasové autochtonními infiltráty vodosvodnými cestami ke skapovým místům v Ochozské jeskyni.

Skapové vody v Ochozské jeskyni byly registrovány na dvou charakterem skapu odlišných místech (C a E) od sebe vzdálených několik desítek metrů stanicemi automatického záznamu hodnot skapového průtoku, hodnot krasové mineralizace determinované konduktivitou vody a koncentrace bromidů jako stopovače měřené iontově selektivní elektrodou. Zjišťování vyplavování bromidů skapem v jeskyni v závislosti na intenzitě skapu bylo pokračováním v roce 2008 zahájené stopovací zkoušky z povrchu terénu.

V okruhu skapového místa C byly pak při osobních návštěvách lokality manuálně odebírány na dalších 15ti místech vzorky skapové vody pro zjištění horizontálně prostorového šíření infiltrátů. Při odběru těchto vzorků byla měřena též jejich aktuální skapová aktivita a koncentrace bromidů měřena v laboratoři.

Jako osvětovou akci jsme pro veřejnost připravili ke Dni Země a na podzim ke dni sv. Václava dny otevřených dveří Ochozské jeskyně po turistické trase s odborným výkladem členů ZO.

Na ostrově Rabu v Loparském krasu provádělo pět členů rekognoskaci hydrografických bodů s fotodokumentací a rekreativním brněnské CK Victoria byla provedena exkurze do terénu s výkladem a přednáška s barevnými obrazy.

2009

Za rok 2009 ZO ČSS 6-11 Královopolská nedodala žádnou výroční zprávu.

2008

Členové byli informováni o proběhlém výzkumu zaměřeném v roce 2008 na Výzkum vertikálního pohybu infiltrovaných srážek v krasovém území okolo dobývacího prostoru Mokrá (CEMO Heidelberg), včetně řešení obecně hydrologických problémů expedicí na ostrov Rab – na cenotu Jamina ověření metody výzkumu, na který nejsou podmínky v ČR.

Práce s dětmi a mládeží, hl. jamní úklid Moravského krasu, pokračovala za finanční dotace magistrátu města Brna i v roce 2008.

ZO ČSS 6-12 Speleologický klub Brno Z

2011

I nadále pokračovala spolupráce s firmou Českomoravský cement, a.s. v rámci registrace a průzkumu krasových jevů na lokalitě ložisko Mokrá v jižní části Moravského krasu.

– Přednášky a výstavy, konference

Jeden člen se zúčastnil konference Svahové deformace a pseudokras na Ústavu geotechniky VUT FAST v Brně. Další příspěvek se speleo-archeologickou tematikou zazněl na semináři Přehled archeologických výzkumů II na Moravě a ve Slezsku v roce 2010.

Na akci Four Rum Loket 2012 byla provedena prezentace jeskyně Javorinka.

- Publikační činnost – viz archiv dokumentace ČSS.

V r. 2011 se hlavní zájem soustředil na společné práce s členy ZO ČSS 6-01, kteří se věnovali problematice jv. zlomu jeskyně Býčí skála. Po prolongaci Staré štoly byly objeveny poměrně

prostorné chodby nazvané Hlava mrtvého šneka, stoupající do výše 65 m nad podzemní řečiště Jedovnického potoka.

– Zahraněční exkurze a akce

Jeden člen navštívil dvakrát jeskyni Javorinku ve Vysokých Tatrách. Tentýž se zúčastnil Speleomitingu SSS ve Svitě a společně s dalšími členy ZO konference Speleoforum 2011 ve Sloupu, Lezeckého důla na Mojtíne na Slovensku, byl přítomen rovněž na mezinárodní konferenci 19th INTERNATIONAL KARSTOLOGICAL SCHOOL „CLASSICAL KARST UNDERGROUND PROTECTION“ v Postojné ve Slovinsku, byl účasten hydromapovacího kurzu pražské Karlovy univerzity v Moravském krasu, zúčastnil se Speleotýdne na Slovensku v Tisovci a srpnové expedice na Ural do permského kraje, kde bylo dosaženo severního Uralu a úspěšně splavena reka Berezovka a navštíveny jeskyně Iranka, Medeo, Kungurská ledová jeskyně, Zujatskaja, Ordinskaja jeskyně; dále směřoval na Zakarpatskou Ukrajinu, kde byla při povrchovém průzkumu nalezena v mramorovém lomu u obce Novoseljtsja propast, zúčastnil se výjezdu do Českého krasu a tamního setkání jeskyňářů v Mořině a na setkání speleologů v Srbsku.

Někteří členové ZO se zúčastnili pracovních exkurzí do jeskyní v Jánské dolině ve Slovenské republice, kam se soustředila činnost hlavně na pracovní akce v jeskyni Nová Stanišovská, kde provádí průzkum kolegyně ze Speleoklubu Nicolaus z Liptovského Mikuláše.

– Zpráva o průzkumné a výzkumné činnosti ZO

Registrace krasových útvarů v mokerském lomu: Registrační práce byly orientovány do okrajové části Západního lomu Mokrá, kde probíhala těžba sedimentární výplně krasové rokle nad Studéčným žlebem. V místě výzkumu byly vyhotoveny a fotografovány geologicko-karstologické profily zachycující sedimentační cykly, které zaplnily horní část Studéčného žlebu. V horních úrovních sedimentů leží nad písčity štěrky v šedo zelených jílech občasné polohy s lasturkami třetihorních ústřic.

Jeskyně č. 1405 Malý lesík a j. Tereza – Na Technice

Jeskyně Malý lesík zůstává i nadále ve stavu konzervace. V jeskyni se nebádalo, byla využívána pouze k interním exkurzím a nácvikovým účelům.

Mechový závrť – j. č. 1422/B V Mechovém závrťu

V jeskyni V Mechovém závrťu se činnost soustředila do Centrálu, kde probíhala z počátku roku rekognoskační činnost. Později se práce přesunuly na dno propasti Huhu, kde byl pracně rozšiřován trativodně odtokový kanál Hoproduxu.

J. Netopýrka

Byly zaměřovány povrchové body před jeskyní a zahájeno mapování.

J. Řičánkova skála

V průzkumné sondě probíhaly náročné terénní úpravy spojené s rekonstrukcí i likvidací původní výzelezy. Postupně byl kolem destruované výztuže odkopán terén až po blízké skalní stěny a instalována rozměrnější dřevěná šachtice, která využila stabilnějšího skalního podkladu. Momentální hloubka nové šachty je přibližně 2,6 m a zdá se, že bychom mohli udržet otevřený profil, který činí momentálně 2 × 3 m do finální hloubky s velkými skalními bloky. Výkopem byla v místě naší sondy doložena existence krasové rokle, jejíž konečného dna se zatím nepodařilo dosáhnout. Lze předpokládat, že leží v hloubce větší než 7 m od současného povrchu.

Průzkum historického podzemí: Ve spolupráci s archeologem I. Šmerdou z Masarykova muzea v Hodoníně byl prozkoumán na poli mezi obcemi Moravany a Hýsly – Dolní Moštěnice (okr. Hodonín) propad vedoucí do neznámých podzemních prostor ražených v hlinitém podloží. Bylo zjištěno, že se jedná o pozůstatek středověkého lochu. V podzemí bylo zaměřeno celkem

15,5 m polygonu, což zhruba odpovídá i celkové délce volných chodeb, jejichž denivelace činila 4,5 m. V červenci navštívil jeden člen ZO historické podzemí v obci Přeskače na Znojemsku, které bylo objeveno při archeologickém výzkumu při příležitosti budování kanalizace. V dubnu byla objevena a prozkoumána ve spolupráci s německými a ukrajinskými speleology v Zakarpatské oblasti u Mukačeva 90 m dlouhá štola, která byla nazvána Urbanovou. Na začátku roku byly jedním členem ZO rekognoskovány také podzemní prostory pod Stránskou skálou mezi brněnskými částmi Slatinou a Líšni.

Pseudokras: K dokumentaci a průzkumu dvou pseudokrasových útvarů došlo v měsíci červnu na návrší Větrníky nedaleko obce Letonice na Vyškovsku. Na poli byly zkoumány dva propady, jeden starší v podobě mělkého závrtu, druhý byl tvořen čerstvým propadem, hlubokým cca 4 – 5 m.

Činnost skupiny SE-3: V ZO ČSS 6-12 pracuje skupina SE-3 (Tři seniori). Tato skupina se soustřeďuje na nové poznatky z celého Moravského krasu za pomoci dalších externích spolupracovníků z různých ZO a vydává je v elektronické podobě ročenky jako datové CD v tzv. Edici SE-3. Ročenky jsou vydávány vždy k datu Speleofora. Tato skupina také evidenci zpracovává mapovou a fotografickou část archivu Speleoklubu Brno.

2010

– Přednášky a výstavy

Ve dnech 5.–6. 6. 2010 se při příležitosti oslav 65. výročí trvání Speleoklubu Brno uskutečnilo setkání speleologů. Večer bylo několik tematických přednášek:

- Mapování speleologických lokalit 2009–2010
- Dokumentace sondy a propojení hradu Holštejn s jeskyní Hladomorna
- Dokumentace krasu v těžebním prostoru lomu Mokrý
- Mapování jeskyně ve Vrbici na Břeclavsku

Skupina SE-3 uspořádala besedu o Ochozské jeskyni a perspektivách průzkumu jejích částí. V červenci jsme se podíleli na Slavnostech železa v Rudici, kde jsme zajišťovali experimentální pokus pálení vápna v replice historické vápenické pece. Ve spolupráci s OS Větrák a TM v Brně. Jeden člen se zúčastnil speleomítingu ve Svitě na Slovensku a několik ostatních setkání jeskyňářů v Moravském krasu ve Sloupu, kde se konalo Speleoforum.

V r. 2010 se uskutečnil hydrogeologický kurz Karlovy univerzity Praha v Moravském krasu. Práce proběhly v údolí Říčky, kde se barvilo Hostěnické propadání – ponor 1. a 2. Také jsme vypomáhali při měření průtoku vody v potoce Řička a průtokovody na Křtinském potoce a ve vývěru Jedovnického potoka. Ostatní práce proběhly v jeskyni Býčí skála a Výpustek. Také jsme příležitostně navštívili závrt Společňák, jeskyni Holštejnskou a Němcovy jeskyně. Spolupráce se odvíjela také u slovenských kolegů při průzkumu jeskyně Javorinka ve Vysokých Tatrách, kde se podařilo propojit Javorinku s jednou výše položenou jeskyní.

Ve Vilémovickém propadání a Daňkově žlábku v severní části Moravského krasu probíhalo ve spolupráci se za 6-06 Vilémovickou lezení komínu, dokumentační práce a mapování. Dokumentovalo se také v Kajetánově závrtu.

Během dne otevřených dveří v Býčí skále jsme vypomáhali s provázením návštěvníků v jeskyni. V jeskyni Dagmar jsme ve spolupráci se za 6-08 Dagmar provedli vystrojení propasti C. 3, vypomáhali pracovně v jeskyních U Jedelské cesty, Jedelském propadání a Mlhově závrtu. Těžební výpomoc proběhla dále u za 6-28 Babické speleologické skupiny na lokalitách Větrná propast (za 3. sifonem) a v Krvavém závrtu.

Průzkumná a výzkumná činnost

– Registrace krasových útvarů v Mokerském lomu

Registrační práce byly v r. 2010 vyvolány oznámením o objevu několika nových jeskyní v nejnižší etáži Západního lomu Mokrý. Jednalo se o dvě volné infiltrační jeskyně korozního typu, které byly členy ZO rekognoskovány a fotograficky a topograficky zaměřeny a zdokumentovány. Obě dutiny přesahovaly celkovou délku 10 m.

Jeskyně č. 1405 Malý lesík a j. Tereza – Na Technice

Jeskyně Malý lesík zůstává i nadále ve stavu konzervace. V jeskyni se nebádalo, byla využívána pouze k interním exkurzním a nácvikovým účelům. V jeskyních v lomu Na technice proběhlo několik drobných akcí v Červené chodbě, kde probíhala těžba sedimentu ze dna již existující sondy.

Mechový závrt. – j. č. 1422/B V Mechatém závrtu

V j. V Mechovém závrtu se činnost soustředila do Centrálu, kde probíhala z počátku roku těžba sedimentů v místě hypotetického pokračování meandrující chodby ve směru k JZ. Později se práce přesunuly na dna propasti Huhu, kde byl pracně rozšiřován trativodní odtokový kanál Hoprdaxu.

Hynštova ventarola

V jeskyni Hynštova ventarola neprobíhala v r. 2010 téměř žádná významnější pracovní činnost. Momentálně vypršelo ze strany správy CHKO MK povolení k průzkumu, které chystáme k prodloužení.

Jeskyně Řičánkova skála

V průzkumné sondě probíhaly náročné terénní úpravy spojené s rekonstrukcí vstupní výželezy. Postupně byl kolem destruované výztuže odkopán terén a instalována ochranná prozatímní výdřeva, než dojde k hlavnímu vyřešení šachty.

– Průzkum historického podzemí

V r. 2010 proběhla mapovací akce ve Vrbici na Břeclavsku. Cílem bylo provést zmapování všech volně dostupných částí podzemního systému tzv. „Vrbické jeskyně“ a vyhotovit dostačující plán pro následný podklad, který bude předložen zastupitelstvu obce. Celkovou délku podzemní prostor lze odhadnout na 45–50 m, přičemž stropy leží přibližně 5–7 m pod současným povrchem.

– Činnost skupiny SE-3

Tato skupina seniorů soustřeďuje nové poznatky z celého Moravského krasu za pomoci dalších externích spolupracovníků a vydává je v elektronické podobě ročenky jako datové CD v tzv. Edici SE-3. Dosud vydala ročenky Edice SE-3 v letech 2009 a 2010. Kromě Edice SE-3 publikuje L. Slezák svoje práce v různých periodikách, např. Sborník muzea Blansko, Speleo a Speleoforum. J. Pokorný a L. Slezák byli přizváni k zajišťování a zpracovávání historických materiálů a podkladů pro nově vytvářenou Speleoexpoziční na téma „Jak byl a stále je objeven Moravský kras“. Tato Speleoexpoze má být instalována v nevyužitých budovách po armádě v j. Výpustek.

2009

ZO ČSS 6–12 Speleologický klub Brno nedodala za rok 2009 žádnou výroční zprávu o činnosti.

2008

– Přednášky a výstavy

- Igor Harna, Jiří Urban: Alcady 2008 9th International Symposium on Speleo-History in the Alpine, Carpathian and Dinaridic Regions 15th to 17th september 2008 in region of Baden, Lower Austria, Karst caves of Transcarpathia in Ukrajina.
- Igor Harna, Jiří Urban: Alcady 2008 9th International Symposium on Speleo-History in the Alpine, Carpathian and Dinaridic Regions 15th to 17th september 2008 in region of Baden, Lower Austria, White spots on cave map of Europe – Republic of Moldova
- Jurgen Wode, Jiří Urban: Alcady 2008 9th International Symposium on Speleo-History in the Alpine, Carpathian and Dinaridic Regions 15th to 17th september in region of Baden, Lower Austria Mineralwasser und heilbader, das salz und das erdwachs, Stalaktiten und der Geysir in Marmarosch im XVI. Jahrhundert, Beschreibung eines Zeitgenossen – eines Augenzeugen
- Karst und Hohlen in Karbonatgesteinen des Altpaläozoikums Do 02. 10. bis So 05. 10. 2008 anlässlich 80 Jahre Drachenhohle Syrau in Syrau (Vogtland)

– Průzkumná a výzkumná činnost

Registrace krasových útvarů v Mokerském lomu

V lomu Mokrá bylo roku 2008 zaregistrováno celkem 10 nových krasových útvarů. Zaměřeno a zdokumentováno bylo 9 jeskynních struktur a jedno geologické defilé v úseku pohřbeného krasového kaňonu nad Studénčným žlebem. Důležité je také zjištění dvou morfostratigrafických erozních úrovní paleotoku, který vytvářel v geologické minulosti Studénčný žleb, a jenž se patrně také podílel na genezi systému Mokerské jeskyně. Z j. Krápníkové byly odebrány vzorky deskových sintru a předány k odborné analýze na pražský geologický ústav P. Bosákovci.

Jeskyně č. 1405 Malý lesík a j. Tereza – Na Technice

Jeskyně Malý lesík i nadále zůstává ve stavu konzervace. Vzhledem k mizivému zájmu o jeskyně v lomu Na Technice přechází tato lokalita automaticky do stavu konzervace, stejně jako ostatní jeskyně na Březinsku.

Mechový závrť. – j. č. I 422/B V Mechovém závrťu

V Mechovém závrťu proběhlo několik akcí spojených s průzkumem Centrálu na dne Půlkruhové propasti. Podařilo se postoupit o několik metru níže, aniž by se charakter závalu nějak výrazně změnil. V závěru roku proběhlo technické zabezpečení tzv. větrací šachty, která byla upravena k chystanému odvětrání propasti Huhu a k dlouhodobě očekávanému průzkumu partie Hoprdoxu.

Hynštova ventarola

V roce 2008 proběhlo také několik pracovních akcí v Hynštově ventarole v Kamenném Žlábku. Pokračovalo se v průzkumu Chobotu a Štěrkové chodbičky. Ve Štěrkové jsme postoupili o cca 2 m daleko a přiblížili se tak na vzdálenost cca 2 m, která nás dělí od nadějněho prostoru s ozvěnou.

J. Netopýrka

V závěru roku se technická šachtice kompletně zřítla a zavalila veškeré dosud nadějně cesty k Novému aktivu. Z bezpečnostních důvodů byly proto pozůstatky díla zavaleny a průzkum zde ukončen.

J. Řičáňkova skála

Zde jsme dosáhli v šachtě hloubky cca 6 m a narazili na mohutné skalní vápencové bloky s volnými dutinami s intenzivním průvanem. Šachta byla téměř až po samé dno vystrojena

ocelovými rámy a vypažena Larsenami. Byla pořízena kresebná a fotografická dokumentace geologického profilu, který poskytl také důležitý archeologický materiál ze 13.–17. stol.

V rámci průzkumu historického podzemí byl ve spolupráci s ÚAPP Brno v.v.i. a ZO 6-01 Býčí skála prozkoumán a zdokumentován středověký loch nedaleko Klobouk-Bohumilic na Břeclavsku, který byl zveřejněn v regionálním tisku. Další zjišťovací průzkumy byly směřovány do obce Vrbice, kde byl v jednom rodinném domku prohlédnut a fotograficky zdokumentován nadějný středověký systém lochových chodeb a revidována lokalita, která nakonec vedla k objevu nové pseudokrasové jeskyně ve flyši. V Prostějově byl proveden ve spolupráci s prostějovským pracovištěm ÚAPP Brno revizní průzkum domnělého historického podzemí v propadu silnice na ul. Plumlovské, kde se prokázalo, že se jedná o novověkou kanalizaci z meziválečného období. V rámci archeologického výzkumu historického dolu na železnou rudu u Mokré, v závrtku č. 25 Šachtica, bylo vypomáháno v odstraňování skalních bloků z prospekční šachty. Jeden člen ZO byl přizván k průzkumu historického sklepení na ul. Tovární v Dolních Kounicích.

ZO ČSS 6-13 Jihomoravský kras P

2011

Jeskyně Na Turoldu – přemapování a stabilizace bodů na zpřístupněné trase, v chodbě do Staré Krápníkové síně, Kruhové síně a v části Bludiště.

V Zámecké jeskyni proběhly jen návštěvy za účelem kontroly stavu jeskyně.

Damoklova jeskyně – vyklizení deponií, rozšíření stávajících chodeb a pokus o průnik do dalších prostor, rozšíření vstupu a prohloubení vstupu.

Liščí jeskyně – několik průzkumných akcí – zatím bezúspěšných.

Jeskyně pod Kozím hrádkem – jeskyně uzamčena a práce odloženy z důvodů stížností obyvatel bydlících v okolí jeskyně.

Jeskyně Pavlovských vrchů – na sklonku roku proběhla akce na kontrolu stavu jeskyně Propastovitá a U Dvou debilů. V jeskyni Propastovitě se podařilo prolézt pod propad, kde byla zjištěna možnost dalších objevů. Jeskyně U dvou debilů – při kontrole bylo zjištěno, že jeskyně je dočasně obydlena liškou.

ZO realizovala tři smlouvy o dílo se SJČR: údržba geologických profilů, odstranění náletů ze svahů lomu, rozšíření prodejního stánku SJNT.

Členové skupiny se zúčastnili několika mezinárodních akcí v jeskyních Černé hory, Slovinska a Rumunska.

Práce na opravách základny ZO na ulici Venušina – bylo dokončeno vybudování nové kanalizace, částečně vyklizený dvůr, vybudovaná podkrovka, opravena kuchyňka, záchod, sklep.

2010

Jeskyně Na Turoldu – přemapování a stabilizace bodů na zpřístupněné trase, v chodbě do Staré Krápníkové síně, Kruhové síně a v části Bludiště.

V Zámecké jeskyni proběhly jen návštěvy za účelem kontroly stavu jeskyně.

Damoklova jeskyně – vyklizení deponií, rozšíření stávajících chodeb a pokus o průnik do dalších prostor, zatím neúspěšně.

Liščí jeskyně – několik průzkumných akcí – zatím bezúspěšných.

Jeskyňě pod Kozím hrádkem – počátkem roku práce na vyklízení jeskyňě a pokus další průnik do dalších prostor, v létě jeskyňě uzamčena a práce odloženy z důvodů stížností obyvatel bydlicích v okolí jeskyňě.

Jeskyňě Pavlovských vrchů – v roce 2010 neproběhla žádná akce.

ZO realizovala pět smluv o dílo se SJČR: údržba geologických profilů, odstranění deponií z Jezerního dómu a rozšíření nástupní plošiny, odstranění náletů ze svahů lomu, vybudování dřevěného zábradlí okolo závrtu u vstupu do jeskyňě.

Členové skupiny se zúčastnili několika mezinárodních akcí v jeskyních Černé hory, Slovinska a 2x Rumunska.

Práce na opravách základny ZO na ulici Venušina – byla dokončena nová elektroinstalace, částečně vyklizený dvůr, vybudovaná podkova, opraveno předsklepi.

2009

Hlavní činnost skupiny se v roce 2009 zaměřovala na jeskyni Pod Kozím hrádkem, kde se pracovními skupinami, které se od léta snažily o průnik do volných prostor, podařilo po 23 pracovních akcích na sklonku roku prolongovat do většího prostoru s možností dalšího pokračování.

Skupina pokračovala ve výzkumné činnosti v systému jeskyňě Na Turoldu a Liščí jeskyňě – hlavně v nově objevených prostorách U Kobry.

V Zámecké jeskyni proběhlo jen pár akcí z důvodu zjištění stavu jeskyňě a akce na zabezpečení vstupu do jeskyňě novou uzávěrou, která se ale zatím nepodařila nainstalovat.

ZO realizovala pět smluv o dílo se SJČR: údržba geologických profilů, oprava opěrných zídek podél zpřístupněné trasy, oprava záchytných plotů, odstranění náletů ze svahů lomu, vybudování dřevěné zábrany – palisády u vstupu do jeskyňě.

Členové skupiny se zúčastnili několika mezinárodních akcí v jeskyních Černé hory, Slovinska a Rumunska.

Práce na opravách základny ZO na ulici Venušina: Byla dokončena oprava střechy a okapů (leden – únor 2009), předsklepi obloženo betonovým obložením, nainstalované padací dveře do sklepa. Nepodařilo se vyklidit dvůr, oplotit dvůr, vytvořit přístřešek na dřevo.

Jeskyňě Na Turoldu – prohlídka s návštěvníky v nepřístupných částech, průzkum méně známých částí, instalace prodlužovacích kabelů ahalogenů v Dómu fantazie, hydrologická měření.

Jeskyňě Pod vrcholem, Damoklova, Desetimetровка, Kedlubna – v roce 2009 bylo provedeno jen několik návštěv těchto jeskyní za účelem kontroly stavu.

Zámecká jeskyňě – kontrola stavu jeskyňě, pokus o nové zabezpečení vstupu do jeskyňě.

Svatý kopeček, Kozí hrádek, Šibeniční vrch – na Svatém kopečku a Šibeničním vrchu neproběhly v roce 2009 žádné průzkumné akce. Průběžně probíhají práce v jeskyni pod Kozím hrádkem.

Jeskyňě Pavlovských vrchů – jeskyňě U dvou Debilů (Partyzánka) – akce probíhaly průběžně po celý rok.

Podzemní chodby – v roce 2009 nebyl prováděn průzkum podzemních chodeb, proběhla kontrola stavu chodeb na Inzlu.

Provázení v nepřístupných částech jeskyňě Na Turoldu a v Liščí jeskyni – v roce 2009 se uskutečnilo celkem 5.

V roce 2009 se účastnili členové ZO 6–13 expedice v Černé Hoře, ve Slovinsku, v Rumunsku.

2008

ZO realizovala tři smlouvy o dílo se SJČ: Zpřístupnění Jezerního dómu, oprava záchytných plotů a odstranění náletů ze svahů lomu. Proběhla jen jedna akce na Pálavě, při které byla nalezena druhá ze tří krasových studen, které jsou zaneseny ve starých mapách.

Členové skupiny se zúčastnili několika mezinárodních akcí v jeskyních Černé hory, Slovinska a Rumunska.

– Průzkumná a výzkumná činnost

Jeskyňě Na Turoldu – v průběhu roku byl proveden průzkum méně navštěvovaných prostor (Horní patra, Prostory pod Vojtovým výšvihem, Velikonoční síně, Říčené dómy). Bylo upraveno za pomoci vrtacího kladiva propojení Postel – Sestupná chodba, objeveny nové prostory pod Vojtovým výšvihem v délce cca 50 m a s názvy U kobry, Kaple. Pokračovalo se v mapování jeskyňě Na Turoldu.

Jeskyňě Pod vrcholem, Damoklova, Desetimetровка, Kedlubna – v roce 2008 bylo provedeno jen několik návštěv těchto jeskyní za účelem kontroly stavu.

Zámecká jeskyňě – proběhl pokus o odstranění závalu na dně propásky, práce byly zastaveny z důvodu nebezpečí zřícení a nutnosti zabezpečení stěn výdřevou.

Svatý kopeček, Kozí hrádek, Šibeniční vrch – na Svatém kopečku a Šibeničním vrchu neproběhly v roce 2008 žádné průzkumné akce. Na sklonku roku 2008 byly na základě informace správce Kozího hrádku objeveny dvě pukliny, ze kterých vychází za chladného počasí silný průvan.

Jeskyňě Pavlovských vrchů – v měsíci únoru proběhla akce na znovunalezení krasových studní na Pálavě, které jsou zakresleny ve starých mapách. Byla objevena puklina se silným průvanem v lomu nad Bavorami, vzdálená cca 15 m od jeskyňě Propastovitě.

Byla pořízena nová fotodokumentace a videozáznam z některých částí jeskyňě Na Turoldu, Liščí díry společenských akcí ZO. Natočeno několik šotů České televize z jeskyňě Na Turoldu a zámecké jeskyňě.

ZO ČSS 6-14 Suchý žleb Z

2011

Hlavním pracovištěm ZO byl závrt č. 3 na Harbešské planině. Od začátku byla postupně prohlubována průzkumná šachta, která šla ve stopách našich předchůdců. V měsíci červnu a červenci jsme dosáhli jejich prvního deklu v hloubce asi 14 m s průběžnými horizonty a jejich pokusy o průstup i jinde. Po odstranění dřevěného deklu jsme volně slezli do hloubky asi 32 m, nejnižší místo, kterého dosáhli v roce 1960. Předpokládali jsme problémy, jenže po malém průkopu jsme pronikli dále a hlavně hlouběji. Narazili jsme na vyprané volné studny. V hloubce asi 80 m nás zastavil sifon, jehož hloubka po průzkumu je asi 4 m a 3 okna ve stěně propasti. Celková délka celého systému asi do 200 m. Bylo započato skružování vstupní šachty, předpoklad asi 14 skruží.

Ostatní jeskyňě – byl zde prováděn běžný průzkum v rámci výjimek od CHKO Moravský kras.

2010

Kravská díra – prolongace v nejnižších místech tohoto systému objeveného v roce 2009 s možností dosažení Vilémovických vod. Byl zde v dolních partiích zastižen intenzivní průvan.

Závrt č. 3 – předřevování šachty z roku 1960. V tomto systému bylo v r. 1960 dosaženo hloubky 32 m a byl zde zastížen průvan a vodní tok. Předřevování bylo započato v červenci v roce 2010. Postupně byly zastíženy dvě stěny a hloubka 7 m. Schází kousek do nalezení místa, pod kterým je již cesta volná do hloubky 32 metrů.

Závrt č. 18 – v tomto závrtu jsme se bohužel netrefili a tak hledáme další možnosti průniku na této lokalitě.

2009

Na systému Svážná studna bylo pokračováno v pracích započatých v minulých letech. Jeskyně byla průběžně domapována. Byla vytvořena detailní fotodokumentace. Průběžně byly doplňovány naše internetové stránky o nové příspěvky a poznatky. Předpokládáme další nové prostory v roce 2010 na systému Svážné.

Na systému Kravská díra bylo v dubnu 2009 dosaženo nových prostor.

Na systému závrtu č. 18 byla dosažena v roce 2009 hloubka 13 m, kde byl objeven CO₂. Šachta je průběžně pažena. V 10 m jsme narazili na skalní stěnu. V současné době je šachta hluboká 13 m.

Kravská jeskyně – v Suchém žlebu. V dubnu 2009 zde bylo dosaženo nových prostor o délce asi 100 m. Je zde předpoklad dosažení horizontů pod Harbechy a dostižení Ostrovsko-vilémovických vod. Velmi dobrým vodítkem je zde silný průvan. Jeskyně byla zmapována, prolezena, vyfotografována a byla vytipována nadějná místa pro další prolongace.

Závrt Svážná studna – pokračování v mapování z minulých let. Byla natažena hadice pro hydrotěžbu v koncových partiích za 1. sifonem. Byl exkluzivně vystrojen traverz v Krystalové chodbě. Bylo pokračováno v pracích na konci Průvanové.

Harbešská jeskyně – Společňák. Pořízena další fotodokumentace Haly a Mrtvého propadání. Lezeny a mapovány komíny, pořizována dokumentace v těchto lokalitách: Králova jeskyně, Suchožlebská zadržná – byla pořízena další fotodokumentace.

Lažánecká jeskyně – jeskyně byla po dohodě s ZO Tartaros touto skupinou vyčištěna.

2008

Hlavní pracoviště v roce 2008 byl závrt č. 18 a jeskyně Kravská.

Na systému Svážná studna bylo pokračováno v pracích započatých v minulých letech. Jeskyně byla průběžně domapována. Byla vytvořena detailní fotodokumentace. Průběžně byly doplňovány naše internetové stránky o nové příspěvky a poznatky. Předpokládáme další nové prostory v roce 2009 na systému Svážné.

Závrt č. 18 – velmi nadějný závrt ležící na Habešské planině, vedle závrtu č. 17, kde byl objeven CO₂. Šachta je průběžně pažena. V 10 m jsme narazili na skalní stěnu. V současné době je šachta hluboká 11 m.

Kravská jeskyně – v Suchém žlebu. Předpoklad dosažení prostor za koncem této žlabové jeskyně. Dřevená šachta dosáhla hloubky 4 m.

Závrt Svážná studna – pokračování v mapování z minulých let.

Harbešská jeskyně – Společňák. Pořízena další fotodokumentace Haly a Mrtvého propadání.

Lezeny a mapovány komíny, pořizována dokumentace v těchto lokalitách: Králova jeskyně, Suchožlebská zadržná, Č.17, Kalovy propasti, Občiny.

ZO ČSS 6-15 Holštejnská Z

2011

Hlavním úkolem pro výbor skupiny v roce 2011 bylo vypracovat a podat žádosti o povolení výzkumných prací v jeskyních Nová Rasovna, Lipovecká ventarola, Holštejnská a Malé Plánivy na Správu CHKO MK.

Rovněž byla vypracována a podána na Správu CHKO MK žádost o poskytnutí dotace na zajištění bezpečnostních uzávěru na speleologické lokality – vstupní šachtice v jeskyni závrt č. 807 „Černý“, Lipoveckou ventarolu a Holštejnskou jeskyni z Operačního programu životního prostředí, prioritní osa 6, oblast podpory 6.2 – Podpora biodiverzity.

1. Jeskyně č. 518 Holštejnská a č. 517 Nezaměstnaných

Do jeskyně jsme chodili především kontrolovat uzávěry a na exkurze. Prolongační práce byly omezeny na pouhé čištění opadů ze stěn průkopů.

2. Závrt č. 151 Černý (č. 807)

Černý závrt je již pátým rokem naší hlavní badací lokalitou, kde nejintenzivněji pokračovaly průzkumné a prolongační práce. V nejnižším bodu jsme stále v hloubce ca 40 m od zhlaví závrtu. Prolongační práce jsme soustředili východním směrem do úseku „pod kolejnicí“ v zabahněném meandru a západním směrem do Bertíkovy chodbičky. Ve východní větvi je permanentně zaplavovaný trativod zanesený jemným jílovitým blátem, ve kterém byl nalezen glazovaný střep – výduť nádoby z 16.–18. století. Znamená to tedy, že k zasedimentování trativodu došlo až někdy v novověku v souvislosti se zemědělskou činností a zasypáváním závrtů na náhorní plošině.

3. Jeskyně č. 551, 551/1 Nová Rasovna

Během mimořádně suchého podzimu konečně došlo k poklesu hladiny Bílé vody v polosifonu Kolenu, takže se podařilo proniknout za něj. Sedimenty v uplynulém období vytvořily v úseku mezi Kolenem a Dómem II. hrázku, která udržovala v polo sifonu trvale zvýšenou vodní hladinu. Tuto hrázku z naplavenin jsme rozebrali. Příznivého vodního stavu jsme využili k badání v Lipovecké chodbě, ve Vaňousovu dómu a pod Čertovým skluzem, kde se podařil několika metrový průnik chodbičkou nazvanou pro její nízkou prolongační hodnotu „Never more“. Rovněž jsme pokračovali v průzkumu Komínové chodby, kde jsme nejspíše dorazili do nejzazšího místa, které mělo dostatečné dimenze pro člověka.

4. Jeskyně č. 514 V buči

Kontrola stavu uzávěru a lokality. Klíče od lokality byly předány členům Moravského speleologického klubu, kteří zde budou provádět mapování s cílem ověřit možnou spojitost s jeskyní Jednička.

5. Závrt č. 71 (č. 804)

Kontrola stavu uzávěru a lokality. Průzkum závalu na 3. horizontu.

6. Jeskyně Staré Rasovny (Trativodná, Diaklásová chodba, Keprtova)

Kontrola stavu uzávěrů a lokality. V Keprtově chodbě byl proveden neúspěšný pokus o vyčištění nánosového polosifonu, neboť jeskyně je od jarních povodí opět nepřístupná.

7. Jeskyně Klíč (Ohniště, Nízké Tatry – Slovenská republika)

Po letech kopání a drobných objevů se podařilo proniknout do volných prostor z části zvané „Molnija“. Mimo jiné byly objeveny dvě propasti o rozměrech asi 15 × 10 × 10 m s výškou slánění kolem 9 m a 5 × 6 m s výškou asi 10 m. V první propasti byla nalezena vzesupná chodba či komín, který sahá 5–7 m pod povrch. Na povrchu byly vyhloubeny dvě sondy, které v hloubce cca 1 m končily na skále.

8. Jeskyně Nová Stanišovská (Ohniště, Nízké Tatry – Slovenská republika)

Během kopání na čelbě se podařilo vyzmáhat 100 vaniček s materiálem.

Ve dnech 1 8. května 2011 byla uskutečněna expedice Slovinsko 2011. Badatelé se soustředili na jeskyně v oblasti Notrjanského krasu, konkrétně na jeskynní systémy v okolí Planinského a Cerkníšského polje a přírodní rezervaci Rakov Škocjan. Byly uskutečněny exkurze do ponorových jeskyní Malá a Velká Karlovica, Zelška jama, spojené s plavbou po ponorné řece a dvě speleoalpinistické akce ve Stota jama.

Letní soustředění na Holštejně proběhlo ve dnech srpna. Speleologický výzkum byl zaměřený především na pažení a těžbu v Černém závrtu a opět na dvě směny stejně jako v předešlém roce.

2010

Oldřich Štos mladší se obrátil na Správu CHKO MK s žádostí o souhlas s vybudováním tzv. speleoferáty a provozování sportovní činnosti na této speleoferátě pro veřejnost (tzv. speleologické kurzy) v jeskyni Lidomorna (Hladomorna) na pozemku v KN p. c. v k. ú. Holštejn (foto 3/1). Správa CHKO MK reagovala negativně.

V Nízkých Tatrách jsme společně se SSS OS Speleoklub Nicolaus pokračovali ve výzkumu v oblasti Ohniště, Demänovské a Jánské doliny.

P. Mravec s dcerou asistoval P. Kalendovi při gravimetrickém měření v okolí Ostrova u Mачochy s cílem prověřit potenciální jeskyně Balcarka. Dále proběhla revize měřických bodů v okolí jeskyně Balcarka.

1. Jeskyně č. 518 Holštejnská a č. 517 Nezaměstnaných

Do jeskyně jsme chodili především kontrolovat uzávěry a na exkurze. Práci na čelbě „Hlavního průkopu“ zabraňovala skapová voda, která od rozrážky č. XVIII jeskyni prakticky uzavřela. Provizorně jsme opravili poškozené dveře do kompresorovny, které se někdo pokusil vypáčit.

2. Závrt č. 151 Černý (č. 807)

Dokončili jsme vystrojení těžčící věže, kde byla nainstalována vodorovná kolejnice pro přepínku lanovky, aby bylo možné odvézt okov na výsypku. Nestabilní závaly byly podchyceny železnými rámy s dřevěnou výplní. Železnými rámy jsou zajištěny balvanité závaly až k nehlouběji dosaženému místu. Letos se konečně podařilo objevit první volné prostory v hloubce ca 38 m od ústí závrtu. Jednak se podařil objev horizontální chodby vedoucí západním směrem. Jedná se o rozšířenou meandrující puklinu o délce ca 8 m, šířce 0,5–1 m a výšce až 3 m. Ve stropu je jeden tlakový erozní komín, průlezný do vzdálenosti ca 4 m. Horizont byl pojmenován „Bertíkova chodbička“ a je ukončen zahliněným sifonem. Tato chodbička pokračuje přes dno šachtice stupňovitě klesajícím zasedimentovaným trativodem rozšířeným volnou kavernou. Podařilo se nám postoupit do délky ca 5 m. V nejnižším bodu jsme už nejspíše dosáhli hloubky ca 40 m od zhlaví závrtu.

3. Jeskyně č. 551, 551/I Nová Rasovna

Po celý rok se nám nepodařilo proniknout přes permanentně zaplněný polosifon Koleno, z něhož se stal sifon. Zřejmě došlo k transportu sedimentu před dómem II, kde vznikla hrázka, který zadržuje vodu v sifonu.

4. Jeskyně č. 514 V bučí a 5. Závrt č. 59 U Trojičky (č. 801)

Kontrola stavu uzávěry a lokality.

6. Lešinského závrt (Ohniště, Nízké Tatry –SR)

Byla opravena a zpevněna výdřeva ve vstupní šachtici a vyroben žebřík pro sestup. Dále bylo nachystáno dřevo na další pažení.

7. Jeskyně Klíč (Ohniště, Nízké Tatry –SR)

Podařilo se prostoupit přes zával na dně a objevit ca 25 m dlouhé horizontální pokračování prozatím ukončené jiným závalem. Výzkum krasového bradla Ohniště (NAPANT–SR) pokračoval úspěšným postupem v jeskyni Klíč.

Letní soustředění na Holštejně proběhlo ve dnech 14.–22. 8. 2010. Speleologický výzkum byl zaměřený především na pažení a těžbu v Černém závrtu.

2009

Proběhlo několik jednání se Správou CHKO MK ohledně pokračování spolupráce na projektech zaměřených na ochranu přírody, např. výpomoc při vyklizení odpadků z oblasti ponoru Nové Rasovny přinášených Bílou vodou a pokračování v údržbě jeskynních uzávěrů.

V Nízkých Tatrách jsme společně se SSS OS Speleoklub Nicolaus pokračovali ve výzkumu v oblasti Ohniště, Demänovské a Jánské doliny.

ZO ČSS 6-06 Vilémovická jsme pomáhali při čerpacím pokusu v jeskyni Daňkův žlíbek v severní části Moravského krasu.

ZO ČSS 6-04 Rudice jsme vypomáhali s transportem materiálu při čerpacím pokusu v Rudickém propadání ve střední části Moravského krasu.

P. Mravec asistoval P. Kalendovi při gravimetrickém měření nad Suchdolskou a Pytlíkovou jeskyní na pravé straně Pustého žlebu.

1. Jeskyně č. 518 Holštejnská a č. 517 Nezaměstnaných

Opravili jsme poškozené dveře do kompresorovny před vchodem do jeskyně. V menší míře byly čištěny opady ze stěn v rozrážce č. XVII, hlínu jsme uložili ke starému vchodu uvnitř jeskyně.

2. Závrt č. 151 Černý (č. 807)

Výdřeva ve vstupní šachtici byla podrobena komplikované fungicidní ochraně. Kombinací dřeva, oceli a betonu byla vyztužena spodní část závrtu až k současnému dnu, které je v hloubce cca 32 m od současného povrchu. Pro těžbu materiálu byla v závrtu instalována ocelová vodící kolejnička, která slouží navádění okovu. Zhotovili jsme mřížovou uzávěru vstupní šachtice a upevnili ji.

3. Jeskyně č. 551, 551/I Nová Rasovna

Na vstupní mříži byly vyměněny poškozené zámky. Během kontroly stavu spojnice s jeskyní Příční bylo zjištěno, že Bílá voda prohloubila 4 m vysoký stupeň v Marianovské chodbě na 7m. Průstup z jeskyně Příční do Nové Rasovny proto již není možný bez lana. Pro usnadnění průchodu přes Koleno zde byl instalován řetěz. V Lipovecké chodbě byla vzata míra na řetěz přes jezírko.

4. Jeskyně č. 550 Příční

Kontrola stavu lokality po jarní povodni a údržba zámku.

5. Jeskyně č. 808/I Stará Amatérská

Kontrola stavu, průstup Povodňovou chodbou.

6. Závrt č. 66 (č. 802)

Kontrola stavu uzávěry a lokality. Byl proveden sestup do závrtu č. 68 a propast vystrojena novým 80 m dlouhým lanem.

7. Závrt č. 71 (č. 804), 8. Jeskyně č. 514 V bučí, 9. Jeskyně Malé Plánivy, 10. Lešinského závrt (Ohniště, Nízké Tatry – SR), 11. Propast Havran (Ohniště, Nízké Tatry – SR)

Kontrola uzávěrů, stavů a exkurze do lokalit.

Nejvíce pozorností a úsilím jsme stejně jako loni věnovali předřešení šachtice Černého závrtu v Zadních Bukovinkách a instalaci vodící kolejničky pro těžební okov. Výzkum krasového Bradla Ohniště (NAPANT–SR) pokračoval pokusy o další prolongace známých i nových lokalit.

Letní soustředění na Holštejně proběhlo ve dnech 15.–23. 8. 2009. Speleologický výzkum byl zaměřený především na pažení a těžbu v Černém závrtu a to dokonce na dvě směny.

2008

Proběhlo několik jednání se Správou CHKO MK ohledně pokračování spolupráce na projektech zaměřených na ochranu přírody, např. výpomoc při vyklizení odpadků z oblasti ponoru Nové Rasovny přinášených Bílou vodou a pokračování v údržbě jeskynních uzávěrů.

1. Jeskyně č. 518 Holštejnská a č. 517 Nezaměstnaných

Pokračovali jsme v ražení Hlavního průkopu na čelbě, kde jsme postoupili v plném profilu zasedimentované chodby o necelé 3 m. Sedimenty jsou dobře stmeleny sintrem, navíc se v tomto úseku snížil i strop jeskyně, takže průkop poněkud meandruje a nedařil se udržet přímý směr. Rubaninou se zaváže rozrážka č. XV. Chodba „U Majky“ v rozrážce č. XVIII. skončila v sintrech neprůlezným komínkem. Navíc tato chodba směřuje k Hlavnímu průkopu, takže jsme zde prolongaci ukončili. Nad propástkou do Spodních pater byly instalovány nové kotevní body.

2. Závrt č. 151 Černý (807)

Ve vstupní šachtici byl vyměněn již nevhovující krátký dřevěný žebřík za 4 ks a 3 m dlouhých železných žebříků. V uplynulém roce jsme do hloubky skoro vůbec nepostoupili.

3. Jeskyně č. 551, 551/I Nová Rasovna

Za Koleno se podařilo prostoupit pouze dvakrát. Při první akci jsme vyměnili zlomený žebřík na začátku Lipovecké chodby, během druhé jsme báдали ve Vaňousově dómu.

4. Jeskyně Staré Rasovny – Jeskyně č. 539/I Keprtova chodba

Vstupní plazivka, která byla během jarní povodně zcela zanesena, byla vyčištěna v délce ca 3 m.

5. Jeskyně č. 550 Příční, 6. Jeskyně č. 808/I Stará Amatérská

Kontrola stavu po povodních.

7. Závrt č. 59 U Trojičky (č. 801)

Kontrola stavu uzávěru a lokality.

8. Závrt č. 70 (č. 803)

Kontrola stavu uzávěru a lokality. Byl proveden sestup z důvodu ověření stavu ovzduší ve spodní části závrtu, tentokrát nebyly zjištěny žádné problémy.

9. Lešinského závrt (Ohniště, Nízké Tatry –SR)

V závrtu se postupovalo po průvanu v těžení závalu ze dna a dřevění šachtice. Podařilo se zdolat asi dva metry kritického závalu a objevit volný domek o přibližných rozměrech 10 × 5 m s výškou asi 4 m. Vpravo nahoře velké bloky drží zával, dno se svažuje po vyspané ostrohanné suti. Dále jsou už strop i stěny pevné, dole na nejnižším místě je hezká krápníková výzdoba, jaká nikde na Ohništi není: brčka, záclonky, krápníky horní i dolní a v barvách jako v Demánovské jeskyni. Bohužel žádné další zjevné pokračování nebylo patrné a ztratil se i vodící průvan. Vypadá to ale, že systém pokračuje směrem na jih – přímo do masívu hory. Po kouřové zkoušce se přece jenom podařilo detekovat slabý průvan v horní části závalu. Po vykopání asi 2 m dlouhé

plazivky se podařilo objevit propátku hlubokou 12 m a nad ní komín sahající do výšky asi 5 m. Šířka propátky, pojmenované Golde Gate, je asi 2–3 m, délka cca 10 m. Průvan nebyl nikde zaznamenán. Na dně propátky je menší jezírko, všude kolem krápníky a sintropády. Na dně ležely netopýří kostičky (ve stropě jeden jedinec *Myotis sp.*). Bohužel nebylo patrné žádné volné pokračování – ba ani žádný nadějný směr dalšího postupu. Vše je neprostupně zalito sintry.

10. Propast Havran (Ohniště, Nízké Tatry –SR)

V propasti byla provedena kontrola. Bylo zjištěno, že ve spodní části roztálo ledové jezero, na jehož dně, které je o 3 m níže, leží kameny.

Letní soustředění na Holštejně proběhlo ve dnech 15.–24. 8. 2008. Speleologický výzkum byl zaměřený především na pažení Černého závrtu dřevem i ocelí.

ZO ČSS 6-16 Tartaros Z

2011

Lopač – vrtání sond – s kompresorem

Závrt – od června – otevírka – za 2 měsíce v 19 m objev 20 m propasti – zajištěno, vyskružováno

Vintoky – průkop ke dnu Kryšpínovy propasti – odvod vody z absolutního dna, oprava traverzu, opět průkopem jsme se dostali do Říčeného dómu

Liščí – Václav 4 akce v chodbě Furt pryč

Čerpák v jeskyni v lomu

Čištění ponoru Lopače – pro LČR – těžba bagrem a hydrotěžbou, akce bude pokračovat – stále není vidět česlo a portál vstupu do ponoru – je potřeba UDSka nebo Menzi muck, zainventovat to můžou LČR nebo městys, který potřebuje uvolnit výtok z ČOV

Slovensko – akce v Krásnohorské dlhé lúce (Stankovič) – za helikritovým dómem; práce v Hradnej vyvěračce, zabezpečení propasti na Železnej lúce, práce na Badizeru ukončeny, s Drienkou jsme se nevrátili na lokalitu na planině

2010

Nový Lopač

V jeskyni jsme se věnovali prolongačním činnostem nad sifonem pomocí hydrotěžby. Propast leží na puklině o sklonu asi 50° ve směru navazujícímu na stávající prostory. Na stejné puklině jsme minuli dvě zasedimentované chodbičky. Spodní v úrovni hladiny sifonu jsme vyčistili do vzdálenosti asi 20 m a na konci se chodba větví do neprůlezná. Asi 7 m od začátku chodby je 7 m hluboká propast, která přechází v meandry s velkými říčními šterky a kvacity. Práce tam byly prozatím zastaveny pro technickou náročnost a problémy s těžením šterku a kamení. V kalcitovém domku jsme se vertikálně zahloubili na úroveň hladiny, kde budeme zkoušet narazit na volné prostory vrtáním 10 m vrtů. Propátku vedle sifonu jsme zahloubili na úroveň hladiny a ta sezměnila v meandrující šikmou chodbu, kde v postupu brání zúžení, břity, ostrá

zalomení atd.

Jeskyňě Liščí

Kvůli vydatným srážkám po celý rok jsme práce omezili na úpravu přístupových cest, instalaci lanovky nad Hydrodóm apod.

Vintoky

V jeskyni jsme opravili traverz v chodbě ozvěny, lanové žebříky a jistící lano traverzu, které utrpělo vyšší frekvencí exkursí. Přestrojili jsme Pilkův komín. Pokus dostat se do Říčeného domu se povedl jen jednou, jinak bylo absolutní dno zaplavené po celý rok.

Šamalíkovy jeskyňě

Na této lokalitě proběhla oprava a zajištění uzávěry jeskyňě.

Ostrovská propast

Na lokalitě jsme provedli částečnou revizi mapy a zaměření mohutného kmínu se závalem pomocí radiomajáku.

Tererův závrt

Ve spolupráci se skupinou Plánivy provedeno vyvětrání CO₂ a revize jeskyňě.

Slovensko

Ve Slovenském krasu jsme na dvou akcích pracovali se skupinou Drienka, kde jsme na Horném vrchu vyzmáhali a zapazili asi 10 m zasucené jeskyňě. Znovu jsme otevřeli a zaskružili a vystrojili Priepast na Železnej lúke. Na Hradnej vyveračke bylo moc vody, ale při povodních se objevil nový vývěr pod hradem. Pomohli jsme skupině Badizer na Julovom ponoru.

2009

Jeskyňě Liščí

Na jaře jsme prováděli výkopové práce v jeskyni Liščí, v chodbě „Furt pryč“. Odtěžili jsme množství sedimentu pomocí hydrotěžby vodou z Lopače. Kalná voda odtéká pod Dóm sexu přes nově objevenou propast. V nově objevených částech je pěkná výzdoba. V Západně-východní chodbě jsme rozšiřovali neprůleznou úžinu za současného čištění naplaveného bahna při objevu „Hydrodómu“. Po několika akcích se podařilo objevit propastovitě pokračování hluboké 40 m, které je částečně zasedimentované, nicméně ze dna jde intenzivní průvan. Z rozšířené pukliny směrem k Hydrodómu se nám po deštivém období vyplavovalo bahno, proto jsme museli puklinu zapažit.

Rogendorf

V ponoru Rogendorf proběhlo několik zoufalých pokusů proniknout v extrémně zabláceném pokračování v úzké chodbičce na dně. Zaskružili jsme vstupní šachtu a opatřili uzamykatelnou mříží.

Lopač

V Lopači jsme pokračovali v chodbě nad sifonem, kde jsme dosáhli 60 m. Ve sníženém místě, kde jsme měli umístěno přečerpávací čerpadlo GFMU 80, jsme zkusili zahloubit a podařilo se nám vyčistit propast a koncem roku jsme již dosáhli teoretické hladiny sifonu. V průběhu sestupu jsme objevili několik možností víceméně horizontálního pokračování.

Lažánecká jeskyňě

Vyklizení sutě a odpadků ze vstupní části po domluvě se skupinou Suchý žleb a CHKO Moravský kras.

Slovenský kras – práce na Hradnej vyveračke; spolupráce se skupinami Drienka,

Minotaurus, Rožňavská skupina a Badizer.

Malá Fatra – jeskyňě Ludmila, objevování prostor, rozšiřování úžin, Turská dolina – objevování, další akce Kriváňská priepast – jeskyňě Dychotomia ve spolupráci se skupinou Aragonit.

Demänovská jeskyňa – jubilejní setkání jeskyňářů.

Slovinsko – Kačna jama – týdenní účast na rozsáhlé potápěcí a dokumentační akci skupiny Plánivy – víkendová akce hledání nového vchodu radiomajákem.

Černá hora – Muračka planina ve spolupráci se skupinou Suchý žleb.

Venezuela – Stolová hora.

2008

V ponorové jeskyni Rogendorf práce byly nakonec pozastaveny na neurčito, a to z důvodu extrémních podmínek pro těžbu v malé zavodňující se klesající chodbičce a komplikacích při těžbě a ukládání bahnitě kaše. Přesto se podařilo proniknout asi 10 m daleko a chodba je nadále velmi perspektivní. A to přesto, že po zmapování se zjistilo, že míří opačným směrem než se původně předpokládalo.

V jeskyni Nový Lopač jsme se věnovali hydrotěžbě v chodbě nad sifonem. V průběhu mnoha akcí bylo dosaženo délky přes 60 m. Chodba se jeví velmi perspektivní, i přes to že na konci poměrně výrazně stoupá. V chodbě jsou velmi pěkné z kameněliny stromatopor, korálů, lilijí a jiné devonské mořské flóry a fauny.

V jeskyni Liščí jsme v západní části během roku věnovali usilovnému kopání v chodbě Furt pryč, celkový postup je přes 10 m od kaverny objevené v roce 2007. Chodba drží víceméně stejný směr a šířku, usazeniny ukazují na dnes zcela zasedimentovanou chodbu mnohem větších rozměrů, ve které postupujeme v blízkosti stropní pukliny.

Objevili jsme průlez pod balvany vedoucí do dómu nápadně připomínající chodby Vintockého systému, kde výšce stropu až 15 m je zaklíněno několik balvanů. Vzhledem k metodě objevení byl pojmenován Hydrodóm. Přístupovou cestu jsme vystrojili kovovými žebříky ze šroubovaných 200cm dlouhých dílů, které se osvědčily už na minulých akcích. Byl také proveden pokus s vypouštěním vody do Šachty průvanů cisternou Tatra CAS HZS Blansko, kterým se ověřilo, že nově objevené prostory s šachtou nekomunikují.

Městys Ostrov u Macochy nás požádal o vyřešení problematiky ponorů naproti Císařské jeskyni. Na místě byly usazeny silnostěnné skruže. Dále byl sledován další sondou trativod 10 m západně od hlavního propadu, ale nepodařilo se prohrabat na skalní masiv kvůli poruše bagru. Byla provedena pozitivní zkouška hltnosti trativodů pomocí pumpy PS12 místního sboru dobrovolných hasičů.

Při rekonstrukci jeskyňě Balcarka jsme využili možnosti odvozu materiálu a vytěžili jsme asi dvě tuny sutě a odpadu z Propásky u Balcarky.

V zahraničí jsme dvakrát navštívili Slovenský kras. Dva členové akce se účastnili záchranné akce, při které se podařilo vyprostit chlapce, který spadl do padesátimetrové důlní šachty. Proběhla exkurzní akce do Rumunských jeskyní na planině Pádiš a v okolí.

Na začátku roku jsme pořádali nultý ročník jeskyňářského plesu nazvaný příhodně Speleo RumBál, který se dle hodnocení zúčastněných vydařil. Již poněkolkáté jsme spolupořádali Speleo fórum a zajistili jsme hladký průběh celé akce včetně kulturního vyžití účastníků.

Na podzim jsme poskytovali zázemí na valné hromadě ČSS.

ZO ČSS 6-17 Topas Z

2011

V rámci ochrannářského dohledu nad lokalitami v naší zájmové oblasti je průběžně prováděna kontrola uzávěrů, byla provedena oprava uzávěru Průtokové jeskyně a výměna zámků u Němcovy jeskyně I.

– Výzkumná a průzkumná činnost

Horní Suchdolský ponor (jeskyně č. 75 A)

Hydrologická situace v zimních a jarních měsících byla pro výzkum v Mucholapce nepříznivá. Při revizním sestupu byly zjištěny příznivé podmínky k čerpacímu experimentu, který byl i přes problémy s poruchovou elektroinstalací proveden. Během čerpacího experimentu poklesla hladina v jezírku o 150 cm, při vyčerpání 3 m³ tomu odpovídá plocha neznámé volné hladiny asi 20 m².

Při exkurzi byly zjištěny odtokové partie Mucholapky zcela bez vody, bylo však konstatováno navýšení sedimentů na dně, oproti původnímu stavu z minulých let o cca 10 m. S ohledem na volný odtok vody v přepadovém okně bylo započato s mechanickým rozšiřováním úzkého místa.

Dolní Suchdolský ponor (jeskyně č. 75 B)

V souvislosti s rekonstrukcí potrubního vedení přepadu suchdolské požární nádrže byl proveden revizní sestup do jeskyně.

Ponor Kristýnka (jeskyně č. 12 D)

Kontrolní sestup do lokality provedený v září, zjistil vymytí sedimentů v celém průběhu a trativod na dně bez vody. S ohledem na zjištěnou situaci byl proveden hydrologický experiment – simulace povodňové situace ve spolupráci s SDH Vavřinec.

Spodní Suchdolská (jeskyně č. 53)

Ve výkopu západní sondy bylo postoupeno rozšiřováním liščí nory o cca 50 m ve směru 332°, nora pokračuje ve shodném směru dalších 1,50 m. Byl realizován průzkumný horizontální vrt k ověření výsledků geofyzikálních měření prováděných v minulých letech. Vrt byl veden ve směru 210° se sklonem – 8°, ve vzdálenosti 60 m prošla korunka vrtáku bez odporu spárou vyplněnou sedimenty (výplach byl po krátkou dobu hnědě zabarven). Ve vzdálenosti 70 m došlo k zaseknutí korunky a ztrátě výplachu, z těchto indicií lze předpokládat, že korunka pronikla do volné dutiny, kde došlo k jejímu zaseknutí.

Kančí ponor

Květnový sestup do lokality zjistil poklesnutí skruží DN 800 o 200 cm. Pokles je způsoben vyplavováním záspy skruží podzemním přítokem v hloubce asi 5–60 m. Po drobné sondáži byl ve dně odkryt trativod o průměru 500 cm a hloubce asi 800 cm.

Jeskyně Nová Amatérská

Na lokalitě Pestré jíly proběhlo za účasti zástupce Správy CHKO dne 12. 1. terénní šetření, při kterém byly dohodnuty podmínky pro průzkum. V okolí pracoviště byly oblázky vyznačeny stezky, obnoveno hliněné schodiště a v bezprostřední blízkosti pracoviště olemovány chráněné plochy ohradníkem. Byly zahájeny výkopové práce v trativodu na nejnižším místě závrtu. Těžený materiál, jíly promísené převážně s kulmským šterkem, valouny a opracovanými vápencovými kameny do hmotnosti 500 kg, byl ukládán v místě staré sondy. Kolmá západní stěna šachtice přešla v hloubce cca 30 m ve strop ukloněný 35–40° s nízkou (20–300 cm) volnou mezerou nad hlinito-kamenitým dnem. Další výkopové práce pak pokračovaly západním

směrem v prohlubování volné mezery pod stropem do průlezného profilu a po 80 m vyústily 16. 4. do volné prostoty. Prostora je tvořena 80 m dlouhou puklinovitou chodbou ve směru SV–JZ. Chodba je 1,20 m široká, ve stropě je prostoupena dvěma komíny, tyto se ve výšce asi 80 m spojují. V hlinitém dně chodby byly v době průniku dvě výrazné deprese. Následným vyklizením sedimentů v severnější situované depresi byla odkryta volná puklina, široká cca 250 cm. Na dně odkryté pukliny se nachází hladina statické vody, jedná se zřejmě již o svrchní hranici freatické zóny. Hladina je od výkopem dosaženého místa 2,20 m hluboko.

Do Sloupské větve byly podniknuty dvě exkurze se záměrem vytipovat vhodná odběrová místa pro kolorační experiment Vavřineckého potoka.

Ve Východní větvi byly sledovány vodní stavy u Konstantního vývěru a Podzemní Punkvy.

– Expediční a exkurzní činnost

V období od 30. 9. do 9. 10. se uskutečnila expedice pěti členů do Hercegoviny a Černé Hory. Těžištěm expedice byla oblast Gatačko polje, se záměrem pokračovat ve výzkumu Dobreljské jeskyně. Po slanění 180 m hlubokého stupně se podařilo obejít sifon, za kterým bylo objeveno a zaměřeno cca 3 000 m vysokých říčních chodeb s řadou jezer. Ve vzdálenosti asi 10 km od portálu Dobreljské jeskyně byly prozkoumány dvě další propasti.

Další navštívenou oblastí byla krasová planina navazující na pohoří Treskavica nedaleko městečka Kalinovik v severní Hercegovině, kde bylanavštívena jeskyně Glavičine (Pečina Glavičine – Печина Главичине). Jeskyně je vedena na seznamu přírodního bohatství Bosny a Hercegoviny od roku 1964 jako unikátní biotop temnostní fauny. Naše pozorování koridorů troglobiontního brouka *Anthroherpon hoermanni hoermanni* vedlo k rozsáhlé vědecké diskusi, která vyústila k sepsání odborného článku do sborníku Speleoforum 2012.

Posledním bodem expedičního programu byla návštěva černoohorské jeskyně Pečina nad Vražjim firovima (Đalovića pečina) nad soutokem řek Grebska a Groševačka v kaňonu řeky Bistrice u Bijelo Polje. Při jednodenní exkurzi jsme se i zde věnovali 3D fotografování pro Stereovizuální sekci brněnského Technického muzea. V této jeskyni nad Vražjim firovima jsme našli nový, dosud neurčený druh temnostního štirka rodu *Neobisium*.

V průběhu roku pokračovala úzká spolupráce se skupinou Spele Kerberos formou technické, personální i dokumentační pomoci na lokalitě Kamenný ponor. Obdobná spolupráce proběhla na závrtu Okrouhlík se skupinou Devon. Na těchto lokalitách bylo úspěšně postoupeno v řešení problematiky západních podzemních přítoků Punkvy.

V rámci spolupráce se ZO 6-20 Moravský kras se naši členové zúčastnili několika akcí v Punkevních jeskyních.

– Dokumentační činnost

Nově objevené prostory v Nové Amatérské jeskyni – lokalita Pestré jíly byly zaměřeny a vyhotovena byla speleologická mapa.

V oblasti fotodokumentace byla řešena problematika fotografie i filmu 3D a využití různých diodových svítidel k digitální fotografii z hlediska vhodnosti barevného spektra.

– Propagační činnost

Ve spolupráci s Velvyslanectvím Bolívarovské republiky Venezuela byla uspořádána série výstav prezentující naše objevy křemencových jeskyní na stolových horách Guayánské vysočiny. V rámci zahájení výstav byla veřejnost seznámena interaktivní přednáškou se speleologickou problematikou naší práce na stolových horách národního parku Canaima, za přímé účasti velvyslance Víctora Juliána Hernándeze.

2010

V rámci hospodářské činnosti byla na základě smlouvy se Správou CHKO provedena rekonstrukce uzávěry Pytlíkové jeskyně a výměna zámků u Němcovy jeskyně I. Získané finanční prostředky jsou využívány na nákup spotřebního materiálu a visacích zámků pro postupnou výměnu dosluhujících zámků na lokalitách. Pro zabezpečení šachty na lokalitě Kristýnka se podařilo zajistit větší množství starších lešenářských trubek. V průběhu roku pokračovala úzká spolupráce se ZO 6-22 Devon formou technické, personální i dokumentační pomoci na lokalitě Okrouhlík, kde bylo úspěšně postoupeno v řešení problematiky západních podzemních přítoků Punkvy.

Na tradiční Besedě s jeskyňáři ve Vavřinci jsme informovali veřejnost o expedicích na Stolové hory Guayanské vysočiny ve Venezuele, při kterých došlo k objevu nejdelšího jeskynního systému v křemencích na světě a v krátkém příspěvku o činnosti ZO v lokalitách na katastru obce.

Jeskyně č. 75 A – Horní Suchdolský ponor

S ohledem na celoročně nepříznivé hydrologické podmínky nebylo na lokalitě pokračováno v prolongačních pracích. Při exkurzi 23. ledna bylo v koncovém dómku Mucholapka zastíženo jezírko o ploše asi 4 m² a hloubce 0,5 m, průtok do ponoru po delším mrazivém období byl pouhých 0,1 l/s.

Ponor Kristýnka

Volný prostor mezi skružemi DN 1000 a DN 800 byl zapažen lešenářskými trubkami a založen těžnými kameny. Pod zaskružovanou šachtou byly instalovány lyžiny a odtokový trativod byl rozšiřován do hloubky a průběžně zajišťován z jedné strany pažením. V hloubce 15 m přechází dosud téměř kolmý průběh ponoru v nízký, 3 m dlouhý horizont s bahnitým dnem a loužemi. Těžný materiál pozůstává z korodovaných vápencových bloků do hmotnosti 100 kg, promísených písčítým štěrkem a červeně zbarveným jílovitým sedimentem. V průběhu roku bylo několikrát zjištěno zaplavení dna do výšky 1–2 m, což znemožňovalo výkopové práce. Lokalita byla zaměřena a vykreslena mapa, celková dosažená hloubka od horní hrany skruže je 15,3 m.

Jeskyně č. 53 – Spodní Suchdolská

K ověření možnosti vedení průkopu do předpokládaného pokračování jeskyně indikované gravimetrickým měřením (Kalenda 2010) byly hloubeny dvě průzkumné sondy. Sonda hloubená u portálu chodby Tora – Bora odkryla v hloubce 1,5 m stěnu se sklonem ke vchodu do jeskyně. Lze proto předpokládat, že pokračování v místě této sondy není pravděpodobné. Druhá sonda nasazená při západní stěně hlavní chodby, prokázala vyústění dolní pravostranné chodbičky a nor od lišek do horní části hloubené sondy. Těženy byly žlutohnědé sytké písky s drobnými valouny, které dosahovaly ve spodní části sondy velikosti až 10 cm. Charakter sedimentů nasvědčuje, že tudy protékal silnější proud.

Jeskyně Nová Amatérská

Tři akce směřovaly k prověření a dokumentaci hydrologické situace připravovaného kolo-račního experimentu Veselického a Vavříneckého potoka. Po dlouhodobém deštivém období byly zjištěny extrémně vysoké vodní stavy: Macošský koridor pod Javorovou chodbou v místě U konve byl zaplaven tak, že ke stropu zůstávalo pouze 10 cm vzduchu. Hladina v Zadním jezeře byla o 3 m nad normálním stavem (svahy jezera byly zaplaveny). Chodba u Konstantního vývěru byla vyplněna souvislým jezerem.

Hercegovina a Černá Hora

V zimě čtveřice členů navštívila oblast Gacko polje (někdy též Gatačko), kde se podařilo nalézt obejití koncového sifonu v aktivním ponoru Dobrelské pečiny. Průzkum byl zastaven pro velké

množství munice nasypané do 20 m hluboké propasti, kterou jsme přišli. Výprava se přesunula do oblasti Cetinje a Skadarského jezera. Po zmapování Lipské pečiny vyplynulo, že se jedná o fosilní fragment jeskynního systému s nejnadějnějším místem v nejnižší části hlavní suché chodby, končící závalem. Průvanovou úžinu, kterou odtéká voda do nižších částí, se nepodařilo překonat.

V provincii vyšla v Caracasu kniha (Charles Brewer Carías, Marek Audy: Entrañas del Mundo Perdido), která obsahuje 300 stran, 500 fotografií a 40 map i schemat a 3D fotografie včetně hranolových brýlí. Kniha shrnuje výsledky vědeckých výzkumů v podzemí stolových hor Venezuely, na kterých se významnou měrou podíleli i naši členové. Kniha rozměru 30 × 30 cm vychází ve španělštině. Anglická mutace se připravuje.

2009

V průběhu roku pokračovala úzká spolupráce se ZO 6-22 Devon formou technické i personální pomoci na lokalitě Okrouhlík, která vyústila koncem roku v objevy významného rozsahu.

Jeskyně č. 75 A – Horní Suchdolský ponor

V síni Mucholapka postoupeno bylo cca o 2 m ve směru odtoku vody. Těžení bahnitých sedimentů promísených štěrky bylo několikrát znemožněno zaplavením prostoru vodou, která přitéká zřejmě z koncového trativodu. Odtokový kanál je zřejmě tvořen vertikální štěrbinou, která se v horní části rozšiřuje. Je též zřejmé, že na zaplavování se podílí hlavní mírou vody Veselického potoka, pokud jeho povrchový tok dosahuje horní části Veselického žlábku (cca 100 m východně od silnice). Výkopové práce menšího rozsahu byly provedeny v Krasové chodbě.

Kančí ponor

Na dně šachty v hloubce 14,5 m, v prostoru omezeném skružemi DN 800, byla provedena revize odtokového trativodu po průtoku jarních vod. Bylo zjištěno, že dno je již tvořeno vápencovými opracovanými kameny do hmotnosti 20 kg, promísenými písčítým sedimentem. Dno bylo prohloubeno o 0,5 m, při dalším hloubení však bude nezbytné zapažit prostor podkopaných skruží a zabránit vksávání zvodnělých sedimentů. Ve spolupráci s SDH Vavřinec byl proveden hydrologický experiment – zaplavení ponoru z hasičské cisterny. Do šachty bylo vypuštěno 2 × 3,5 m³ vod. Voda odtékala ze dna šachty bez zádrže, k výraznému rozšíření trativodu nedošlo.

Ponor Kristýnka

Průzkumné práce byly zahájeny v září po upozornění zástupce obecního úřadu na nově otevřený ponor v trati zvané „Vrbky“. Souřadnice ponoru jsou: N49,40743, E16,70283 a výška 539 m n. m. Ponor se otevřel po letním přivalovém dešti v protipovodňovém příkopu, vybudovaném v roce 2008 v rámci pozemkových úprav.

První šachta hloubená v místě ponoru vyústila do kaverny 4 m dlouhé, 1–1,5 m široké a v nejvyšším profilu 2,3 m vysoké, vytvořené v mohutných vápencových blocích. Po vyhodnocení stability bloků a možností dalšího postupu, bylo rozhodnuto hloubit nad koncovým trativodem druhou šachtu. Po proniknutí do kaverny a vytěžení trativodu vyplněného sutí bylo odkryto volné pokračování do hloubky 12,4 m. Strmě ukloněná chodba široká cca 3 m, vytvořená v silně korodovaném skalním masivu, je na konci uzavřená závalem vápencových kamenů do hmotnosti 100 kg a písčítým sedimentem. Z dosaženého místa lze nahlížet do kolmého odtokového trativodu, který v hloubce 2,1 m přechází v horizont. Při poslední akci byl odval ukládán v kaverně okolo skruží DN 800 a kapacita prostoru je vyčerpána.

Jeskyňe č. 53 A – Pytlíková

Byla provedena revize stavu lokality, při které bylo zjištěno, že symbol jeskyňe – pytlíkovitý stalaktit přilepený v listopadu 2007 akrylátovým lepidlem (k destrukci došlo při exkurzi zástupců státní ochrany přírody) leží na zemi. K novému přilepení bylo použito cementové lepidlo s výztuží nerezovými drátky. Uzávěr jeskyňe je silně korodován a bude nutné provést jeho rekonstrukci.

Jeskyňe č. 53 – Spodní Suchdolská

Výkopem v chodbě Tora – Bora byla odkryta v směru JV volná spára široká cca 20 cm, vysoká asi 2 m. Nad předpokládaným pokračováním jeskyňe k JJZ provedl Pavel Kalenda (Ústav struktury a mechaniky hornin AV ČR) rozsáhlé gravimetrické měření, které potvrzujepředpokládané pokračování Spodní Suchdolské.

Jeskyňe Nová Amatérská

Celkem čtyři akce seznámení s hydrologickou situací po jarní přivalové vodě a k fotodokumentaci.

Tepui 2009 Venezuela

V průběhu roku 2009 zorganizovali dva členové Topasu (M. Audy a R. Bouda) dvě expedice Na stolové hory Guayánské vysočiny ve Venezuele. Obě výpravy zastřešila Sociedad Venezuelana Cientos Naturales (Venezuelská společnost přírodních věd).

V lednu proběhla historicky první česká speleologická expedice na stolovou horu Auyán tepui, věnovaná vyhledávání jeskyní v okolí ponorů Río Arcoiris. Na expedici byla poskytnuta dotace Jihomoravským krajem.

Druhá expedice se uskutečnila v květnu pod vedením Charlese Brewera Caríase na Churí tepui. Cílem měl být průzkum jeskyňe Eládio, jejíž vchod byl lokalizován již v roce 2004. V roce 2005 byl vchod vyfotografován a v roce 2007 určeny GPS souřadnice. Poslední den expedice byla objevena prostorná jeskyňe nazvaná Cueva Muchimuk. Je protékána několika recentními toky stékajícími se do řeky Río Sajoco, která mizí mezi bloky koncového závalu a vyvěrá na konci Cueva Brewer částečně objeované také členy topasu v roce 2004 a 2005. Richardovi Boudovi a Marku Audymu se podařilo nalézt úzkou puklinu „Gilotina“, která s Cueva Brewer přímo komunikuje a je známá již z druhé strany závalu. Výše jmenovaní také zaměřili hlavní tah jeskyňe. Sistema Muchimuk tak dosáhla délku 17,8 km. Expedici podpořil fond Hedvábné stezky (www.hedvabnastezka.cz) a sponzoři z Venezuely.

Dalovica 2009 Černá Hora

Původní hlavní plán – hlubkový ponor sifonu Juriško Vrelo – ztroskotal na neúčasti hlavních potápěčů. Z toho důvodu byl tábor vybudovaný opět u Mita Daloviče. Náhradní plán (původně podružné aktivity této expedice) byl prolézt dosud nenavštívené prostory jeskyňe Daloviča a vytipovat případná místa, pracoviště pro další expedici, po prohledání odboček na pravé straně jeskyňe směrem od vchodu byly nalezeny chodby Velkého labyrintu a Přímořské cesty. Ve Velkém labyrintu se prošly hlavní chodby a bylo nalezeno jejich propojení, neúspěšný pokus o dolání jednoho komínu vynýtováním skončil na labilních blocích. VPřímořské cestě bylo dosaženo koncového sifonu jako posledního známého místa této části jeskyňe, druhý den se vydal k sifonu jeden potápěč s podpůrným týmem a podnikl sólový ponor, bylo objeveno pokračování do vzdálenosti cca 300 m.

2008

Jeskyňe č. 75 A – Horní Suchdolský ponor

Převážná část akcí byla věnována technickým úpravám a údržbě lokality. Průstupové trasy v nízkých chodbách byly na četných místech prohloubeny a v trvale zvodnělých místech byly vybudovány hatě. Pod I. propastí byl během několika akcí vyklizen zával, některé bloky byly stabilizovány zakotvením a průstup do Spojovací chodby byl vystrojen ocelovým žebřem. Prologační práce v Mysteriu se soustředily nejprve na vytvoření transportního koridoru k ukládání odvalu na dno propasti a následnému zdolávání masivního závalu promíseného bahnitými sedimenty v místě odtoku vody. Již při sedmé akci se podařilo proniknout závalem do mírně ukloněné chodby cca š 1,0 × v 0,8 m, která po 6 m vyústuje do prostory o půdorysné ploše cca 6 × 6 m. Dno prostory je pokryto vysokou vrstvou bahnitých sedimentů a v den objevu též jezerem o ploše cca 10 m² a hloubce asi 2 m. Při západní stěně prostory vybíhá 4m vysoký komín do krátkého, 2m dlouhého horizontu. Po odtoku vody z jezera, zřejmě v důsledku suchého letního období, se odkryl ve dne prostory odtokový trativod o profilu 20 × 20 cm a byly zahájeny přípravné práce k jeho rozšíření. V prostoru dómu Juniorů bylo přes zával proniknuto do nízké, 5 m dlouhé chodbičky, směřující pod dóm Juniorů II, a podle data objevu nazvané Mikulášská.

Lokalita Kančí ponor

Při revizi šachty po přivalové vodě, kdy do ponoru nateklo asi 20 kubíku vody, byl zjištěn kritický stav pažení. Následně bylo proto provedeno zabezpečení dolní části šachty devíti skružemi ON 800, které byly pro lepší stabilitu v celé délce spojeny třemi ocelovými pásy. Odtokový trativod na dně 15 m hluboké šachty o průměru cca 25 cm byl vyčištěn.

Nová Amatérské jeskyňe – kolorační experimenty

Na lokalitě se uskutečnilo 11 exkurzí spojených s odběrem vzorku koloračních stopovacích pokusů západních přítoků Punkvy. Bylo provedeno barvení dvou ponorných toků na západní geologické hranici povodí: j. č. 54 B – Kamenný ponor (Ovčín) a j. č. 75 S – Dolní Suchdolský ponor. Experimenty byly prováděny s odbornou podporou Přírodovědecké fakulty MU (M. Knížek) a Ústavu analytické chemie Akademie věd (V. Kahle).

Jeskyňe č. 54 S – Kamenný ponor

Jeskyňe je po většinu roku bez povrchového aktivního toku, jen v podzemí se nachází velmi slabý tok. Pro uskutečnění barvicího experimentu byla proto dohodnuta výpomoc s místními hasičskými sbory, které provedly zaplavení ponoru v rámci námětového cvičení dálkové přepravy vody. Do Amatérské jeskyňe byly umístěny stopovací patrony s aktivním uhlím v lokalitách Říčený dóm, Sloupský potok v Bludišti, Šolimova mísa, tůň Babických kovozezemědělců, Konstantní vývěr a podzemní vývěr Punkvy. Vizualně byly lokality sledovány vždy však s negativním výsledkem. Ani vzorky periodicky odebrané karuselem v Punkevních jeskyních a později analyzované na fluorimetru neprokázaly přítomnost barvy.

Jeskyňe č. 75 B Dolní Suchdolský ponor

Do dolní výpustě ze Suchdolské požární nádrže bylo injektováno 1 kg fluoresceinu rozpuštěného ve vodě alkalizované sodou. Následně byl uměle navýšen průtok, celkem bylo vypuštěno asi 160 m³ vody. Stopovací patrony byly rozmístěny v Amatérské jeskyni v Šolimově míse, tůň Babických kovozezemědělců, Konstantním vývěru, podzemním vývěru Punkvy a v Punkvě pod Bahňáky. Teprve cca 280 hodin po injektáži barvy bylo pozorováno zřetelné zbarvení vody.

ZO ČSS 6-18 Cunicunulus Z

2011

Přednášky a besedy

- J. Sobotka – 2x přednáška v kulturním domě Velké Losenice pro obec. Témata: Z činnosti ZO 6-18 v poslední době, zaměřené hlavně na oblast Žďárského a Havlíčkobrodského okresu.
- J. Prokop – Přednáška pro veřejnost v malovaném sále muzea Vysočiny v Jihlavě na téma: Pozůstatky dolování na Jihlavsku.

Výzkumná a pracovní činnost

Jihlavské podzemí – naše ZO má v symbolickém pronájmu úsek podzemí, který se nachází pod výspou městského opevnění. Podzemí využívá k nahodilým exkurzím a dle dohody s městem ho udržuje v provozuschopném stavu. K tomuto úseku přibyl ještě v tomto roce bludištní horizont Alfa.

Nemojov – v tomto roce byla navštívena společně s organizací Archaia lokalita obcí Nemojov v okr. Pelhřimov. Nachází se zde opuštěné skalisko, v jehož úpatí je v poruše ražená štola. Štola má nepravidelný profil o výšce až 2,5 m. Dlouhá je asi 12 m a na konci je zatopená vodou. Pod vodou je možné zasuté hloubení. Zajímavostí na této lokalitě je to, že přímo nad štolou se na skalisku nachází pozůstatky menšího tvrziště. Byl zde proveden před časem krátkodobý archeologický průzkum, který datuje tvrziště do 13. století. Žádné záznamy ani o tvrzišti, ani o štole pod ním nebyly nikde dohledány.

Růženina štola – v uplynulém roce byly provedeny nátěrové práce vstupní části do štoly a kovových žebříků. Rovněž bylo započato naší za nové, přesnější zmapování štoly oproti dochovaným neaktuálním.

Jemnice – v uplynulém roce započala spolupráce naší za s městem Jemnice. Během roku bylo provedeno větší množství akcí s těmito výsledky:

- Na žádost organizace Archaia byla provedená dokumentace čerstvě obnaženého podzemí při výkopových pracích ve městě na ul. Dačická. Podzemí se nalézalo v hloubce 2,80 cm pod silnicí, v oblasti zvané „V havířině“. Obnaženým otvorem se dalo proniknout do kaverny, ze které vedly dvě ramena chodeb. Jedna rozrážka vedla jihovýchodním směrem a po 4 m končila závaalem, druhá vedla směrem severozápadním a rovněž krátce končila závaalem. Kaverna sama byla o rozměrech 2 × 8 m. Komora a rozrážky nevykazují sebemenší stopy zrudnění a vzhledem k rozměrům a tvaru díla lze usuzovat, že mohlo jít o prostory technického charakteru. Vzhledem ke značné nestabilitě prostor a jeho malé hloubky pod povrchem velmi frekventované vozovky bylo překročeno okamžitě k jeho vyplnění stabilizujícím materiálem a ústí zavezeno.
- Naše ZO rovněž zdokumentovala podzemní chodbu, která vede z náměstí Svobody ven za hradby a ústí těsně za hradbami na soukromém dvorku. Štola je 140 m dlouhá, až 1,5 m nepravidelně šíře a 160–180 cm vysoká. Její původní účel byl zřejmě pro přívod vody do města. Nasvědčuje tomu i litinové potrubí, které je dodnes na počvě chodby. Na náměstí již výstup ze štoly dnes není patrný a majitel pozemku u druhého vstupu bydlí mimo město a navštěvuje jej pouze rekreačně.
- Další několikrát navštívenou lokalitou města naší ZO byl jemnický zámek a přilehlé okolí. Zámek je dnes v majetku města a jsou snahy města o jeho rekonstrukci. Jde o rozsáhlé dvoupatrové sklepní prostory. Naší ZO byl proveden průzkum přístupných

prostor, včetně jedné patrně odvodňovací chodby o malých profilech vedoucí pod spodním patrem sklepů, končící asi po 10 m zásypem. Těsně u zámku se nalézá zajímavá podzemní prostory s křižovatkou tří chodeb. Jde o vysokou prostory vyzděnou cihlami o rozměrech 7 × 3 m, o výšce kolem 3,5 m. Z prostoru jde chodba, které se větví třemi směry, bohužel jsou všechny zhruba po třech metrech zasuté. V současné době je do mlčnice vstup možný pouze kovovým poklopem, který vede do krátké šachtice, a odtud se dá dostat do zmíněné prostory.

- Vzhledem ke skutečnosti, že dosud nebyly publikovány žádné skutečnosti o podzemních prostorách pod městem, provádí naše ZO postupně systematický průzkum všech sklepních prostor domů pod náměstím Svobody i v přilehlých ulicích. Kromě velmi zajímavých, někdy i dvoupatrových sklepů prozatím žádné další podzemí nebylo nalezeno.
- Dále proběhl povrchový průzkum v lokalitě V havířině a v okolí. Jsou zde propadliny několika šachet. Na haldě této šachty jsme našli kousek opracovávaného kamene, který má pūkulatý tvar a po jedné straně má po povrchu pravidelné záseky. Může se jednat o nějaký drtící, nebo mlecí kámen, který bude předán k dalšímu posouzení.

Jezdovice – Členové naší ZO s pracovníkem muzea zde provedli stručnou dokumentaci propadu. Bylo zjištěno, že jde o lokalitu, kde se dolovalo stříbro od 13. stol. Další pokusy o těžbu zde byly v 16. a 18. století. Propadlina se nachází v borovém lesíku uprostřed pole nad obcí směrem na obec Spělov a jde o dílo s názvem Stará šachta. Na šachtě bývalo pět pater chodeb a hloubka je uváděna 70 m. Při poslední naší návštěvě lokality bylo zjištěno, že propad stále pracuje. Původní průměr propadliny se o tři metry zvětšil a hloubka se rovněž minimálně tři metry zvětšila a na současném dně je dnes schováno několik vzrostlých, čerstvě utržených stromů.

Štola Ludvíka – V oblasti Žďárské vrchy v katastru obce Telecí se v blízkém lesíku nad obcí nalézá částečně zasuté nadložními hlínami ústí štoly Ludvíka. Ústí tvoří nízká plazivka s úklonem asi i 45 stupňů!. Za vstupem je vyrubána komora a po 6 m další. Za druhou komoru je štola zanesena zakládkou do výše asi 1,3 m a za tím je již otevřena v plném profilu. Štola není registrována v Geofondu. S největší pravděpodobností je štola Ludvíka součástí železnorudných prací v oblasti Žďárských vrchů.

Pivovarské sklepy se štolou – Ve městě Třešť pod areálem bývalého pivovaru, který býval v provozu v letech 1618–1961, se nacházejí podzemní prostory, které sloužily pro potřeby pivovaru, sousední prostory pod domem mládeže (bývalou sodovkárnou) sloužily jako ledárna. Chodby jsou raženy směrem SJ. Vstupní chodba je sanována betonem a vede 28,5 m přímých směrem. Po odklizení sutí by zřejmě bylo možno do štoly proniknout. Naše ZO provedla po letech revizi těchto prostor spojenou s fotodokumentací.

Nebeská štola – V uplynulém roce bylo identifikováno naší ZO původní ústí Nebeské štoly u obce Utín, v úpatí kopce Poperek a provedena jeho nivelace.

Míšovice – Jsou zde dochované otevřené dvě štoly o celkové délce do 80 m, bližší informace kolem zdejšího dolování jsou uvedené v posledním sborníku Stříbrné Jihlavy.

2010

V uplynulém roce byly uspořádány tyto přednášky a besedy:

- J. Sobotka – 3x přednáška v kulturním domě Velké Losenice pro obec. Témata: Uhelny důl v propadlině silnice u Vojnova Městce a dolování na Stříbrnohorsku.
- J. Prokop – přednáška pro hosty ohledně činnosti ZO

V uplynulém roce proběhla tradiční akce Stříbrná Jihlava, pořádaná jihlavským muzeem Vysočiny a dalšími spolupořadatelé, mezi které rovněž patří naše ZO. Akce trvala čtyři dny, během kterých proběhla v sále krajského úřadu plejáda přednášek a kromě dalšího bohatého programu proběhla exkurzní část, zaměřená na pozůstatky dolování na Pelhřimovsku. V uplynulém roce naše ZO navštívila rovněž lokality ZO Trias Pardubice v Kutné Hoře.

Výzkumná a pracovní činnost

Jihlavské podzemí – naše ZO má v symbolickém pronájmu úsek podzemí, který senachází pod výspou městského opevnění. Podzemí využívá k nahodilým exkurzím a dle dohody s městem ho udržuje v provozuschopném stavu. V tomto roce byl naší ZO zdokumentován rovněž jeden nevidovaný krátký lokální úsek historického podzemí pod jedním soukromým domem v centru města.

Jihlava – dokumentace a čištění studny s podzemní chodbou. V uplynulém roce naše ZO provedla na základě objednávky muzea Vysočiny dokumentaci vyčištění studny na pozemku fary církve Československé husitské. Hloubka studny po odstranění sedimentů dosáhla 14,30 m. Zajímavostí byl nález podzemní chodby ve spodní části studny. Chodba je kolem 170 cm vysoká, o délce 11 m, na konci ukončená čelbou. Chodba se stáčí do oblouku a za ústím je zřejmý náznak rozrážky. Význam chodby nabízí různé domněnky, například navýšení rezervoáru vody, nebo snaha o zvydatnění pramene, či nedokončené propojení s jinými podzemními prostory. Zrudnění ve štole nebylo nalezeno žádné.

Růženina štola – v uplynulém roce bylo v nadměrně zatopeném úseku chodeb provedeno přemostění za pomoci sloupců z betonové dlažby a přes sloupce byly uloženy plechové podlážky. Současně s tím byl odstraněn z počvy v této části usazený sediment. Dále byl ve spolupráci s muzeem Vysočiny ve štole proveden odběr vzorku starého pažení a následně proveden dendrochronologický výzkum, který se bohužel nezdařil. Kromě tohoto byly provedeny různé udržovací práce, např. odřezení a ošetření vstupu do štoly atd.

Vojnův Městec – V uplynulém roce došlo k propadu silnice 1/37 u obce Vojnův Městec okr. Žďár nad Sázavou. Bylo zjištěno, že jde o propad dosud neznámého důlního díla. Po odbagrování povrchu bylo zjištěno, že jde o dvě štoly, které se v místě propadu kříží. Obě štoly jsou vystrojeny velmi dobře dochovanou výdřevou. Bylo přikročeno k archeologickému průzkumu, který pořádala Archa Brno, pobočka Jihlava a akce se nepravdělně účastnili rovněž z vlastního zájmu někteří členové naší ZO. Zjistilo se, že jde zřejmě o malý pokusný, krátkodobý uhelný důl z první poloviny 19. stol. Že jde o uhelnou sloj křídového stáří na Vysočině bylo překvapením pro laiky i odborníky. Průzkum se vzhledem na nedostatek času a nepříznivé podmínky omezil pouze na pár metrů chodeb.

Jezdovice – Ke konci uplynulého roku byl na muzeum Vysočiny v Jihlavě nahlášen čerstvý rozsáhlý propad starého důlního díla v katastru obce Jezdovice okr. Jihlava. Členové naší ZO s pracovníkem muzea zde provedli stručnou dokumentaci propadu. Bylo zjištěno, že jde o lokality, kde se dolovalo stříbro od 13. stol. Další pokusy o těžbu zde byly v 16. a 18. století. Propadlina se nachází v borovém lesíku uprostřed pole nad obcí směrem na obec Spelov. Průměr propadliny je 6,80 m a hloubka propadu je 4 m. Z bezpečnostních důvodů nebylo možné slézt do propadliny a provést podrobnější průzkum.

Štola Milovská, druhým názvem Babí díra – štola se nachází v centrální oblasti Žďárských Vrchů v katastru obce Moravské Křižánky na pravém břehu reky Svratky. Štola je ražena ve směru Z a dosahuje délku 58 m. Naše ZO zde v uplynulém roce provedla průzkum a štola zdokumentovala. Ve štole šlo patrně o těžbu železných rud. Ve štole jsou zřetelné dvě tektonické

poruchy, první drobnější 20 m od ústí, druhá výrazná 5 m před čelbou. Na čelbě je vytesaný kříž a před čelbou několik špatně čitelných nápisů, z nichž se nám podařilo vyluštit pouze jeden: 17. 1. 1945 a znaky +3*. Štola se nenachází v registru poddolovaných území, ani v mapách Geofondu ani v mapách 1. a 2. vojenského mapování.

Dále byly během roku navštíveny různé lokality za účelem jednorázové návštěvy nebo průzkumu. Šlo například o podzemní prostory pod zámek v Brtnici. Dále bylo navštíveno pískovcové podzemí u obce Pašinka, podzemní vápencové lomy u Třebonína, pozůstatky dolování u Termesiv a další lokality.

2009

V uplynulém roce byly uspořádány tyto přednášky a besedy:

- J. Sobotka, M. Veselý – pozůstatky dolování v okrese Žďár nad Sázavou
- M. Krutiš – archeologické vykopávky v důlní lokalitě Černov u Horní Cerekve

Jihlavské podzemí – naše ZO má v symbolickém pronájmu úsek podzemí, který se nachází pod výspou městského opevnění. Podzemí využívá k nahodilým exkurzím a dle dohody s městem ho udržuje v provozuschopném stavu.

Moravské Budějovice – naše ZO v průběhu roku navštívila podzemí zámku v Moravských Budějovicích. Jde o poměrně rozsáhlé sklepní prostory ve dvou úrovních. Vstupy jsou v různých místech zámeckých prostor a mezi jednotlivými úseky nejsou žádné prostupy. Podzemí je suché, ale poměrně nízké, nepřilíš zajímavé, muzeum uvažuje o jeho zpřístupnění pro veřejnost.

Růženina štola – v uplynulém roce byly na štole prováděny pouze průběžné udržovací práce, jako bylo kýblování sedimentů. Štola je nyní v dobrém technickém stavu a v současné době nevyžaduje žádné větší pracovní zásahy. Štola byla osazena v tomto roce třemi kovovými žebříky.

Štola u Milov – naše ZO po delším hledání ústí navštívila zmíněnou štolu. Dnes otevřené ústí se nachází na pravém břehu reky Svratky, cca 20 m nad úrovní koryta. Zaměřená délka štoly je 59 m. Štola je v celé délce suchá, nemá žádná hloubení, ani rozrážky. Na čelbě vytesaný kříž – zajímavost s neurčeným stářím. Předpokládána těžena surovina železo. Na místě chybí zákres poddolovaného území Geofondu. Hornina, ve které byla štola ražena, je jako u Jeřábku – muskovitický svor. Ve svorech je celý profil štoly. Další informace o štole chybí. Dílo se nachází v CHKO Žďárské vrchy a je vedeno jako sčítací místo netopýrů.

Dolování u Studnic na Novoměstsku – jde o zarostlý jámový lomek se vstupem do podzemí ve vzdálenosti cca 0,5 km jihovýchodně od obce. Poddolované území GEOFONDU vytyčeno je, protažený obdélník směru SZ–JV. Těžena surovina – páskovaný mramor. Dílo se nachází v CHKO Žďárské vrchy a je vedeno jako sčítací místo netopýru

Štola Jitřenka, délka chodeb cca 250 m. Při naší návštěvě jsme v jedné severní rozrážce bočním závalem prohrabali vstup, její délku odhadujeme na 40 m. Zával na konci nejspíš komunikuje s propadem nad cestou. Hornina – červená ortorula, poměrně houževnatá, bohatá železem. Vstup je stále dobře zajištěn pevnými pancéřovými dveřmi a je možný pouze po dojednání s vlastníkem pozemku.

Pekelská štola – v uplynulém roce byl osazen vstup do štoly novým kovovým žebříkem.

Štola Theodor – vstup do štoly je opatřen kovovými dveřmi. Vzhledem k tomu, že štola dříve sloužila jako rezervoár vody, je poměrně silně zatopená. Zadní partie štoly jsou skrz vysoký sloupec vody nepřístupné. Průchozí je dnes v délce asi 150 m. Stopy po zrudnění nebyly

nalezeny, dle skrovných písemných materiálů, jež jsme měli k dispozici, by mělo jít o štolu na těžbu železa z 19. století.

Štola u Horní Cerekve – v uplynulém roce proběhly archeologické vykopávky na lokalitě budované retenční nádrže Cvilínek u obce Černov u Horní Cerekve. V místě přípravných prací pro retenční nádrž byly zjištěny archeology velmi významné pozůstatky důlní činnosti ze třináctého století. Kromě četných nálezů jako například několik pecí, zařízení pro praní rudy, různých bednění, kola na drcení rudy, základu hornických domků a dalších bylo při odbagrování svahu obnaženo ústí štoly. Naše ZO byla vyzvána k jejímu zmáhání. Chodba je ražená ve velice nestabilním materiálu, velmi mělce pod povrchem. Profil štoly je tak malý, že neumožňoval pažení, proto bylo od dalších prací z bezpečnostního důvodu ustoupeno. Dnes lze proniknout do štoly pouze tři metry, ze štoly je slabý výtok vody. V brzké době zmizí celá lokalita pod vodou.

2008

V uplynulém roce byly uspořádány tyto přednášky a besedy:

- J. Prokop – promítání snímku z brněnského podzemí, dále z pískovcového podzemí v Brně – Čemovicích a z kostnice pod kostelem sv. Jakuba v Brně
- M. Veselý – beseda na téma Uranový důl v Dolní Rožince

– Spolupráce s jinými organizacemi

V uplynulém roce spoluprádala naše ZO spolu s Tišnovskou ZO společnou akci zaměřenou na průzkum pozůstatků dolování v údolí Bílého potoka nedaleko Devíti křížů, dále průzkum štoly Theodor u Svatoslavi a společnou akci u Borovce na Štěpánovsku.

– Výzkumná a pracovní činnost

Jihlavské podzemí – naše ZO má v symbolickém pronájmu úsek podzemí, který se nachází pod výspou městského opevnění. Podzemí využívá k nahodilým exkurzím a dle dohody s městem ho udržuje v provozuschopném stavu.

Hostěradice – v uplynulém roce byly několikrát navštíveny Hostěradice okr. Znojmo, kde naše ZO pokračuje v mapování rozsáhlého podzemí. Podzemí je raženo v několika patrech a to jak v hostěradickém kopci, tak i pod obcí samotnou. V tomto roce byla ukončena první fáze zmapování celého komplexu spodní části kopce.

Růženina štola – v uplynulém roce byly na štole prováděny pouze průběžné udržovací práce, štola je nyní v dobrém technickém stavu a v současné době nevyžaduje žádné větší pracovní zásahy.

Stříbrné Hory a okolí – v uplynulém roce naše ZO provedla dle mapových podkladů z Geofondu Kutná Hora revizi současného stavu pozůstatků dolování v širokém okolí Stříbrných Hor. Na mapě je zaznačeno celkem 46 štol, šachet, tahu a pinkových pásem. Bylo zjištěno, že některé pozůstatky dolování na mapě úplně chybí, například štola Pekelská u Spáleného mlýna, nebo štola Pod farou v Přibyslavi, obě v dobrém technickém stavu.

Šachta Boží požehnání se štolou Bárov – šachta má celkovou úklonnou délku 22 m, denivelace asi 17m. Prvních 6 m vede kolmo, pokračování úklonem, se sklonem asi 60 stupňů s postranními rozrážkami. Dílo pochází z 18. stol. V hloubce 15 m bočně nafárano štolou Bárov z roku 1914. Ústí je znatelné, je však zavaleno. Délka štoly byla 17 m.

Šachta Rudolf na Cumberku – do dobývek lze sestoupit úklonnou šachtou rozporem, v době návštěvy bylo propojení mezi šachtou a dobývkami zatopené.

Lom u Chlumu–Korouhvice. V letech 1949–57 se zde těžil amfibolit na stavbu vírské

přehradu. Do úbočí zde byla ražena dopravní štola a z té šikmé a svislé komíny, do nichž byla z povrchu sestřelována rubanina, která byla dole nakládána na důlní vozíky a vyvážena. Tak vznikaly nálevkovité deprese, které se postupně propojily do tvaru asi 50 m hlubokého kařonu s průřezem ve tvaru V o délce asi 300 m. Při naší návštěvě byl navštíven zachovaný zbytek štoly o délce 15 a šířce 7 m, končící závalem.

Štola Jitřenka. Štola byla ražena armádou v 70. letech s dnes neznámým účelem. Teoreticky se dá počítat snad se skladem munice, nebo velitelským stanovištěm. Celková délka prostor se pouze odhaduje kolem sta metrů.

Štola v Hrdé Vsi. Štola se nachází v místní části Víru zvané Hrdá Ves. Je zaústěna v prudkém svahu, těsně nad hladinou říčky Bystřice.

Štola Pekelská. V uplynulém roce byl po jednání s obecním úřadem a s majitelem pozemku zbudován nový vstup do Pekelské štoly.

Štola Bílý potok. Dnes je používán spíše pracovní název Perlovka, nebo Perlová štola. Štola se nachází asi 0,5 km od Šmelcovny, těžené suroviny ve štole nejsou známe. Vstup je asi čtyřmetrovou svážnou plazivkou. Je maximálně 30 m dlouhá, končí čelbou, bez jediné rozrážky. Kromě bohatých sintrových náteků po stěnách se vyznačuje tzv. jeskynnými perlami, kterými je vystlána počva štoly téměř v polovině její délky. V zimních měsících není vhodné štolu navštěvovat pro každoroční výskyt netopýrů.

Štola Stříbrnice. Jde o silně zatopené důlní dílo, jehož ústí ve svahu kopce, kde se nalézají suché partie štoly, tak i vstup do zatopené úpadnice jsou opatřeny masivními mřížemi s důmyslným uzamykáním.

Štola Theodor. Nachází se v údolí směrem asi 150 m od Svatoslavi v objektu bývalé vodárny. Ústí štoly je dnes uzamčené a opatřené kovovými dveřmi. Vzhledem k tomu, že původní využití štoly bylo jako zdroj vody, je ve štole vysoká hladina vody. Proniknout lze nyní asi 100 m od ústí, kde je vlivem umělé hrázky hladina vody ještě zvýšena zhruba na 150 cm. Průzkum štoly byl prozatím u hrázky ukončen.

ZO ČSS 6-19 Plánivy Z

2011

Za rok 2011 ZO ČSS 6-19 Plánivy nedodala žádnou výroční zprávu.

2010

1. Nová Amatérská jeskyně

V Nové Amatérské pokračoval průzkum komínů. Byl dokončen průzkum komína 55 v Absolově dómu. Komín byl vylezen do výšky 36 m. Spodní část pravidelného kruhového profilu sahá do výšky cca 23 m, ve vrchní části je poměrně komplikovaná prostora, kde se komín rozděluje na několik větví. Nejvyšší větev končí v závalu, ostatní v neprůlezných úžinách. Ve výšce 26 m bylo nalezeno malé, pěkně vyzdobené patro, avšak neprůlezných rozměrů. Po ukončení průzkumu a dokumentace byl komín odstrojen.

Poté byl zahájen průzkum vedlejšího komína 75. Komín začíná výraznou puklinou ve V části dómu. Po vylezení pukliny jsme dosáhli krásně erodované vertikální prostory, která se dělí na dvě části. Pravá část (tzv. Pravý domek) končí ve výšce asi 35 m zužující se zasintrovanou puklinou bez možnosti postupu. Levá větev (levý domek), odkud periodicky přitéká drobný tok (skap), končí také ve výšce cca 30 m. Horní partie jsou tvořeny čistým stupňovitým kařonem,

samotný konec tvoří neprůlezný meandr s drobným přítokem. Zmapování a odstrojení komína proběhlo na začátku roku 2011.

Číselné názvy obou komínů vychází z výšek komínů udávaných v literatuře (Příbyl, Rajman, 1980), které se však ve skutečnosti nepotvrdily.

V Trativodu v dómu U Dvou velkých bylo postoupeno o cca 2 m hlouběji. Práce komplikují vysoké nároky na počet lidí (minimálně 10), zvětšující se rozměry prostory (větší profil k těžení) a vertikální charakter prostor (bahnitý nestabilní svah). K objevu volných prostor zatím nedošlo.

V dubnu proběhla akce zaměřená na revizi hlavního polygonu v Bělovodské větvi. S pomocí nově pořízeného přístroje DistoX byla zrevidována část chodby od Katedrály J. Šlechty směrem po proudu ke starému limnigrafu. Současně bylo provedeno měření a zákres průběhu chodby. Údaje byly následně zpracovány a zapracovány do digitální mapy.

2. Systém Piková dáma–Spirálka

Na počátku roku 2010 byla kvůli vysokému vodnímu stavu ukončena hydrotěžba v chodbě Pod Modrým komínem ve Spirálce. Vybavení bylo přesunuto do j. Piková dáma, kde byla zahájena těžba v chodbě Nad Kyvadlem, která ústí do hlavní chodby v pravé stěně cca 4 m nad hladinou Jezírka. Nejdříve byla vyklizena částečně zasedimentovaná chodba na celý profil v délce cca 8 m, dále bylo postoupeno asi 3 m. Na konci se chodba snižuje a tvoří sifon s neustálým drobným přítokem. Bylo tedy nutné instalovat sací hadici, kterou je voda se sedimentem odsávána. Volných prostor zatím nebylo dosaženo.

V rámci bezpečnějšího přístupu k ústí chodby Nad Kyvadlem byl přestrojen traverz z Gotické chodby.

Ve Spirálce pokračoval průzkum trativodů v Dvojdómu (Nad Modrým komínem). V nejspadnějším z nich bylo postoupeno asi 6 m daleko, kde bylo dosaženo velmi těsných úžin. Směr chodby napovídá, že se jedná o odvodňování Dvojdómu směrem na Fousatý sifon.

V celém systému Piková dáma–Spirálka probíhá průběžně výměna starých nevyhovujících kotvení.

3. Plánivy

Koncem roku byly zahájeny práce směřující k vypracování nové přesnější mapy Plániv pomocí měřicího přístroje DistoX, a celkové dokumentaci této jeskyně. Do konce roku 2010 proběhly dvě mapovací akce, v rámci kterých se podařilo zmapovat jeskyni po Borisovu propast. Zpracování mapy bude následovat po dokončení měření v celé jeskyni.

4. Zahraniční akce

Ve spolupráci se členy STJ Krakow proběhly dvě exkurzní akce do jeskyní v Polských Tatrách. V únoru do jeskyně Mietusia (jeden člen) av červenci do jeskyně Wielka Litworowa a malé jeskyňky protékané vodním tokem Wodna pod Pisaną (dva členové).

Skupina navázala na sérii úspěšných expedic do jeskyně Kačna Jama ve Slovinsku v rámci mezinárodního projektu Kačna Jama Reka Exploration, kde Plánivská skupina provádí již několikátý rok systematický výzkum ve spolupráci s jeskyňářskou skupinou Gregora Žiberny Divača.

Na březnové akci se pokračovalo v přemapování jeskyně pomocí DistoX. Další skupina se věnovala úpravě kotvení lana pro vrátek. Byl také proveden průzkum průvanu v jeskyni v závrtu Bukovník a průzkum jeskyně D1, kde byl také pozorován silný průvan. Odstrojením Plánivského rovu se definitivně ukončily práce v této části jeskyně.

Červnová akce byla ve znamení příprav na velkou letní expedici. Probíhaly opět mapovací

práce, dokončilo se vystrojení ocelového lana pro vrátek a probíhalo vystrojování cesty mezi prvním a druhým bivakem pomocí ocelových lan a stupů.

Na třítýdenní letní expedici se podařilo pokročit v Chodbě za zrcadlem, která se nachází na konci jeskyně za sifonem v Cimrmanově rovu, a objevit tak 300 m nových chodeb monumentálních rozměrů. Celková délka Chodby za zrcadlem je cca 1 km a končí dalším sifonem, který se v rámci letní expedice nepodařilo překonat. Dalším úspěchem bylo překonání druhého sifonu v Rovu človeških ribic, kde došlo k objevu 250 m chodeb převážně zatopených vodou. Akce se zúčastnilo více než 50 jeskyňářů z mnoha jeskyňářských skupin.

5. Ostatní akce

Geofyzikální měření v letošním roce navázaly na měření VDV z roku 2009, kdy bylo pomocí této metody nalezeno pravděpodobné pokračování jeskyně Balcarka. V roce 2010 bylo provedeno gravimetrické měření ve čtyřech profilech (měření ve dvou dalších plánovaných profilech neproběhlo kvůli nepříznivému počasí) s cílem ověřit, zda anomálie VDV byly způsobeny jen vodivou výplní tektoniky, nebo zda se jedná o vodivým sedimentem vyplněnou jeskyni nebo o volné prostory. Po vyhodnocení bylo konstatováno, že většina prostor jsou jeskyňní chodby, částečně zaplněné sedimenty, ale našly se také volné prostory v hloubkách do 40 m, tedy v úrovni dna žlebu a jeskyně Balcarka.

V jeskyni 13C byla dokončena 1. etapa přírodního trenažeru pro nácvik jednolanové techniky a záchranářských technik. Trenažér byl primárně vybudován pro výcvik členů ČSS, SZS a spolupracujících organizací IZS. Materiální vybavení trenažeru bylo financováno z grantových, účelově vázaných, prostředků SZS.

Koncem srpna byla uspořádána tradiční Vzpomínka, která připomněla 40. a 45. výročí tragických událostí v jeskyni Nová Amatérská a 13C. Členové se aktivně podíleli na činnosti SZS.

2009

Za rok 2009 ZO ČSS 6-19 Plánivy nedodala žádnou výroční zprávu.

2008

1. Nová Amatérská jeskyně

Trativod U dvou velkých

V Nové Amatérské jeskyni pokračovaly výkopové práce v Trativodu v dómu U Dvou velkých. Byly nainstalovány dvě lanovky, které po několika úpravách velmi dobře slouží. V říjnu pak byla objevena puklina v levé části chodby, po jejímž otevření se skokově zlepšila kvalita vzduchu v koncových částech.

Začerpávací pokus Gumového závrtnu

V rámci úvah o dotažení elektrického kabelu k Trativodu byl v říjnu proveden „začerpávací“ pokus Gumového závrtu. Účelem bylo pomocí dvou hasičských cisteren vody vyzkoušet komunikaci některého komínu v Dómu zemních pyramid. Průtok v jeskyni odpovídal průtoku hadic a měl poměrně ostře ohraničený začátek i konec, z čehož jsme usoudili, že voda protéká relativně volnými prostory.

Průzkum komínů

V dómu Zemních pyramid byl vylezen poslední (sedmý) komín. V tomto dómu, kromě komína Nad Písečnou terasou, nebylo objeveno výraznější patro nebo pokračování. Všechny ostatní komíny skončily ve výšce cca 30 – 45 m nade dnem, a to buď závalem, nebo v neprůlezných puklinách. Vzhledem k blízkosti závrtu Dolina překvapení lze proto s určitostí předpokládat

přímou spojitost mezi dómem a závrtem. Posledním vylezeným komínem byl komín Michelangelo, vysoký 46 m, který je situovaný v s. koutě dómu. Začíná nad vrcholem cca 6 m vysokého svahu. Nad ním je mohutný kout, na jehož pravou stěnu dopadá voda z periodického vodopádu vytékajícího z vrcholu. Kout ve výšce cca 26 m přechází do samotného komína o průměru 2 m, jehož povrch tvoří ostré členité výčnělky bez sedimentů. Po 10 m se charakter mění. Komín šroubovitě meandruje, profil se prudce zužuje až do neprůlezných rozměrů. Komín nemá žádnou významnější výzdobu a po zaměření byl odstojen. V půli roku byl vylezen komín Nad Šolimovou mísou. Výška komína je 39 m nad běžnou úroveň vodní hladiny. V horní části byl nalezen poměrně stabilní promytý zával a malá síňka (rozšíření komínu) se sintrovou výzdobou. Komín byl vylezen s pomocí lezeckého sloupu a po zaměření byl taktéž odstojen. Na podzim byl vylezen komín V Dómu brekcií. Tento komín byl v 70. letech již zdolán, ale dochoval se jenom krátký slovní popis. Lezení zkomplikoval fakt, že ze základny Ditrich byl ukraden takřka všechen lezecký materiál. Komín se tyčí 24 m nad vrcholem suťového kužele v Dómu brekcií. Byl vylezen volně, nejdřív kolmou puklinou v jz. části dómu do výšky 12 m, a pak hlavně traverzováním do jv. části dómu. Tam ve výšce 18 m byl objeven menší dóm o rozměrech 8 × 6 × 6 m (d × š × v). Dno tohoto dómu je pokryto hlinitým sedimentem a bělostnými stalagmity, směrem k JV stoupá. V jihovýchodní části pokračuje z dómu stoupající, 6 m dlouhá chodba, která se postupně zužuje do neprůlezných rozměrů. Protože komín nemá perspektivu pokračování, byl po zaměření a fotodokumentaci odstojen.

Dokumentace

V rámci dokumentační činnosti jsem se věnoval revizi polygonu Bělovodské větve pomocí elektronického teodolitu. Původní polygon (Příbyl, Rajman) vykazoval výškové i směrové nepřesnosti. Polygon byl zrevizován od dómu U Homole do dómu Marko Zahradníčka. Také byla zmapována a zakreslena část Chodby samoty od Katedrály J.Šlechty až k Povodňovému sifonu.

2. Stará Amatérská jeskyně

Ve Staré Amatérské jeskyni byl vylezen komín I. v Dómu objevitelů za účelem dosažení stropního meandru v jeho j. části. Meandr přechází v komín II., který by mohl směřovat do předpokládané, geofyzikálními metodami (Kalenda a spol.) potvrzené, horní úrovně. Tato úroveň souvisí pravděpodobně s úrovní Holštejnské jeskyně. Technickým lezením bylo dosaženo komína I., ale hledanou spojku do meandru se odtud nalézt nepodařilo. V komíně I. byly nalezeny dílčí prostory, avšak bez možnosti dalšího pokračování. Celková výška komína I. je 18 m.

3. Křížův závrt

V Křížově závrtu byl zahájen poslední pokus o proniknutí do volných prostor, a to v z. části Zaskládaného dómku. Pod dvěma puklinovými komíny jsme začali hloubení chodbičky západním směrem, které však po třech metrech zastavila skalní stěna. Dalším nadějným směrem sejevila hlínami zcela vyplněná chodbička na jedné z puklin směrem na jih, tvořící zde soustavu komínků. Skalní strop sondy se ale snižoval a kopání pokračovalo ve velmi stísněných podmínkách. Výkopové práce ve stísněné prostora byly stále obtížnější.

4. Jeskyně Spirálka

V jeskyni Spirálka bylo rozhodnuto o zpřístupnění pater Nad Modrým komínem tak, aby bylo možno zde provádět systematický výzkum. Většina žebříků z Křížova závrtu tak byla přesunuta do Spirálky a pomocí cca 12 m žebříku byl vytvořen pohodlný a bezpečný přístup. Následně byl rozšířen vstup do Dvojdómu a koncem roku pak byla zahájena těžba. Průběžně probíhala také revize kotvicích bodu a přestrojování exkurzních tras.

5. Jeskyně Plánivy

V jeskyni Plánivy byl ve vstupní propasti z bezpečnostních důvodů odstraněn lanový žebřík a nahrazen lanem.

6. Zahraniční výzkumy a ostatní činnost

V zahraničí, jsme se letos velmi intenzivně věnovali činnosti v Kačně jamě ve Slovinsku. V roce 2008 byly v jeskyni Kačna jama objeveny a ze dvou třetin zdokumentovány nové prostory dosahující délky půl kilometru. Nejvýznamnější je objev Plzeňského Rovu, který vnesl nové poznatky k poodhalení složitých hydrologických poměrů v Kačně jamě. V koncovém místě Plzeňského rovu jsme se dostali do přímé vzdálenosti 400 m od koncového sifonu, kde mizí aktivní tok Reky. Druhou nejvýznamnější událostí bylo objevení pokračování za odtokovým sifonem pod propastí Lentilka (75 m) v Plánivském Rovu. Zde bylo prostoupeno trativodnými chodbami do vzdálenosti zhruba 200 m od propasti Lentilka. Byly zde zastíženy přítoky z neznámé části systému. V případě, že se nepodaří objevit další pokračování, bude dosahovat celková délka Kačně jamy cca 13,75 km. Mezi naše výsledky nesmím zapomenout uvést i revizní mapování celé větve Zahodni Rov, Južné Dvorany a Rovu človeških ribic, kde jsme naměřili polygon délky 920 metrů a následně zpracovali i mapovou dokumentaci nezbytnou pro připojení našich objevů.

Dva členové se v lednu zúčastnili expedice Skalarjevo Brezno v rámci Speleoprojektu Kanin 2008 organizovaného sdružením Kóta 1000, jehož cílem byl průzkum závalu v hloubce 911 m a vystrojení větve do Rolling Stones.

Sedm členů Plánivské skupiny se začátkem května zúčastnilo expedice Cantabria 2008, kterou zorganizovali naši přátelé ze speleoklubu Schravelaar. Během tohoto sportovně zaměřeného pobytu, byly prostoupeny jeskynní systémy jako Cueto Coventosa, Tonio Canyuela, Crucero Calaca a další.

V rámci zdokonalování zejména začínajících lezců v jednolanové technice byl v červnu uspořádán druhý ročník akce s názvem Lezecký den.

V jeskyni 13C také bylo nainstalováno vertikální statické kyvadlo, sloužící k nepřetržitě detekci deformace masivu vlivem napětových změn, s jehož pomocí bylo v listopadu úspěšně predikováno zemětřesení v oblasti Kuril. V rámci geofyzikálního měření na Ostrovské plošině bylo naplánováno dosud nejrozsáhlejší měření metodou VDV. V dubnu 2008 bylo nalezeno pokračování anomálií Holštejnské jeskyně včetně jejich přítoků a další vodivé zóny směřující k Macošě od Sloupu a Šošůvky. V průběhu srpna bylo proměřeno více než 100 ha směrem k Macošě až po Gumový závrt a současně zmapovány vodivé zóny v hloubkách do 60 m.

ZO ČSS 6-20 Moravský kras Z

2011

Úvod

V roce 2011 naše skupina, resp. její lezecká část pracovala na problému Chobotu v Horních patrech Skleněných dómů, vyřizovala se povolení daná legislativou na průzkumnou činnost, proběhla jednání o nájmu pozemku před skupinovou základnou a prováděly se další prospěšné akce.

V klasické části Skleněných dómů bylo provedeno 8 akcí, jichž se zúčastnilo 31 osob. Akce byly zaměřeny na celkovou kontrolu pracoviště a vyčištění pracoviště tak, abychom splnili podmínky platné výjimky na činnost v této lokalitě. Dále bylo pokračováno v kopání okolo Katedrály.

V horní části Skleněných dómů proběhlo celkem 12 pracovních akcí, kterých se zúčastnilo celkem 39 osob.

Exkurze do Spirálového komínu

Cílem akce bylo získání kritického názoru od kolegů ze skupiny TOPAS na koncové místo Spirálového komínu. Intenzita průvanu byla značná, což se dalo očekávat vzhledem k minusové teplotě venku. Vzhledem k potenciálu místa – cca 100m k povrchu, cca 100m ke stěně Macochy a o něco dál ke žlebovým stráním by stálo za pokus dostat se dál.

Exkurze do Spirálového komínu

Cílem akce bylo postoupit do volného prostoru, do kterého jsme nahlédli při minulé akci. Při uvolňování pukliny v koncové sínce Spirálového komínu se podařilo navázat komunikaci (prohulákat) s družstvem v Erichově jeskyni. Nejvíce bylo slyšet na kótě 395 m n.m. ve zlomu vstoupné chodby doleva při pravé stěně zespodu ze závalu. To znamená, že ve stávající mapě je chyba a že koncové místo není vzdáleno cca 15 m od nejbližšího místa v Erichově jeskyni ve vodorovném směru, ale že se nachází přímo pod závalem s denivelací cca 9 m. S pomocí pákového navijáku a palice se postupným vytahováním, drčením a rovnáním kamenů v koncové puklině podařilo zajistit průlezný profil, ovšem pouze pro otrlé jeskyňáře, kteří tam vlezli, jen co se vrátili z Erichovy jeskyně. Podařilo se jim proniknout do prostor s celkovou délkou asi 10 m, které se nacházejí ve sboru závalu. Byla zakreslena orientační mapka objevených prostor.

Povrchová exkurze po Chobotu

Kontrola uzávěry vchodu V2 a zaměření uzamykacího otvoru pro lepší zabezpečení. Kontrola stavu uzávěry Korálového závrtu. Průstup strání naproti Nejezchlebova lomku.

2010

V roce 2010 naše skupina, resp. její lezecká část pracovala na problému Chobotu v Horních paterách Skleněných dómů, vyřizovala se povolení daná legislativou na průzkumnou činnost, proběhla jednání o nájmu pozemku před skupinovou základnou a prováděly další prospěšné akce.

V klasické části Skleněných dómů byly provedeny 2 akce. Akce byly zaměřeny na celkovou kontrolu pracoviště, zvláště kvůli žádosti o novou výjimku. Situace byla zdokumentována pracovníkem SCHKO Moravský kras RNDr. Antonínem Tůmou

V horní části Skleněných dómů proběhlo celkem 7 pracovních akcí:

- fotodokumentace hlavního tahu horních pater (po traverz včetně) a kopané sondy za traverzem
- byla vyměněna lana kompletně od vstupu až po Traverz
- prohlubování sondy na dně Tobogánu
- těženo 30 kýblů ze sondy v Tobogánu úplně dole
- kontrola kotevních bodů
- těžba v Traverzu
- sonda za Traverzem

Korálový závrt

Již dlouho jsme se chtěli podívat na charakter chodeb a výzdoby v Korálovém závrtu a porovnat to se Skleněnými dómami. Výzdoba je velmi podobná, přesto se trochu liší. Charakter je spíše propastovitý, prostory jsou poměrně velké, ale rozměrů hlavního tahu Skleněných dómů nedosahují. Sedimenty (v nejnižší známé jižní části) jsou písčité s drobnými valouny (do velikosti 1 cm).

Exkurze do Erichovy jeskyně a Spirálového komínu

Cíl exkurze byl zhodnotit nejvyšší koncové partie obou jeskyní. Celý první díl Erichovy jeskyně až po začátek vstoupné chodby byl promrzlý. Koncová partie Erichovy jeskyně je tvořena sínkou s rozměry cca délka × šířka × výška: 1,5 × 1 × 1 m. Zhruba dvě třetiny stropu tvoří zaklíněný balvan, který jednou stranou sedí na jílovité náplavě. Po pravé straně je neprůlezný pokračování do závalu s průvanem. Místo bylo zhodnoceno jako velmi nebezpečné, pro jakoukoliv činnost nevhodné. Výškový rozdíl mezi dnem Macochy a koncovým místem Erichovy jeskyně se uvádí cca 60 m, podle mapy se nachází zhruba 15 m od koncového místa Spirálového komínu. V koncových partiích Spirálového komínu vanul podle očekávání velmi silný průvan, zde by byly možnosti na postup reálnější. Koncová síňka je puklinovitého tvaru s rozměry: délka × šířka × výška: 2,5 × 0,8 × 2,5 m. Směrem nahoru se puklina zužuje až je nakonec vyplněna kamením. Levá strana nabízí možnost postupu do šířavin a mezi kamením šikmo vzhůru.

Základnu naší skupiny navštívila skupina jeskyňářů z Ruské federace, která navštívila zajímavé lokality v Moravském krasu.

2009

V roce 2009 naše skupina zažila náznak povstání z popela. Probíhaly pracovní akce do Horních pater Skleněných dómů, i dokumentační akce klasickou cestou ve spodní části. Část našich členů se aktivně zapojila i do výzkumů na jiných lokalitách. Největším pozitivem je však zapojení skautského oddílu Pramen do naší jeskyňářské činnosti.

Dále se nám velmi podařilo přiblížit základnu na Michalce vysněnému stavu. V současnosti je již v podstatě plně vybavena a funkční.

V klasické části Skleněných dómů byly provedeny 2 akce. Akce byly zaměřeny na celkovou kontrolu pracoviště, hlavně po povodních. Situace byla zdokumentována. Dále bylo provedeno uzamčení vchodu novým zámkem.

V horní části Skleněných dómů proběhlo celkem 5 akcí:

- kopání hutných jíhlů z konce sondy
- kopání za traversem, návštěva Tobogánu
- výměna lan – 80 m lana by asi mohlo po Traverz stačit
- výměna mailon karabin od vstupu po Y včetně a odstrojení traverzu
- kopání v sondě za Traverzem
- nové lano (Tendon Speleo 10.5 80 m) bylo ponecháno v dómu Nedočkavců, kopali jsme v sondě za traverzem

Suchdolský ponor

Vyšší průtoky vody způsobily zaplavení celého spodního dómku. Na doporučení Marka Audyho jsme se snažili o prolongaci v horní části III. propasti. Ve spodní části jsme vyčistili cca 3 m dlouhý otvor směřující šikmo dolů do pokračování pukliny.

Daňkův žlíbek

Vytažena tři čerpadla z čerpacích experimentů ZO 6-06.

Větrná, Babice

Pracovní akce ve Větrné v nových objevech za sifonem.

2008**Skleněné domy**

Za traverzem jsme pokračovali v zahlubování sondy. Stěny se k sobě na konci přibližují, ale doufáme, že se chodbička před námi neuzavře do neprůlezných pukliny.

Exkurze do cizích lokalit probíhaly po individuální domluvě jednotlivých členů skupiny.

Dva naši členové se zásadní měrou podíleli na vytvoření „Bezpečnostního a zdravotnického minima“ pro všechny jeskyňáře.

ZO ČSS 6-21 Myotis P**2011****Jeskyně č. 905B v závrtu Člupek JESO: K230 12 13J09052**

Jeskyně Člupek se nachází v závrtu 200 m východně od závrtu Společňák, 1 km od obce Vilémovice. Závrt je 17 m dlouhý, 14m široký a 7 m hluboký s nárazovou stěnou a ponorem na západní straně. V „Hlavním směru“ je jeskyně 70 m dlouhá a 20 m hluboká. Prostory jsou velice členité s úzkými chodbami a meandry. Práce v tomto směru byly přerušeny pro neprůchodnost a nemožnosti odkládání těžného sedimentu.

Další práce byly prováděny v „Ivoškově chodbičce“ na vzdálenost cca 7 m. Chodbička končí neprůlezným trativodem v současné době je po přívalích vod v roce 2010 zanesená ze ¼ bahnem. Dále se pokračovalo za „závalem“ po jeho překonání se otevřela chodba o délce 15–20 m. šířce 1–2 m a výšce až 7 m. Po samovolnému vysypání komína v místě závalu je tato chodba v současné době nepřístupná.

Jeskyně č. 620 Propáستka u Veruňčiny jeskyně JESO: K230 12 11 J06200

Jeskyně Propáستka u Veruňčiny jeskyně se nachází vpravo, v macošském hrdle Suchého žlebu, cca 6m nad současným údolním dnem. Těsně sousedí s Veruňčinou jeskyní. Prolongačními pracemi jiz. směrem pod „převísem“ se postoupilo těžným sedimentu na vzdálenost cca 12 m. V nejnižším místě byla hloubena sonda do cca 10 m.

Jeskyně č. 901B v závrtu Agris JESO: K230 12 13 J09012

Jeskyně Agrisse nachází v závrtu v areálu zemědělského podniku Agris Jedovnice ve Vilémovicích. Jarní povodeň v roce 2009 vstup do jeskyně zcela ucpala bahnitými sedimenty. V roce 2010 se podařilo obnovit původní stav jeskyně. I v roce 2011 probíhá čištění jeskyně od zbytků naplavených sedimentů.

Členové skupiny doplňovali a upravovali za provozu novou expozici Speleo muzea v objektu Obecního úřadu ve Vilémovicích.

2010**Závrt v areálu zemědělského podniku Agris s.r.o.**

Byly uvolněny závaly způsobené povodní, pracoviště je přístupné v původním rozsahu.

Člupek (905 A)

Jeskyně Člupek se nachází v závrtu 200 m východně od závrtu Společňák, 1 km od obce Vilémovice. Pokračovaly prolongační práce spočívající ve vyklizení sedimentů v tzv. Ivoškově odbočce. Byly započaty těžební práce přímo pod vstupní šachtou podél skalní stěny.

Propáستka u Veruňčiny jeskyně

Jsou prováděny prolongační práce v odbočkách z hlavní šachty. Bohužel, bez zásadních

postupů. Členové skupiny doplňovali a upravovali za provozu novou expozici speleo muzea v objektu Obecního úřadu ve Vilémovicích.

2009**Závrt v areálu zemědělského podniku Agris s.r.o.**

Jarní povodeň spláchla zeminu kolem skruží a ucpala vstupní část až po spodní okraj skruží. Postavili jsme trojnožku, nainstalovali vrátek a po odtěžení nezbytného materiálu se nám snad dostatečně podařilo skruže podezdít a znovu obsypat, pak už jsme poměrně snadno a rychle pronikli do prvního dómku, který zůstal nepoznamenaný katastrofou, hned další chodba je ale zcela ucpaná sedimentem, což vypadá na nějaký další vypadený komín. Voda tam někudy protéká, nezbyvá než doufat, že letošní povodeň tentokrát napraví škody, které ta loňská napáchala.

Člupek (905 A)

Jeskyně Člupek se nachází v závrtu 200 m východně od závrtu Společňák, 1 km od obce Vilémovice. Pokračovaly prolongační práce spočívající ve vyklizení sedimentů v tzv. Ivoškově odbočce. Pro velmi obtížný transport materiálu je zde pracováno sporadicky a průzkum stagnuje.

Žďár – ponor

Na lokalitě Žďár–ponor (Závrt v Brusné) s ponorovou stěnou na pozemku p.č. 496/11 a 561 v k.ú. Žďár. Po jarní povodni 18. 3. 2005 došlo k propadu v poli ve směru postupu. Po získání povolení prací bylo započato s hloubením průzkumné šachtice. V letních měsících r. 2006 zastihla dřevěná šachtice v hloubce cca 6 m původní zanesený horizont. Šachta byla osazena betonovými skružemi. Další postup je ztížen neprůlezným profilem ve směru dalšího volného postupu. Průchod je upravován pomocí pyropatron. Situace je obdobná roku 2008.

Propáستka u Veruňčiny jeskyně

Na dně propáستky jsme vyhloubili 9m sondu podél skalní stěny celková hloubka jeskyně je nyní 33 m, další 2 horizontální sondy jsme prokopávali ve středních partiích jeskyně, na volný prostor jsme dosud nikde nenarazili.

Členové skupiny doplňovali a upravovali za provozu novou expozici Speleomuzea v objektu Obecního úřadu ve Vilémovicích.

2008

Za rok 2008 ZO ČSS 6-21 Myotis nedodala žádnou výroční zprávu.

ZO ČSS 6-22 Devon Z**2011****– Domácí lokality**

Okrouhlík – Hlavní činnost byla tradičně soustředěna na sz. část Moravského krasu – oblast Vavřínecké plošiny a Pustého žlebu. Zde jsme celkem 41 pracovních akcí věnovali závrtu Okrouhlík. Komplikované práce probíhaly především v druhém sifonu, který se nám občasné zaplňoval vodou. Na některých akcích bylo nutné zapojit do práce čerpadlo. Komfort prací byl zvýšen vybudováním prkenných podlažek a mechanickými úpravami profilů sifonu. Podařilo se postoupit o 13 m, avšak finální koncové vzestupné části sifonu jsme prozatím nedosáhli. Objevy se podařilo uskutečnit i v dómu „Na rozhraní“ a „Půlnoční propasti“, jejíž celková výška narostla na 48 m. Celkově jsme jeskyni za rok prodloužili o 39 m na zatím konečných 461 m.

Propastovitě bludiště – Zde se podařilo prodloužit koncový sifon Písečné chodby do jeho pravděpodobně vzestupné části. Velmi zajímavé jsou pestré sedimentární výplně sifonu, u kterých se dá předpokládat až třetihorní stáří. Byly odebrány vzorky, které byly předány k laboratornímu vyhodnocení České geologické službě.

Do oblasti Veselického žlíbku „Peklo“ a jeho ústí do Pustého žlebu bylo také zorganizováno několik povrchových akcí a podařilo se objevit 5 menších nevidovaných jeskyní.

– Odborná činnost

V rámci odborné činnosti jsme provedli geologický průzkum Pekelného jícnu v propasti Macocha.

– Expedice

Tötesgebirge – nezanedbatelnou část našich aktivit jsme věnovali expedicím do zahraničních krasových oblastí. Největší nápor jsme směřovali do Rakouska, kam jsme zorganizovali celkově 4 expedice do západní části pohoří Tötesgebirge – údolí řeky Rettenbach. Dvě akce proběhly do vyvěračky Kühloch o celkovém převýšení +376 m. Lokalita je zakončena sifonem, kam jsme chtěli vyslat potápěče. Bohužel po komplikacích s transportem výstroje se ponor nerealizoval. Práce jsme prováděli také v jeskyni Spiegelwandcanyon. Zde se podařilo našemu potápěči překonat dva sifony. Tento prvotní průzkum znamenal objev 100 m nového pokračování. Navštívit se podařilo rovněž rozměrnou jeskyni Nagelsteck a uskutečnit ponor v periodické vyvěračce Kessel v sousedním pohoří Salzkammergutberge.

Strážovské vrchy – na Slovensku jsme se zúčastnili lezeckých dnů SSS v Mojtínském krasu – Strážovské vrchy. Zde jsme exkurzně navštívili jeskyně Rubán a Mojtínskou propast.

Kačna jama – v létě jsme se zúčastnili mezinárodní expedice do druhé nejdelší jeskyně Slovinska Kačna jama. Akci zorganizovaly skupiny Plánivy a Geospeleos. Zde jsme působili nepřetržitě 104 hodin v podzemí v hloubce 260 m pod povrchem, 6 km od vstupní 186 m hluboké propasti. Podíleli jsme se na transportu materiálu a výzkumu chodby Za zrcadlem, kde jsme museli potápěčsky překonat krátký sifon. Za druhým sifonem hlavní potápěč ze skupiny Geospeleos objevil nové pokračování v délce 680 m. Po vylezení kolmého stupně jsme objevili nové prostory s propastí v délce cca 50 m. Podíleli jsme se rovněž na fotodokumentaci jeskyně.

Elba – koncem léta jsme zorganizovali potápěčské soustředění na Elbě, kde se nám podařilo proniknout i do několika menších podmořských jeskyněk. Navštívili jsme také útesovou jeskyni Grotta Azzurra, ke které jsme se dopravili po moři za pomoci nafukovacího člunu a ploutví.

Banát – v úplném závěru roku jsme vyrazili na rumunský Banát. Zimní expedici zorganizovaly společně skupiny Pustý žleb a Jihomoravský kras. Působili jsme v okolí české vesnice Svatá Helena. Práce probíhaly v jeskyni Jasanka. Podíleli jsme se především na mapování. Díky novým objevům délka jeskyně narostla o 1290 m. V blízkém okolí jsme také navštívili jeskyni Vranovec.

– Ostatní

Většina našich členů si vyzkoušela základy potápění s přístrojem na bazénu v Blansku. Odborný článek ze starších geologických výzkumů propasti Macocha nám vyšel v odborném recenzovaném periodiku Geologické výzkumy na Moravě a ve Slezsku.

2010

Závrt Okrouhlík: V roce 2010 jsme navázali na naše předchozí výzkumy a pustili se do prací v koncovém sifonu (zcela vyplněného sedimenty). Současně probíhalo vystrojování Půlnoční

propasti pevným 27m dlouhým žebřem předěleným dvěma přestupními plošinami, což značně usnadnilo a urychlilo přístup na koncové pracoviště. Zde jsme kvůli dlouhé transportní cestě těžných sedimentů vybudovali v březnu dvě na sebe navazující lanovky. V polovině dubna po uvolnění sedimentů u stropu se podařilo narazit na volné prostory s výrazným prouděním vzduchu. Po upravení průlezu v následující akci se povedlo proniknout do nových objevů a prozkoumat prvních 150 m nových prostor. Dalším mezníkem bylo monstrózní propojení síňky Hlídačova komnata se dnem Půlnoční propasti. Okrouhlík plní svou odvodňovací funkci a svádí veškerou vodu z okolí do svého nitra. Ve studni v travivodu voda dál odtéká jen nepatrnou škvírou u stropu částečně tvořenou bahnitými jíly. Začal se tu opět projevovat přebytek CO₂ a tak jsme přistoupili k zavedení vzduchovodu. Během roku byly také vylezeny všechny komíny v nově objevené části s poměrně rozsáhlými horními patry v komínu Nad sifonem. Došlo též k rozšíření vstupu do Damoklova dómu, kde jsme vylezli jeho komín a provedli přípravné práce pro uvolňování sutě z komína zdejší vzestupné síně. K prosinci 2010 lokalita dosahovala délky 422 m a hloubky 81 m.

Propastovitě bludiště: Proběhlo 6 akcí, výzkum byl zaměřen na prolongaci Písečné chodby (odtok ve směru propast Macocha). Kopanou sondou se podařilo prodloužit na celkových 17 m polygonu. Práce probíhaly v horizontálním směru, pravděpodobně na dně sifonu kompletně zaplněném sedimenty (písky, jíly). Lokalita byla prodloužena na celkových 671 m.

Expediční činnost: Slovinsko – Kačna jama, Divaški kras, Černá hora – Medúza, planina Dalovica, Rakousko – Kühloch, Dachstein

- Publikační činnost – viz archiv dokumentace ČSS.

Členové ZO prezentovali svoji činnost mluvenými prezentacemi a postery na tradičních událostech – beseda „Technické sporty“ ve Vavřinci a Speleofórum ve Sloupě. Člen ZO prezentoval na Studentské geologické konferenci na Masarykově univerzitě v Brně výsledky strukturálně-geologického výzkumu propasti Macocha. Člen ZO úspěšně absolvoval potápěčské zkoušky ve výcvikovém systému CMAS a aktivně se věnoval výcviku technického a jeskynního potápění v zatopených lomech ČR.

2009

V průběhu roku se podařilo zrealizovat 78 pracovních akcí a exkurzí. Nejvíce akcí jsme na Suchdolsku věnovali naší stěžejní lokalitě – závrtu Okrouhlík a Hornímu Suchdolskému ponoru. Obě tyto činnosti probíhaly v úzké spolupráci se za 6-17 Topas, s níž řešíme společnou problematiku odvodnění Vavřínecké plošiny. Při této spolupráci jsme 3 akce věnovali nové lokalitě skupiny Topas, ponoru Kristýnka. Na pracovišti jeskyně č. 8 byla vyhotovena dokumentace z předchozího mapování. Členové naší skupiny se podíleli i na vědeckovýzkumné činnosti v oblasti geologického mapování propasti Macocha ve spolupráci s PřF MU Brno a ČGS. V Křtiněském údolí se členové ZO podíleli na stopovacích zkouškách ve spolupráci s PřF UK Praha.

Okrouhlík: Na začátku roku se pokračovalo v prolongaci koncového meandru v hloubce 18 m. V březnu 2009 byla lokalita zajištěna uzamykatelným poklopem a vstupní šachta vybavena pevnými žebříky. Podařilo se proniknout do stupňovitě pokračování v délce 36 m. Z nově objevené síňky studňovitého tvaru vertikálně pokračují dva úzké průlezy, ústící do nádherně zdobené prostory 6 × 1, 5 × 2,5 m. Podařilo se objevit nové rozsáhlé prostory. Úzkou, 11 m dlouhou „Propojovací chodbou“ jsme pronikli do „Hlídačovy komnaty“. Jedná se o bohatě zdobenou síň o rozměrech 9 × 3 × 6 m. V jejích stěnách se nachází unikátní sintrový útvar připomínající ptáka. Svažující se zařícené dno síně vede do mohutné propasti „Půlnoční propast“.

Na dosažení dna ze vstupní úžinky stačí 23 m slánění. V podélném směru prostora měří 17 m, největší šířka je 11 m. Ve stěnách propasti se nachází několik slibně vyhlížejících oken a komínů. Dno propasti je tvořené suťovým svahem určujícím hlavní směr odtoku. Po vystrojení 7m traverzu se podařilo kalibrační úžinkou proniknout do nových prostor. V nejprostornějších partiích jeho parametry dosahují 14 × 5 × 14 m. Jedná se o nový přítok propasti, paralelní s tím, kterým jsme do ní pronikli. Prokázali jsme propojení dómu se spodní částí propasti, které je však neprůlezná. Jeskyně Okrouhlík svou délkou přesáhla hranici 200 m. Hloubka jeskyně narostla o 54 výškových metru na celkových 72 metru pod povrchem. Půlnoční propast se stala nejmohutnější jeskynní prostorou pod Vavříneckou plošinou. Vzdálenost koncového místa jeskyně k předpokládanému vyústění celého systému, Konstantnímu vývěru v Nové Amatérské jeskyni, je 1 200 metrů přímé délky. Výškový rozdíl mezi těmito dvěma body je 75 m. Jedná se o významný posun v otázce odvodnění oblasti Vavřínecké plošiny, který by mohl vést k dalším až několikakilometrovým objevům a prodloužení systému Amatérské jeskyně.

Horní Suchdolský ponor: Pracovní lokalita za 6-17 Topas. Členové naší ZO vypomohli při čtyřech pracovních akcích v koncovém trativodu jeskyně.

Kristýnka: Nová pracovní lokalita za 6-17 Topas. Členové naší ZO vypomohli při třech pracovních akcích a podíleli se na objevu propastovitě pokračování paleoponoru do hloubky cca 10m.

Propastovitě bludiště: Proběhlo 5 pracovních nebo exkurzních akcí. Ve spodních patrech byla objevena 3m průvanová chodbička s komínkem.

Pustožlebská zadržaná: Na lokalitě proběhly 3 akce. Středem zájmu byly komíny v Křišťálové jeskyni. Byly přestrojeny některé nebezpečně kotvené úseky. Výraznější postup směrem vzhůru komplikují nestabilní a tektonicky narušené stěny.

Neselov – Nečasů: Proběhlo 5 pracovních akcí zaměřených na rozšíření přístupových cest do hlavních partií lokality.

– Vědeckovýzkumná činnost

Členové ZO se podíleli na strukturním mapování propasti Macocha a Punkevních jeskyní ve spolupráci s Přírodovědeckou fakultou Masarykovy univerzity v Brně a Českou geologickou službou.

Členové ZO se podíleli na hydrogeologických výzkumech – stopovacích zkouškách na Křtinském potoce ve spolupráci s Přírodovědeckou fakultou Karlovy univerzity v Praze.

– Expediční činnost

Černá hora – planina Dalovica: Průzkum koridoru Velki Labyrint a Pomorski put. Za dosud neproplavaným sifonem objeveno nové pokračování v délce cca 300 m. Člen ZO se podílel na transportu potápěčské výstroje.

– Publikační činnost – viz archiv dokumentace ČSS.

2008

– Suchdolské plošiny a Veselický žlíbek

Jeskyně č. 100 V Okrouhlíku – proběhlo zde několik prolongačních akcí v Chromkově chodbě, bez výraznějších úspěchů, chodba je i nadále v celém profilu vyplněná sedimenty. Bylo postoupeno zhruba o 2 m. Závěrečná pasáž je podle struktury balvanu tektonická porucha téměř kolmá na dosavadní průběh chodby a výplně jsou ponejvíc písečné s hojnými velkými balvany, které do sebe bývají vzájemně zaklínovány. Porucha pokračuje i nad úroveň stropu původní chodby a mezery mezi kameny jsou vyplněny hrubšími písky.

Jeskyně č. 100C Tomášova – nová lokalita Devonu, na niž bylo vyřízeno v tomto roce pracovní povolení. Samotná jeskyně je tvořena velmi nízkou, ale v některých místech i 6 m širokou chodbou. Proběhlo tu šest prolongačních akcí v koncové chodbičce, strop mírně ubíhá nahoru. Pozorovány byly slabé průvany.

Jeskyně č. 100A Okrouhlík – o pouhých třech akcích byl po 40 letech (tehdy zde pracovala Pustožlebská skupina) znovuotevřen závrt, vstupní šachta byla zaskružena, pracovalo se na odstraňování velkého množství kamenů a nestabilních bloků hrozících zřícením, které bránily ve výzkumech koncového trativodu. Pozorovány byly poměrně značné průvany. V roce 2008 byl závrt Okrouhlík hlavním pracovištěm skupiny. Na pracích se v hojně míře podíleli také členové ZO 6-17 Topas. Z dalších skupin se na pracovní akci jednou podílel člen ZO 6-25 Pustý žleb.

Jeskyně č. 75A Horní Suchdolský ponor – hlavní pracoviště ZO 6-17 Topas, členové ZO 6-22 Devon se zúčastnili sedmi pracovních akcí, pracovalo se hlavně na dne koncové šachty Suchdolské mystérium. Členové naší skupiny se podíleli na objevech nového nejnižšího bodu jeskyně dómu Mucholapka a Mikulášské chodby ve velkém dómu Junioru.

– Pustý žleb

Jeskyně č. 263 Propastovitě bludiště – letos proběhla bohužel jen jedna pracovní akce v Přesečné chodbě. Jeskyně byla i tak hojně navštěvovaná a využívána především ke sportovní a exkurzní činnosti.

– Neselov

Jeskyně č. 8 Nečasů – v jeskyni proběhly 3 měřické akce a jeskyně byla nově zmapována pro skupinové účely.

– Expediční akce

Slovinsko – Letní tábor na Kaninu

Členové se v září zúčastnili expedice pořádané sdružením Kóta 1 000 na Kaninském plató. Byla navštívena jeskyně Skalarjevo brezno, kde se podíleli na budování bivaku v –563 m u šachty Rolling Stones jako nové základny pro sestupy hlouběji do masivu.

ZO ČSS 6-23 Zbrašov P

2011

Byl odhlasován nákup nových čerpadel do JVTS. Provozní problémy byly řešeny na kopacích akcích, e-maily nebo telefonicky.

Terénní akce

Dle doručených PA-EZ, sešitu v naší skříňce v dílně provozní budovy ZAJ, sešitu ve stolku v chatce na DZ, dodaných digitálních fotografií a skutečností známých sestaviteli této zprávy, se pod hlavičkou naší ZO v r. 2011 uskutečnilo mnoho terénních akcí. Jen pro ilustraci 12 akcí v JVTS a nepočítaně akcí nivelačních. Mnozí členové se navíc zúčastnili akcí pořádaných jinými ZO: např. se ZO 7-02 ČSS Hranický kras Olomouc v HP Travněc 17 akcí (z toho 12× potápěč, 5× nosič); L. Rössler 5× nosič, L. Móroc 1× nosič.

Tradiční jarní expedice do Slovinska (Temnica na Krase), účastníci ZO 1-02 ČSS Tetín, Vratíkov, Aragonit, cíl exploračního území v okolo obce Kostanjevica, nalezeno několik perspektivních vchodů, mnoho kaveren z doby I. světové války, úspěšná prolongace našeho „detašovaného pracoviště“ Srečkotova jama.

2010

Za rok 2010 a 2009 ZO nedodala žádné výroční zprávy.

2008

Činnost za od minulých VČS konané v pátek dne 7. 3. 2008 do dnešního dne byla řízena pětičlenným výborem ZO, který se scházel dle potřeby. Celkem se konaly 2 oficiální výborové schůze. V roce 2008 se konala jedna členská schůze, a to VČS v pátek dne 7. 3. 2008. Zápis byl zaslán členům e-mailem a těm, co nemají přístup na internet klasickou poštou.

Terénní akce

Dle doručených PA-EZ, sešitu v naší skříňce v dílně provozní budovy ZAJ, sešitu ve stolku v chatce na DZ, dodaných digit. fotografií a skutečností známých sestaviteli této zprávy se pod hlavičkou naší ZO v r. 2008 uskutečnilo mnoho terénních akcí. Jen pro ilustraci: 25 akcí v JVTŠ a 3 v ZAJ. Mnozí členové se navíc zúčastnili akcí pořádaných jinými za (např. Travěvec 12 akcí v Hranické propasti se ZO 7-02 ČSS Hranický kras Olomouc).

ZO ČSS 6-25 Pustý žleb Z

2011

Činnost v Novém Sloupském Koridoru

Tlakový kanál v ponoru byl upraven, aby chom protáhli ocelový žebř a mohli důkladně prozkoumat komíny v prostorách pod dómem. Zkoumané komíny byly dva a nebylo v nich nalezeno průlezné pokračování. Znovu jsme se vrátili do Technického komínu, opravili vystrojení a celý jsme ho zdokumentovali. Celý komín je orientovaný příčně oproti průběhu Šošůvského Koridoru. Komín dosahuje výšky 47,9 m nad hladinou 8. sifonu. Následovala přesná dokumentace 8. sifonu, které jsme věnovali tři potápěčské akce. Děk novému vyvázání vodičí a polygonové šňůry, byly pořízeny velmi přesné údaje a případná délka štoly přes 8. sifon je počítána na 13,4 metrů. Také jsme revizně změřili polygon mezi Spojkou do Šošůvky a 8. sifonem. V Koridoru se dvakrát stopovalo barvivo, které při dvou pokusech (jednou na začátku léta, podruhé koncem) bylo vypuštěno do Wankelova jezírka ve Sloupsko-šošůvských jeskyních a podruhé do Žďárského ponoru, což bylo ovšem negativně ovlivněno velmi nízkými vodními stavy.

Ještě jednou jsme se pokusili snížit hladinu 8. sifonu. Hladina 8. sifonu se podařila ovšem snížit pouze o 10 cm po 18 hodinách čerpání. Dále jsme při jedné akci odčerpali 9. sifon, který má malý objem a nemá stálý přítok. Této akci předcházela úprava sesunutého svahu do 1. polosifonu pod dómem s ponorem. Na závěr roku jsme se pustili do čerpání jezera za přepadem v Jezerní chodbě. Nejprve jsme se hladinu pokusili odčerpávat zapůjčeným čerpadlem KDFU65, kterým jsme hladinu snížili na 11,8 metrů pod přepadovou hranu, kde se pokles takřka zastavil. Příčinou byl neznámý přítok, jak jsme při příštích akcích se silnějším čerpadlem (KDFU80) zjistili. Pro nutné spojení s povrchem při našich akcích, jsme začali s instalací telefonního kabelu.

Nová Amatérská jeskyně, Sloupský Koridor

V této lokalitě jsme uskutečnili během roku dvě pracovní akce. Sbírali jsme při nich patrony pro indikaci barviva a sledovali vodní stavy.

Sloupsko-šošůvské jeskyně, spodní patro

Tuto lokalitu jsme během roku navštívili dvakrát, v rámci barvicích pokusů.

Černá hora, expedice Medúza 2011

V srpnu se uskutečnila tradiční expedice do Černé Hory. Během jedné potápěčské akce byl překonán 2. a 3. sifon v Srksovu Pomorskem Putu. Po vylezení strmého hliněného svahu na konci loni objevených prostor byl objeven dóm. Dóm dostal název Kruhový objezd. Dále byla do vzdálenosti cca 100 m prozkoumána plazivka Nekonečná chodba směřující na Katedrálu. V závěru expedice byla navštívena propast Djerdap včetně spodní horizontální části.

Rumunsko – Banát, Svatá Helena

Činností jsme se vrátili do vyvěračky Jasanka. Při první akci se nám podařilo překonat první sifon pomocí malého kalového čerpadla, nalézt chodbu o celkové délce 40 m k dalšímu sifonu – druhému. Na ten naše technika nestačila, proto jsme se vrátili začátkem prosince vybaveni lepší technikou a podařilo se proniknout do dalšího pokračování jeskyně, ze kterého se nám podařilo zmapovat jen 246 m. Podařila se nám dát dohromady ještě jedna akce na závěr roku, kdy se nám podařila jeskyně zmapovat k 3. sifonu a tři výrazné odbočky. Celkem jsme letos v jeskyni objevili 1290 metrů chodeb.

Makedonie, Samakov

Návštěva speleo mítinku a zajímavých lokalit v okolí. Jeskyně Pešna, Pural.

Slovinsko, Kačna Jama

Výpomoc při transportu materiálu na začátku velké expedice Plánivské skupiny.

Slovensko, Jánská dolina

Pomoc na akci v Nové Stanišovské jeskyni.

Slovensko, Mesačný Tieň

Měření radiomajákem.

Mexiko, Yucatan

V roce 2011 pokračovalo již devátým rokem působení členů České a Slovenské speleologické společnosti na východním pobřeží mexického poloostrova Yucatan. Dvě expedice přinesly rozsáhlé objevy nových prostor a kýžené propojení dvou sousedících jeskynních systému. První dvojice obrací svoji pozornost k částem, které byly objeveny na podzim 2010 s jasným cílem nalézt spojení K'oox Baal a Tux Kupaxa, neboť podle mapy se k sobě přibližují na cca 20 m! Druhá skupinka začíná průzkum v cenotu Kot Be, kde se severozápadním směrem nachází celá řada dosud neprozkoumaných odboček a postupně objevují první letošní stovky metrů nových chodeb. Třetí dvojice zaměřila do cenotu Balam Tsa'í, kde se v loňském roce podařilo objevit mohutné chodby v délce téměř 4 kilometrů. Během prvních tří ponorů objevují pře 500 m chodeb v západní části. Z posledního místa dosaženého v roce 2010 pokračují obrovské chodby v takřka nezměněném profilu ještě dalších 500m. Stejně délky dosáhla i výrazná levostranná odbočka, kde rovněž nebylo dosaženo jejího konce. Nejzajímavější na těchto nově objevených chodbách je ale jejich generální směr, vedoucí k jz až jzj, což je v doposud známých částech jeskyně naprostou raritou. Dalšího půl kilometru bylo objeveno v různých odbočkách a paralelních chodbách. Několik ponorů bylo také věnováno průzkumu výrazné chodby, která z této části opět vyběhá směrem ke známým prostorám jeskyně Tux Kupaxa a kde bylo objeveno téměř 300 m chodeb. Průzkum byl ukončen v úzké, ale vysoké meandrující chodbě, která posléze přešla do pukliny. Rovněž zásadní význam mělo objevení několika nových cenotů. Během třítydenní expedice bylo objeveno a zmapováno celkem 7 km nových prostor a délka systému K'oox Baal tím dosáhla 36 634 m.

V prosinci se konala druhá expedice pokusit se nalézt spojení systémů K'oox Baal a Tux Kupaxa. Ve třech nových cenotech – Tan Ich (Brýle), Numya (Vášeň) a Sac Ktu Cha postupně

objevili a zmapovali 1 460 m místy velkých, krásně vyzdobených chodeb, ale převážně opět malých úzkých kanálů a průlezů, ve kterých se 12 dnů znovu a znovu pokoušeli nalézt spojení obou systémů. Dne 9. 12. v 11 hodin mexického času propojili 19 850 m dlouhou jeskyni Tux Kupaxa a 36 741 m dlouhou jeskyni K'oox Baal do jednoho systému. Vzniklý jeskynní systém je dlouhý 56 591 m a je čtvrtým nejdelším, vodou zaplaveným systémem na světě! Zároveň je však také nejdelším zmapovaným zaplaveným systémem na světě, neboť ve třech předních systémech je kompletně zmapováno jen asi 20 % prostor a u zbytku je změřen pouze polygonový tah, bez rozměrů a tvarů chodeb, profilů apod.

2010

Hlavní lokalitou byla jako i v minulých letech Šachta Broušek zpřístupňující jeskynní systém na Sloupském potoce mezi Sloupsko-Šošůvskými jeskyněmi a Novou Amatérskou jeskyní.

Nový Sloupský Koridor

Dvěma potápěčskými akcemi jsme se vrátili mezi 1. a 2. sifon, pořídili novou mapovou dokumentaci a začali zkoumat doposud neznámou tůň nedaleko 1. sifonu. Dosáhli jsme zde ve 40metrové vzdálenosti a 24metrové hloubce neznámých rozměrných chodeb. Výzkum zde nebyl dokončen. Dále byly potápěčsky zkoumány hladiny pod Bahnopádem Khumbu, kde nebylo nalezeno ve 20metrové hloubce pokračování. I zde bude průzkum pokračovat, nebou při sestupu potápěče se rychle zhoršuje viditelnost a při jedné akci nebylo možné důkladně zaplavené propasti prozkoumat. Také byla uskutečněna jedna potápěčská akce do 3. sifonu. Byl zkontrolován stav a obnovena vodící šňůra. V první půlce roku jsme také začali chystat další čerpací pokus v 8. sifonu. Během února a března jsme pomohli realizovat studentům Karlovi Univerzity barvicí pokus vod odtékajících Wankelovým jezírkem v Sloupsko-šošůvských jeskyních, s vyhodnocením na čtyřech místech. Také bylo věnované značné úsilí údržbě jistících traverzů ve Spojce do Šošůvky a zde vyměněny sestupové kovové žebře na Bahnopád, za mohutnější se zesíleným kotvením.

Nová Amatérská jeskyně

Na této lokalitě neustále spolupracujeme s Plánivskou skupinou a byly zde realizovány během roku dvě akce, při kterých byly kontrolovány stavy v Sloupské Koridoru a na podzemní Punkvě.

Nový Ponor

Na této lokalitě, nedaleko vstupu do Sloupsko-šošůvských jeskyní, jsme při jedné akci zkontrolovali po roce stav a dokončili mapovou dokumentaci.

Hynštova Ventarola

Lída a Tomáš Ondrouchovi provedli ve spolupráci se ZO 6-12 zaměření komínu vůči povrchu na lokalitě Hynštova ventarola.

Medúza 2010

S koncem prázdnin zorganizovala naše ZO tradiční expedici na planinu Dalovica v Černé Hoře. Hlavní nápor byl letos zaměřen na další průzkum a dokumentaci větve Srksov Pomorski Put v prostorách za sifonem, který jsme loni překonali. I přes počáteční zklamání se nakonec letošní expedice vydařila. Celkem bylo objeveno 350 m nových chodeb a dalších cca 300 m bylo zmapováno mezi sifony. Objevené prostory za 3. sifonem skýtají možnost dalšího postupu. Bohužel jsou na hranici dostupnosti podobně jako 3. sifon na konci hlavního tahu celé jeskyně.

Rumunsko – Banát

V roce 2010 jsme zde uskutečnili tři badací akce, dvě (v dubnu a červenci) měly jako hlavní téma přečerpání koncového sifonu v jeskyni Jasanka, což se z výše uvedených důvodů

nepodařilo. Museli jsme tedy hledat jinou náplň akcí, kterou bylo třeba revizní zmapování jeskyně Pestera din Valea Ceuca, mezi Čechy známé jako jeskyně ve Vranovci.

Po získaných poznatcích lze uvést, že odvodnění krasové krajiny je tu z větší části povrchové. Při potápěčských pokusech v nitru vyvěraček jsme zatím vždy narazili na úzké neprůstupné profily chodeb, spíš kanálů, které přivádí vodu kolikrát z pod velkého území.

Xibalba

Zdeněk Motyčka se účastnil tradiční expedice XIBALBA na mexický Yucatán.

2009

Za rok 2009 ZO ČSS 6-25 Pustý žleb nedodala žádnou výroční zprávu.

2008

Šachta Broušek

Byly instalovány žebříky pro přístup z hlavního koridoru do spojovací chodby k Šošůveckému koridoru a byly provedeny terénní úpravy tamtéž sloužící k odvodnění této spojovací chodby do hlavního koridoru. Za 8. sifonem byl objeven obrovský Šošůvecký koridor o celkové délce prozatím téměř 1 400 m. Podařilo se v hydrograficky složité oblasti Sloupska objevit další, mimořádně výraznou odtokovou trasu, založenou na dominantní tektonické predispozici této oblasti SSV–JJZ. Šošůvecký koridor, vymezený dvěma koncovými místy – 10. sifonem a chodbou končící v závalu na jednom konci a ústím koridoru do chodeb s aktivním tokem Sloupského potoka mezi sifony S2 a S3 na druhém konci, lze bezpochyby považovat za výraznou a samostatnou odtokovou trasu Sloupských vod, ležící značně východněji než dosud bylo předpokládáno a paralelně s dosud známými partiemi Sloupsko-šošůvských jeskyní. Zdá se, že konec Šošůveckého koridoru komunikuje s Jeskyněmi za Evropou a Indií. Dokonce i konec Sloupské chodby v těchto jeskyních má podobný závalovitě rozrušený charakter jako konec Šošůveckého koridoru. V souvislosti s možnou komunikací obou jeskynních systémů bude zajímavá zejména budoucí prodloužení 10. sifonu či koncového závalu v Šošůveckém koridoru, případně obnovy šachty za Evropu a Indií a dokončení výzkum tohoto rozsáhlého jeskynního systému.

Na konci srpna zorganizovala ZO ČSS 6-25 6. expedici na planinu Dalovica v Černé Hoře. Bylo při ní objeveno další podvodní pokračování jeskyně JuriskoVreljo. Nově byly rekognoskovány vstupní partie jeskyně Dalovica (Sanskrtov Pomorski Put) a propast Dzerdab.

Členové skupiny se aktivně podíleli na záchraně potápěčů v jeskyni Zugo ve Slovenském krasu v srpnu.

Na podzim proběhla akce do Rumunského pohoří Banát, během níž byla potápěčsky prodloužována vyvěračka Velebný žlábek a objevena zcela nová vyvěračka Jasanka.

ZO ČSS 6-26 Speleohistorický klub Brno Z

2011

Jeskyně č. 1410 A Novodvorský ponor

V tomto roce proběhlo dokončení opravy vandalem zdevastované vstupní uzávěry a vyčištění čelby. Na jeskyni byla podána žádost k povolení speleologického průzkumu, která je nyní v řešení.

Členové se zúčastnili několika exkurzí i pracovních akcí v historickém i krasovém podzemí např. z exkurzí: Podzemní nacistická továrna Richard u Litoměřic, Pařížské katakomby (týdenní

návštěva na pozvání místní spel. Skupiny E.E.G. C. na oslavu 10 let jejího založení), historické podzemí Znojma, sklepení hradu v Náměšti nad Oslavou nebo Květnice: povrchová návštěva okolí štol na baryt a fluorit, Černý důl – návštěva břidličného dolu v Jeseníkách, z pracovních akcí např. čištění Stránské Skály od smetí, sanace propadlé části sklepení v Žeravicích.

2010

Jeskyňě č. 1410 A Novodvorský ponor

Objevná činnost v této lokalitě není uskutečňována od roku 2005, kdy ZO propadla výjimka k jejímu speleologickému průzkumu. Poté proběhl pokus o převedení lokality do stavu konzervace. V tomto období až do roku 2010 probíhal pouze monitoring jeskyň včetně kontrol uzávěry. V roce 2010 byla vstupní část jeskyň včetně skruží poškozena vandalem.

Jeskyňě č. 1410 B Závrť u Borovice

V jeskyni proběhly v roce 2010 mapovací práce a nijak příliš významná pracovní aktivita.

Členové se zúčastnili sčítání netopýrů v Tišnovském kráse, pracovní exkurze ve Strážovských vrších na Slovensku. Bylo dokončeno naskenování archivu Otty Ondrouška, který sloužil jako podklad k práci profesora Rudolfa Musila (zmínka v časopisu Speleo č. 55/2010, strana 50). Dále proběhly exkurze do historických podzemí měst i důlních děl.

Připravujeme se k dokončení opravy zdevastované uzávěry na j. Novodvorský ponor, dále budeme pracovat na vyhotovení závěrečné zprávy na j. Závrť u Borovice. Dohodli jsme se, abychom na obě lokality vyřídili i nadále výjimku k povolení speleologického průzkumu.

2009

Za rok 2009 ZO ČSS 6-26 Speleohistorický klub Brno nedodala žádnou výroční zprávu.

2008

Speleohistorický klub Brno v uplynulém roce pokračoval ve svém tradičním těžebním výzkumu na plošině Skalka (478 m n. m) severně od Ochoze u Brna na lokalitách Závrť u Borovice a Novodvorský ponor. Rovněž jsme se zúčastnili výzkumných (těžebních) prací sousedské ZO 6-12 Speleoklubu Brno na lokalitách Mechový závrť, Říčánkova skála, Hynštova ventarola. Několik zapálených členů exkurzně zavítalo do různých koutů historického podzemí Paříže i Prahy.

ZO ČSS 6-27 NP Podyjí Z

2011

Obecně je třeba říci, že činnost ZO byla v roce 2011 v útlumu. Hlavními důvody bylo velké pracovní vytížení většiny členů, které vyžadovalo plnění pracovních úkolů i mimo rámec pracovní doby, a také dlouhodobá (a dosud neukončená) léčba vážného zranění předsedy ZO, který tedy nemohl své úkoly v rámci ZO plnit.

Silberloch: Návrh turistického okruhu – bylo zjištěno, že velikost prostoru nesplňuje limity stanovené horním zákonem, proto se na akci Silberloch horní zákon nevztahuje. Šmerda připravil předběžný náčrtek, ke konzultaci stavebního zákona je třeba jej rozpracovat a dotvořit celý záměr.

Ledové sluje: Monitoring netopýrů, pohybu skalních bloků a klimatu pokračovaly dle standardní metodiky dle platné metodiky, data byla odevzdána do databáze České společnosti pro ochranu netopýrů, dále jsou evidována v Jihomoravském muzeu ve Znojmě. Údaje z měření

pohybů skalních bloků byly předány Ústavu struktury a mechaniky hornin, který je zpracoval a již dodal i výzkumnou zprávu za rok 2011. Ta je uložena v archivu Správy NP. Klimatická data jsou sbírána prostřednictvím dataloggerů a pravidelně stahována a uložena v databázi Správy NP Podyjí.

Byla navázána spolupráce s Ústavem geoniky AV ČR. Jeho pracovníci provedli digitalizaci existujících mapových podkladů a projevíli ochotu spolupracovat na dokončení mapování do fáze, již bude možné publikovat.

2010

Silberloch: Byl vytvořen návrh úpravy vstupních prostor a zabezpečení proti přívalovým deštům. Chybí zjištění zákonného rámce oprav a projednání záměru se sdružením Clary ve Vranově nad Dyjí (možnost spolupráce při budování turistického okruhu).

Granátové jámy – vstupní otvory nebyly zaměřeny.

Kos absolvoval jako pověřený zástupce ZO 6-27 ČSS školení administrátorů JESO, pořádaného garantem úkolu (Ivan Balák z AOPK ČR) na Karlštejně. Následně provedli Mahr, Kos a Kouřil terénní identifikaci převážné části objektů registrovaných v JESO ve spádové oblasti ZO 6-27 (zejména v oblasti Ledové sluje a Braitava), přiřadili takto identifikovaným objektům GPS souřadnice a zanesli vchody do podrobné mapy (v případě Ledových slují).

Ledové sluje: Monitoring netopýrů pokračoval dle standardní metodiky, byly provedeny čtyři celonoční odchytů a jedna kontrola zimních úkrytů. Nálezová data byla odevzdána do evidenční databáze ČESON. Klimatická měření probíhala na 9 podzemních a 1 nadzemních stanovištích. Všechna čidla byla zkontrolována a data přenesena na počítač v květnu a listopadu 2010. Data z měření pohybu skalních bloků (v roce 2010 provedeno 10 měření) byla v lednu 2011 řádně předána ke zpracování ÚSMH AV ČR. ÚSMH bude data z probíhající periody měření podrobně zpracovávat do souhrnné zprávy, kterou dodá do 31. 3. 2011, proto nebyly požadovány dílčí zprávy od r. 2001.

Exkurze po starých důlních dílech Jevišovska vedené Šmerdou, se zúčastnilo 6 členů ZO plus speleologický potěr, takže bylo možno prozkoumat i prostory nepřístupné jedincům normálního vzrůstu.

Exkurze do Slavonického podzemí s doprovodným programem proběhla 15. 5. 2010. Zúčastnili se 4 členové ZO a 15 hostů.

Komise pro pseudokras ČSS proběhla v Podyjí ve dnech 9.–11. 4. 2010. Účast pouze 6 lidí. V rámci komise proběhlo jednání (vedení Josef Wagner – ZO ČSS 7-01), exkurze po starých důlních dílech severního Znojemska a Jevišovicka (vedení Jaroslav Šmerda ZO ČSS 6-27) a exkurze na Ledové sluje (vedení Martin Mahr ZO 6-27).

2009

Monitoring na ledových slujích – na lokalitě probíhají dlouhodobá sledování ve třech oborech:

- monitoring populací netopýrů. Proběhlo zimní sčítání netopýrů v únoru 2009 a odchyt do chiropterologických sítí v období podzimního maxima početnosti. Výsledky jsou uloženy v databázích Jihomoravského muzea ve Znojmě, Správy NP Podyjí a celostátní kroužkovací databázi České společnosti pro ochranu netopýrů.
- monitoring pohybů skalních bloků. Probíhá standardně metodou digitálních fotografií z definovaných bodů. Fotografie jsou zasílány ke zpracování Ústavu struktury a mechaniky hornin.

- c) klimatický monitoring. 18. 1. bylo instalováno 10 datalogerů ke sběru dat o průběhu teplot. Byl proveden první odběr dat, jeden nefunkční dataloger byl vyměněn, jinak systém funguje bez potíží.

Silberloch: Bylo ověřeno vlastnictví pozemku nad štolou. Právo hospodaření má Správa NP Podyjí, sanačním pracím tedy z tohoto hlediska nic nebrání. Návrh postupu sanace ani ověření legislativního rámce akce zatím neproběhlo.

Laserové mapování vnitřních prostor Ledových slujů pokusně proběhlo úspěšně. Podrobné mapování všech prostor však bylo odloženo na neurčito pro zatím neúnosně vysokou cenu služby.

2008

Monitoring na Ledových slujích:

- monitoring populací netopýrů. Proběhlo zimní sčítání netopýrů v únoru 2008 a odchyt do chiropterologických sítí v období podzimního maxima početnosti. Výsledky jsou uloženy v databázích Jihomoravského muzea ve Znojmě, Správy NP Podyjí a celostátní kroužkovací databázi České společnosti pro ochranu netopýrů.
- monitoring pohybů skalních bloků. Od ledna 2008 je prováděn novou metodikou – pomocí digitálních fotografií z definovaných bodů. Fotografie jsou zasílány ke zpracování Ústavu struktury a mechaniky hornin.
- klimatický monitoring. Byl prováděn standardní metodikou prezenčního měření 1x měsíčně teploměry, vinou zdravotních komplikací obou zodpovědných pracovníků došlo v druhé polovině roku k výpadku měření. Byla objednána sada datalogerů ke sběru dat o průběhu teplot. Na podzim 2008 byl pokusně instalován v povrchové části svahu jeden zapůjčený dataloger, objednané byly koncem roku připraveny k instalaci.
- zařízení a metodika k laserovému prostorovému měření. Byla předběžně dohodnuta možnost měření na Ledových slujích.

ZO ČSS 6-28 Babická speleologická skupina Z

2011

Za rok 2011 ZO ČSS 6-28 Babická speleologická skupina nedodala žádnou výroční zprávu.

2010

Hlavním cílem činnosti byla nadále jeskyně Větrná propast, v níž se uskutečnila většina podzemních akcí. Bylo provedeno několik pracovních akcí, zaměřených na přípravu Krvavého závrtu k zaskružování. V jeskyni Olejníčkův komín a v jeskyni Sedma proběhlo pravidelné měření vzdušnin se zaměřením na sledování hladiny CO₂ a analýzu jeho původu. Jeskyně Babická a Závrt č. 12 Zadní pole byly nově a podrobně zmapovány.

JESKYNĚ č. 1303 – Závrt č. 12 Zadní pole

V jeskyni probíhala rozsáhlá mapovací činnost a revize měřického polygonu s podrobným zaměřením jeskyně až po propast 2 pomocí měřicího zařízení Leica DistoX. Ladislav Blažek vytvořil v programu Therion mapovou dokumentaci jeskyně, která byla připojena na mapu Větrné propasti. Vznikl tak systém Větrná propast – Závrt č. 12 Zadní pole o celkové délce 825 m a maximální hloubce 114 m.

JESKYNĚ č. 1313 Babická jeskyně

Vstup do Babické jeskyně zůstal z důvodu úsporných škrťů ve financování Správy CHKO MK nadále nezabezpečen. Osazené skruže jsou provizorně přikryty původními dveřmi z jeskyně. Proběhla jedna fotografická akce a dvě akce mapovací. Jeskyně po dokončení úprav vchodu od roku 2009 funguje díky ustálenému klimatu jako zimoviště netopýrů.

JESKYNĚ č. 1316 Olejníčkův komín a JESKYNĚ č. 1317 Sedma

Olejníčkův komín je holá šachta o hloubce 13 metru, dostupná pouze pomocí jednolanové techniky. Je známá zvýšeným výskytem CO₂. Jeskyně Sedma je od doby objevení jejích rozsáhlejších prostor taktéž známa zvýšenou koncentrací oxidu uhličitého. Hloubka jeskyně dosahuje 80m a hodnoty koncentrace značně kolísají v závislosti teplotním trendu, ročním obdobím a změnách atmosférického tlaku.

JESKYNĚ č. 1318 Větrná propast

Ve Větrné propasti se pracovní činnost soustředila převážně na části jeskyně za Sifonem I, Sifonem III a na prokopání známého spojení jeskyně Větrná propast s nedalekým Závrtem č. 12 Zadní pole.

Na konci Nedělní chodby, která jde jz. směrem, byla otevřena nova průkopová sonda ve směru pukliny, na níž je chodba založena.

V části jeskyně za Sifonem III probíhaly pracovní akce v puklině směřující od Křížového komína severovýchodním směrem. Puklina představuje odtok této části jeskyně a pravidelně se do ní čerpá celý objem Sifonu III.

V úžině pod Křížovým komínem byl uměle rozšířen spodní průlez za účelem zvýšení bezpečnosti a možnosti vyhnout se těsné úžině v případě vyčerpání nebo poranění. Do pukliny odtoku byl instalován kovový žebřík 250 cm a pomocné lano pro zabezpečení pracoviště.

JESKYNĚ č. 1320 Krvák

Na Krvavém závrtu bylo v roce 2010 zamýšleno několik těžebních akcí s cílem připravit vstupní šachtu na zaskružování a zajistit ji tak proti zřícení. Vlivem vydatných vod z jarního tání došlo k sesuvu pudy v boku otvirkové šachtice v závrtu a během jarních dešťů se šachta zasula. Mocnost závalu měla za následek ucpání na 4,5 z původních 10,2 m. V podzimním období 2010 došlo k dalšímu sesuvu.

Členové Babické skupiny v uplynulém roce podnikli tři výpravy do jeskyní slovenské Janske Doliny, badacího území skupiny Speleo Nicolaus.

Babická skupina provozuje třetím rokem internetový server www.jeskyнар.cz – portál pro publikaci článků z oblasti speleologie a pro tvorbu webových prezentací speleologických skupin.

2009

Hlavním cílem činnosti byla jeskyně Větrná propast, v níž se uskutečnila většina podzemních akcí. Bylo provedeno několik akcí zaměřených na přípravu Krvavého závrtu k zaskružování. Zabezpečení vchodu do Babické bylo dokončeno terénními úpravami. V jeskyni Olejníčkův komín a v jeskyni Sedma proběhlo pouze měření hladiny CO₂ a odběr vzorku vzdušnin za účelem jejich analýzy a určení původu.

JESKYNĚ č. 1303 Závrt č. 12 Zadní pole

V jeskyni probíhala pouze dokumentační činnost.

JESKYNĚ č. 1313 Babická jeskyně

V jarním období roku 2009 byly terénními úpravami srovnány sedliny v okolí vstupu vybudovaného během pracovních akcí v roce 2008.

JESKYNĚ č. 1316 Olejníčkův komín

Na Olejníčkově komíně neprobíhá od jeho zaskružování v roce 2000 žádný průzkum. Lokalita je dlouhodobě riziková z důvodu přítomnosti CO₂. Jediná letošní revizní návštěva byla spojena s odběrem vzdušnin.

JESKYNĚ č. 1318 Větrná propast

Ve Větrné propasti jsme se soustředili převážně na části jeskyně za Sifonem I, Sifonem III a na propojení jeskyně s nedalekým Závrtem č. 12 Zadní pole.

Za Sifonem I v místě zvaném „Sračkomet“ proběhlo několik přetěžovacích a kopačích akcí a dvě akce čerpací. Byly také podniknuty dva marné pokusy o proplavání tekutými sedimenty nad volnou hladinou.

JESKYNĚ č. 1320 Krvák

Na Krvavém závrtu v roce 2009 proběhla řada těžebních akcí s cílem připravit vstupní šachtu na zaskružování a zajistit ji tak proti zřícení. Na pracoviště byla osazena robustní těžební trojnožka.

Členové Babické skupiny v uplynulém roce podnikli dvě výpravy do jeskyní slovenské skupiny Speleo Nicolaus, kde navštívili Ledovou propast na vrcholu Ohniště a zúčastnili se pracovní akce

Na skupinové základně byl digitalizován archiv fotografií a textu, které se podařilo doposud k činnosti skupiny získat.

Babická skupina i v roce 2009 provozovala internetový server www.jeskynar.cz – portál pro publikaci článků z oblasti speleologie a pro tvorbu prezentací speleologických skupin.

2008

Hlavním těžištěm činnosti byla podobně jako v minulých letech j. Větrná propast, v níž se uskutečnila většina podzemních akcí. Nejrozsáhlejší činnost na povrchu se odehrávala kolem zabezpečení vchodu do Babické jeskyně. Dále byla zabezpečena šachta závrtu Krvák novým ochranným povalem a na lokalitě byl uskutečněn napouštěcí pokus. V j. Olejníčkův komín proběhlo vyčištění šachty spojené s napouštěcím pokusem.

Jeskyně č. 1303 Závrt č. 12 Zadní pole

Po několika „provolávacích“ pokusech bylo lokalizováno místo ve Dvanáctce poblíž Krystalové chodby. Budoucí spojnice mezi jeskyněmi byla pojmenována Honzíková cesta a práce na ní byly zahájeny ve směru z Větrné propasti. Existence této spojky by kromě propojení jeskyní v jeden celek výrazně usnadnila přístup do Dvanáctky přes Větrnou propast. Obnova činností ve Dvanáctce a zejména těžby v Propasti II se stává atraktivní i vzhledem k poloze dna propasti vůči částem Větrné propasti za Sifonem III – nachází se půdorysně pod Propastí II.

Jeskyně č. 1313 Babická jeskyně

Odkopáním hlíny do hloubky 180 cm vzniknul terénní zářez ke zbudování přístupové štoly. Po svažení masivní lichoběžníkové ocelové konstrukce byla vstupní štola dotvořena důlními betonovými pažnicemi a obsypána vytěženým materiálem. Vyústění štoly na povrch bylo provedeno šachtíčkou z betonové tenkostěnné skruže. Z okraje skalky bylo odstraněno torzo stromu, které hrozilo pádem.

Jeskyně č. 1316 Olejníčkův komín

Jeskyně je přístupná pouze pomocí jednolanové techniky. Revizní návštěva jeskyně v tomto roce byla spojena s napouštěcím pokusem. Cílem pokusu bylo zjistit, jak rychle bude schopen Olejníčkův komín odvádět načerpanou vodu do podzemí. Dno lokality bylo zaříceno v hloubce

kolem 13 m, asi 2 m pod puklinou která komín svíslé protíná. V spodní části bylo nahromaděno dřevo naházené vstupní skruží turisty a dětmi. Koncentrace oxidu uhličitého pod vstupní skruží výrazně přesahovala dvě procenta a vzrůstala směrem ke dnu zasypanému tlejším dřevem. Během napouštěcího pokusu bylo do Olejníčkova komínu načerpáno celkem 18 m krychlových vody. Voda během několika minut klesla po úroveň pukliny v hloubce 11m, od této úrovně již hladina klesala velmi pomalu. Směrem ke dnu koncentrace vzrůstala ke dvěma procentům.

Jeskyně č. 1318 Větrná propast

Ve Větrné propasti jsme se soustředili převážně na část jeskyně za Sifonem III a ke konci roku také na propojení jeskyně s nedalekým Závrtem č. 12 Zadní pole. V Sifonu III bylo prováděno rozplavování sedimentů a rozšiřování jeho kolene na průřezný rozměr a bylo zde také instalováno stabilní čerpadlo. K usnadnění sestupu do Sifonu III byl instalován skládaný žebřík a v kolenu sifonu byl na plocho položen další žebřík pro pohodlnější průlez do nových částí jeskyně.

Během letních měsíců byl dosažen vršek tzv. Křížového komína a objeven fragment horizontálního patra chodby končící zátkou ze zasedimentovaných bloků. Na konci chodby byla vyhloubena metr hluboká sonda v sedimentech. Na jejím dně se již rýsovala volná prostora ve škvírách kolem obkopaného skalního bloku utrženého ze stropu chodby. Při další akci byl touto trojicí blok skály odstraněn a byla objevena Švestková propast. Pojmenování prostory vzešlo z přítomnosti četných jader peckovic. Ta s největší pravděpodobností pocházejí ze závrtu Kovářák, který byl v minulosti zavážen odpadem z místní pálenice. Dále byl vylezen Švestkový komín nad Švestkovou propastí, uzavírající se bohužel opět do neprůlezná. Byla také prokopána nenápadná chodbička ze dna Švestkové propasti, která po několika metrech přešla ve vertikální stupeň s odtokovým kanálkem a o něco výše položeným náznakem dalšího pokračování. Další perspektiva ve Větrné propasti se rýsuje v odtokové části pod Křížovým komínem. Ve velmi těsné úžině pokračující ze dna Křížového komína v hloubce cca. 8 m zřejmě další sifon.

ZO ČSS 6-30 AGGA Ivančice P**2011**

Byla prováděna kontrolní činnost ve štolách a sledování jejich přítoků. Rekognoskace daného území a pokračování v průkopu štoly č. 2. Byla prováděna kontrolní činnost a sledování přítoků v Křtinském údolí. Otvírkové práce na lokalitě Vystrčená – Olomučany, její prozkoumání a zabezpečení. Dále byla v dané lokalitě prováděna celková rekognoskace terénu a následně zpracování do map, pro další speleoprůzkum.

2010

Byla prováděna kontrolní činnost ve štolách a sledování jejich přítoků. Rekognoskace daného území a pokračování v průkopu štoly č. 2. Byla prováděna kontrolní činnost a sledování přítoků v Křtinském údolí. Otvírkové práce na lokalitě Vystrčená – Olomučany, její prozkoumání a zabezpečení. Dále byla v dané lokalitě prováděna celková rekognoskace terénu a následně zpracování do map, pro další speleoprůzkum. Na podzim byl prováděn podrobnější průzkum štoly na tuhu v Čučicích. Na konci období byl proveden průzkum hradního sklepení a studny u Templštejna a měření gravitačních anomálií a gravimetrie.

2009

Byla prováděna kontrolní činnost ve štolách a sledování jejich přítoků. Rekognoskace daného území a pokračování v průkopu štoly č. 2. Byla prováděna kontrolní činnost a sledování přítoků v Křtinském údolí. Otvírkové práce na lokalitě Vystrčená – Olomučany, její prozkoumání a zabezpečení. Na konci období byl prováděn průzkum štoly na tuho v Čučicích.

2008

Byla prováděna kontrolní činnost ve štolách a sledování jejich přítoků. Rekognoskace daného území a pokračování v průkopu štoly č. 2. Na konci letního období byla skupina na průzkumu v Jeseníkách v dolech Ludvíkov. Na začátku zimního období začala skupina provádět rekognoskaci a průzkum lokality v okolí obce Olomučany.

ZO ČSS 7-01 Orcus Z

2011

– Výchovná a vzdělávací oblast

Organizace připravila během roku pět týdenních výcvikových kurzů speleoalpinismu pro studenty škol ochrany osob a majetku z Ostravy, Karviné a Malé Svatoňovice ve středisku Malé Svatoňovice a oblasti Adršpašsko-Teplických skal a Mečové v Beskydách. Dále proběhla řada přednášek a besed o činnosti Orcusu a expediční činnosti pro veřejnost a ochraně přírody a pro bohumínské žáky byl připraven 80 m dlouhý traverz s lanovkou nad vodní nádrží Gliňoč. V kulturním středisku Maryška proběhla výstava fotografií o expedicích na Krymský poloostrov.

O činnosti ZO ČSS byla také publikována řada článků a reportáží v různých novinách a časopisech, v regionální televizi TIK Bohumín a České televizi byly odvysílány pořady o a výsledcích expedice Čtyr Dag 2011 a Troms 2011.

Aktivní činnost jsme vyvíjeli i v rámci ÚOK ČSS pro pseudokras, jejímž předsedou je Josef Wagner. ČSS se stala organizátorem 16. mezinárodního speleologického kongresu, který se bude konat v Brně a v jehož rámci bude i práce Mezinárodní komise pro pseudokras. V současné době je připravován před a postkongresový program do pseudokrasových rajonů pro účastníky kongresu.

Jako každoročně proběhlo proškolení a zkoušky členů, kteří pro organizaci provádějí nej-různější práce nad volnou hloubkou za použití speleoalpistické techniky, speleologické kurzy pro mládež.

Byla také připravena řada exkurzních akcí do Kněhyňské jeskyně, Černého dolu pro různé zájemce a v Kněhyňské jeskyni proběhlo cvičení záchranného družstva hasičů z Val. Meziříčí.

Významným počinem byla i aktivita našich členů v práci nově vytvořené Ústřední odborné komise pro práce ve výškách a nad volnou hloubkou ČSS, které předsedá Josef Wagner a členem je Jakub Wagner. Pro práci této komise a školení instruktorů speleologické techniky z jednotlivých ZO ČSS bylo zpracováno druhé vydání skript, které jsou základním materiálem pro školení členů v jednotlivých ZO ČSS, zabývajícími se pracemi nad volnou hloubkou, ale i aplikací platných norem a vyhlášek pro činnost v jeskynních lokalitách.

– Pracovní činnost

Byla realizována oprava mříže na zimovišti netopýrů PP dolu Franc Franc a provedeno vyzmáhání a zabezpečení vertikálního vstupu do zimoviště netopýrů v dole Měděná štola v Jeseníkách.

– Oblast mezinárodní spolupráce

Hlavní mezinárodní akcí v minulém období byly expedice Čtyr Dag 2011 a Troms 2011, které se uskutečnily v měsíci květnu a srpnu.

Cílem Expedice Čtyr Dag na Krymský poloostrov byl první průzkum jižních svahů hřebenu Aj Petri, při kterém se podařilo objevit rozsáhlý puklinový jeskynní systém nazvaný „Krymský Poseidon“, který zahrnuje řadu jeskyní, otevřených rozsedlin a propastí o odhadované délce 400 m. Dalším cílem byl za pomoci pracovníků Ostravské university odběr vzorků „kořenových stalaktitů“ objevených v minulých letech v jeskyni Komar na plato Čtyr Dag, pro stanovení geneze těchto ojedinělých sekundárních forem.

V měsíci dubnu se uskutečnila ve spolupráci se speleology klubu Klubu Železničář Ljublana, ze Slovencie exkurze do krasu a vertikálních jeskynních systémů ve Slovinském krasu. Během akce byly uskutečněny sestupy do propastí Habečkov Brezen, Rakov Škocjan – Zelške jame, Ocizelski Brezen o maximální hloubce –330 metrů.

– Odborná činnost v oblasti pseudokrasu Moravsko-slezských Beskyd

Oblast hřebene Pustevny-Radhošť

V jeskyni Cyrilka byly dokončeny práce spojené s revizí mapy jeskyně, vytvořené v roce 1980. Při kontrolních akcích se podařilo další prolongací neprůlezný úseků a koncových částí rozsedlinových chodeb objevit nové prostory jeskyně a tak zvětšit celkovou délku všech jeskynních částí z 375 m v roce 1980 na dnešní délku 512 m, což je dnes druhá nejdelší pseudokrasová jeskyně v ČR.

Na svazích hřebene nad jeskyní Cyrilka byla provedena geofyzikální měření, která potvrdila existenci dalších podzemních prostor západně nad jeskyní. Jako v minulých letech probíhaly v jeskyni Cyrilka odečty terčovými měřidly pro Ústav struktury a mechaniky hornin Praha.

Hřeben Kněhyň

V Kněhyňské jeskyni byla zahájena revize stavu jeskyně a srovnání provedené mapy v roce 1981 se současným morfologickým stavem lokality. Byly zahájeny nové mapovací práce v jeskyni za pomoci topografické techniky DISTO-X. Stejně jako v minulých letech probíhaly v Kněhyňské jeskyni odečty na terčovými měřidly pro Ústav struktury a mechaniky hornin Praha. Proběhla explorace SZ svahů Kněhyňského hřebene pod úrovní Kněhyňské jeskyně s negativním výsledkem

Oblast hřebene Lysé hory

V loňském roce pokračovaly explorační práce v oblasti a JV svahů hřebene Lysé hory v oblasti Mazáku, kde se podařilo lokalizovat významnou pseudokrasovou lokalitu s řadou povrchových pseudokrasových forem a některými vstupy do podzemí. Otvírkovými pracemi se podařilo objevit několik menších jeskyněk, z nichž nejvýznamnější byly jeskyně „Thomas“ (délka 10 m, hloubka 3 m) a jeskyně „Víta“ (délka 18 m, hloubka 6 m). Jeskyně leží v nadmořské výšce okolo 1 000 m n. m.

Hřeben Smrku

Na hřebenu Smrku byly v loňském roce provedeny vyhledávací a explorační práce v různých částech jak západních, tak východních svahů. Nebyly však nalezeny žádné významné pseudokrasové terény, nebo terénní tvary dokladující existenci podzemních forem.

V jeskyních Moravsko-slezských Beskyd probíhaly také pravidelné kontroly zimujících netopýrů.

– Oblast historického podzemí

Byla dokončena mapa 3. patra zimoviště netopýrů Zálužná a ve starém důlním díle Franc Franc bylo pokračováno v celkovém topografickém zpracování.

– Odborná chiropterologická činnost za rok 2011

Podobně jako v minulých zimních obdobích probíhala chiropterologická sledování ve vtipovaných zimovištích netopýrů jeskyních Moravskoslezských Beskyd, opuštěných důlních dílech Jeseníků a Oderských vrchů. Novým ze sledovaných cílů bylo i sledování hibernantů postižených nemocí syndromem bílých nosů WNS. Znovuotevřen byl také vstup do zimoviště, opuštěného důlního díla „Nový svět B“, který byl zasypán sutí v minulém zimním období.

V oblasti Moravskoslezských Beskyd byly sledovány jeskyně: Kněhyňská jeskyně, jeskyně Cyrilka, Ondrášovy díry, Čertova díra, Vasco, Kyklop, Žanova díra, Rubaňová jeskyně Radegast a Salajka. V Javorníkách byly sledovány všechny jeskyně na hřebenu Kopce a v oblasti Pulčinských skal.

Chiropterologická sledování probíhala i na významných zimovištích netopýrů v opuštěných důlních dílech Jeseníků a Oderských vrchů. V Jeseníkách proběhly kontroly v dolech Ruda I a II, dole Tvrdkov, doly Marie Pomocná III a II, Měděný důl, Porfyroidová štola, štola Vidly, Suchá Rudná, čtyři štoly na Rejvízu.

Největší pozornost byla věnována oblasti Oderských vrchů, kde jsou největší zimoviště netopýrů. Tradiční kontroly proběhly v dolech Zálužná, Modrém dole, Červeném dole, v dole Černná Potlachovy, v dole St. Oldřůvky a Černý důl. Roční kontroly také proběhly v dolech Olšovec, Jakartovice I a II, „Starý šifrák – U srubu“, důl „Klokočov“, v menších dolech okolo Zálužné a dole Nové Těchanovice. Byly provedeny kontroly ve štolách Pod Otáhalovým I a II, v dolech a František, v dolech v Zatočině a Wilibald údolí řeky Odry ve vojenském pásmu Libavá.

Na mezinárodním semináři Netopýři Sudet v září v Bartošově Peci byl přednesen referát o zimovišti netopýrů v Zálužné, který přinesl dosud ojedinělé výsledky při sledování zimovišť netopýrů.

2010

– Výchovná a vzdělávací oblast

Organizace připravila během roku čtyři týdenní výcvikové kurzů spelealpinismu pro studenty škol ochrany osob a majetku. Dále proběhla řada přednášek a besed o činnosti Orcusu pro veřejnost a ochraně přírody a pro bohumínské žáky byl připraven 80 metrů dlouhý traverz s lanovkou nad vodní nádrží Gliňoň. O činnosti ZO ČSS byla také publikována řada článků a reportáží v různých novinách a časopisech, v regionální televizi TIK Bohumín a České televizi byly odvysílány pořady o činnosti ZO ČSS ORCUS a výsledcích expedice Čtyr Dag 2010.

Byla také připravena řada exkurzních akcí do Kněhyňské jeskyně, dolu Zálužné. Pro členy ZO ČSS bylo v měsíci dubnu připraveno tří denní soustředění na skalách Rešovských vodopádů spojené se spelealpinistickým výcvikem.

Významným počinem byla i aktivita našich při členů, při ustanovení Ústřední odborné komise pro práce ve výškách a nad volnou hloubkou ČSS. Jejím předsedou se stal Josef Wagner a členem Jakub Wagner. Pro práci této komise a školení instruktorů speleologické techniky z jednotlivých ZO ČSS byla zpracována skripta, které se staly základním materiálem pro školení členů v jednotlivých ZO ČSS, zabývajícími se pracemi nad volnou hloubkou, ale i aplikací platných norem a vyhlášek pro činnost v jeskynních lokalitách.

– Pracovní činnost

Během uplynulého roku se pracovní činnost soustředila na několik akcí pro zabezpečení finančních příjmů pro ZO ČSS a spojeny s ochranou přírody. Byla realizována oprava mříže na zimovišti netopýrů PP dolu Franc, za podpory CHKO Beskydy byla vybudována nová vstupní

mříž do jeskyně Cyrilka. Další práce byly prováděny na údržbě některých budov střední školy v Bohumíně a dalších firem za pomoci spelealpinistické techniky.

– Oblast mezinárodní spolupráce

Hlavní mezinárodní akcí v minulém období byla expedice Čtyr Dag 2010, při které byly prováděny prolonační práce v objevené jeskyni Komar na platu Čtyr Dag. Další aktivity na hřebenu Čtyr Dag byly věnovány exploraci málo prozkoumaných částí hřebenu, kde se podařilo objevit několik menších propastí, které byly zaměřeny. V rámci expedice na Čtyr Dag byl současně proveden sestup do systému Emine Bojir Charar Nižnij při němž byla provedena celková revize stavu jeskyně a byly vyneseny odpadky po působení minulých expedic v tomto systému. V jeskyni Trochglaska byla pro potřeby krymských kolegů provedena fotografická a filmová dokumentace zpřístupněných partií jeskyně. V rámci podzimní výpravy bylo provedeno za pomoci topografického systému Disto, přemapování horních partií jeskyně Emine Bojir Charar.

Ve spolupráci s rakouskými speleology z klubu Wien|A10-20 se uskutečnily výzkumné expedice do oblasti krasu Hochschwab nad Salzburgem, při níž byly mapově dokumentovány veškeré krasové jevy vodosběrného systému pro město Vídeň. Při těchto pracích byla objeveny dvě nové jeskynní systémy a dosažena hloubka 70 m a 200 m, která pokračuje dalšími vertikálami a ve které výzkum nebyl dosud ukončen.

– Odborná činnost

Oblast hřebene Pustevny-Radhošť

V jeskyni Cyrilka pokračovaly práce spojené s revizí mapy jeskyně, vytvořené v roce 1980. Při kontrolních akcích bylo v této lokalitě pozorováno, že některé úzké puklinovité chodby, které byly před 30 lety neprůlezná a tedy nemapované, jsou v dnešní době již prostupné. Došlo zřejmě vlivem svahových procesů k jejich rozšíření. Podařilo se také prolonačními pracemi objevit některá další pokračování jeskyně. Revize mapy jeskyně, srovnávání mapy se skutečností podzemních prostor a jejich prolonační práce není ještě u konce, ale už dnes lze říci, že délka jeskyně Cyrilka přesahuje 400 m (původně 375 m). Byla prokopána 8m plazivka, která propojila vyklizením sedimentů 2 rovnoběžné chodby ve Staré části.

Hřeben Čertův mlýn

V druhé nejhlubší jeskyni Beskyd Čertova díra došlo v minulých letech k zavalení průchodu do spodních částí jeskyně, který byl odstraněn a zabezpečen zapažením v roce 2009. V roce 2010 byla provedena kontrola stavu zabezpečení tohoto sesuvu a revize mapové dokumentace. Na základě této revize byla dokončena celková mapa jeskyně Čertova díra.

Hřeben Kněhyň

Bylo pokračováno ve vyhledávacích pracích na hřebenu Kněhyň – západní a jv. svah, kde se podařilo otevřít vertikální puklinovou jeskyni, nazvanou „Brepta“. V této jeskyni byly zahájeny prolonační práce, které skončily v neprůlezných puklinách. Celková délka jeskyně je 5 m.

Oblast hřebene Lysé hory

V loňském roce probíhaly explorační práce v oblasti a JV svahů hřebene Lysé hory, kde se podařilo lokalizovat významnou pseudokrasovou lokalitu s řadou povrchových pseudokrasových forem, modelování hřebene svahovými procesy a několik menších pseudokrasových jeskyněk o max. délce či hloubce 3 metry. Na lokalitě Lukšinec – Ondrášovy díry byly kopány dvě sondy v severním svahu v místech výduchu vzduchu. První sonda skončila po 2 m na neprůlezná holé skále, druhá sonda, která byla vzdálena 5 m od první, vede pod skalní stěnu, kde se objevují další možnosti kopání, práce byla zatím přerušena. V Mazáckém kotli pod Lysou horou byly zmapovány mastné fleky, lokalita vypadá i geomorfologicky velmi zajímavě. Otvírkové práce

probíhaly na lokalitě Mraznica, kde byl pozorován velký výskyt mastných fleků. Otvírkové práce zastavil posun velkých kamenných bloků a vklesnuté bloky, které vytvořily ucpávku a které je třeba je rozbít na menší. Prozatím bylo dosaženo hloubky 4 m, a jeskyně pokračuje hlouběji.

V jeskyni Cyrilka na Pustevnách a v Kněhyňské jeskyni nadále probíhaly pravidelné měsíční kontroly a odečty terčových měřidel pro Akademii věd ČR.

V jeskyních Moravsko-slezských Beskyd probíhaly také pravidelné kontroly zimujících netopýřů. Výsledky jsou obsahem samostatné přílohy

– Odborná chiropterologická činnost

Podobně jako v minulých zimních obdobích probíhala chiropterologická sledování ve vytypovaných zimovištích netopýřů jeskyních Moravsko-slezských Beskyd, opuštěných důlních dílech Jeseníků a Oderských vrchů. Jedním ze sledovaných cílů bylo i srovnání počtu hibernantů v nově zabezpečených (uzavřené vstupy) lokalitách před a po jejich uzavření. Byla nově uzavřena další stará důlní díla a uzavření se projevilo i na zvýšení stavu hibernantů. V oblasti Moravsko-slezských Beskyd byly sledovány jeskyně Kněhyňská jeskyně, jeskyně Cyrilka, Ondrášovy díry, Čertova díra, Radegast a Salajka. V Javorníkách byly sledovány všechny jeskyně na hřebenu Kopce a v oblasti Pulčinských skal.

Chiropterologická sledování probíhala i na významných zimovištích netopýřů v opuštěných důlních dílech Jeseníků a Oderských vrchů. V Jeseníkách proběhly kontroly v dolech Ruda I a II, dole Tvrdkov, doly Marie Pomocná III a II, Měděný důl, Pořýroidová štola, štola Vidly, Suchá Rudná, čtyři štoly na Rejvízu. Tradiční kontroly proběhly v dolech Zálužná, Modrém dole, Červeném dole, v dole Černá Potlachový, v dole St. Oldřůvky a Černý důl. Roční kontroly také proběhly v dolech Olšovec, Jakartovice I a II, v menších dolech okolo Zálužné a dole Nové Těchanovice. Nově byly provedeny první kontroly ve štolách Pod Otáhalovým I a II, v dolech „Starý šifrák–U srubu“, důl „Klokočov“. Byly uskutečněny také kontroly zimovišť netopýřů v dolech v Zátocině a Wilibald údolí řeky Odry.

Při těchto kontrolách jsme se aktivně zapojili do sledování šíření nemoci WNS na jednotlivých zimovištích a podrobné výsledky, bohužel negativní a alarmující, byly předány pověřeným zástupcům ČESON. V těchto sledováních bude pokračováno i v tomto roce.

2009

Za rok 2009 ZO ČSS 7-01 Orcus nedodala žádnou výroční zprávu.

2008

– Výchovná a vzdělávací oblast

Organizace připravila během roku čtyři týdenní výcvikové kurzů spelealpinismu pro studenty škol ochrany osob a majetku a pro žáky SOŠ Bohumín na cvičných skalách Kružberk. Dále na několika dětských táborech proběhly přednášky a besedy o činnosti Orcusu a ochraně přírody a pro bohumínské žáky byl připraven 80 metrů dlouhý traverz s lanovkou nad vodní nádrží Gliňoň. Několik akcí bylo také připraveno pro televizní vysílání jak na městském okruhu v Bohumíně tak relace, které byly vysílány na celostátních okruzích. O činnosti ZO ČSS byla také publikována řada článků a reportáží v různých novinách a časopisech (Svoboda, Blesk, Mladá Fronta aj.). Fotografie o výsledcích činnosti v oblasti Krymského krasu byly vystaveny v muzeu krasu v lipovském Mikuláši a budou v dalších městech Slovenska. Aktivní činnost jsme vyvíjeli i v rámci ÚOK ČSS pro pseudokras, jejímž předsedou je Josef Wagner. Jako každoročně proběhlo proškolení a zkoušky členů, kteří pro organizaci provádějí nejrůznější práce nad volnou

hloubkou za použití spelealpistické techniky, speleologické kurzy pro mládež. Byla také připravena řada exkurzních akcí do Kněhyňské jeskyně, dolu Zálužné pro různé zájemce od nás a z Německa.

– Pracovní činnost

Během uplynulého roku se pracovní činnost soustředila na několik akcí pro zabezpečení finančních příjmů pro ZO ČSS a spojeny s ochranou přírody. Byly provedeny uzávěry do jeskyně Salajka a Radegast na hřebenu Radhoště (práce byly finančně podpořeny Správou CHKO Beskydy). Dále bylo provedena vyčistění vstupních částí do PP Černý důl a úprava sestupové trasy z povrchu v této lokalitě.

– Oblast mezinárodní spolupráce

Hlavní mezinárodní akcí v minulém období byla expedice Čtyr Dag 2008, která se uskutečnila v měsíci červenci a při které byla prováděna další dokumentace v jeskyni Mramornaja na platu Čtyr Dag a při exploračních pracích na hřebenu Čtyr Dag byla objevena propast, nazv. Bohumínská, jejíž hloubka je zatím 16 m a kde v roce 2009 budou pokračovat prolongační práce.

Skupina Vsetín uskutečnila pracovní akce do jihoslovenského krasu na plato Koniar, kde pokračovala v prolongačních pracích v zatím bezejmenné propasti (postup asi 2–3 m) a v oblasti Bílých Karpat na Slovensku na hřebenu Vršatec prováděla mapovací a prolongační práce v propasti Chmelová, kde kromě mapové dokumentace se podařilo tuto propast prohloubit o 8 m (celk. denivelace nyní 25,5 m a délka 43 m).

– Odborná činnost

V oblasti pseudokrasu Západních Karpat se soustředila hlavní pozornost na výzkum v oblasti Záryjí na Radhoštěm hřebenu. Probíhaly zde další práce na zvětšení a zabezpečení vstupní části do jeskyně Salajka, ve kterých hrozilo zborcení. Naskládanými pískovcovými deskami a betonovým pojivem byly vyztuženy stropy a práce budou dokončeny v tomto roce. Současně probíhaly i explorační práce v oblasti celých Záryjí. Nebyly objeveny žádné nové lokality.

Vyhledávací a explorační práce byly vedeny na hřebenu Kněhyně – západní a severní svah. Na jejich základě byly prováděny i otvírkové práce na JV svahu Kněhyně, kde byla otevřena terénní propadlina do hloubky 2 metrů, ale komunikace s podzemními prostorami se nepodařilo dosáhnout. Povrchová explorační práce probíhala i na hřebenu Čertova mlýna a severních svazích Gírové. Na hřebenu Čertova mlýna nedaleko jeskyně Vasco byla objevena zející puklina, u níž je předpoklad dalšího pokračování. Otvírkové práce v ní budou prováděny v tomto roce.

Na hřebenu Úplaz ve Slezských Beskydách byla lokalizována jeskyně Pod Úplazem, která byla mapově dokumentována.

Za finanční podpory Správy CHKO Beskydy byly provedeny uzamykatelné uzávěry jeskyní Salajka a Radegast v oblasti Záryjí na hřebenu Radhoště.

V jeskyních Cyrilka na Pustevnách a v Kněhyňské jeskyni nadále probíhaly pravidelné měsíční kontroly a odečty terčových měřidel pro Akademii věd ČR.

– Odborná chiropterologická činnost

Podobně jako v minulých zimních obdobích probíhala chiropterologická sledování ve vytypovaných zimovištích netopýřů v jeskyních Moravsko-slezských Beskyd, opuštěných důlních dílech Jeseníků a Oderských vrchů. Jedním ze sledovaných cílů bylo i srovnání počtu hibernantů v nově zabezpečených (uzavřené vstupy) lokalitách před a po jejich uzavření. U většiny nově zabezpečených lokalit (dolů Oderských vrchů) však byly uzávěry poškozeny, takže zimoviště jsou bez ochrany.

V oblasti Moravskoslezských Beskyd byly sledovány jeskyně: Kněhyňská jeskyně, jeskyně Cyrilka, Ondrášovy díry, Čertova díra, Kyklop, Žánova díra, Radegast a Salajka. V Javorníkách byly sledovány všechny jeskyně na hřebenu Kopce a v oblasti Pulčinských skal. Zajímavým výsledkem bylo zjištění, že v jeskyni Salajka bylo v měsíci listopadu pozorováno 10 ks vrápenců malých vlastně 2 roky po otevření jeskyně.

Chiropterologická sledování probíhala i na významných zimovištích netopýrů v opuštěných důlních dílech Jeseníků a Oderských vrchů. V Jeseníkách proběhly kontroly v dolech Ruda I a II a nově lokalizovaném dole Tvrdkov, doly Marie Pomocná a po 5 letech i v Matějovické (Fenixovy) jeskyni na Osoblaze. Největší pozornost byla věnována oblasti Oderských vrchů, kde jsou největší zimoviště netopýrů. Tradiční kontroly proběhly v dolech Zálužná, Modrém dole, Červeném dole, v dole Černá Potlachový, v dole St. Oldřůvky a Černý důl. Roční kontroly také proběhly v dolech Olšovec, Jakartovice I a II, v menších dolech okolo Zálužné a dole Nové Těchanovice. Byly uskutečněny také kontroly zimovišť netopýrů v dolech V Zátočině a Wilibald údolí řeky Odry.

Dále bylo provedena vyčistění vstupních částí do zimoviště PP Černý důl a úprava sestupové trasy z povrchu v této lokalitě. S pracovníky Správy CHKO Poodří, Lesů České republiky a Agentury ochrany přírody a krajiny ČR v Ostravě byly provedeny v oblasti Nížkého Jeseníku kontrolní dny s cílem upřesnění lokalizace starých důlních děl zařazených v programu NATURA 2000 jako významná zimoviště netopýrů.

ZO ČSS 7-02 Hranický kras Z

2011

Za rok 2011 ZO ČSS 7-02 Hranický kras nedodala žádnou výroční zprávu.

2010

Hlavní náplní činností v roce 2010 spočívala v pokračování přípravy pro instalaci monitorovací ústředny, mokrá podpora netopýrologů a pokračování v mapovací činnosti.

V současné době se dlouhodobě monitoruje na Hranické propasti pouze tzv. Vývěr teplé vody v -30m pomocí jednoduchého datalogeru teploty s frekvencí záznamu po 5 minutách.

Pro komplexnější porozumění dějů (nahodilé změny viditelnosti, teploty, ...) probíhajících v Hranické propasti jsme se rozhodli nainstalovat monitorovací ústřednu s 19 teplotními čidly, 1 teploměrnou lištu v místě s termoklinou, hladinoměr a čidlo atmosférického tlaku vzduchu. Do vyhodnocení výsledků měření plánujeme zapojit studenty hydrogeologie.

Pro RNDr. Zdeňka Řeháka, Ph.D. z Masarykovi univerzity v Brně, Ústavu botaniky a zoologie, zajišťujeme technickou a potápěčskou podporu při sběru dat a sledování a monitorování netopýrů v suchých prostorách za 47 m hlubokým sifonem (Zubaticí) na Hranické propasti.

V rámci i této podpory se zúčastnili členové naší ZO na těchto akcích:

Do prostory Hlediště v Rotundy suché byl ve výši cca 40 cm nad terénem, v místě s masivním výskytem guána, umístěn dataloger teploty a vlhkosti.

Infračervená kamera byla umístěna v Puklinové jeskyni cca 1,5m od vletového otvoru netopýrů. Pro uchycení kamery byla nainstalovaná nosná konzola. Účelem kamery bude sledování pohybu netopýrů a jejich počtů v době hnízdění a vyvádění mláďat

Vystrojení Puklinové jeskyně statickým lanem pro snadný přístup k monitorovací kameře. Kamera byla zprovozněna a seřízena.

Odebrání exkrementů ze sběrné plachty pro provedení rozboru a pořízení fotodokumentace. V části Čertovo lože byla nalezena mrtvolka netopýra, která byla rovněž odeslána na rozbor.

Z technického hlediska je zajímavý první jeskynní test dual rebreatheru Hammerhead Krzysztofa Starnawského dne 14. 9. 2010. Test splnil očekávání. Tento typ rebreatheru přispěje ke zvýšení bezpečnosti při ponorech do velkých hloubek.

2009

Za rok 2009 ZO ČSS 7-02 Hranický kras nedodala žádnou výroční zprávu.

2008

Počet akcí byl 18, z toho 7 potápěčských s CCR. Dále proběhl výcvikový tábor na Svobodných Heřmanicích.

ZO ČSS 7-03 Javoříčko Z

2011

ZO 7-03 „Javoříčko“ 27 členů. V průběhu roku se na naší lokalitě Za hájovnou uskutečnila 3 cvičení lezeckých družstev HZS Olomouc. Květen je měsíc pravidelných pobytů studentů Přírodovědecké fakulty Brno – v letošním roce to byl již 10. ročník. Čtyři členi naší ZO se účastnili mezinárodní expedice Kačna jama 2011. Práce na jeskyni Za hájovnou pokračovaly v prostoře za Plakátovým snem, kde se dne 23. 7. otevřela puklina se silným průvanem, což byl signál pro něco velkého. Po rozšíření průlezu jsme se dostali do rozlehlých prostor v délce asi 640m polygonu a když přidáme známé prostory, tak se dostaneme na nějakých 830m. Po tomto objevu začalo období fotodokumentace, mapovacích prací a průzkumu nových prostor. Tento objev je pro oblast Javoříčského krasu zásadní a je největší od roku 1958, kdy byly objeveny Jeskyně Míru v Javoříčských jeskyních.

2010

K výroční členské schůzi bylo zrušeno členství 2 členům na základě dohody. Jako v předcházejících letech po požáru probíhají práce na základně, byly dokončeny nové toalety, overalovna aj. Speleologická činnost pokračuje v jeskyni Za hájovnou v části Velikonoční (nejnižší místo), zde se těží sediment vyplňující puklinu. Paleontologický průzkum proběhl opět v květnu za účasti 13 lidí. Při těchto pracích se nachází spousta osteologických nálezů hlavně medvědi – ursus deningeri a lvů. ZO provádí výkopové práce v prostoře za Plakátovým snem, kde se dá předpokládat další postup.

Na naší základně se uskutečnilo setkání speleologů ze spřátelených skupin s prezentací činnosti jednotlivých ZO.

2009

Rok 2009 byl pro ZO významný, protože uplynulo 40 let od založení organizace. K tomuto výročí byla uspořádána slavnostní akce – setkání, kterého se zúčastnilo 120 osob. Na tomto setkání byla prezentována činnost skupiny za toto období. Speleologická činnost probíhala v jeskyni Za hájovnou a v průběhu roku se uskutečnilo 15 akcí. V měsíci květnu proběhl další ročník paleontologického výzkumu pod vedením prof. R. Musila – účast 23 lidí. Na další

lokalitě v Lumírovském lomu jsme uskutečnili 5 akcí. Rozšiřování pukliny s velkým průvanem. Na základně neustále probíhají stavební dokončovací práce.

2008

Činnost byla rozdělena na práce na základně v Březině, která byla po požáru v roce 2005 totálně zničena, a tudíž probíhají rekonstrukční práce. Speleologická činnost byla soustředěna do jeskyní Za hájovnou. Práce probíhaly na dvou místech – v části Velikonoční a v prostoru za Plakátovým snem, objevené na Velikonoce 2007. Již sedmým rokem v měsíci květnu probíhal pod vedením prof. R. Musila paleontologický výzkum v Narozeninové chodbě v jeskyni Za hájovnou, kterého se účastnili studenti Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity Brno. Akce trvá 5 dnů a bylo 16 účastníků. Během roku proběhlo cvičení HZS Olomouc v jeskyni Za hájovnou. Šest členů naší ZO se zúčastnilo expedice do Itálie do jeskyní v okolí Terstu.

ZO ČSS 7-04 Sever P

2011

Výstava ve Vlastivědném muzeu Jesenicka

Významnou akcí skupiny bylo zorganizování výstavy o speleologii na Jesenicku se zaměřením na činnost skupiny. Výstava byla uspořádána ve spolupráci s Vlastivědným muzeem Jesenicka ve Vodní tvrzi v Jeseníku. Bylo zde prezentováno vybavení jeskyňářů, vzorky krápníkové výzdoby. Na prosklených panelech se prostřednictvím fotografií a textů návštěvníci seznámili s jednotlivými lokalitami Rychlebských hor a činností speleologické skupiny SEVER. Výstava proběhla ve dnech 19. 4. – 18. 6. 2011.

Neznámá jeskyně

Vlastní průzkumná činnost se zaměřila na dvě lokality. První byla Neznámá jeskyně (Král 1958) Na Pomezí. V některých mapách bývá uváděn název Bezejmenná jeskyně. Průzkumy zde probíhaly v 60. letech, kdy byl trhacími pracemi rozšířen vchod do jeskyně. Jeskyně končila po cca 10 m. Na jejím konci se tvořilo občas malé jezírko. Po jeho odčerpání bylo vyhloubeno dno do hloubky 3 m. Hloubení má kruhovitý tvar o průměru něco přes 0,5 m. Přesto, že je odtěžování složité kvůli malému prostoru, je lokalita nadějná.

Smrčnické propadání

Hlavní lokalitou, na které probíhají již druhým rokem průzkumné práce je Smrčnické propadání Na Pomezí. Práce probíhají v NPP Na Pomezí na základě povolení CHKO Jeseníky. K těžbě se používá elektrický vrátek a materiál je ukládán v okolí dle požadavku CHKO. Letošní postup představuje asi 15 m. Jeskyně z hlavního směru odbočuje doprava a na konci byl objeven zahloubený komín, který byl do výšky 3 m uvolněn. Zaměřením bylo zjištěno, že komín směřuje pod závrt vzdálený asi 10 m od okraje propadání. Při těžbě je materiál na povrchu ukládán tak, aby při vyšším stavu vody nebylo propadání zaplaveno. Další práce budou pokračovat v příštím roce, protože lokalita je velice nadějná.

Jeskyně Za Hájovnou

V listopadu po velkém suchu bylo zjištěno, že poklesla voda v sifonu v jeskyni Za hájovnou v Lesní Čtvrti u Vápenné tak, že se stal průlezným. Tento jev byl za posledních 30 let pozorován teprve podruhé. (Jednou se sifon podařilo členům skupiny odčerpát, ale po ukončení čerpání se prostora opět zaplavila). Proto byl 29. 11. 2011 zorganizován rychlý průzkum, ale podařilo

se postoupit pouze do již známých prostor které končily další zaplavenou prostorou. Byla pořízena fotodokumentace a po dvou dnech se sifon opět zaplavil. Lokalita je velice nadějná, ale pro další postupy je nutno odčerpát další zatopené prostory v koncové části jeskyně (pravděpodobně další sifon).

2010

Vlastní akce na průzkumech na lokalitách se omezily na oblast na Pomezí. Pro zajištění akcí byla provedena částečná rekonstrukce maringotky v lomu u jeskyně Rasovna.

V jeskyni Liščí díra byl proveden pokus na vyčerpání „Jezírka“ jako pokus na prodloužení systému. Chodby jsou však úzké a neprůlezné. Práce se zatím zastavily.

Na lokalitě Smrčnické propadání byly uskutečněny čtyři akce.

V průběhu roku se uskutečnilo několik exkurzí do jeskyně Rasovna a Liščí díra.

Na lokalitách Vápenná Polka a Staré podhradí byly provedeny kontroly uzávěr na jeskyních. Došlo k poškození vrat na Roušarově jeskyni a Velkém dómu. Mříž bude nutně opravit.

Ze zahraničních akcí se dva členové zúčastnili akce Kanin 2000, kterou pořádala Kóta 1 000.

Druhá výprava byla uspořádána na Slovensko do Suchých dolů.

2009

Jeskyně Liščí díra

Od dob objevu jeskyní Na Pomezí se všechny speleologické skupiny, které v oblasti pracovaly, snažily tento jeskynní systém prodloužit. Bylo to jak ze strany jeskyně Rasovna, tak z Liščí díry. Dle ústních sdělení se tradovalo, že „kouřové“ pokusy potvrdily propojení přístupné jeskyně s Liščí dírou.

Po objevech v této jeskyni v roce 2008 se směr bádání obrátil směrem k prostorám v přístupných jeskyních. Dvojici průzkumníků se podařilo 7. 1. 2009 v místě zvaném „Televize“ proniknout úzkými plazivkami do Kurtových domů přístupných jeskyní Na Pomezí. Akci předcházelo podrobné zaměření obou protilehlých chodeb. Propojením obou jeskyní vznikl nejdelší jeskynní systém v oblasti Jesenického krasu v Rychlebských horách. Došlo tedy ke splnění velkého snu jeskyňářů. Celková délka je nyní přes 1,6 km. Vznikl zde však problém s tím, že byl otevřen další vchod do turistických jeskyní, i když průlez v oblasti „Televize“ je velice krkolomný. Po dohodě se správou jeskyní byla v listopadu 2009 nainstalována nerezová mříž v Kurtových domech a klíče jsou uloženy na přístupných jeskyních Na pomezí. Mříž tvoří nerezový kříž který je zavrtán v jednom z úzkých míst Kurtových domů a je opatřena vysacím zámkem. Byla uzavřena dohoda, že členové ZO ČSS 7-04 Sever budou dále provádět průzkumy pouze v Liščí díře a mříž tvoří hranici. V místě propojení obou jeskyní byl proveden průzkum všech odboček. Podrobný průzkum této části jeskyně vedl k objevení krátké chodby s malým jezírkem v propástece v Kurtových domech a několika neprůlezných puklin. V této oblasti je naděje na další objevy, ale bohužel některé odbočky jsou zasypány sutí.

Další průzkumy v Rumovém dómu v Liščí díře byly směřovány na prozkoumávání všech odboček. V Tunelech bylo nalezeno v jedné z chodeb jezírko. Jeho poloha dovozovala odvodnění. Pomocí hadic se samospádem snížila hladina a otevřela se tu plazivka, která byla po 7 m neprůlezná. Za zúžením je vidět pokračování. Na této lokalitě se také pokračovalo v dokumentaci. Byly zaměřeny některé odbočky a propojení s přístupnými jeskyněmi. Byly tak doplněny mapové podklady.

Jeskyně Rasovna

Činnost v této jeskyni směřovala na dokončení dokumentace a podrobný průzkum některých částí jeskyně.

V průběhu roku byl podrobně prozkoumán Královský komín. Byl proveden pokus o prolezení několika puklin, které bohužel nevedly k očekávaným objevům. Pod Královským komínem se navázalo na práce z předchozích let. Postup zde byl sice asi 10 m ale to bylo vše. Naděje na objevy v této části tak skončily.

Další částí, na kterou se průzkumníci zaměřili, je mezipatro nad Bahenním dómem. V této části je v jedné z odboček menší jezírko, ke kterému byly dotaženy PE hadice, pomocí kterých bylo samospádem vyčerpáno. Odkrylo se zde několik krátkých meandrů, které však nejsou průlezná. Další práce zde již nepokračují.

Bezejmenná jeskyně

V listopadu na této lokalitě byl proveden pokus o odvodnění jezírka na konci chodby. Podařilo se samospádem vyčerpávat vodu a snížit dno vybráním sedimentů asi o jeden metr. Chodba se mírně rozšiřuje, ale je zanesena bahnem. V této jeskyni byla provedena pouze jedna akce a v dalších pracích se bude pokračovat v dalším období.

Nedaleko Bezejmenné jeskyně byl objeven před několika lety závrť hluboký cca 2 m o průměru 1,5 m. Pokusně byla v jeho dně vykopnuta sonda, ale bohužel po odkrytí nánosu listů a dřeva se objevily skalní bloky zaklesnuté do sebe a tak se práce zastavily a dále na této lokalitě nepokračují.

– Zahraniční výpravy

V roce 2009 uskutečnili členové skupiny celkem tři výpravy do zahraničí. Celkem dvakrát navštívili jeskyňáři Slovensko-Suché doly a oblast Demänové. Na těchto akcích se zúčastnili aktivně při průzkumných pracích. Podrobný popis těchto akcí je v příloze. Jsou to články publikované na stránkách SSS.

Ve dnech 9.–16. 9. se 6 členů zúčastnilo výpravy do Slovinska. Exkurze měla vyloženě poznávací a sportovní charakter. Na katastru jam účastníci získali informace o některých jeskyních, které potom navštívili. U Logatce sestoupili do jeskyně Logarček. Jeskyně má celkem délku přes 4 km a hloubku více než 80 m. Hlavním cílem bylo sestoupit do Kačne jamy se vstupní šachtou hlubokou 180 m. Po návštěvě těchto lokalit sestoupili do dalších dvou propastí s hloubkou přes 300 m. V Habečkovu breznu (–350 m) sestoupili pouze do 300 m, protože došla lana. Akce splnila očekávané cíle.

– Ostatní činnost

V průběhu roku bylo provedeno několik akcí na našich lokalitách zaměřených hlavně na lezecký výcvik.

Významně pokročily dokumentační práce. Byly doměřeny některé odbočky v jeskyních Rasovna a Liščí díra. Materiály byly zaneseny do map a nově byly sestaveny prostorové mapy podzemí i povrchu oblasti Na pomezí. Byla zde použita i povrchová měření, která provedl V. Ouhrabka.

Částečně pokročila i jednání s MŽP ohledně výjimky povolení prací v NPP Na pomezí na lokalitě Smrčnické propadání. Bylo provedeno místní šetření, ale výjimka ještě nebyla udělena.

V lomu u jeskyně Rasovna byla provedena generální oprava maringotky. Hlavně provedení základního nátěru, úprava vnitřku a výměna kamen. Po polomu, který zde způsobila vichřice, byla udělána zásoba dřeva.

2008

Za rok 2008 ZO ČSS 7-04 Sever nedodala žádnou výroční zprávu.

ZO ČSS 7-05 P

2011

Jednání o převodu pozemků v Mladči (bylo dohodnuto, že počátkem roku 2009 bude převod pozemků proveden, ovšem za úplatu na základě znaleckého posudku). Bohužel lékaři v ČR přestali posílat děti do ozdraven s protizákonným odůvodněním „že mají dostatek moderních léků atd.“, což nás donutilo prokazovat, že nemají pravdu (letáková kampaň, natočení dokumentu, obesílání povolaných osob: zastupitelé krajů, zdravotní pojišťovny, pediatři, uspořádání tiskové konference...). Tato činnost zabrala velmi mnoho času je nekonečná a dále pokračuje.

Bylo upraveno hřiště a bazén vojtěchovské ozdravovny. Pokračovalo se s průzkumem jeskyní „V Rachavách“, Moukově jeskyni a v Mladči. Byla průběžně prováděna kontrola a údržba v jeskyni „Ve štole“ (speleoterapie).

Bylo provedeno elektroodporové měření na vytipovaných lokalitách na Třesíně. Byla provedena kontrola hospodaření.

Byla provedena 1. etapa rekonstrukce vodoinstalace (dotace Krajského úřadu v Olomouci) stejně jako v roce 2010.

V jeskyních „Kadeřínská“ bylo vyměněno bednění, vstupní trasy a všeobecné úpravy před jeskyněmi.

Jeskyně Rachavy – 14 sestupů, zavedení tel. inst., provedení ponorů (2x) za závěrový sifon.

Jeskyně ve „Štole“ průběžná úprava chodníků schodišť, kontrola el. instalace a ostatní údržbářské práce na povrchu.

2010

Za rok 2010 ZO ČSS 7-05 nedodala žádnou výroční zprávu.

2009

Za rok 2009 ZO ČSS 7-05 nedodala žádnou výroční zprávu.

2008

Jednání o převodu pozemků v Mladči (bylo dohodnuto, že počátkem roku 2009 bude převod pozemků proveden, ovšem za úplatu na základě znaleckého posudku). Bohužel lékaři v ČR přestali posílat děti do ozdraven s protizákonným odůvodněním „že mají dostatek moderních léků atd.“, což nás donutilo prokazovat, že nemají pravdu (letáková kampaň, natočení dokumentu, obesílání povolaných osob zastupitelé krajů, zdravotní pojišťovny, pediatři, uspořádání tiskové konference...). Tato činnost zabrala velmi mnoho času a dále pokračuje.

Bylo upraveno hřiště a bazén vojtěchovské ozdravovny. Pokračovalo se s průzkumem jeskyní v „Rachavách“, Moukově jeskyni a v Mladči. Byla průběžně prováděna kontrola a údržba v jeskyni Ve štole (speleoterapie). Bylo provedeno elektroodporové měření na vytipovaných lokalitách na Třesíně.

ZO ČSS 7-07 Ostrava Z

2011

– Speleologická činnost

Poutová jeskyně

Na této lokalitě neprobíhala žádná činnost. V průběhu roku byla několikrát zkontrolována výška hladiny vody v jeskyni. Voda se zde drží stále. Přetrvávající vodní a majetkové poměry nadále znemožňují speleologickou činnost.

Jeskyně Vykopaná

Byl kontrolován stav zabezpečení vchodu do jeskyně. Žádná činnost zde neprobíhala. Stěny jeskyně jsou silně zvětralé a riziko pádu hornin velmi vysoké. Proto zde neprobíhá ani exkurzní činnost.

Jeskyně Slámová sluj

V březnu jeskyni navštívili dva jeskyňáři (Peter Holúbek a Peter Vaněk) ze Stanišovské jeskyně v Nízkých Tatrách společně se Silvestrem Votoupalem z Frýdku-Místku. Chatu Dr. Hrstky v současnosti má v pronájmu Tomáš Harabiš (Valašské království s.r.o.), který zamýšlí zpřístupnění této jeskyně veřejnosti. Jelikož Stanišovská jeskyně (byť průvodcovaná trasa je zcela odlišného charakteru než Slámovka) je rovněž zpřístupněna veřejnosti, s p. Harabišem probírali své zkušenosti a poznatky.

Morauský kras

Zúčastnili jsme se 30. ročníku Speleofóra ve Sloupu. Holštejnské skupině jsme přijeli pomáhat s pracemi v Černém závrtu. Bohužel díky předchozímu zásahu vandala byla činnost zaměřena pouze na opravu vlečky za traktor. Exkurzně a také pracovní jsme navštívili Rudické propadání a Novou Amatérskou jeskyni.

Ostatní krasová území ČR

V Rychlebských horách jsme pomohli s kopáním ve Smrčnickém propadání, navštívili jeskyně Rasovna, Liščí díra (s krásným, nedávno objeveným Rumovým dómem) a Roušárka. Další činnost v oblasti byla zaměřena na povrchové krasové a pseudokrasové jevy v oblasti a pozůstatky hornické činnosti. Další navštívenou oblastí byla oblast Dolní Moravy a Kralického Sněžníku s řadou krasových jevů. Prohlédli jsme také nejnovější objevy prostějovské skupiny v jeskyni Za Hájovnou (Vařekova j.) a byla domluvena další exkurze a pomoc s kopáním. V Českém krasu jsme se zúčastnili Setkání jeskyňářů.

Jeden náš člen a několik našich příznivců při cestě po Skandinávii navštívili krásnou a zajímavou jeskyni Lummelundagrottan. Tato jeskyně se nachází v národním parku Lumme-lundsBrukna severu u Visby. Jeskyně se také nazývá Rövarkulan („doupě lupičů“). Jeskyně má délku 4 km, protéká jí vodní tok a je nejdelší švédskou jeskyní. Je vytvořena v druhohorních vápencích a dolomitech. Pro Švédsko, kde jsou 4 krasové jeskyně, je velkou atrakcí.

– Ostatní činnost

Stejně jako i v předešlých letech jsme se podíleli na zajištění mezinárodní soutěže záchranných služeb Rallye Rejvíz, které se konalo v Koutech nad Desnou. Opět jsme působili jako figuranti při simulovaných zásazích nebo jako organizátoři na jednotlivých úkolech. Tentokrát nám počasí přálo trochu více a celé 4 dny nepršelo v kuse.

Ve Štamberku pokračovaly práce v naší nové základně pod tělocvičnou.

2010

– Speleologická činnost

Poutová jeskyně

Byla sledována vodní hladina v jeskyni Poutová. Během celého roku byla průměrná hladina vody v jeskyni na výšce 6 m od dna. Pouze v letním měsíci červenci byla jeskyně 6 dnů bez vody. Z tohoto důvodu jsme se rozhodli definitivně tuto lokalitu opustit a věnovat se jiným lokalitám. Sledování vodních poměrů v této jeskyni však bude probíhat i nadále.

Jeskyně Vykopaná

Dále jsme prováděli další průzkum jeskyně Vykopaná, kde jsme chtěli ověřit propustnost jeskyně a teoretické pokračování. Z hasičské cisterny bylo do jeskyně nadvakrát přečerpáno 8 m³ vody. Voda se v jeskyni i při tak vysokém přítoku neshromažďovala a okamžitě se vsakovala do suťoviska, které tvoří dno jeskyně. Bylo zjištěno, že voda vyvěrá ve staré vyvěračce, která naplňuje starý hasičský rezervoár. Čerpanou vodou byly některé prostory silně rozrušeny a některá místa byla odplavena. Na tomto základě byla jeskyně označena za nebezpečnou díky hrozícímu pádu hornin.

Jeskyně Slámová sluj

Do jeskyně Slámová sluj bylo provedeno několik kontrolních a exkurzních sestupů. Tato jeskyně je do místa zabezpečeného závahu nad žebříkem celkem stabilní. V úseku pod žebříkem se začínají odlupovat kousky vápence a při pohybu po vápencové suti vyplňující profil jeskyně pod žebříkem dochází k jejímu sesypávání do spodních částí jeskyně.

– Další speleologická činnost

V zimním období za příhodných klimatických podmínek jsme opět prováděli průzkum povrchu štramberského krasu za pomoci termovizní kamery za účelem nalezení jevů naznačujících výskyt podzemních prostor pod povrchem. Pro havířovské horolezce jsme uskutečnili exkurzi do pseudokrasové jeskyně Kněhyňská v Beskydách. V létě několik našich členů absolvovalo exkurzi do jeskynního systému Grotta St. Leopard ve Švýcarsku v oblasti Wallis. Tato jeskyně se pyšní jedním z největších podzemních jezer na světě.

– Ostatní nespoleologická činnost

Stejně jako i v předešlých letech jsme se podíleli na zajištění mezinárodní soutěže záchranných služeb Rallye Rejvíz, které se již druhým rokem konalo v Koutech nad Desnou.

2009

Byla pozastavena speleologická činnost v jeskyni Poutová z důvodu stálé přítomnosti vody v jeskyni. Hloubka vody se pohybuje průměrně 6 m od dna a po zimě až 20 m. Za celý loňský rok bylo 6–10 dnů, kdy byla jeskyně suchá. Voda není jen v jeskyni, ale v celém jeskynním systému, takže při čerpání při výkonu cca 200 l/min. se dá jeskyně vyčerpat za jeden den, ale při zastavení čerpání je do 10 minut voda do výšky 1. metru.

Provedli jsme několik sestupů do jeskyně Slámová sluj, kde se prováděla kontrola posuvů bloků, pevnost výstroje. Provedli jsme několik exkurzních činností do jeskyně pro nového pronajímatele Hrstkovy chaty, Tomáše Harabiše z Valašského království. V Hrstkově chatě ve sklepě se nachází vchod do jeskyně. Taktéž jsme provedli exkurzi do jeskyně pro místostarostu Štamberka.

Provedli jsme dva sestupy do jeskyně Vykopaná, kde jsme při velkém rozdílu teplot hledali průvan v jeskyni a kde bychom mohli pokračovat v kopání. Jeskyně je hodně fosilní, vápenec rozrušený a je potenciálně nebezpečí odlomení vápence.

Provedli jsme termovizní měření v oblasti Štramberku, kde předpokládáme dle vyvěraček jeskynní systému. Bohužel jsme měli zapůjčenou kameru při teplotách nižších než -15° . Bohužel je to v neměřitelné oblasti. Měření budeme opakovat při doporučených teplotách cca -5° .

Několik našich členů absolvovalo exkurzi do zlatých dolů ve Zlatých Horách. Naši členové se zúčastňovali akcí ČSS, jako Speleoforum atd. Další akce směřovaly do zahraničí. Naši členové se zúčastnili cesty do Norsky a Švédských jeskyní, které jsou ve Skandinávii velkou raritou. První exkurze byla do jeskyně Grönlingrotta, která se nachází v Norsku v Mo i Rany. Je to horizontální jeskyně, pod úklonem 20° asi 2 000 m dlouhá vytvořena vodou a hlavně abraží v Caledonském mramoru. Mramor se nachází jen jako asi 10 metrová vrstva mezi černou břidlicí. Je stále protékána aktivním tokem, který teče po černé břidlici. Druhou navštívenou jeskyní, byla jeskyně Hoverbergsgrottan ve Švédsku u Toppstuganu. Jeskyně je vytvořena v prolásktu krystalických hornin mezi bloky žuly. Je to vlastně velká tektonická puklina, původně vyplněná krystalickým propláskkem. Puklina je vystrojena mnohačetnými žebříky a podestami. Na nástěnce před jeskyní visí jeskyňářská výstroj na zapůjčení – kombinézy, přilby, boty, rukavice. Nikdo výzbroj nekrade, spíše přibývá. Ze zahraničí byla ještě cesta po povrchových krasových útvarech ve Francii v oblasti Fontaine-de-Vaucluse, kde se nachází velká krasová vyvěračka a společně se ZO 1-02 Tetín, 1-08 Týnčany a 6-02 Vratíkov expedice do Slovinska, oblast Nová Gorica, kde hledali a mapovali jeskyně a kaverny z 1. s.v. V měsíci srpnu byla skutečně cesta ke kolegům na Slovensko, k jeskyňářské skupině Ružomberok. Byly nám nabídnuty exkurze v jejich krasovém rajoně. V září jsme pro ně uskutečnili exkurze do našich jeskyní Štramberka, Moravského krasu a starých břidličných dolů v Oderských vrších.

Někteří členové se zúčastnili společně se Slovenskými jeskyňáři ze skupiny Jeskyně Majku povrchových akcí ve Slovenském a Maďarském krasu v oblasti Kočovské lůky a Bezodná ladnica.

V nespeleologické činnosti jsme se podíleli na záchranářském cvičení Rallye Rejvíz, kde jsme již několik let organizátory a instruktory figurantů a techniků.

Dále jsme pomáhali při organizaci Helpíkova poháru, což je záchranářská soutěž pro děti z 5. tříd základní školy v české republice. V červenci jsme společně s jeskyňáři z Javoříčka uskutečnili adrenalinový lanový traverz ve Výklecích u Olomouce.

2008

Speleologická činnost byla zaměřena hlavně na jeskyně Štramberského krasu a to na Pouťovou a Slámovou sluj. V jeskyni Pouťová jsme na jaře provedli výměnu odtlačných válečků, zpevnění těžní věže a připravení na těžbu. Pak jsme chtěli provést prolongaci vyvěračky z Pouťové jeskyně, která leží na soukromém pozemku a majitel s touto činností nesouhlasil. Bohužel celý rok byla v jeskyni voda, takže naše příprava byla k ničemu. Vody bylo většinou od 2 m do 10 m. Opět jsme zkusili čerpat vodu u příležitosti dětského dne, ale jenom jsme zničili čerpadlo. Pak už jsme v pracích na Pouťové nepokračovali.

Provedli jsme několik sestupů do jeskyně Slámová sluj, kde se prováděla kontrola posuvů bloků, pevnost výstroje a další. Na letošní rok byla navržena výměna žebříku, aby se zvětšila bezpečnost činnosti.

Další akce směřovaly do zahraničí. Několik našich členů společně se ZO 1-02 Tetín, 1-08 Týnčany a 6-02 Vratíkov, se zúčastnilo expedice do Slovinska, oblast Nová Gorica, kde hledali a mapovali jeskyně. Během šesti pracovních dnů se podařilo zmapovat celkem 26 jeskyní, propastí a kaveren o celkové délce blížící se 1 km.

Dále několik našich členů se zúčastnilo akce Italů ze skupiny San Giusto z Terstu při prolongaci jeskyní v Italských Julských Alpách v oblasti Monte Caninu a Jof Di Montasio. Byly prolongovány staré nalezené jeskyně, které měly zjevný velký průvan a hledaly se cesty dále. U jeskyně San Boegano se postoupilo o 150 m dolů.

V nespeleologické činnosti jsme se podíleli na záchranářském cvičení Rallye Rejvíz, kde jsme pomáhali v organizaci a dělali figuranty zraněných. Dále jsme pomáhali při organizaci Helpíkova poháru, což je záchranářská soutěž pro děti z 5. tříd základní školy v české republice.

V červnu jsme udělali v rámci dětského dne, na Štramberku dětský lanový traverz a exkurze do jeskyně.

ZO ČSS 7-08 Sovinec Z

2011

Sovinec lom: Práce byly zaměřeny na prolongační práce v jeskyni č. 12. Zde jsme v roce 2008 dosáhli hloubky 75 m. Ve dnech 3. až 6. 7. zde proběhla větší akce. Čtyřčlenná skupina jeskyňářů se pokusila najít další pokračování této pukliny. Po provizorní opravě žebříků a vyčištění dna pukliny musela být střední část jeskyně fixována rozpěrkami. Spodní část je tvořena kompaktními stěnami. Zde byla pořízena fotodokumentace. Další práce probíhaly na prohloubení pukliny. Puklina byla prohloubena o necelý 1 m.

Výjezd na Rešovské vodopády a staré štoly v okolí Tvrdkova jsme uspořádali 24. 9.. Prohlédli jsme a vyčistili vchody do štol u hájenky. Odsud jsme zamířili na Rešovské vodopády. Zde se nachází malé přírodní jeskyňky. Tyto jsme rovněž zkontrolovali a vchody vyčistili.

V rámci spolupráce s kastelánem hradu Sovinec proběhla pravidelná prohlídka sklepení a příkopu hradu Sovinec.

Tradiční setkání jeskyňářů a přátel na Sovinci. Pro zpestření programu jsme promítali foto a filmy z let 90..

2010

Sovinec lom: První akce byla naplánována na květen a byla zaměřena na vyčištění jeskyně č. 5 a pořízení fotodokumentace.

Druhá akce proběhla ve dnech 3. až 6. 7. Práce v jeskyni č. 4 a č. 5 byly zaměřeny na uvolnění zátky – křížení tektonických poruch. Při práci v bývalém lomu se neustále potýkáme s problémem rozpraskaných bloků po bývalé těžbě. Po odstranění zátky jsme se dostali do míst kde stěny pukliny jsou kompaktní. Jsou zde sintrové náteky a drobná krápníková výzdoba. Další práce budou zaměřeny na zajištění této pukliny.

Štoly na Tvrdkově jsme navštívili pouze jedenkrát, a to za účelem zkontrolování mříží u vchodu do štoly.

Vývěr pod Paseckým lomem, jako každoročně několikrát navštíven za účelem vyčištění vývěru

Exkurze do podzemí Orlických hor: Tato proběhla za účasti pěti členů ZO v červnu 2010. Na programu byla prohlídka jeskyně v Orlickém Záhoří, kde jsme vyčistili jezírko a vstupní část jeskyně. Dále jsme se podívali do důlní štoly ER Zloch a štoly v Julinčině údolí.

Tradiční setkání jeskyňářů a přátel na Sovinci.

2009

Sovinec – lom: Činnost byla zaměřena na prolongační práce v jeskyni č. 4, kde byla vyčištěna boční chodba od nánosů zeminy a sutí v délce 5 m. Celoročně byla sledována teplota ve všech puklinových jeskyních v lomu. Průměrná teplota 5 °C. Zimoviště netopýrů, v jeskyni č. 12 jsme počítali 14 netopýrů.

Tvrdkov – štoly: V květnu jsme uskutečnili výjezd na lokalitu Tvrdkov–hájenka, kde se poblíž nachází staré štoly. Jako každé jaro zde byly vyčištěny vchody nánosů listů, dřeva a odpadků.

Dlouhá Loučka – zámek: V podzemí zámku je přivaděč k turbíně. Tato chodba je dlouhá zhruba 100 m a široká 3 m, plná odboček. V loňském roce zde proběhlo měření a mapování. V letních měsících jsme na této lokalitě ve dvou akcích vyčistili část přivaděče a pokoušeli se dostat dále, ale chodba je neprůlezná s důvodu velkého nánosů bahna. Nelze se zde ani domluvit s majitelem pozemku a nějaké spolupráci.

V rámci spolupráce s kastelánem hradu Sovinec proběhla pravidelná prohlídka sklepení a příkopu na hradě Sovinec. V zimě pak kontrola zimoviště netopýrů na hradě, zde jsme našli pouze 8 přezimujících netopýrů.

Pod Paseckým lomem se nachází vývěr, který byl vyčištěn a označen. Během léta byl několikrát zkontrolován.

Ostatní práce byly zaměřeny na vyčištění lomu a okolí základny, kde po vichřici byly pokáceny stromy, poškozeny hospodářské budovy. Rozmístěny výstražné tabule upozorňující na padající kameny – lomová stěna.

V letních měsících jsme zorganizovali tradiční setkání jeskyňářů a přátel na Sovinci.

2008

Sovinec – lom: Činnost byla zaměřena na prolongační práce v jeskyni č. 12. Práce probíhaly v místě fosilního ponoru, kde bylo dosaženo hloubky 75 m. Zabezpečení vstupu do jeskyně č. 4 novým poklopem a úprava terénu před touto jeskyní. Dále pokračovaly prolongační práce v jeskyni č. 12.

V těchto dnech jsme uskutečnili výjezdy na lokality Rešovské vodopády, Tvrdkov–hájenka, kde jsme navštívili staré štoly. Vchody štol byly vyčištěny od dřeva a odpadků. V rámci spolupráce s kastelánem hradu Sovinec proběhla pravidelná prohlídka sklepení a příkopu na hradě Sovinec.

Dlouhá Loučka – zámek: V podzemí zámku je přivaděč k turbíně. Tato chodba je dlouhá zhruba 100 m a široká 3 m, plná odboček. Na podzim loňského roku zde ve dvou akcích proběhlo měření a mapování. Chodba je zaplněna vodou a bahnem do výšky 90 cm. Nicméně tato chodba, která vede z tamního zámku a ústí v nedalekém potoce si zaslouží naši pozornost i v příštím roce.

V letních měsících jsme zorganizovali tradiční setkání jeskyňářů a přátel na Sovinci.

Petr Hruban, který je vášnivý fotograf podzemních chodeb, štol a jeskyní, měl vernisáž fotografií v Javorníku. Při doprovodné akci proběhla i krátká prezentace lokality Sovinec.

Naši členové se zúčastnili těchto akcí: Speleoforum, Valná hromada. Zde bylo uděleno předsedovi Petru Mazalovi významné ocenění za dlouhodobou činnost ve speleologii.

Ostatní činnosti probíhaly na lokalitě Sovinec – lom, údržba a zabezpečení budovy a kompresorovny před zlodějí. Byly zabudovány nové mříže do oken a dveří.

ZO ČSS 7-09 Estavela Z**2011****– Výzkumná činnost**

Výzkumná činnost byla v tomto roce proto nadále zaměřena především na mapovací práce, směřující k dokončení digitální mapy celého systému jeskyní.

Někteří členové skupiny spolupracovali se členy ZO 7-05 na výzkumu jeskynního systému v masívu Rachavy. V rámci toho proměřili pomocí DistoX a programu PocketTopo polygon systému až po první sifon o délce 389 m s denivelací 25 m.

– Exkurzní a ostatní činnost

Byla realizována v menší míře exkurzní činnost do Moravského krasu. Jednotliví členové se už tradičně účastnili exkurzí do krasových oblastí Slovenska a Rakouska.

Podarilo se zrealizovat brigádu pro Správu jeskyní Javoříčko, při níž byly čištěny Jeskyně ve Stráni, kde byla zároveň rozšířena vstupní plazivka a vytvořeno „schodiště“ na vstupním svahu, usnadňující přístup do jeskyní.

– Výzkumy v Javoříčských jeskyních v roce 2011*Vojtěchovská chodba*

V průběhu roku byl nainstalován elektrický kabel až k Závalu v Olomouckém dómu, který má usnadnit rozebírání závalu. Byly domapovány některé dílčí části Vojtěchovské chodby jako Očistec apod., především však byl konečně natažen nový polygon i skrze Švecovu díru, jejíž vstupní partie byly rovněž zmapovány.

V oblasti Závalu v Olomouckém dómu byl ve Východním komíně rozebírán zával.

Březinská chodba

Proběhlo dílčí mapování prostor přiléhajících k Černé propasti.

Medvědí jáma

Proběhlo zmapování prostor Medvědí jámy a přiléhající Křišťálové jeskyně, jakož i průzkum komínu nad jícnem propasti. Nebyl učiněn žádný zásadní objev, ale získaná mapa byla připojena do celkové mapy systému, s tím, že tvoří významnou část pro pátrání po tzv. Panošově koridoru – hypotetických rozsáhlých prostor mezi Suťovým dómem a Paničtí dírou.

Střední patra

Bylo mapováno v Nových Hlinitých jeskyních, kde rovněž byla učiněna sondáž ve směru jejich možného pokračování. Hlavní práce na Středních patrech se soustřeďovaly na pátrání po výše zmíněném Panošově koridoru. V jeho rámci byla prolezena a přestrojena Objevná cesta a zahájeno mapování těchto prostor, kdy celou Objevnou cestou byl protažen polygon, a bylo zahájeno podrobné mapování ze strany od Svěcené díry. Zde také probíhaly prolongační práce v odbočce z Objevné cesty k jihu, tzv. „Ivošově sračkometu“, kde komínek, tvořící pokračování odbočky nad bahnitým jezírkiem, je ucpán balvanem, který bude nutné rozbít. K tomu ovšem bylo nutné vyčistit alespoň částečně odpornou bahnitou výplň chodbičky pod komínkem.

2010**– Výzkumná činnost**

Probíhalo vyřízení nové výjimky pro výzkum Javoříčských jeskyní. Výzkumná činnost byla v tomto roce proto nadále zaměřena především na mapovací práce, směřující k dokončení digitální mapy celého systému jeskyní. Ve spolupráci s geodety byl především protažen teodolitový polygon Březinskou chodbou k Černé propasti. Dále pokračovalo digitální mapování pomocí

„mapovacího kombajnu“. Během mapovacích prací byla u Dómu u Hradu objevena menší, ale krásně krápníky vyzdobená chodbička, dlouhá 15 m, nazvaná Adventní chodba.

Pokračovaly i dílčí práce v závalu ve Východním komíně v Olomouckém dómu a menší mapovací práce v Panošově dómu.

– Exkurzní a ostatní činnost

Byla realizována v menší míře exkurzní činnost do Moravského krasu. Jednotliví členové se už tradičně účastnili exkurzí do krasových oblastí Slovenska a Rakouska.

– Výzkumy v Javoříčských jeskyních

Vojtěchovská chodba

Nepodařilo se bohužel dokončit kompletní mapu koncových částí Olomouckého dómu před Závalem. Byla pouze dokončena mapa vrcholových partií vstupní části Panošova dómu u „vodopádu“, která bude nicméně prezentována až v rámci dokončení celého mapového díla Vojtěchovské chodby.

V oblasti Závalu v Olomouckém dómu byl ve Východním komíně rozebírán zával a rozšířena chodba k němu jdoucí.

Březinská chodba

V průběhu července–října 2010 proběhlo teodolitové měření polygonu až k Černé propasti. Po zkušenostech s „kvalitou“ stávajících mapových podkladů jsme ihned měřili a kreslili s využitím „kombajnu“ (DistoX-Pocket Topo) i půdorys a řezy. Zároveň po zadání výšek a hloubek byl vytvořen velmi reálný 3D model. Po jejich spojení tak poprvé na Nový rok 2011 bylo možné porovnat skutečné průběhy systémů – Jeskyně míru – Vojtěchovská chodba – Olomoucký dóm a Březinská chodba – Černá propast. Celkem tak byl v roce 2010 zaměřen teodolitový polygon v první třídě přesnosti až k ústí černé propasti v délce 293 m.

Za pomoci rozkládacího duralového žebříku jsme v ústředním místě Březinské chodby v Dómu u Hradu, resp. přímo nad krápníkovým Hradem dosáhli ve výšce 5,5 m ústí do nové chodby. Bílé sintry byly zcela čisté. Vystoupili jsme nahoru a prozkoumali krásnou jeskyňku o délce asi 15 m, posléze jí protažený polygon má délku 10,5 m. Chodba vyústila trhlinou zpět do hlavní chodby kus za Dómem u Hradu. Chodba byla nazvána Adventní. Následně byla chodba zmapována a byla pořízena i fotodokumentace.

Otvorem Adventního komína je možné proniknout do chodby, vysoké 3–4 m, krásně vyzdobené sintrovou výzdobou. Hned vpravo od výlezu z komína je u stěny zajímavý dvojitý stalagnát. Přes sintrový svah je možné vystoupit výše do chodby, odkud se otvírá jednak pohled zpět vzhůru do slepého pokračování nad dóm, jednak vpřed na zleva „stékající“ bělostný sintrový vodopád, zakončený nahoře krápníkovými sloupy. Pod vodopádem vede podél pravé stěny pokračování vpřed až do trhliny, kterou se chodba otvírá zpět ve výši asi 3m do stěny hlavní chodby. Vlevo je možné před vodopádem vystoupit po sintrech za stalagnáty na vrcholu vodopádu, kde jsou vytvořeny malé sintrové hrázky s vodními hladinami skapové vody.

Střední patra: Na Středních patrech byla konána pouze exkurzní a kontrolní činnost.

2009

– Výzkumná činnost

Jelikož platnost výjimky na výzkum Javoříčských jeskyní vypršela na konci roku 2008, pokračovaly další výzkumy v Javoříčských jeskyních ve spolupráci a pod hlavičkou správy Javoříčských jeskyní. Výzkumná činnost byla v tomto roce zaměřena především na mapovací práce, směřující k dokončení digitální mapy celého systému jeskyní. To vyplývalo především

z pořízení a kompletace systému digitálního mapování (tzv. „mapovacího kombajnu“), umožňující plnodigitální mapování s využitím upraveného dálkoměru DISTO A6 s přímým exportem naměřených dat do PDA, v němž se přímo v terénu kreslí mapa.

Dílčí otvírkové práce v Komíně nad závalem na konci Vojtěchovské chodby ukázaly jistou perspektivitu a možnost prolongace v tomto místě. V menší míře se mapovalo též na Středních patrech.

Pokračoval výzkum pseudokrasu a historického podzemí na Svitavsku, především průzkum a mapování staré grafitové štoly na Svojanově.

– Exkurzní a ostatní činnost

Byly realizovány exkurze do Moravského krasu, především v rámci spolupráce se ZO ČSS 6-01 Býčí skála. Exkurzní činnost byla prováděna i v zahraničí. Jednotliví členové se už tradičně účastnili exkurzí do krasových oblastí Slovenska a Rakouska.

– Výzkumy v Javoříčských jeskyních

Vojtěchovská chodba

Vzhledem k ukončení platnosti výjimky na výzkum Javoříčských jeskyní poněkud ochably otvírkové práce. Byly prováděny pouze dílčí pokusy v chodbičce v Komíně nad Závalem na konci Olomouckého dómu. Zde se po uvolnění chodbičky podařilo proniknout do vertikální zahliněné pukliny, která skýtá netušené možnosti prolongace. Především by zde patrně bylo možné relativně snadno proniknout na povrch, ale nelze vyloučit i možnost, že tudy bude možné se dostat dále k jihu do dosud neznámých prostor za závalem. Více jistě napoví mapa systému komína, která bude zhotovena v roce 2010.

V průběhu roku byla s využitím „mapovacího kombajnu“ podrobně přemapována celá Vojtěchovská chodba od Závrtového dómu do Olomouckého dómu s cílem získat podrobnou digitální mapu včetně 3D zobrazení. Práce nebyly v průběhu roku zcela dokončeny, dokončení je plánováno na rok 2010, ale už teď je jisté, že lze z mapy očekávat zcela nové poznatky o průběhu původní chodby, který je značně maskován řícením v úseku jižně od Závrtového dómu a stávající mapa v této části je velmi nepřesná.

Byla opět po delší době vykonána i exkurze na dno obtížně dostupné propasti Očistec na začátku Vojtěchovské chodby.

Střední patra: Ve spolupráci se Správou jeskyní bylo provedeno dostrojení propasti Lví jáma a byly zde provedeny dvě exkurze s cílem lepšího seznámení se terénem.

2008

– Výzkumná činnost

Výzkumy se v roce 2008 zaměřily hlavně na Javoříčské jeskyně, a to zejména na hlavní lokalitu ve Vojtěchovské chodbě. Dále pokračovaly i průzkumné práce ve spolupráci se Správou jeskyně na Středních patrech v oblasti Dómu Chaosu a dále nově též v propasti Lví jáma.

Ve spolupráci se ZO ČSS 7-05 zahájili členové Estavely rovněž průzkumné práce na jejich lokalitě v propadání na Rachavách u Kovářova. Kromě povrchového průzkumu a exkurzí do systému bylo zahájeno především mapování systému, kde bylo zatím dosaženo počátku „Puklinové chodby“. Tyto práce budou v roce 2009 pokračovat.

– Exkurzní činnost

Byly realizovány tři exkurze do Moravského krasu, zaměřené převážně na studium exokrasu. Exkurzní činnost byla prováděna i v zahraničí. Jednotliví členové se už tradičně účastnili exkurzí do krasových oblastí Slovenska, Slovinska a Rakouska.

– Další aktivity

V březnu 2008 se členové Estavely podíleli na sčítání netopýrů v Javoříčských jeskyních.

V říjnu proběhlo v Javoříčských jeskyních cvičení členů Estavely s členy Lezeckých skupin HZS Pardubického a Karlovarského kraje s cílem zjistit a navštívit možnosti záchrany zraněného v některých exponovaných lokalitách jeskyní (Lví jáma, Hlinité jeskyně, Černá propast).

– Výzkumy v Javoříčských jeskyních

Vojtěchovská chodba

Výzkumné práce se zaměřovaly na oblast závalu v Olomouckém dómu. Především pokračovalo zkoumání lvošových jeskyní, kde byla dokončena mapa horního patra tohoto systému s objevem dalšího perspektivního místa pro prolongaci v prostoru mezi Vojtěchovskou a Březinskou chodbou (po rozšíření úžiny mezi balvany). Bohužel, tato perspektivní chodba míří k severu, nenabízí tedy perspektivistu stran prolongace v hlavním směru k jihu. Dále bylo mapováno spodní patro lvošových jeskyní, mapu zde se zatím nepodařilo dokončit.

Byl rovněž prozkoumán podrobně již dříve známý (dosud bezejmenný) komín nad závalem v Olomouckém dómu, kde se podařilo najít zajímavé, relativně perspektivní místo pro další pokud o průnik k jihu, zde bude rovněž pokračováno v roce 2009.

Ve druhé polovině roku 2009 bylo zahájeno budování teodolitového polygonu od Závrtového dómu do Olomouckého dómu. V rámci těchto prací byly zjištěny značné nepřesnosti ve stávající mapě Vojtěchovské chodby již v části za Závrtovým dómem, takže byly zahájeny práce na přemapování celé chodby.

Střední patra

Při několika exkurzích pokračovalo přemapování systému Středních pater. Dále byly zkoumány a mapovány komíny v Dómu Chaosu naproti Mihályho komínu.

Byly zahájeny ve spolupráci se Správou jeskyní též práce v propasti Lví jáma. Zde bylo provedeno spolehlivé vystrojení propasti, tak, aby bylo možné zajistit rychlejší a bezpečnější průstup do koncových částí, a byla připravována prolongační práce.

ZO ČSS 7-10 Hádes Z

2011

V měsíci dubnu byl na základě objednávky společnosti DIAMO s.p. proveden odstřel těžní věže ve Zlatých Horách. ZO ČSS 7-10 Hádes byla oslovena společností realizující odstřel o zajištění ostrahy objektu před vniknutím přihlížejících osob.

29. dubna – 1. května proběhla pracovní akce na základně v Dolním Údolí, byla věnována úklidu základny po zimní sezóně.

1. – 6. července proběhlo tradiční „Hádesácké lano“, při kterém bylo vykopáno důlní dílo v katastru „Příčná hora“, dodělána elektroinstalace a dodělán rozvod vody včetně tlakové zkoušky.

2. – 4. září proběhla návštěva důlního podzcmí v katastru „Příčná hora“.

27. – 30. října proběhla návštěva starého důlního díla v katastru „Příčná hora“ a kopání nejmenovaného důlního díla.

2010

Ve dnech 30. 4.–2. 5. proběhla pracovní akce věnovaná opravě prvního patra základny a přípravy dřeva na další topnou sezónu.

V červenci proběhlo tradiční „Hádesácké lano“ – rekognoskace terénu katastru „Rejvíz“ a profarání starých důlních děl v katastru „Příčná hora“.

2009

Dne 21. 3. 2009 byl navštíven lignitový důl Mír – Mikulčice společnosti Lignit Hodonín s.r.o.

Ve dnech 1. – 2. května proběhla exkurze „Dolní oblasti Vítkovic“ včetně prohlídky provozů: těžká mechanika, kovárna, slévárna, Vítkovice doprava. Následující den byly provedeny prohlídky cvičné štoly Bezruč a haldy Ema.

V červenci 2009 proběhlo tradiční „Hádesácké lano“ – kopání dobývky „Hackelsberg 01 jižní pole“ v oblasti Příčné hory.

V měsíci listopadu proběhla velká pracovní akce na základně v Dolním Údolí, zaměřená na dodělání omítek, elektroinstalace, nachystání dříví nanadcházející topnou sezónu, dále bylo navštíveno staré důlní dílo v oblasti Příčné hory.

2008

V měsíci březnu byla provedena rekognoskace revíru Andělská Hora a Suchá Rudná pro společnost DIAMO s.p.

Dne 7.–11. 5. 2008 – pracovní akce, úprava základny a mapování srnce, zaměření vchodu jeskyně „Kropenka“ pomocí GPS navigace, souřadnice zaslány na Správu jeskyní ČR.

V červenci 2008 proběhlo tradiční „Hádesácké lano“ – profarání lokality „Rejvíz“, dobývky „U Carbolů“ a celková rekognoskace Příčné hory.

V měsíci září proběhla v pořadí druhá expedice „Stratěnská jaskyňa“.

V září 2008 byla provedena rekognoskace starých důlních děl v katastru Zlatohorska a Příčné hory.

V měsíci říjnu bylo za velké účasti skupiny domapováno důlní dílo „Srniec“.

ZO ČSS 7-11 Barbastelus P

ZO ČSS 7-11 Barbastelus nedodala za roky 2008– 2011 žádnou výroční zprávu o činnosti.

ZO ČSS 7-13 Hajcman P

ZO ČSS 7-13 Hajcman nedodala za roky 2008– 2011 žádnou výroční zprávu o činnosti.

ZO ČSS 7-14 Ludmírov-Štymbek P

2011

Za rok 2011 ZO ČSS 7-14 Ludmírov-Štymbek nedodala žádnou výroční zprávu.

2010

V tomto roce jsme se prokopali do jeskyně na Srdečku. Celková hloubka vchodu je 18 m. Délka jeskyně bez vchodu je 55 m. Díky prokopanému vchodu můžeme konečně v této jeskyni provádět speleologický průzkum.

2009

Po celý rok pokračovaly na Srdečku, kde byla dosažena hloubka 8 m. Během roku byla provedena elektrofikace pracoviště. Z nekrasových lokalit byl proveden průzkum břidličné štoly v katastru obce Rakové. V závěru roku byly provedeny kolorizační experimenty na podzemním toku Ponikvy. Rovněž se pokračovalo u sv. Mikuláše, kde probíhalo začišťování.

2008

Počátkem léta jsme znovu otevřeli závrt U koní, provedli zaměření pomocí radiomajáku a začali se prokopávat do „jeskyně č. 5“. V tomto místě se nachází komín směřující nahoru a po jeho vyčištění získáme nový bezpečný vchod do jeskyně a budeme moci provádět další průzkum. V roce 2008 jsme se dostali do hloubky 5 m. Rovněž se pokračovalo u sv. Mikuláše, kde probíhalo začišťování.